

ಜೃಢ ಶಿವಿ

ಗ್ರಾಢ ನೃತಿ

Treasures of Knowledge

The Colombo Public Library

கொழும்பு பொது நூலகம்

கொழும்பு பொது நூலகம்

கௌ நிதி

ஞான நிதி

Treasures of Knowledge

கொழும்பு மஹாநகரப் பூர்விகாந்திரம் திருநாள் நினைவு
நினைவு கௌ நிதி நினைவு

கொழும்பு பொது நூலக வைர விழாவின்
ஞாபகார்த்த வெளியீடு

Colombo Public Library Diamond Jubilee
Commemorative Volume

சுருந்தா

ரீஷ்வி கௌ

மதிப்பாசிரியர்

ஈஸ்வரி கௌ

Edited by

ISHVARI COREA

கொழும்பு மஹாநகரப் பூர்விகாந்திரம்

கொழும்பு பொது நூலகம்

Colombo Public Library

1985

நிலைம கௌரவ மன உதர வகாவி வதுடி 1985

பதிப்புரிமை (சி) கொழும்பு மாநகராட்சி மன்றம் 1985

Copyright Colombo Municipal Council 1985

Printed at the Colombo Municipal Press.

மேலே பிழிவதில் ஏதாவது தகவல் தெரியுமோ அல்லது வேறு.
விடயங்கள் அனுப்பியவர்களின் அபிப்பிராயங்கள்
அவ்வல்லவாசிரியருடையனவே

The views expressed by the contributors in
the articles are their own.

ප ව්‍යාකරණ
පොත
CONTENTS

පිටුව
පக்கம்
Page

පාඨපට
පටිපාටි
PLATES

ප්‍රථමපාඨපට
මුඛ ඡායාරූප
Frontispiece

කොළඹ මහජන ප්‍රතිපාදන
කොමිෂන් පොත ශාලාව
Colombo Public Library

පෙරවදන
Foreword

බී.සිරිසේන කුරේ . I
B. Sirisena Coor'ay V

සංඥාපනය
Introduction

ඊශ්වරී කොරියා IX
Ishvari Corea XIX

1.	සේවා වක්‍රය පරිසමාප්ත වූ වගයි ඊශ්වරී කොරියා சக்சரர் சுமுன்றி முயிசிறது - ஈசுவரி கொறயா Completing the Circle - Ishvari Corea	1 17 44
2.	Technological Information - Clodagh Nethsingha	56
3.	The Role of Public Libraries in Development- Mervyn Herath	61
4.	Fact & Fantasy in Children's Books - Alfreda de Silva	65
5.	Encyclopaedias and Development - Bandula Jayawardhana	74
6.	The Meaning and Purpose of a National Library for Sri Lanka -H.A.I.Goonetilleke	79
7.	පොත් ලෝකයට තෘතී කියන මගක් - මර්වින් හේරත්	89
8.	දෘශ්‍යමාධ්‍යයන් සඳහා මහජන පුස්තකාල සේවය - එම්.ඩී.එම්.ජයවර්ධන	97
9.	උදාහරී සංකල්පය, යෝජිත තීරාස වර්ෂය, මහවැලි යෝජනා ක්‍රමය හා මහජන පුස්තකාල සංවර්ධනය - ටී.පී.පියආස	106
10.	මහජන පුස්තකාලය හා ප්‍රජා කොරතුරු සේවා - එන්.පු.යාපා	114
11.	Distance Education and the Public Library- Malini Wijesinghe	126
12.	Some Important Publications in the National Museum Library - K.V.S.F. de Soysa	134
13.	ලිපි සාහිත්‍යයේ ඉදිරි ගමන - මහේෂ් දිසනාට	142

14.	'ප්‍රතිකර්ම' යනු ජාතික ලැයිස්ති - එල්.ගුණරත්න	151
15.	පොත සහ පොතේ ප්‍රතිඵල - කේ.ජයවර්ධන	158
16.	A Preservation and Conservation Programme for Libraries - Dr.K.D.G.Wimalaratne	164
17.	The Visible Library: Public Relations in our Libraries - Manil Silva	174
18.	The Author, the Reader and the Concept of Copyright - Ariyaratne Senadeera	183
19.	Mahavamsa: its Study and Translations - G.P.S.H. de Silva	203
20.	Garland of Gems: a Lexicon in Sinhala Verse - Prof. J.B.Dissanayaka	222
21.	வாசித்து வளமடைந்திருவோம் வாரீர் - வன. ஏ. ரெஜிசெல்ட்	226
22.	தமிழ் அகராதிகளின் காணப்படுகிற பிரபந்த வளரவிலக்கைத் தவறுகள் - க.செ. நடராசா	232
23.	Kandy District Rural Library and Documentation Services Pilot Project - K.L.Panditaratne	250
24.	Prospective Librarianship - N.Amarasinghe	258
25.	A Review of Government Information Systems: Sri Lanka - S.R.Korale	270
26.	Reading - a Heritage and a Right of Man - R.H.M.Piyasena	293
27.	පොත, පොතේ ප්‍රකාශනය සහ ප්‍රතිකර්ම - හෙන්රි සමරසිංහ	297

මහජන පුස්තකාල වගු ජයන්තිය සැමරීමට ඉතාමත් සුදුසු උත්සවයක් වන්නේ එය 1925 ආරම්භවූ අවස්ථාවේ සිට මහජනතාවට අත්‍යවශ්‍ය අධ්‍යාපනික හා විනෝදාස්වාදය ගෙන දීම සම්බන්ධයෙන් වූ පොත් පත්, වාර සඟරා, පුවත් පත් සහ අනිකුත් කියවීමේ ද්‍රව්‍ය මහජනතාවට ලබාදීමෙන් මෙම පුස්තකාලය ඉටුකර ඇති වැදගත් මෙහෙය නිසාය.

කොළඹ මහජන පුස්තකාලය ආරම්භක අවස්ථාවේදී කියවීම් ශාලාවක්, බැහැර දෙන පුස්තකාලයක් සහ විමර්ශන පුස්තකාලයකින් පමණක් සමන්විත විය. එකල ප්‍රධාන වශයෙන් ම පුස්තකාල සම්භාරය සමන්විත වූයේ ඉංග්‍රීසි මාධ්‍යයෙන් රචිත කියවීමේ ද්‍රව්‍යවලින් පමණි. සිංහල හා දෙමළ මාධ්‍ය සඳහා වැදගත් ස්ථානයක් නිදහස් අධ්‍යාපන ක්‍රමය හඳුන්වා දීමත් සමගම තිබී වූ අතර එම භාෂාවන්ගෙන් රචිත ප්‍රකාශන සඳහා විශාල -

- ඉල්ලුමක් ඇති විය. මෙය තව තවත් පොත් ලිවීමට ලේඛකයන් දිරි ගැන්වීමට හේතුවූ අතර පුස්තකාලය ද එම ප්‍රකාශන පාඨකයන්ට ලබාදීමෙන් සහ ඒවා පරිහරණයට පහසුකම් සැලසීමෙන් ක්‍රමවත් මෙහෙයක් ලබාදුණි. මේ සඳහා වසරින් වසර අරමුදල් ප්‍රමාණය වැඩිපුර වෙන් කිරීමට ද තහර සභාව තීරණයවීම උත්සුක විය.

ප්‍රදේශවාසීන්ගේ පහසුව තනා ඔවුන්ගේ කියවීමේ රුචිකත්වය වර්ධනය කර ගැනීමට තහරයේ විවිධ ප්‍රදේශයන්හි ශාඛා පුස්තකාල පිහිටුවන ලදි. ශාඛා පුස්තකාලයන්ගේ සංඛ්‍යාව අද 13 දක්වා ඉහළ නැග ඇත. ජංගම පුස්තකාල සේවය ද තහරවාසී පාඨකයන්ගේ අවශ්‍යතා සපුරාලයි. 1980 තව පුස්තකාලයට පිවිසීමත් සමගම දිරිස කාලයක සිට තවතාවයකින් යුතු විශාල පුස්තකාලයක අවශ්‍යතාවය සම්පූර්ණ විය. ශ්‍රව්‍ය දෘෂ්‍ය සේවා, මුද්‍රිත පොත් සමග දෘෂ්‍යාශාඛිත සේවා සහ කථන පොත් සැපයීම ද වැඩි තව සේවාවන් ද ආරම්භ කරන ලදි. මෙහි ඇති ශ්‍රවණාගාරය, සම්මන්ත්‍රණ ශාලාව සහ ප්‍රදර්ශන ශාලාව අධ්‍යාපනික සහ සංස්කෘතික ක්‍රියාදාමයන් වැඩි දියුණු කිරීමට රැකලත් විය.

තහරයේ මුඩුක්කු සහ පැල්පත් වාසි ළමුන් සඳහා පොත් පෙට්ටි ව්‍යාපෘතියක් ක්‍රියාත්මක වන අතර පොත් ගෙනයාම සඳහා යුනිසෙෆ් ආයතනය මගින් වාහන දෙකක් ද පරිත්‍යාග කර ඇත. කැනේඩියානු තානාපති කාර්යාලය මගින් ප්‍රදානය කරන ලද තව ජංගම පුස්තකාල රථය ජංගම පුස්තකාල සේවය වඩ වඩාත් ප්‍රාණවත් කිරීමට හේතු විය.

කියවීමේ රුචිය හා පුරුද්ද වැඩි දියුණු කිරීම පමණක් නොව තහරයේ වැදගත් අධ්‍යාපනික හා සංස්කෘතික මධ්‍යස්ථානයක් වශයෙන් පුස්තකාලය තමාගෙන් ඉටුවිය යුතු කාර්යයන් ගැන තීරණීයයෙන් හා වගකීමකින් යුතුව කටයුතු කරයි. පුරා ගැට වසරක් තුළ කරන ලද සේවය සඳහා මහජනයාගේ ප්‍රශංසාව එයට හිමිවිය යුතුය.

ඊශ්වරී කොරයා මහත්මිය විසින් 1975 සහ 1980
වර්ෂවල සංස්කරණය කරන ලද "පුස්තකාල හා ජනතාව" සහ
"නුවණට මං" නමැති මුල් සංග්‍රහයන් දෙක මෙන් මෙය ද
පුස්තකාල විද්‍යා සාහිත්‍යයට එක්වූ ඉතා වටිනා සංග්‍රහයක් වන බව
මට හිසැකය.

මාගේ ඉල්ලීම අනුව මෙම සමරු සංග්‍රහය සූදානම්
ලිපි සැපයූ විශාරද පුස්තකාලයාධිපතින් සහ විශේෂඥයන්ට ද
මාගේ කෘතඥතා පූර්වක ස්තූතිය පුද කරමි.

මේ සංග්‍රහය සැකසීමේදී සහායවූ සියළුම පරිත්‍යාගශී-
ලීන්ට ද මාගේ ස්තූතිය හිමිවිය යුතුය.

මෙම ප්‍රකාශනය එළිදැක්වීමට කටයුතු කළ අපගේ
බහුමුඛ සහ කාර්යඥ පුස්තකාලයාධිපතිනි ඊශ්වරී කොරයා මහත්-
මියට සහ ඇගේ උදෙසා ශ්‍රීමත් කාඩ්‍ය මන්ඩලයට අවසන් වශයෙන්
මම ස්තූතිවන්ත වෙමි.

ඩී. සිරිසේන කුරේ
කොළඹ නගරාධිපති.

තහර ඔලාව,

1985 සැප්තැම්බර් 2.

FOREWORD

The Diamond Jubilee of the Public Library is a fitting occasion for celebration. From its inception in 1925 the Library has played an important role in serving the public by the provision of books, periodicals, newspapers, and other forms of reading material that are essential for their educational and recreational pursuits.

When the Colombo Public Library was first inaugurated it consisted only of a reading room, a lending library and a reference library. The stock comprised mainly of reading material in English. With the introduction of the free education scheme and the importance given to Sinhala and Tamil, there was a great demand for publications written in these languages. This encouraged authors to write more books and the Library assisted the reading public by acquiring and making available such publications. The Council was compelled to allocate more funds from year to year.

Branch libraries are set up in different areas of the City for the convenience of the residents of the areas and to meet their growing hunger for reading. The number of branch libraries has now increased to 13. A Mobile Library Service also caters to the requirements of the citizens.

A long felt need for a spacious and up to date library was fulfilled when the Public Library moved into its new premises in 1980. Subsequently new services such as the audio visual service and a service for the blind with braille books and talking books were provided. There is an auditorium, a conference hall and an exhibition hall that have facilitated in the furtherance of educational and cultural activities of the Library.

A Box Library Project for the children living in slum and shanty areas is in operation, and books are taken to them in two vehicles gifted by UNICEF. The Mobile Library Service too has been strengthened with a new mobile library donated by the Canadian Embassy.

The Library is alive to its responsibilities and makes a very significant contribution to not only foster and stimulate the reading habit of the people, but it also acts as the educational and cultural centre of the City. It deserves the thanks of the public for the services it has rendered throughout the past 60 years.

I am certain that this volume like the two previous volumes "Libraries and People" and "Roads to Wisdom" edited by Mrs. Ishvari Corea in 1975 and 1980 will be a very valuable addition to the literature on Sri Lankan library science.

I must express my gratitude to all those eminent librarians and other specialists who have contributed articles to this commemorative volume in response to my request.

I must also thank all those donors who helped to produce this book.

Finally I wish to thank Mrs. Ishvari Corea, our versatile and efficient Chief Librarian and her energetic staff in bringing out this publication.

Town Hall

2nd September 1985

B.Sirisena, Cooray

MAYOR OF COLOMBO

"ලබ්‍ය අත් සැම සතුටක්ම කාලයාගේ ඇවෑමෙන් ක්‍රම-
යෙන් අඩුවී ගියත් කියවීමෙන් ලබ්‍ය ආස්වාදය බොහෝ කල් රැඳී
පවති " ඇත්තකි ප්‍රොලොප්

පුරාතන හා මධ්‍යකාලීන යුගවලදී ඉගෙනීම ප්‍රධාන වශ-
යෙන් කට පාඩමින් ම කරන ලද අතර විද්‍යාස්ථානයන්වූයේ පන්සල්
හා ආරාමයන් ය. වර්තමාන පුස්තකාලයන් පිහිටුවීමේ පූර්ව .අභිප්‍රාය
වූයේ මැටිපුවරු, තල්කොළ, පැපයිරස්, තුනි කළ සහ පදම් කළ
හම්බලින් සෑදූ පොත් ආදිය එක්රැස් කිරීමය. 15 වන සියවස
ආරම්භයේදී පමණ අද අප දන්නා පුස්තකාලයන්හි හැඩගැස්මක් ඇති
විය. තෙසේ නමුත් අද පවත්නා මහජන පුස්තකාලවල මූලාරම්භය
ඇතිවූයේ 19 වන සියවස මධ්‍යය භාගයේදී ය.

පෙර අපර දිග වියු ප්‍රාග් චේතිකාසික මහා විද්වතුන් විසින් සුරකිත ලද පාරම්පරික කථාවන්ට අනුව ලේඛන කලාව පැවති බවත් ලේඛන පිටපත් කළහැකි මුද්ටිමතුන්, හිත්සුන් එකල වියු බවත් අනාවරණය වෙයි. වණපොත් කිරීම තැනිතම් කටපාඩම් කිරීමෙන් පුරාණයේදී සාහිත්‍යය පවත්වාගෙන එන ලදී. ශ්‍රී ලංකාවේ අලුවිහාරයේදී වට්ටගාමිනී අභය රජතුමා විසින් ක්‍රි.පූ. 1 වන සිය වසේදී ථෙරවාද මුදු සමයේ 'ත්‍රිපිටකය' ග්‍රන්ථාරූඪ කරන තෙක්ම එය පැවත ආවේ කටපාඩමෙනි. ඒ වනතුරු ත්‍රිපිටකය කටපාඩමෙන් ගෙන එන ලද්දේ "භාණකයන්" විසිනි. ක්‍රිස්තුස් වහන්සේගේ ධර්මය ද දේව වාක්‍ය කියවන්නන් විසින් සැහෙන කාලයක් කට වචනයෙන් ආරක්ෂා කරගෙන පසුව ග්‍රන්ථාරූඪ කරන ලදී.

'ලෝගෝස්' 'වචනය' තැනිතම් 'කථාව' යන වචනවල පරි - කල්පිතයන්ට පුරාණ ග්‍රීසියේ විශේෂ ඔලයක් තිබූ බව සළකනු ලැබේ. අතීතයේදී "කියන ලද දේ" තැනිතම් සම්ප්‍රදාය මිනිසාගේ දැනුවේ මූලික අංගය විය.

පොතට එදා හිමිවූ ස්ථානය අදට වඩා වෙනස්ය. පොතට ගරුත්වයෙන් සැළකූ අතර "පොත් වහන්සේ" යන වචනය ඒ සඳහා භාවිතා විය. ඔබ්බෙන්දුරට මෙම පොත් තැන්පත් කරන ලද්දේ පත්සල්වලය. සාමාන්‍ය ජනතාව එය ලබා ගැනීමට නොහැකිවූ අතර විතෝදය සඳහා කියවීමට ද නොලැබුණි. කියවීමට දක්ෂ පුද්ගලයෙකු මත හඬින් අසන්නන් සඳහා පොත කියවිය. ශ්‍රී ලංකාවේද අනුරාධපුර හා පොළොන්නරුව යුගවලදී ලියන ලද පොත් ඔබ්බෙන්මයක් මත හඬින් කියවීම සඳහා ලියූ ඒවාය. මේ පිළිබඳව කිදයුත් (13 වන සියවසේ) මුත්සරණේ දැක්වේ.

"තමනට සිතෙනැති තිවත් පුර වදනා කැමති ; සත් පුරුෂයන් විසින් සාවධානවැ කන් තමා ඇසිය යුතු " 1

පුජාවලියේ (13 වන සියවස) "සත් පුරුෂයන් විසින් සාවධානව ඇසිය යුතු " 2 යනුවෙන් දක්වා ඇත. එකල උගත්තුද තම ගුත්ථවල අත්තර් ගත දේ වඩාත් වටනා ස්වභාවයක් ගත්තේ එහි ඇති වචන මත ගඩින් නියවීමට ඇති හැකියාව මත බව සිතන. 3

පුස්තකාල ඕනිවු පසු අවධියේදී ද බොහෝ මිනිසුන් පොත් පිළිබඳව උපකල්පනය කළේ ඒවා "තොරතුරු ලබා ගැනීමට ඇති කරදර කාරී මාධ්‍යයක් " ලෙසය. මෙම උප කල්පනය බොහෝ කලක් වනතුරු පැවතුණි. 4 නමුත් අද සියල්ල වෙනස්වී ඇත.

පසුගිය වර්ෂ 75 තුළ හෝ ඊට වැඩි කාලය තුළ පුස්තකාලයන්ගේ පරිණාමය ඕනෑම රටක සමාජ හා සංස්කෘතික ඉතිහාසයේ ප්‍රධාන කොටසක් බවට පත්ව ඇත. අද ජනතා සංස්කෘතියේ පරිණාමය අවබෝධ කර ගැනීමට ඉහත සඳහන් ප්‍රති-පත්තිය අවබෝධ කර ගැනීම අවශ්‍යවේ.

එදා පුස්තකාලය සමාජයේ ඉගෙනගත් සංස්කෘතියකට අනුව හැඩ ගැසුන ඉතා සුළු පිරිසකගේ ප්‍රයෝජනය සඳහා නිමුණායනයක් විය. සමාජ හා ආර්ථික ශක්තීන් ව්‍යාප්තවීම නිසා-

1. බුන්සරණ, පුරුෂ බඹරන්දේ සිරි සිවලි හිමි, සංස්., පි. 397
2. පුජාවලිය, පුරුෂ බෙත්තොට සද්ධාතිස්ස හිමි, සංස්., පි. 13
3. මරේ, හිල්බට්. ද රයිස් ඔප් ද ග්‍රිෆ් එපින්, පි. 95
4. එම

= නවීන ඉලෙක්ට්‍රොනික යුගයේ ජනතාව ශෝභේදුරට පුස්තකාලවල ආස්වාදය ලබාගනිති. අද පුස්තකාලයන් මුද්‍රිත වචනය තැනිතම් පොත් පත් වලින් ම පමණක් යැපෙන්නේ නැත. නූතන තාක්ෂණික ඥානය ද උපයෝගීකර ගනී. අද වීද්‍යාඥයන්, වීද්‍යාර්ථීන්, සමාජ වේදීන් සහ කුඩා ළමයින් පුස්තකාලවලදී එකට එක්වීම විශේෂයෙන් මහජන පුස්තකාලවල දී දක්නට ලැබේ. පණිවුඩ වත්දිනා මගින් එය දැන් එකතැනකදී කරන සේවය වෙනුවට මුද්‍රිත ලොවටම සේවාවන් සැපයීමට හැකි යුගයකට පිවිස ඇත. අද සේවාවන් අවශ්‍ය අයට ඒවා සැපයීමට දස ලක්ෂ ගණන් පොත්පත්, තොරතුරු ලබා ගැනීම සඳහා පුස්තකාලපද්ධතීන්, පරිගණක යන්ත්‍ර ආදියේ සේවාවන් අවශ්‍යය. 1950 ගණන්වලදී ද 1960 ගණන්වලදී ද, ශ්‍රී ලංකාවේ පුස්තකාලවලට ශෝභේදුරට අතීතයේ පැවති සංකීර්ණයේ ඔලපෑම ලැබුණි. තවදුරු අද තත්ත්වය වෙනස්ය. පසුගිය වර්ෂ 30 ඇතුළත පුස්තකාල සෑහෙන දුරට සංවර්ධනය විය. මේ සඳහා විධිමත් හා අවිධිමත් අධ්‍යාපනයේ ඔලපෑම ද කාලයාගේ ඔලපෑම ද ලැබුණි.

ප්‍රකාශනවල වර්ධනය සිඬයෙන් සිදුවීම නිසා වර්ගීකරණය, සුවිකරණය, ප්‍රතිග්‍රහණය, සංස්කරණය ආදියේද තොයෙකුත් ප්‍රශ්නයක් උද්ගත විය. මේනිසා තාක්ෂණික ඥානය පුස්තකාලයකට අවශ්‍යම විය. අද පොත් ඒවා අවශ්‍ය පාඨකයා වෙත පමුණුවන අතර එදා පාඨකයා පුස්තකාලය වෙත පැමිණියේය. මහජන පුස්තකාලය අවධානය කරනු ලබන්නේ තොරතුරු හා අදහස් හුවමාරුව සඳහා වන අතර එය ඉදිරිපත්වෙන මෑදියක කුමක්ද යන්න විඳගන් තොවේ. පාඨකයන්ට උදව්කිරීම සඳහා පුහුණු දක්ෂ කාර්ය මණ්ඩලයක් මගින් සම්පත් තෝරා සංවිධානය කළ යුතුය.

අද පුස්තකාලයන් නවීන පුස්තකාල උමංකාරයක් යුත් ලොවකට පිවිස ඇත. මේනිසා සම්ප්‍රදායික පොත් සහ මුද්‍රිත සම්මාරයන් සමගම පාඨකයාගේ ප්‍රයෝජනය සඳහා නවතාක්ෂණික -

- උපකරණ භාවිතා කරන අන්දම පිළිබඳව අවබෝධයක් ලබා ගතයුතුය.

ළමයින් සඳහා සේවා, මානසික හා කායික ආබාධිතයන් සඳහා සේවා, ශ්‍රව්‍ය දෘෂ්‍ය උපකරණ පිළිබඳ අධ්‍යාපනික හා සංස්කෘතික කටයුතු සංවිධානය ආදිය පිළිබඳව විශේෂ පුහුණුවක් ලබාතිබීම අවශ්‍යය. විශේෂයෙන් මහජන පුස්තකාලය ප්‍රජාව සඳහා නැතිවම බැරි ආයතනයකි.

දිවගහ විහිසුරු ඊ.ඩබ්ලිව්.ජයවර්ධන මහතා විසින් කොළඹ නගර සභාවට ගෙනෙන ලද යෝජනාවක් අනුව 1925 වර්ෂයේදී පිහිටුවන ලද කොළඹ මහජන පුස්තකාලය කොළඹ පුර-වැසියන්ගේ ජන ජීවිතයේ වැදගත් ස්ථානයක් උසුලයි. කොළඹ මහජන පුස්තකාලය ජනතාව සඳහා ඉමහත් සේවයක් ඉටුකරන අතර, එමගින් ලබාගත හැකි සේවා ගැන ප්‍රචාරයක් ලබාදී පුස්තකාල භාවිතය පිළිබඳව ජනතාව උනන්දු කරවයි.

මෙහිසා මෙම දියමන්ති උත්සවය කොළඹ ජනතාවට එලඳායි ව්‍යාපාරයක් ලෙස පැවැත්වීම කළයුතුම වූවකි. මෙහිසා ජනතාවගේ අවධානය ලබාගැනීම සඳහා අප සතියක්ම වෙන්කර ඇති අතර මෙමගින් පුස්තකාලයේ කටයුතු සහ එහි සම්පත් හඳුන්වා දීමට බලාපොරොත්තු වේ.

මේ හැර කොළඹ නගර සභාව මගින් හය වන ශ්‍රේණියේ සිට 12 වන ශ්‍රේණිය දක්වා දිගටම අධ්‍යාපනය කරගෙන යාමට හකිවන ලෙස සුදුසුම ළමයින් 60 දෙනෙකුට ශිෂ්‍යත්ව 60 ක් ප්‍රදානය කිරීමට කටයුතු කර ඇත.

කොළඹ මහජන පුස්තකාලය විසින් වරින් වර විවිධ අවස්ථා සැමරීම සඳහා පළකරනු ලැබූ සමරු ග්‍රන්ථ අතරින් මෙම 'ආන නිධි' තුන්වන ග්‍රන්ථයයි. මුල් ග්‍රන්ථය වූ 'පුස්තකාල හා

- ජනතාව 'පුස්තකාලයේ ස්වර්ණ ජයන්ති උළෙල සැමරීම සඳහා පළකරන ලදී. 'නුවනට මං' යන සංග්‍රහය 1980 දී පළකරන ලද්දේ තව ගොඩනැගිල්ලට පිවිසීම නිමිත්තකොටය.

මෙම සමරු සංග්‍රහය ද මීට පළවූ පළකල සංග්‍රහ දෙක මෙන්ම පුස්තකාලය හා ප්‍රජාව පිළිබඳව උනන්දුවක් දක්වන සියළු දෙනාටම ප්‍රයෝජනවත් වනු ඇතැයි සිතමි.

පළවූ ග්‍රන්ථ දෙකෙහි අවධානය යොමු නොවූ අංශයන් පිළිබඳව කැබිනට්ටි දුරට මෙම සංග්‍රහයෙන් සලකා බැලීමට අරමුණු කර ඇත.

පුස්තකාල වීද්‍යාව පිළිබඳ පොත් පත් වල ආනතාවය පුස්තකාල වීද්‍යා ගැටළුවරයාට මෙන්ම ශිෂ්‍යාචාර්ය ශ්‍රී ලංකාවේ මුහුණ දීමට ඇති ප්‍රශ්නයකි. මෙය සිංහල හා දෙමළ මාධ්‍ය සිසුන් සඳහා විශේෂයෙන් බලපායි. මෙහිසා මෙම භාෂාවන් දෙකෙන් කැබිනට්ටි ලිපි ඇතුළු කිරීමට උත්සාහ දරා ඇත. තවුන් ලැබී ඇති ලිපි සංඛ්‍යාව ප්‍රමාණවත් නොවේ යැයි පෙනී යයි. පුස්තකාල වීද්‍යාව, ප්‍රලේඛනය හා ප්‍රවෘත්ති වීද්‍යාව උගන්වන වීද්‍යාචාරානුකූල කිහිපයක්ම අද දක්නට ඇත. පශ්චාත් උපාධි ඩිප්ලෝමා පාඨමාලාද මෙයට ඇතුළත් වේ. තව තාක්ෂණික ඥානය පිළිබඳ විෂය මාලාද මෙම පුස්තකාල වීද්‍යා පාඨමාලාවන්ට ඇත් අන්තර්ගතකොට ඇත. තවුන් මේ පිළිබඳ වෘත්තීයමය පොතපතේ ආනතාවය දක්නට ඇත. මෙහිසා ශිෂ්‍යයන්ට වීදේශ ප්‍රකාශනවල පිහිට පැහිමට සිදුවේ. මෙහිදී සිංහල හා දෙමළ මාධ්‍ය සිසුන්ට දුෂ්කරතා වළඹේ. ඉංග්‍රීසි මාධ්‍ය සිසුන්ට ද බොහෝදුරට අදාල පොත පත පුස්තකාලවල නොමැති නිසා තම දේශන සටහන්වලට සීමා වීමට සිදුව ඇත. මේ නිසා පුස්තකාලයෙන් පලකරන ලද මෙම ග්‍රන්ථ තුන මගින් වීශාල ප්‍රයෝජනයක් සැලසේයැයි මම සිතමි.

පුස්තකාල විද්‍යාව පිළිබඳ විශ්ලේෂණ හෝ විචාරාත්මක වශයෙන් සාහිත්‍යයක් වී පිළිබඳ පොත් පත් හිඟකම නිසා ලබාගැනීම අපහසුය.

මෙහි ඇතුළත් ලිපි සම්පාදනය කර ඇත්තේ දිවයිනේ ප්‍රමුඛ පුස්තකාලයාධිපතිවරුන් පමණක් ම නොවේ. පුස්තකාල සහ පොත් කියවීම පිළිබඳ ක්ෂේත්‍රයන්ට සම්බන්ධ වෙනත් කතුවරුන් ද ලිපි සපයා ඇත.

තවත ලේඛකයන් කිහිප දෙනෙක්ම පුස්තකාල ක්‍රියාවලිය පිළිබඳ තවදුරු හැඟීමකින් ලිපි කිහිපයක් ලියා ඇත. පරසිඳු විද්‍යාර්ථීන් කිහිප දෙනෙකුගේ ලිපි ද මෙහි ඇත. විවිධ විෂය මාතෘකා යටතේ මෙහි ලිපි ඇත. දුරස්ථ අධ්‍යාපනය, මහජන සම්බන්ධතාව, දෘෂ්‍යාබාධිතයන් සඳහා පුස්තකාල, හිරකරුවන් සඳහා පුස්තකාල, ළමයින් සහ පොත් ආදී වශයෙනි. වෙනත් වචනයකින් පවසනවා- තම වාණිජ පනිවුඩ හුවමාරුවේදී පුස්තකාලය උසුලන ස්ථානය, දැනුම පාඨකයා වෙතට සම්ප කරන්නේ කෙසේද ? යන කරුණු අන්තර්ගතයි.

මීට අමතරව විශේෂ ශාස්ත්‍රීය වැදගත්කමකින් යුතු පාඨකයාට අපගේ පැරණි උරුමය හා සංස්කෘතිය විදහා දක්වන ලිපි කිහිපයක් ම ඇත. මෙහිදී විශේෂයෙන් සඳහන් කළයුත්තේ මහාචාර්ය ජේ. ඩී. දිසානායකගේ 'කෝට්ටේ වීසු v! වන පරාක්‍රම ඔහු රජු විසින් ලියූ සිංහල පද්‍ය කාව්‍යය පිළිබඳ නිසන්ඩුව "රුවන් මල" සහ ඔන්දුල ජයවර්ධන විසින් ලියූ විශ්ව කෝෂ හා සංවර්ධනය, ජී. ඩී. එස්. එච්. ද සිල්වා විසින් ලියන ලද මහා වංශය : එහි අධ්‍යයනය සහ පරිවර්තන යන ශාස්ත්‍රීය ලිපි වේ.

ශ්‍රී ලංකාවේ කඩිනම් මහවැලි යෝජනා ක්‍රමයත් සමඟම එක් අතකින් තව සමාජයක් බිහිවෙමින් පවතින අතර, නිදහස් වෙළඳ කලාපය හඳුන්වා දීමත් සමඟ ඇතිවූ වේගවත් සංකීර්ණය මාධ්‍ය ක්‍රමය ද පෝෂණය කිරීමද අවශ්‍යයෙන්ම කළයුතු කාර්යයකි. එසේ හෙයින් ඔහුගේ පාඨක සංඛ්‍යාවකට පහසුකම් ලබාදීම වස් සැලසුම් පිළියෙල කිරීම, අගය කිරීම හා කාර්යක්ෂම කාර්ය මණ්ඩලයක් ද අවශ්‍ය වේ.

මෙම ග්‍රන්ථයට ලිපි ලේඛන සැපයූ සියළු දෙනාටම මම අතිශයින් කෘතඥ පූර්වක වෙමි. ඒ අතර ජාත්‍යන්තර කිරිකියට පත් උගතුන් මෙන්ම, විශිෂ්ඨ පුස්තකාලයාධිපතිවරුන්ගේ රචනා ද වේ. සිය භාරදුර කර්තව්‍යයන් මැද අවිචේකිත සිටියදී වුවද, කොළඹ පුරපති ඩී.සිරිසේන කුරේ මැතිතුමාගේ ඉල්ලීම පරිදි ස්ව කැමැත්තෙන්ම අනුකූලතාව දක්වමින් ලිපි සැපයූ ජාත්‍යන්තර ප්‍රසිද්ධියට පත් විද්වතුන් මෙන්ම, කිරිකියට පුස්තකාලයාධිපතිවරුන් ද ඒ අතර වෙති.

කොළඹ පුරපති ඩී.සිරිසේන කුරේ මැතිතුමා මෙහිදී අතිශයින්ම කෘතඥ පූර්වකව සිහිපත් කරමි. එතුමාගේ ක්‍රියාකාරී සහයෝගය හා අනුග්‍රහය තොලැබෙන්නට මෙම සංග්‍රහය ප්‍රකාශයට පත් කිරීමට තොහැකි වනු ඇත.

තාගරික කොමසාරිස් ජේ.ටී.ඩී.තිස්සේ මහතා - ගෙන් ලැබුන තොමඳ සහාය වෙනුවෙන් මෙහිදී ස්තූති පූර්වකව සඳහන් කරමි. මෙම පොත මුද්‍රණය කිරීමෙහි ලා වෙහෙසි ක්‍රියා කළ තහර සහා මුද්‍රණාලයාධිපති ඩී.එස්.කුරේ මහතා සහ ඔහුගේ කාර්ය මණ්ඩලයට ස්තූතිවන්ත වෙමි. තොමඳ ඉවසීමකින් යුතුව මෙහි ලා ක්‍රියා කළ මුද්‍රණ දෙපාර්තමේන්තුවේ ලයනල් පෙරේරා මහතා පිළිබඳව විශේෂයෙන් සඳහන් කළ යුතු වේ.

පේරාදෙණිය විශ්ව විද්‍යාලයේ සිටපු පුස්තකාලාධිපති එච්. ජී. අයි. ගුණතිලක මහතාට ද බෙහෙවින් කෘතඥ වෙමි. දැඩි රෝගී තත්ත්වයකින් පුවය ලබා එමින් සිටි අවස්ථාවකදී වුවද ඒ මහතාගෙන් ලැබුණේ තොමඳු සහයෝගයක් හා බෙදිරියකි. මෙම සංග්‍රහ තුනේ ම ග්‍රන්ථ කාලයන් පිළියෙලවුයේ ඔහුගේ උපදෙස් අනුවය.

අවසාන වශයෙන් නියෝජ්‍ය පුස්තකාලාධිපති එච්. ඩී. එච්. ජයවර්ධන මහතාට විශේෂයෙන් ස්තූතිවන්ත වන අතර නම විවේකය පවා කැමැත්තෙන් ම කැපකරමින් මෙම ප්‍රකාශනයේ කටයුතු නිමාවට පත් කිරීමට උත්තරාවේ කටයුතු කළ මහජන පුස්තකාල කාර්ය මණ්ඩලයට ද මගේ ආදර ස්තූතිය හිමි වේ.

ජයවර් කොරයා
ප්‍රධාන පුස්තකාලාධිපති.

1985 සැප්තැම්බර් මස 13 වෙනි දින,
කොළඹ මහජන පුස්තකාලයේදීය.

INTRODUCTION

The habit of reading is the only enjoyment in which there is no alloy: it lasts when all other pleasures fade.

— Anthony Trollope

In classical and mediæval times learning was mainly oral and took place in temples and monasteries. The forerunners of the present day library was a meagre collection of writing on clay tablets, ola leaves, papyrus, vellum and parchment. But by about the beginning of the 15th century the libraries as we know today began to take shape. It was however only from the middle of the 19th century that public libraries of the present ilk came to exist.

From the vast saga of pre-historic tradition, preserved in both the East and the West, it is evident that there had been a literature and that there were sages, monks or wise men, who were able scribes with the power of writing. Oral repetition of stories continued late in history to be the normal way of keeping alive the records of the past. It was oral tradition that preserved the Tripiṭaka of Theravada Buddhism until the 1st century B.C., when it was committed to writing during the reign of King Vaṭṭagāmini Abhaya at Aluviḥāra, Sri Lanka.

Till then the Tripitaka was handed down orally by "reciters"; The Gospels too giving the deeds and sayings of Jesus Christ were not recorded as soon as possible, but were left for a considerable time to oral tradition. The conception of the word 'Logos' 'word' or 'speech' had a peculiar power in ancient Greece. In the past "things said" or, tradition made up the main sum of man's knowledge.

A book in ancient days was not what it is now. In Sri Lanka books were respected and venerated — books were called "පොත් වහන්සේ" and kept mostly in the temples. The ordinary public was not allowed access to it nor was it to be read for pleasure. All through antiquity a book was used to be recited from or to be read aloud to an audience by a skilled person. In Sri Lanka too books belonging to the Anurādhapura and Polonnaruwa eras were mainly written to be read aloud as is evident from the Butsarana (13th century): "තමනට සිතෙනැති, නිවන්පුර වදනා කැමති, සත් පුරුෂයන් විසින් සාවධානව කත් කමා ඇසිය යුතු" ¹ and from the Pujavaliya (13th century): "සත්පුරුෂයන් විසින් සාවධානව ඇසිය යුතු" ²

In the past scholars also thought they could not get "so much profit from the contents of books as from the utterings of a living and abiding voice" ³

Even at the time when there were libraries with books by the hundred, people thought of books as "dead and troublesome mode of communication" ⁴ This attitude of mind continued for a very long period, But today the entire scene has changed.

1. Butsarana, Bambaranda Siri Seewali Thero, ed., p. 397
2. Pūjāvalīya, Bentota Saddhātissa Thero, ed., p. 13
3. Murray, Gilbert. The Rise of the Greek epic, p. 95
4. Ibid.

The evolution of libraries during the past seventy-five years or more forms part of the main stream of the social and cultural history of any country. Understanding this principle is essential to understanding today's evolution of mass culture.

Yesterday, the library was still the symbol of a tradition that was firmly in the hands of an educated and cultured minority. In this electronic age more and more people enjoy the privileges of a library as the social and economic potential is expanding. A library today is not only dependent on the printed word but is also dependent on up-to-date technology. Today scientists, scholars, sociologists, and children mix together in libraries - this is most evident in public libraries.

The library has moved from the age of fixed location to an age of global dimensions of service aided by telecommunication satellites. Millions of books, sophisticated retrieval networks, computers, are now necessary to extend the services to those who need it most.

Well into the 1940s and 1950s libraries in Sri Lanka were under the influence of the past cultures, but today the picture is changing - they have grown rapidly in the past thirty years or so influenced both by the formal and non-formal education and the influence of the times. The quantity of publications has grown so that classification and cataloguing, acquisition and circulation procedures pose many problems. Therefore technology becomes necessary in a library. Today books are taken to the reader where necessary while in the past the reader came to the library.

A public library is concerned with the communication of information and ideas in whatever form they are expressed. Trained and competent staff in sufficient numbers are necessary to select and organise resources to assist readers as libraries today have moved beyond the accepted norms to a new world of library materials. So the librarian has to know how to cope with both the traditional book and other printed materials while

understanding how to use new technology to the best advantage of the library and its users. Special training is also required for activities such as work with children, the mentally and physically handicapped, audio-visual material and the organisation of educational and cultural activities.

The library, especially a public library is the vital nerve centre of the community. In this context the Colombo Public Library founded in 1925 by the Colombo Municipal Council on a motion moved by the late Justice E.W.Jayewardene plays a very important role in the life of the citizens of Colombo.

The Colombo Public Library should be active and positive in its outlook, advertise the value of its services and encourage its use as libraries are passports to our culture and heritage, while moving rapidly to a technological 21st century.

Thus it is just and fitting to celebrate its diamond jubilee in a manner that would benefit the people of Colombo. With this end in view the Library is using a week to draw the attention of the community to its activities and introduce those who do not know the Library to its treasures.

The Colombo Municipal Council is also awarding sixty scholarships to sixty needy children in the City to continue their education from Grade VI to Grade XII.

This volume, Treasures of Knowledge, makes up the third in the trilogy of books published to commemorate various events by the Colombo Public Library. The first in the series, Libraries and People was published in 1975 to commemorate the Golden Jubilee of the Library, and the second, Roads to Wisdom was published in 1980 to mark the inauguration of the new library building.

This volume also aims to fill as far as possible the gaps left by the two previous volumes.

I have no doubt the present symposium will be as useful as the two previous publications to all those interested in the library and the community.

The paucity of material to both the teacher and the student of library science is markedly felt in Sri Lanka. This is especially so for the student in Sinhala and Tamil.

Therefore an attempt has been made to include as many articles as possible in these two languages, but I am afraid the number of articles received is not at all encouraging.

At present there are many schools teaching librarianship, documentation and information science, including a post-graduate diploma course. The teaching of new techniques necessary in the present technological era are now given an important place in the syllabi of these schools. But the professional literature available is very meagre. The student has to depend almost entirely on foreign publications and the Sinhala and Tamil media students are therefore greatly handicapped. As almost no reading material is available on the local library scene, even the English medium student has to depend mostly on lecture notes provided by their teachers. Therefore it is hoped that the trilogy published by the Library will fill this void to some extent.

We cannot expect analytical and critical literature on library science when there is a paucity of literature of any sort pertaining to the subject by local librarians.

Contributors to this volume are not only librarians of repute in the country but are also writers drawn from fields related to libraries and reading. A few new writers have contributed articles and they give a fresh outlook to the field of library activity. A number of eminent scholars also have contributed articles. A wide variety of subjects are covered in this volume ranging from the role of the library in distance education, public relations, libraries for the blind, handling of computers and other

machine-oriented tools, libraries for the prisoners, children and books—in other words the place of the library in the business of communication and the transfer of knowledge to the patron, is covered. In addition, there are a number of articles of a scholarly nature drawing the attention of the reader to our own past heritage and culture. Special mention must be made here of Prof. J. B. Dissanayake's article on Garland of Gems: the Lexicon of Sinhala Verse written by King Parakrama Bahu VI of Kotte and Bandula Jayawardhana's article on Encyclopaedias and Development, and G. P. S. H. de Silva's article on The Mahavamsa: its study and translations.

In Sri Lanka with the accelerated Mahaveli programme generating a new society on the one hand and the Free Trade Zone generating another, rapid communication and feed backs are desperately needed. Therefore library planning, evaluation and efficient personnel are required to serve this fast growing number of patrons.

I take this opportunity to record my grateful thanks to all those contributors, among whom are scholars of international repute and distinguished librarians who so readily responded to the request of His Worship B. Sirisena Cooray, Mayor of Colombo in spite of their own busy and tight schedules.

I am very grateful to His Worship the Mayor of Colombo without whose positive co-operation this volume could not have been published.

I also wish to acknowledge with thanks the assistance given by the Municipal Commissioner Mr. K. T. D. Tissera. My thanks are due to Mr. B. S. Cooray, the Municipal Printer and his staff for seeing the publication through the press. A very special word of thanks should be accorded to Mr. Lionel Perera of the Printing Department, for his infinite patience.

I also wish to record my gratitude to Mr. H. A. I. Goonetilleke, former Librarian of the University of Peradeniya for his ready assistance and encouragement during the publication of this volume, even when

convalescing after a very serious illness. In fact, the titles of the trilogy were his happy suggestions.

Last but not least it is a pleasure to pay a very warm and special tribute to Mr. M.D.H. Jayawardhana the Deputy Librarian and all the members of the staff who so readily and willingly gave up their leisure time and helped me in bringing out this publication.

Ishvari Corea

Chief Librarian.

Public Library,

Colombo 07.

13th September 1985.

සේවා චක්‍රය පරිසමාප්ත වූ වගයි.

රේචරි කොරයා

කොළඹ මහජන පුස්තකාලයේ දියමන්ති සංවත්සරය සමරන මෙම අවස්ථාවේදී පසුගිය අවුරුදු 35 තුළ මගේ පුස්තකාල ජීවිතයේ අතිමහත් සටහන් කැවූ සිහිපත් කිරීම කාලෝචිත යයි සිතමි. මනුෂ්‍ය ජීවිතයේ 35 වසරක් යනු සැහෙන වැදගත් කාල පරිච්ඡේදයකි. එකම ආයතනයක 35 වසරක සේවය යනු සමහරෙකු ඒ පිළිබඳව එතරම් කල්පනා නොකළත් එය ඉතා වටිනා ජයග්‍රහණයකි. මගේ මෙම මහත් සටහන් ශ්‍රී ලංකාවේ තරුණ පුස්තකාලයාධිපතින්ට ඉතා වැදගත් වේ යැයි සිතමි.

මට මහත් කාලයේ සිටම මම පොත්පත් වලටත් කියවීමටත් ඉතා කැමැත්තෙමි. ලැබුණ සිංහල වේවා ඉංග්‍රීසි වේවා සිතැම පොතක් කියවීමට මම ආශා කළෙමි. ඇසට වඳ දෙමින් පොත් පඬි කියවීම වැළැක්වීමට මගේ මව අවවාද කරනු මට මතක් වේ.

මගේ මවට සහ පියාට මුලදී අයත්ව තිබූ කුඩා පුස්තකාලයක් තිබුණේ අප සතුව තිබුණි. මගේ වැඩි මහල් සොයුරියට සහ සො-
හොයුරාට ජයග්‍රහණවලදී ත්‍යාග වශයෙන් ලැබුණු සහ පරිත්‍යාග
වශයෙන් ලැබුණු පොත් පත් තිසා මෙම පුස්තකාලයේ එකතුව ක්‍රම-
යෙන් වර්ධනය විය. අප ගැහැණු ළමයින් තිදෙනාට අයත් පොත
පත ද මෙම පුස්තකාලයට එක්වූ පසු එය සැහෙන පොත් එකත-
තුවකින් සමන්විත විය.

ශේක්ස්පියර්ගේ කම්ප්ලිට් වර්ක්ස් ලැම්බිගේ වේල්ස්
ප්‍රොෆාම් ශේක්ස්පියර්, කම්ප්ලිට් වර්ක්ස් ස්පර් ඔර්තාඩ් ෂෝ,
ඔර්තාඩ් ෂෝ ගේ ප්‍රිපයස්, සයිලස් මානර්, පෝර්ජ් ඉලියට් ගේ
ඩිල් සත් ද ප්‍රොස්, ආර්.ඩී.බීලැක්මෝගේ ලෝකා වූත්, රේන්
අයර් ගේ වාලට් බ්‍රොන්ටේ, ආර්.එල්.ස්ටීවන්සන්ගේ අ වයිල්ඩ්
ශාර්ඩ්ස් ස්පර් වර්සස්, ලුයිසා අල්කොට්ගේ ලිට්ල් වීමෙන් සහ
පෝස් ඔොයිස්, වේල්ස් ප්‍රොෆාම් ද අල්ගම්බ්‍රා (දර්ශනීය චිත්‍ර
වලින් යුක්ත වුවකි) හෙන්රි ඩ්‍රයිස්මය ගේ ඊස්ට් ලයික් (පාසල්
ශිෂ්‍යයකු වශයෙන් වැරදීමකින් කියවීමට ගත් පොතකි කරදරය-
කට ද පත් වූයෙහි.) යන පොත් එම එකතුවේ තිබුණ අතර,
ලේඩ් ඉසබෙල්ගේ කරදර ගැන (ඉලෝප් යන වචනයේ තේරුම
එවක තොදැන සිටියෙහි) මා කියවමින් කැමැත්තට මට දැන්
ද සිහිවේ. මා එවක කියවීමට කැමැතිවූ සිංහල පොත් දෙකක් ද
මට සිහිවේ. එනම් අමල් ඩිසෝ සහ කුරුපුට් එම පොත් දෙකයි.

මා පාසල් ශිෂ්‍යාවකව සිටි අවධියේදී අපේ පන්තියේ
රචනාවක් ලිවීමට "තව අවුරුදු 10 ක් ගතවූ පසු මා කරන
දේ " වශයෙන් මාතෘකාවක් දෙන ලදී. මා එහිදී "පුස්තකාල-
යාධිපතිවරයකු වෙමි" යන මාතෘකාව තෝරා ගත් බව මට
දැන් ද සිහිපත් වේ. මෙම රචනයේ මතු ඔලොපොරොත්තු මල්
එල ගැනුනේ 1950 වර්ෂයේදී ය.

ආධුනික පුස්තකාල නිලධාරිනියක වශයෙන් පුස්තකාලයේ ප්‍රධාන දොරටුවෙන් ඇතුළුවුව මුල් දිනය මට අද මෙන් මතකය. එය 1950 අප්‍රේල් මස ඔදාදා දිනයක සිදු විය. එම දිනවල ද ඔදාදා දිනය මහජනයා සඳහා පුස්තකාලය විවෘත වූ දිනයක් නොවීය. හම් බැම්මෙන් බැඳුන පොත්වල සුවඳ, පේලි පේලි වෘයෙන් තිබූ පොත් රාක්ක වල ගාමිහිරි ඔවු මට අද මෙන් මතකය. තරුණ අයට මට ඒවා පෙනුනේ නිමාවක් තැනි යමක් සේය. උපාධි අපේක්ෂිතාවක් ලෙස ලකා විශ්ව විද්‍යාල පුස්තකාලය භාවිතා කළත් කොළඹ මහජන පුස්තකාලය ද මීට කලින් මා භාවිතා කළත් පුස්තකාලයක වැදගත් ස්ථානයක් දැක ගැනීමට අවස්ථාවක් නොවීය.

එවක සිටි ප්‍රධාන පුස්තකාලයාධිපති ඩී.සී.ඒ. අබේවික්‍රම මහතා විශාල මේසයක් පිටුපස පොත් පත් පිරිවරා වාඩිව සිටියා මට මතකය. මම ඔහු මට පළමු දත්තා පුද්ගලයකු වූ තවුදු ඔහු වෙත ළඟා වූයේ තරමක වක්තෘනිති. එවක සිටි තාගරික කොමසාරිස් පී.එම්.ජයරාජත් මහතාගේ උපදෙස් පරිදි නියෝජ්‍ය පුස්තකාලයාධිපතිනිය වශයෙන් මම වැඩ ඔර ගනිමි.

1950 දී කාර්යය මණ්ඩලය 12 දෙනෙක් වූහ. මා පැමිණි පසු එය 13 විය. (වාසනාවත් 13 ද ?) මෙම අයගෙන් සුදුසුකම් ලත් පුස්තකාල කාර්යය මණ්ඩලය වූයේ සිව් දෙනෙකි. වෘත්තීය වශයෙන් කිසිවෙකු සුදුසුකම් ලබා නොතිබුනි. ඒ කාලයෙහි පුස්තකාල වෘත්තීය වෘත්තීයත් වශයෙන් ලකාවේ ගොඩනැගිලි නොතිබුනි. මෙම වෘත්තීයේ දියුණුවට තවත් වර්ෂ 20 ක් පමණ කල්ගත විය.

පුස්තකාලයේ රාජකාරි පිළිබඳව මට මුලින්ම මඟ පෙන් වූයේ එවක සහකාර පුස්තකාලයාධිපතිවරයෙකුව සිටි එම්.ඩී.ජයරත්න මහතාය. ඔහු මට පොතක පුර්ව පිටු හඳුන්වා දුන් අතර, භුක්ත තාම පිටුවේ වැදගත්කම පහදා දුන්නේය. ප්‍රවේශ අංක, වර්ග අංක පිළිබඳ කරුණු ද පහදා දුන්නේය. මුලදිම ඔහු කියන දේවල්

තේරුවේ ගැහිම අපහසු විය. තමන් ක්‍රමයෙන් පුස්තකාල විද්‍යාවේ මූලික තිහි මට අවබෝධ විය. මගේ මුල්ම රාජකාරිය වූයේ පොත් බෙදින්නාගෙන් ලැබුණ පොත් වලට පොත් තැන්පත් කිරීමයි. ඒවා සිලිම තරම් උසට ගබඩා කර තිබූ අතර, දුටුවේ වලින් පිරී තිබුණි. මා වැඩ කරන අතර, මා ආශා කරන පොත් හමුවූ විට රහසින් මෙන් ඒවා එහෙත් මෙහෙත් කියවීම මට අද මෙන් මතකය. එම මුල් මාස කීපය තුළ මා වෙත වගකීමක් නොවීය. මා එම කාලය තුළ පුස්තකාලයේ වැඩ කිරීමෙන් තිසි ආශ්වාදයක් ලැබීමි. මේ අතරතුර මා පොත් ගැන විමසා බැලීමට පුරුදු වූ අතර, කිවසේදි කියවීමට ද මා ආසා කරන පොත් තෝරා ගනිමි. මාසෝ පි ලා රොවේ ගේ වයිට් සීක් පැරිමිලි තම වෘත්තාන්තය කියවූවා මට හොඳට මතකය. බහිල් පිබිරාන් ගේ ද මැඩම් ඇන්ඩ් ද ප්‍රොපටි යන ග්‍රන්ථය ද ඇන්ෂල් මුන්තේගේ ද ස්ටෝරි ඔෆ් සැන්ට් මයිකල් සහ මාර්කෝ පැලිස් ගේ රික්ස් සහ ලාමාස් යන ග්‍රන්ථ ද මා කියවා ඇත.

තමන් එම රසවත් යුගය වැඩි කාලයක් පැවතුනේ තැන. ඊළඟට මට බැහැර දෙන අයායේ පොත් ඔරා ගැනීමේ හා තිබුන් කිරීමේ කටයුතු කිරීමට සිදුවිනි. මෙහිදි දඩ මුදල් සඳහා කුටිනාන්ති තිබුන් කිරීමට ද මුදල් වාර්තා සැකසීමට ද පළමු සිහි කැඳවීම, දෙවන සිහි කැඳවීම ආදි දේ පිළියෙල කිරීමට ද මම නිරත වීමි. පළමු දිනයේදි මා තනියම කවුන්ටරයේ සේවය කළ ආකාරය මට අද මෙන් මතකය. හදිසි ප්‍රශ්නයකදි ගැටළුවකදි උපදෙස් ගැනීමට හෝ කිසිවෙකු නොවීය. (තමන් දැන් තත්ත්වය මීට වෙනස්ය, දැන් අවුත් සේවකයෙකු පැමිණි විට ඔහු සේවය කරන්නේ ජොන්සන් නිලධාරීන් සමඟය.) තමන් මට ඉහත සඳහන් තත්ත්වයට මුහුණ දීමට ඉතා ටික කලකින් හැකිවිය. පොත් තිබුන් කිරීමි, පොත් භාර ගැනීමි, මුදල් ඔල්පත් තිබුන් කිරීමි මෙන්ම පාඨකයන්ගේ නොයෙකුත් ප්‍රශ්නවලට පිළිතුරු දීමට ද ඔවුනට අවශ්‍ය පොත් තෝරා දීමට ද

ගැතිම සඳහා මාවෙත ආත්ම විශ්වාසය හා ධෛර්යය ලබාදෙන ලදි.

මා බැහැර දෙන පුස්තකාලයේ ආශ්‍රය පුස්තකාලයේ හෝ කියවීම් ශාලාවේ සේවය නොකරන වේලාවල අප දෙදෙනාම එකට බෙදාගෙන වැඩ කරන ලේසය අසල මා ඉදිරිපිටට වී අඟිලි දෙකින් තම පුරාවිටුව අල්වා කොතක එය තබා, කණ්ණාඩි තුවිටමට ඔහුගේ රිලි ගැසුණු තලලේ රඳවා ගෙන බිහිස් හා කෝලි තුවිටු කළින් නිතරම කොළපාට බෝතලයකින් හේ වතුර වීදුරුවකට දමා බොමින් ඔහු මට පුවතරණයේ, වර්ගි කරණයේ, පොත් හේරීම ආදියේ මූලික කරුණු ඉගෙන ගතයුතු බවත් වගකීමක් ධාර ගැනීමට ඉගෙන ගතයුතු බවත් පවසන ලදි. ඔහු මා කෙරෙහි දැක්වූ විශ්වාසයටත්, මාවෙත දුන් ධෛර්යයෙන් මා කෘතඥ විය යුතුය. සිමහර වීට ඔහුගේ සහාය නොතිබුනා නම් මා අද පුස්තකාලයාධිපතිනිය බවට පත් නොවීමට ද ඉඩ තිබුණි. ඒ කාලයේ මට ඔහුව පෙනුණේ වයසක අයෙකු ලෙසය. එවක ඔහු තම පණස්වියේ මුල් කාලය පසුකරමින් සිටින්නට ඇතැයි සිතමි. අද මා සිටිනවාට වඩා ඔහු තරුණ වියේ පසු වන්නට ඇත.

මා මුලින්ම පුස්තකාලයට බැඳුන අවදියේ පුස්තකාල සහායකයෙකු ලෙස සිටි සි.ජයනාදන් මහතා ද මා අමතක නොකළ යුතුය. ඔහු නිහඬව හා මහත්මා ලෙස පුස්තකාල මූලධර්ම හා මිනිසුන් හා භෞදික් කටයුතු කරන අභ්‍යාස මට හඳුන්වා දුනි. එම කාලයේ සිටි කාර්ය මණ්ඩලයේ දොළොස් දෙනාගෙන් එක් අයෙකුවූ ඩී.ඩබ්.රණවක මහතා තවමත් අප කාර්යය මණ්ඩලයේ සිටි.

ක්‍රම ක්‍රමයෙන් (මාත් සමග දහතුනක් වූ) කාර්ය මණ්ඩලය වැඩුණි. පොත් එකතුව වර්ධනය විය. වාර සඟරා හා පුවත්පත් ප්‍රමාණය වැඩි විය. සේවාවන් වැඩිදියුණු විය. අද පවතින කාලානුරූප පුස්තකාලයට මුල් අධිකාලම තැබුණි.

මුල් විසි පස් වසරේ පුස්තකාලයේ වැඩි දියුණුව ඉතා සෙමින් වුවත් නොකඩවා සිදුවිය. 1925 දී කාර්ය මණ්ඩලය 07 ක් විය. 1950 දී මෙම ප්‍රමාණය 13 දක්වා වැඩිවිය. 1975 දී කාර්ය මණ්ඩල ප්‍රමාණය 74 ක් විය. දැන් 1985 වසරේදී එය 225 කි. 1925 වර්ෂයේදී ලියාපදිංචි සාමාජික සංඛ්‍යාව 69 ක් වූ අතර, 1950 දී එය 8965 ක් විය. 1975 දී එය 39, 789 ක් වූ අතර 1985 අගෝස්තු මස දී එය 63,746 ක් විය. පොත් එකතුව 1925 දී 16,000 ක් විය. 1950 දී එය 35,279 ක් වූ අතර, 1975 වර්ෂයේදී එය 147,891 ක් විය. දැන් එනම් 1985 අගෝස්තු වන විට එය 309,761 කි.

මා ප්‍රධාන පුස්තකාලයාධිපතිනිය වශයෙන් පත්වන විට මා තුළ ආත්ම විශ්වාසයක් විය. මගේ රාජකාරිය හොඳින් කළහැකි බව මට ප්‍රත්‍යක්ෂ විය. මා මුලින් ම පුස්තකාලයට පැමිණෙන විට මා සතුව තිබුණේ ප්‍රථම උපාධිය පමණි. තවත් මම ප්‍රධාන පුස්තකාලයාධිපතිනිය වශයෙන් පත්වන විට මා වෙත ලන්ඩන් විශ්ව විද්‍යාලයේ පුස්තකාල විද්‍යාව පිළිබඳ පශ්චාත් උපාධිය සතුවූ අතර, එක්සත් රාජධානියේ පුස්තකාල සංගමයේ වරලත් සාමාජිකත්වය ද ලදිමි.

එවක සිටි පුස්තකාලයාධිපති අසන්නිප නිවාඩු ලබා සිටින විටදී මෙන්ම පිටරට නිවාඩු ගත කළ විට මා නොයෙක් විට පුස්තකාලයාධිපතිනිය ලෙස වැඩ බැලීමේ රාජකාරි ඉටුකළ තවුත් ප්‍රධාන පුස්තකාලයාධිපතිනිය වශයෙන් පත්වූ 60 වන දශකයේ මුල් කාලය මා හට දුෂ්කර අවධියක් විය. පුස්තකාලයේ මූලික අවශ්‍යතා සඳහා ද හොඳ කාර්ය මණ්ඩලයක් ලබාගැනීම සඳහා ද පුස්තකාලයාධිපති සේවය වෘත්තියක් වශයෙන් පිළිගැනීම සඳහා ද මාගේ නොයෙක්විට තනිවම සටන් කිරීමට සිදුවිය. තහරාධිපතින් සහ තහරා සහකාරයන්ගේ ආධාරය මා වෙත නොඅඩුව ලැබුණි.

අප අවධානය යොමු කළ යුත්තේ පුස්තකාලය භාවිතා කරන්නවුන්ගේ අවශ්‍යතා සඳහා ඔවුන් එම අවශ්‍යතා සපුරාලීමට හැකි වන පරිදි සැලසුම් කිරීම් අවශ්‍ය ඔවුන් මාවෙත කල්යාණම අත් දැකිම් ලැබීමත් සමග අවබෝධ විය. පුස්තකාලයේ සාමාන්‍ය සංවිධානය, විශේෂිත හා ආධාරක සේවාවන්, කාර්ය මණ්ඩල, මුදල් සංවිධානය සහ පුස්තකාල පාඨකයන් සමග සහ කොළඹ මහ නගර සභාව සමග සම්බන්ධීකරණය මෙන්ම ඖෂිත ලෝකය සමග ද සම්බන්ධීකරණය අවශ්‍ය බව මට අවබෝධ විය. මෙම වකවානුව තුළ මා පුස්තකාලය පරිපාලනය කිරීමේදී අරමුණු කරගත් දේ සහ ප්‍රතිපත්තින් වන්නේ තරුණ පුස්තකාලයාධිපතිත්ව මග පෙන්වීමත් වක්‍ර ඇතැයි සිතමි. අද අවත පත්වුන පුස්තකාලයාධිපතිත්වයේ වෘත්තීය සුදුසුකම් පත්වන විටම තිබෙන තමුන් එවක එසේ නොවිය. එනමුත් ඉහත සඳහන් මග පෙන්වීම ප්‍රයෝජනවත් වෙතැයි සිතමි.

වැදගත් මාතෘකා වූ පාලනය අගැයීම විශේෂයෙන් පාඨකයාගේ අවශ්‍යතා විග්‍රහ කිරීමට උපකාරී වන ක්‍රමයන් වන ප්‍රවර්තන දැනුම, තොරතුරු ලබාදීම හා පාඨක අධ්‍යයනය ආදී ක්‍රමයන් සංවර්ධනය වූයේ ඉතා සෙමිනි.

දිර්ඝ කාලීන අත්දැකීම් අනුව මට පෙනී ගියේ පාඨකයන් පුස්තකාල සුවය භාවිතා කිරීම් හෝ කාර්යය මණ්ඩලය හා අවශ්‍ය දෑ සාකච්ඡා කිරීමට මැලිකමක් දක්වන බවයි. මෙම ස්වභාවය තවමත් පවතී. එය ඉවත් කළයුතුව ඇත. යමක් විමසීම සහ ඒ සඳහා තොරතුරු ලැබීම සාමාජික ක්‍රියාවක් ලෙස සැලකිය යුතුය. නිසි සාකච්ඡා පැවැත්විය යුතුය. ඒවා බොහෝදුරට අතීයම් වශයෙන් පැවැත්විය යුතුය. එවිට ප්‍රශ්න ඇසීමට අවස්ථාව ලැබේ. තොරතුරු ලබාගැනීමට පහසුවේ. චිලසන්නා තනිවම මෙම තොරතුරු සෙවීමට තීරන වුවා නම් එම තොරතුරු සොයා ගැනීම අපහසු වන්නට පුළුවන.

අරමුණු මොනවාදැයි හඳුනා එම අරමුණු ඉටුකර ගැනීමට අවශ්‍ය මාර්ග සැලසුම් කර වැඩ කටයුතු සංවිධානය කර අරමුණු සහ සැලසුම් මුදුන් පමුණුවා ගැනීම ක්‍රමයෙන් මට අවබෝධ විය. සැලසුම් කිරීම යනු මෑතකදී සහ අනාගතයේදී සිදුවන්නේ කුමක්දැයි තීරණය කිරීමයි. මෙම අනාගත අරමුණු හොඳින් මුදුන් පමුණුවා ගන්නේ කෙසේද ? ඒ සඳහා කොපමණ කාලයක් ගතවේද කාර්ය මණ්ඩල හා ද්‍රව්‍යය සඳහා කොපමණ මුදලක් වැයවේද යනු විමසීමයි.

මෙම මූලික ප්‍රතිපත්තින් ක්‍රියාත්මක කළහොත් පුස්තකාල පරිපාලනය පහසු කරයි. සැලසුම් මුදුන් පමුණුවා ගැනීමේදී තොයෙකුත් කාර්යයන් පැහැදිලිව පෙන්නුම් කරයි. එවිට පුස්තකාලයාධිපතිව ඒවා එකට රාශිකොට පිළිවෙලකට අනුව රාමුවක් තුළ ක්‍රියා කිරීමට මාර්ග සලසා ගතහැක. මෙම රාමුව මගින් විවිධ පුද්ගලයන්ගේ වගකීම් සම්බන්ධ කර ඇති ආකාරය පෙන්නුම් කරයි. සමහර විට දැඩි සහ විධිමත් සංවිධානාත්මක විග්‍රහයක් ගොඩනැගීමට ක්‍රමවත් අතර එය අරමුණු කරගත යුතු ද නොවේ.

බාහිර ලෝකයේ සිසු වෙනස්වීම්වලට අනුව පුස්තකාලයන්ද හැඩ ගස්වෙන පරිදි ප්‍රමාණවත් පරිදි තමා ස්වභාවයක් ගත යුතු බව මට පෙනී ගිය කරුණකි. සැලසුම් කිරීමේ කාර්යයේදී ප්‍රාථමික වශයෙන් සලකා බැලිය යුත්තේ වෙනත් ස්ථානවල ඇති සේවා හා තමන්ගේ සේවාවන් අතර සම්බන්ධීකරණය පිළිබඳව සලකා බැලීමය. තම පුස්තකාලය හා සම්බන්ධතා පවතින වෙනත් ආයතන සහ පිරිස් සමඟ පණිවුඩ හුවමාරුව මෙම සම්බන්ධීකරණයේදී වැදගත් වේ. උදාහරණයක් වශයෙන් පුස්තකාලයේ සේවාවන්ගෙන් ප්‍රයෝජන ගන්නවුන් අතර සුදුසු සම්බන්ධීකරණයක් තිබේදැයි පුස්තකාලයාධිපති සැහිමට පත්විය යුතුය. පුස්තකාලය කාර්යක්ෂමව පවත්වාගෙන යාමට ආධාර වේ යැයි තමන් කල්පනා කරන පුස්තකාලයක් සමඟ කරන සම්බන්ධතාවයන් ද සම්බන්ධීකරණය කිරීම

- පුස්තකාලයාධිපතිට භාර වේ. සාපේක්ෂිතව බලත වීට පුස්තකාලය කුඩා වන විට සහයෝගීතාවය සහ සම්බන්ධීකරණය වඩා වැදගත් වේ. බොහෝ විශාල පුස්තකාලවලින් සපයනු ලබන පහසුකම් කුඩා පුස්තකාලවලින් නොසැපයෙන බැවිනි.

අවශ්‍යතාවයන්ට සරිලන පරිදි වැඩ පිළිවෙලවල් සකස් වී තිබේදැයි, නිරතුරුවම පරීක්ෂා කළයුතුය. විශේෂ හේතුවක් තිබුණොත් මිස ඒවායේ වෙනස්වීම් නොකළ යුතුය.

පුස්තකාල සේවා සැලසුම් කිරීමේදී ප්‍රථමයෙන්ම ගත යුතු පියවරක් වන්නේ පුස්තකාල පාඨකයන් අධ්‍යයනය කිරීමේදී වැඩි අවධානයක් දැක්විය යුත්තේ මහජනයාට අවශ්‍යයේ විෂා ඔවුන් ඉල්ලන දේ නොවන බවය. මෙය වෙනත් වචනයකින් විස්තර කළහොත් පාඨකයන් පිළිබඳ අධ්‍යයන පැවැත්විය යුත්තේ ප්‍රශ්න මාලාවලට පිළිතුරු සහ රැස්වීම් ආදී වාර්තා ගත දේවලින් නොව ජනතාව ක්‍රියාත්මකව කටයුතුවල යෙදෙන අවස්ථාවන් සලකා බලමිනි. තොරතුරු ලබාගැනීමේදී ඇති දුෂ්කරතා ඇත්තම් එම දුෂ්කරතා මොනවාදැයි හඳුනා ගතයුතුය.

අරමුණු කරගත් තොරතුරක් ලබාගැනීමට සම්ප්‍රේෂණ, ප්‍රශ්න මාලා, සම්මුඛ පරීක්ෂණ, රැස්වීම් ආදී කිහිපි උපක්‍රම උපයෝගී කරගත්තත් නිවැරදි දර්ශනයක් ඒ සඳහා ලබා තිබිය යුතුය. මේ සඳහා බොහෝවිට හදිසියේ ලබාගත් පාඨකයන්ගේ ප්‍රතිචාරයක් උපයෝගී වේ. සේවාවන් අරමුණු කර ඇත්තේ එම පාඨකයන් සඳහාය. .

පාඨක විමසුම් පිළිබඳව පිළිතුරු සැපයීමේදී හොඳින් සංවිධානාත්මක ක්‍රමයක් තිබීමේ වැදගත්කම මට මුලසිටම අවබෝධවූ කරුණකි. මෙම විමසීම් පිළිබඳව කටයුතු කිරීමේදී කලට වේලාවට ඒවා ඉටු කිරීම ඉතා වැදගත්ය.

අනෙකුත් ආයතනයන්හි දී මෙන් අඩිතින් සේවයට බඳවා ගැනීම්වලදී ආධුනිකයන්ට සිටුන්ට පැවරී ඇති රාජකාරී මොනවාදැයි සාර්වත්‍රව හඳුන්වා දීම, පුස්තකාලයේ අරමුණු පිළිබඳව වැටහීමක් ලබාදී එම අරමුණු ඉටුකර ගැනීමට පුස්තකාලය විසින් ගනු ලබන ක්‍රියා මාර්ගය කුමක්දැයි පැහැදිලි කරදීම සහ තම රැකියාව සඳහා සුදුසු පුහුණුවක් ලබාදීම ද අවශ්‍යය. කාර්ය මණ්ඩලයේ සෑම සාමාජිකයෙකුටම තමාට පැවරී ඇති රාජකාරී හොඳින් සහ කාර්යක්ෂමව ඉටුකිරීමට පමණක් නොව, තම වෘත්තීය කටයුතු වැඩිදියුණු කොට තම රැකියාව සඳහා සුදුසුම පුද්ගලයෙකු බවට පත්විය යුතුය.

හොඳ සංවිධානයක් මගින් තම ආයතනයේ කාර්යය මණ්ඩලයේ සමස්ත වඩවා තම අරමුණු සහ අභිමතාර්ථ හැකිතරම් දුරට මුදුන් පමුණුවා ගැනීමට ක්‍රියා කරයි. යහපත් ආයතනයක් විසින් තම කාර්ය මණ්ඩලයට තම පළපුරුද්ද සහ අත්දැකීම් වැඩි දියුණු කර ගැනීමට හැකි සෑම ධෛර්යයක්ම ලබාදෙයි. එවිට ඔවුන්ට වඩ වඩාත් වගකිව යුතු කාර්යයන් ඉටුකිරීමට හැකියාව ලැබේ. පුහුණුවීමේ වැඩ සටහන් මගින් වෘත්තීය හැකියාවන්ගේ නම්‍යතාවය වර්ධනය කළ හැක. මෙමගින් කාර්යය මණ්ඩලයේ හැකියාවන් වැඩි දියුණු වී අවස්ථානුකූලව වෙනත් රැකියාවන්ට මාරුවීමට ඉඩකඩ ලැබේ.

සමහර අවස්ථාවලදී තීරණයක් ගැනීම ඉතා දුෂ්කර තමුත් එම තීරණය විගසින්ම ගතයුතු වද තිබේ. මෙවැනි අවස්ථා ද මා අත්දැක ඇත. කලාතුරකින් අපට තීරණ ගැනීමක් කල්දැමීමට හැකි තමුත් කාර්යය මණ්ඩලය සහ පාඨකයන් පුස්තකාලයාධිපතිගෙන් උදව් සොයන විටදී එවැනි කල් තැබීම් ගොඩගස්වා ගැනීමට ඉඩ නොතැබිය යුතුය. ඔවුන් ඔප්‍රාපොරොත්තු වෙන්නේ නිතර වෙනස් වන විනිශ්චයක් නොවේ. තීරණ ගැනීම් දිගටම කල්දැමීම පුස්තකාලයාධිපති කෙරෙහි දක්වන විශ්වාසී භාවයට බලපෑමක් වනු ඇත.

මුලින්ම කළ යුතු ප්‍රධාන කාර්ය වන්නේ පාලනයයි. තමා විසින් වගකිව යුතු ක්‍රියා මාර්ගයක් තිබී මාර්ගයේ ගමන් කරනවාදැයි මෙහිදී පුස්තකාලයාධිපතිට විනිශ්චය කළහැක. මෙහිදී පැහැදිලි මිනුම් දක්ව වක්‍රයේ සාමාන්‍ය කාර්යක්ෂම භාවය හා පිරිවැයයි. මේ හැර අරමුණු පිළිබඳ රාමුව තුළ පාඨකයන්ට තෘප්තිමත් කිරීමේ අවශ්‍යතාවය ද සැලකිය යුතුය.

‘යහපත් කළමනාකාරිත්වයෙන් අදහස් විය යුත්තේ පුස්තකාලයේ කෙරෙන වැඩකටයුතු පිළිබඳව පුස්තකාලයාධිපති තුළ අවබෝධයක් තිබිය යුතු බවයි. තවත් මෙහිදී පාඨකයා වෙත තම සේවය ළඟාවීමට පෙර තමා කරන හැම දෙයක්ම පුක්ෂමව මෙහෙයවනු ලැබේ යැයි කාර්යය මණ්ඩලය තුළ හැඟීමක් ඇති තොවන පරිදි ඉතා පුක්ෂම ලෙස එය කළයුතුය. ඔවුන්ගේ හැකියාවන් තක්සේරුවන්නේ තම සේවාවන් පාඨකයා වෙත යාමේදී ඔවුන් දක්වන ප්‍රතිචාරය අනුව බව කාර්ය මණ්ඩලයට අවබෝධ කළයුතුය. මෙහිදී පුස්තකාලයේ කටයුතු ගෙනයාම පිළිබඳ අවබෝධය පුස්තකාලයාධිපති ලබාගන්නේ වාර්තා ගොනු සංඛ්‍යා ලේඛන ආදිය ආධාර කර ගැනීමට වඩා පුස්තකාල කාර්ය මණ්ඩලය සමග ආශ්‍රයෙනි.

කළමනාකරුවකු වශයෙන් පුස්තකාලයාධිපතිට හොඳ තායක්තාවයක් මෙන්ම තමන්ගෙන් ඉටුවිය යුතු රාජකාරි පිළිබඳව අවබෝධයක් තිබීම වැදගත්ය. එපමණක් ද තොව කාර්ය මණ්ඩලයේ අවශ්‍යතාවයන් ගැන සොයා බැලීමට ද ඔහු බැඳී සිටී. මෙහිදී ඒ ඒ සේවකයා පිට පැවරෙන වගකීම් වැඩදායක ලෙස ඉටු කිරීමට හැකිවන අයුරින් හැකියාවන් ඔප් තැබෙත පරිදින් රාජකාරි පැවරිය යුතු වේ.

සැලසුම් කරණයේ මුල් අවධියේ මෙන්ම, ක්‍රමයෙන් සංවර්ධනය වෙමින් ඉදිරියට යන ගමනේදී එළැඹෙන ඒ ඒ අවධිවලදී භාවිතා කරන්නාගේ වැදගත්කම පුස්තකාලයාධිපතිගේ මතයේ සටහන්වී

- නිබ්බය යුතුය.

උනන්දුවෙන් යුතුව, විරුද්ධතාවලින් තොරව පුස්තකාල-
යේ වෙනස්වීම් කෙරෙහි ප්‍රතිචාරය දැක්වීම සඳහා කාර්ය මණ්ඩලය
මෙහෙයවීමට සුදුසු වාතාවරණයක් සකස් කළයුතු බව පුස්තකාලයාධි-
පති පිළිගත යුතුය. කෙතෙකුගේ වෘත්තීය කාලසීමාවේදී පුහුණුවීම්
ලබාදිය යුතු වීථි අවස්ථා නිසැකයෙන්ම ඇතිවේ. කාර්ය මණ්ඩල-
යේ සංවර්ධනය උදෙසා එමගින් වැදගත් මෙහෙයක් ඉටුවන බව
අවිවාදයෙන් මිළිගැනේ.

සේවක මණ්ඩල ගැන හරිහැටි තේරුම් ගැනීම අවශ්‍යයි.
සේවකයන් වර්ධනය වනවාදැයි තොදැන වෙනත් ක්‍රම අනුගමනය
කිරීමෙන් ප්‍රයෝජනයක් නැත.

වගකීමෙන් හා ආත්ම නිර්විශේෂයෙන් යුතුව විනයානුකූලව
සේවය කිරීමට ඔවුන් පුරුදු විය යුතුවේ. තැපෑල තාගරික
කොමසාරිස්වරයකු වූ ඩී. ජී. ජයසිංහ මහතා විසින් මා කෙරෙහි
තබන ලද විශ්වාසය මේ අවස්ථාවේදී කතෘතු පූර්වකව සිහිකිරීමට
කැමැත්තෙමි. 1958 දී පුස්තකාලයේ වැඩ කටයුතු පිළිබඳව
සොයා බැලීමට ජේදුරු තුඩුව ආසනය නියෝජනය කළ පාර්ලි-
මේන්තු මන්ත්‍රීවරයකු වූද ලකා විශ්ව විද්‍යාලයේ සහකාර පුස්ත-
කාලයාධිපතිවරයා වූද, (එවකට තිබුණේ එක් විශ්ව විද්‍යාලයක්
පමණි) පී. කණ්දසියා මහතාගේ කායනත්වයෙන් යුත් ඒක පුද්ගල
කොමිෂමක් පත්කිරීම ගැනද මගේ සතුව පළකරමි. පුස්තකාලය
ප්‍රති සංවිධානය කිරීමෙන් හා පුස්තකාල සේවාවට තව පණක්
දීමෙන් ඔහු පුස්තකාල සේවයට මහඟු සේවයක් කර ඇත. .

1960 ගණන්වල මුල් භාගයේ එවකට තාගරික
මන්ත්‍රීවරයෙකු වූ වර්තමාන ගරු අගමැති රණසිංහ ප්‍රේමදාස
මැතිතුමාට සම්පව ඇසුරු කිරීමට මට අවකාශය ලැබිණි. 1950
ගණන්වලදී ඔහු නියෝජ්‍ය තගරාධිපති ධුරයේ සිටී අවධියේදී

මට ඔහු හා සමීප ඇසුරක් පවත්වා ගැනීමට අවකාශය තොලැබිණි. පසුව ප්‍රස්තකාලයට තව පිටියක් දීම සඳහා මහත් උත්තේජවෙන් හා සහයෝගයෙන් ඔහු කටයුතු කළේය. සිසුයෙන් වර්ධනය වන එකතූන් තැන්පත් කිරීමට තව පත්තයේ ගොඩනැගිල්ල සැදීමට හා පවත්නා සේවාවන් වැඩි දියුණු කිරීමට ද ඔහු තොපැකිළුව එක්ව පිය. විද්‍යානුකූලව පවත්වාගෙන ගිය ජේරාදෙණියේ විශ්ව විද්‍යාලයේ විශාල ප්‍රස්තකාලය තැරකීමට තාගරික මන්ත්‍රීවරුන්ගේ චාරිකාවක් ඔහු සංවිධානය කළ අන්දම මට සිහියට නැගේ. එවකට නුවර නගරාධිපති වූ වර්තමාන කථා නායක ගරු ජ.එල්.සේනානායක මැතිතුමා ජේරාදෙණිය තානායමේ දී අප සඳහා ගෝඨම සංග්‍රහ-යක්ද පැවැත්වීය.

එවකට කුරුඳුවත්ත ආසනයේ තාගරික මන්ත්‍රීවරයා වූද පළාත් පාලන අමාත්‍යාංශයේ උප ඇමැතිවරයෙකු වූද ගරු රණසිංහ ප්‍රේමදාස මැතිතුමාගේ ඉල්ලීම පරිදි 1965 (වසරේ කොළඹ නගර සභාවේ ශත සංවත්සරය) තව ගොඩනැගිල්ලට මුල් ගල තබන ලද්දේ එවකට නගරාධිපතිවූද දැනට ක්‍රීඩා හා පාර්ලිමේන්තු කටයුතු පිළිබඳ ගරු ඇමති චිත්තන්වි එම්.පෙරේරා මහතා විසිනි.

1980 දී වටිනා ප්‍රස්තකාල සම්භාරයක් සමග ප්‍රස්තකාලය පැරණි ගොඩනැගිල්ලෙන් තව ගොඩනැගිල්ල වෙත ඉතා කෙටි කලක් තුළ ගෙනයාම ඉතා දුෂ්කර කාර්යයක් වූ බව කවුරුත් පිළිගනිති. 1980 දෙසැම්බර් 17 වැනිදා ගරු ජනාධිපති ජේ.ආර්.ජයවර්ධන මැතිතුමා සහ ගරු අගමැති රණසිංහ ප්‍රේමදාස මැතිතුමා අතින් තව ගොඩනැගිල්ල විවෘත විය.

තව ගොඩනැගිල්ලට පැමිණීමෙන් පසු නිතර ප්‍රස්තකාලය පරිහරණය කළ මහජන කාන්තාවන් කිප දෙනෙකුම පැරණි ගොඩ-නැගිල්ලෙහි වූ ගෘහස්ථ භාවය මෙහි නූවු බව පැවසූහ. එයට හේතුව තව ගොඩනැගිල්ල විශාලත්වයෙන් වැඩි බව ඔවුන්ගේ හැඟීමයි

වෙනස්වීම කුමන වයසේ කෙනෙකුට වුවද දුෂ්කර කාරියකි. විශේෂයෙන් මහළු වයසේ අයට එය අපහසුය. තව පරිසරයට හැඩ ගැසීම සිටුවන අපහසු වුවත් ක්‍රමයෙන් ජනප්‍රිය කතෘවරුන් සොයා ගැනීම පහසු බව මා විසින් වටහා දෙන ලදී. එමනිසා සිටුවීන් තවම අපගේ සාමාජිකයෝය.

අද මහජන පුස්තකාලය ශාඛා පුස්තකාල 13 කින්ද, සුවිශේෂ ළමා පුස්තකාල කිහිපයකින්ද කුඩා ජංගම පුස්තකාල අංශයකින්ද, බාල මහළු දෙපිරිසටම සේවය සලසන ක්‍රියාත්මක සේවා අංශයකින් ද, ශ්‍රව්‍ය දෘෂ්‍ය පුස්තකාල අංශයකින් හා දෘෂ්‍යා ඛාට්ටයින් සඳහා වෙන්වූ අංශයකින්ද සමන්විතය. ව්‍යාප්ත සේවා කටයුතු යටතේ විවිධ අධ්‍යාපනික, ආගමික සහ සමාජ උත්සවද විවිධ දේශනද පවත්වනු ලැබේ. 1984 ජනවාරි මාසයේ පූජ්‍ය පානදුරේ අරියධම්ම හිමිපාණන් විසින් පවත්වන්නට යෙදුණු මුද්ධ පූජාව පිළිබඳව මෙහිදී විශේෂයෙන් සඳහන් කළයුතුය. අද මෙම පුස්තකාලය උද්‍යාන භූමියෙන් සහ මහඟර වක්ෂයෙන් ද පසුබිම් වූ සුවිශාල නූතන ගොඩනැගිල්ලක පවත්වාගෙන යනු ලබන අතර එය කොළඹ නගරය, මහ කොළඹ ප්‍රදේශය සහ සෑහෙන දුරකට මුළු මහත් රටටම ඉමහත් සේවයක් සලසයි.

මෙම පුස්තකාලය කුඩා වුවද ඉතා ඕනෑකමින් තෝරා ගන්නා ලද පොත් සහ වාර සඟරා එකතුවකින් ආරම්භවී අද පවතින තත්ත්වයට ක්‍රමයෙන් වර්ධනය විය. ඒ වූකලී ලොව ඕනෑම ස්ථානයක අති විශිෂ්ට පුස්තකාලයක් ලෙස ගෞරවණීයවූත් සාඩම්හරවූත් ස්ථානයක් හිමි කරගන්නා ආයතනයකි.

මම මහජන උත්සවයකට, විවාහ මංගල්ලෝත්සවයකට හෝ අවමංගල්ලෝත්සවයකට හෝ මහජන රැස්වීමකට සහභාගි වන්නට යන අවස්ථාවල මෙම පුස්තකාලය පාවිච්චි කළ හෝ පාවිච්චි කරන බොහෝ දෙනා හමුවෙමි. මින් ඇතැමෙක් එහි

අගුණයක් ගැන පැවසුවත් ඇතැමෙක් එයට ඇති ඇලීම ගැන පවසති. තවත් ඔවුන් සියල්ලම පුස්තකාලයට පැමිණීමෙන් සතුටක් ලබාගත් බවත් එයින් තමන් ප්‍රයෝජන ලබාගත් බවත් පැවසීමට පසුබට නොවෙති. මෙම ජනතා විශ්ව විද්‍යාලයෙන් ඔවුන් ලබාගත් අවිධිමත් අධ්‍යාපනය පිළිබඳ ඔව්හු කතාගුණ දක්වති. මේ රටේ බුද්ධිමත් ජනතාව මෙම පුස්තකාලයෙහි කවදා හෝ ප්‍රයෝජන ලබාගන්නා ලද අය වෙති.

මම පුස්තකාලයාධිපතිනිය වශයෙන් සතුටත්, රැකියා තෘප්තිමත් භාවයත් මෙම පුස්තකාලයේ සේවයේ යෙදී සිටියදී ලදිමි.

කොළඹ මහජන පුස්තකාලයේ නිර්මාපකයන්වූ දිවංගත ඊ. ඩබ්ලිව්. ජයවර්ධන විනිශ්චයකාරතුමා ඇතුළු තාගරික පියවරු අද දින මෙම පුස්තකාලය පුරවැසියන්ගේ අධ්‍යාපනය, සංස්කෘතිය, බුද්ධිමය කටයුතු සහ විනෝදාත්මක කටයුතු පිළිබඳව තහරයේ මධ්‍යස්ථානයක් ලෙස වර්ධනයවී තිබෙනු දැවුණොත් ප්‍රීතියටත් ආඩම්බරයටත් පත්වනු නොඅනුමානය.

මගේ සේවා වක්‍රය දැන් පරිසමාප්ත වී ඇත.

சக்கரம் சுழன்று ஒய்கிறது

சுவிவரி கொறயா

கொழும்பு பொது ஸாலகத்தின் ஸைர விழா கொண்டாட
-பிபடும் இவ்வேளையிலே, கடந்த 35 ஆண்டுகளாக இந்
-ஸாலகத்தில் நான் பெற்ற அனுபவங்கள் சிலவற்றை
நினைவு கறவது பொருத்தமென நினைக்கிறேன். மனித
வாழ்க்கையில் 35 வருட காலம் குறிப்பிடத்தக்கதொன்று.
அதிலும் ஒரே நிறுவனத்தில் 35 வருடத்தை செலவிடுவ
தென்பது, சிலர் உடம்படாவிட்டாலும் பெரும் பாக்கியம்
எனலாம். எனது அனுபவ நினைவுகள் இவ்நகையில் இளைய
ஸாலகத்தாருக்கு பயன்படும் என்பதில் ஐயமில்லை.

நிலைவறிந்த காலம் முதல் எனக்கு புத்தகங்களிலும் வாசி-
 -ப்பிலும் கொள்ளை ஆகை. ஆங்கிலத்திலோ சிங்களத்-
 திலோ கைக்கெட்டியதெல்லாம் வாசிப்பேன். ஒரே
 வாசனை வாசனை என்று கண்ணைப் பழுதாக்கிறேனென்று
 அம்மா கடிந்து கொண்டது நிலைவிருக்கிறது. நூலக-
 மென்று சொல்லத்தக்கதொன்று எங்கள் வீட்டில் இருந்-
 தது. அது உண்மையில் என் அப்பா அம்மா ஒரு காலத்-
 தில் சேர்த்த புத்தகங்களின் தொகுப்பே. இந்தத்
 தொகுப்பு பன்னிக்கூத்திப் பரிசுகளாகவோ வெகுமதி-
 களாகவோ என் அக்காவும் அண்ணனும் பெற்ற புத்தகங்-
 -களுடன் சேர்ந்து பெருகிக்கொண்டே வந்தது. மூன்று
 தங்கைமாறிய எங்களுடைய புத்தகங்களுள் சேர்ந்து
 வீட்டில் ஒரு நூலகமே உருவாகி இருந்தது. சேகரி-
 பியரின் முழு நாடகத் தொகுதி, சாமின் லாம்பி
 என்பவரின் சேகரிப்பியர் கதைகள், பெர்லுட்டேனாவின்
 முழுமையான படைப்புகள், பெர்லுட்டேனாவின் முன்னுரை-
 கள், ஜோஜ் எலியட் எழுதிய சிவாமி மாரீனர், மில்
 ஒன் த . . . பிளொன்ட் ஆர்.டி. பிளாக்மோர்
 எழுதிய லோலு டீன், சாஸ்ட் புரொண்டியின் ஜேன்
 அயர், ஆர்.எம். டீவன்சனின் குழந்தைக் கவிதைப்
 பக்கா, லாய்லா எம். அக்கொட் எழுதிய வீட்டில்

அயிர், ஜேர்மீ போய், அலீஉறம்ரா கதைகள் (அழகான படங்களுடன் ஓர் உறையில்) அஸ்மதி டெஹ்லி ஷட் எழுதிய ஈம்ட் லிள் (இதைப் பள்ளிசிறுமியின் கதை என்று நினைத்து வாசித்து பெரிய தொல்லையில் மாட்டிக் கொண்டேன்). ரொசெண்டர் டிசபெல் சீமாட்டி "ஆசியோரின் கஉத்தம்-களைப்பற்றி வாசித்து கண்ணீர் சிந்தியது இன்னமும் ஞாபக-ம் இருக்கிறது. (ஆனால் உடன் செம்லல் என்ருல் என்ன-வென்று எனக்கு விளங்கவில்லை). இந்த புத்தகங்களை-விட என் விழுப்பத்தைக் கவர்ந்த இரண்டு சிங்களக் கதை-களும் நினைவுக்கு வருகின்றன. அமார்பில்லோ, குருபிள் என்பனவே அந்த இரண்டு கதைகளும். பள்ளிப்பெண்கள் இருந்த காலத்திலே " பத்து வருடங்களுக்குப் பின்னர் என்ன செம்வேன்" என்ற தலைப்பில் வியாசம் ஒன்று எழுத நேர்ந்தபொழுது "நூலக ஹியூக" பணிபுரிவேன் என்று எழுதியது இன்றும் ஞாபகமிருக்கிறது. அந்த வியாசத்-தில் வெளியிட்ட ஆகை 1950ல் அந்த இளம் பெண்ணுக்குக் கைகடியது.

இளம் நூலகப் பணியாளாக முதல் நாள்ன்று நூலகத்திலுல் முழுந்த சம்பவம் இன்றும் நன்றாக நினைவிருக்கிறது. 1950 ஏப்ரல் மாதத்தில் ஒரு புதன் சிழமையான அன்று இன்று போலவே நூலகத்தில் சந்தடியில்லாத நாள். தோல்

உறை தாங்கிய புத்தகங்களின் மனமும், நிறை நிறையாக காட்சியளித்த புத்தகங்களின் தொகையும் என்னைத் திறை வைத்தனும் நினைவில் இருக்கின்றது. என் இவன் கண்களுக்கு புத்தகங்களின் நிறைகள் முடிவற்றதாகத் தோன்றின. பட்டப் படிப்பு மானவியாக இருந்த போது இவ்வகைப் பல்கலைக் கழக நூலகத்தைப் பயன் படுத்தி இருந்தேன். கொழும்பு பொது நூலகத்தைக்கூட பயன் படுத்தியிருந்தேன். ஆயினும் நூலகத்தில் "கர்ப்பகி கிரகத்துள்" நுளையும் பாக்கியம் எனக்கு கிடைத்ததில்லை.

அந்நாட்களில் நூலக முதலீவர் நூலகர் என்று அழைக்கப்பட்டார். நான் வேலைக்குச் சென்ற முதல் நாள்நூ நூலகர் சூரு. டி. சீஜீ. அபேவிக்கிரம பெரிய-தொரு மேசைக்குப் பின்னே புத்தகங்களின் நடுவே அமர்ந்திருந்தார். அவரை நான் முன்னர் அறிந்திருந்த போதிலும் அச்சமயம் மாநகர சபை ஆணையாளராக இருந்த சூரு. பி. எம். ஐயராஜன் பதில் நூலகர் பதவிக்கு என்னை நியமித்தபோது பணித்த பிரகாரம், நான் அபயவிக்கிரம அவர்களை பதட்டித்துடன் அதுகி வேலைக்கு வந்திருக்கிறேன் அறிவித்தேன்.

1950ல் 12 பேரே அங்கு ஊழியர். எல்லா

எண்ணிக்கை 13 ஆயிற்று. (அதிரீஉநீட 13 ?) இந்த எண்ணிக்கையில் முறையான நூலக அழியர் நாவீவரே. இவர்களில் ஒருவர் தானும் தொழில் சார்பான தகமை பெற்றிருக்கவில்லை. அந்நாட்களில் இலங்கையில் நூலக -த்தொழில் என்பது அறியப்படாததொன்றாக இருந்தது. மேலும் 20 வருடங்களின் பின்னரே இத்தொழில் விருத்தி பெற தொடங்கியது.

உதவி நூலகர் எம்.டி.ஜயரட்ன அவர்களே நூலகப் பணியில் என்னை வழி நடத்தியவர். புத்தகத்தின் ஆரம்பப் பக்கங்களில் காண்பித்து " சின்னப் பக்கத்தின் " முக்கிய -த்துவத்தை விளக்கி, 'வகுப்பு எண்', 'வரவு எண்' ஆகிய -வற்றின் அர்த்தங்களை யெல்லாம் சொல்லிக் கொடுத்தவ -ர் அவரே. தொடக்கத்தில் அவர் சொல்லிக் கொடுத்ததொன்றும் விளங்கவில்லை. ஆனால் மெயில் மெயில் நூலகத்துறையின் அடிப்படை விதிகளை கிரகித் -துக் கொட்டேன். என் முதல் பொறுப்பு தோலறை கட்டப்பட்டு வந்து சேறும் புத்தகங்களுக்கு அட்டைகள், எழுதி தயாரிப்பதாக அமைந்தது. தூசு படிந்த பின் அதை ஒன்றிலே கூரை முகடு வரை லிபிபுத்தகங்கள் அடுக்கி வைக்கப்பட்டிருந்தன. வேலையில் ஈடுபட்டி -ருக்குப்போதே என்னைக் கவர்ந்த நூல்களை கணவாக

நுனிப்பிரி மேய்வது நினைவிருக்கிறது. அந்தச் சில கிரம்ப
 மாதங்களில் எனக்குப் பெரும் பொறுப்பு ஏதும் இருக்க-
 வில்லை. எனக்கு விருப்பமான நூல்களை மேலோட்டமாக
 வாசிக்கவும் படிக்க விரும்பியவற்றை வீட்டிற்கு எடுத்துச்
 செல்லவும் எனக்கு சந்தர்ப்பங்கள் கிடைத்தன. மசோ
 டி லா ரோச் என்பவரின் வைட் ஓக் குடும்ப வரலாறு
 கவியர் அபிராஹ் இயற்றிய பைத்தியக்காரனும் தீர்க்கதரிசி
 -யும், அக்சல் மந்தே என்பவரின் சான் மிக்சேல் கதை
 ஆகிய புத்தகங்களைப் படித்தமையும் சூப்பகத்தில் இருக்-
 கிறது.

ஆனால் இந்தமகிழ்ச்சிக்குக் காலம் நெடுநாள் நீடிக்கவில்லை.
 இரவல் கொடுக்கும் பகுதிக்கு என்னை மாற்றி விட்டார்கள்
 -ள். அங்கு சிட்டுகள், பற்றுச் சீட்டுகள் எழுதுவது
 தடைப்பணம் அறவிடுவது முதல் நினைவூட்டல், இரண்டாம்
 நினைவூட்டல் என்பன அனுப்புவது போன்ற மர்மப் பணிக-
 ளில் ஈடுபடலானேன். கருமபீடத்தில் முதல் நாள்
 தனியாக விடப்பட்டபோது என் மனம் பட்டபாட்டை
 எப்படி வர்ணிப்பேன். ஒரு சந்தேகம், பிரச்சினை ஏதும்
 ஏற்பட்டால் உதவிக்கு எவருமே இருக்கவில்லை.

இப்பொழுதோ நிலைமை வேறு- புதிதாக வேலைக்குச்
 சேருவோருக்கு, பொது இடங்களில் வேலை செய்யும்
 போது எந்நேரமும் சிரேஷ்ட அதிகாரிகள் துணையாக
 இருப்பார்கள். ஆயினும் விரைவில் இந்த பதற்றம் நீங்கி-
 யவனாக புத்தகங்கள் வழங்குவதிலும் திரும்பி வரும்
 நூல்களை ஏற்பதிலும் சிட்டுடைகள் எழுதுவதிலும் எல்லா-
 வற்றிற்கும் மேலாக நூலக வாடிக்கையாளர்களைச்
 சந்திப்பதிலும் அவர்களின் கேள்விகளுக்கு விடைகள் பகர்-
 வதிலும் நூல்களை தேர்ந்தெடுப்பதில் அவர்களுக்கு உதவி
 செய்வதிலும் மகிழ்ச்சி கண்டேன். இப்பணியை இன்று பொ-
 -துமக்கள் தொடர்பு என்று வர்ணிக்கிறார்கள்.

முன்னைய பிரதம மந்திரிகளில் ஒருவரான காலஜீசென்ற
 திரு. எஸ். டபிள்யூ. ஆர். டி. பண்டாரநாயக, முன்னைய
 அமைச்சர் திரு. ஏ. ரத்னயக ஆசியோர் தமது
 புத்தகங்களை ஒப்படைக்கவெனப் பொறுமையாக வரிசை-
 -யில் நின்று நினைவுக்கு வருகிறது.

இதே கால கட்டத்தில் இன்னொரு சம்பவம் இன்றைய
 இலங்கை ஜனாதிபதி மேன்மை தங்கிய ஜே. ஆர். ஜயவர்தன
 பெளத்தம் சம்பந்தமான நூல்கள் பற்றியும் குறிப்பாக
 சிறீமத் உறம்பிரிஸ் என்பார் எழுதிய புத்தகம்பற்றியும்

(அதன் பெயரை இப்பொழுது மறந்து விட்டேன்)

விசாரித்தமையாகும். இலங்கையின் முதலாவது சிங்கள மகாதேசாதிபதி சேர் ஓவியர் குணதிலக அவர்களின் தந்தையார் காலச்சென்ற ஏ.ஈ. குணதிலக அவர்களின் கார் நிறுத்தியிருந்த இடத்திற்கு புத்தகங்களை கொண்டு போய் கொடுத்த சம்பவமும் சூப்பகத்திற்கு வருகிறது. தமக்கு வேண்டிய புத்தகங்களை உள்ளே வந்து தெரிவு செய்வமுடியாத அளவுக்கு அவர் பரோபிராபரமும் பவ்வீராகவும் இருந்தார். ஆயினும் அவர் சாரதி சகிதம் சிரமமாக நூலகத்திற்கு வருவார். இந்த விதமான தனிப்பட்ட சேவை இன்று சாத்தியமற்றதாகி விட்டது.

சுமார் 3மாதம் கழிந்ததும் நூலகர் மேற்படிப்பினை நிறித்தமாக ஐரோப்பாவுக்குச் சென்றுப் பயணம் மேற்கொள்ள நேர்ந்தது. அச்சமயம் அவர் பணியை நிறைவேற்றும் பொறுப்பை என்னிடம் ஒப்படைத்தார். அந்த உயர் பதவிக்கு தான் தகுதியற்றவர் என்று மறுத்தது இன்றும் நினைவிருக்கிறது. ஆனால் பதில் நூலகர் பதவி என்னுடையதென்கை வற்புறுத்தி நினைவூட்டியதால் நான் அப்பொறுப்பை ஏற்க நேர்ந்தது.

திரு. ஜயரட்டை அவர்களே இப்பொறுப்பை ஏற்பதற்கு
 வேண்டிய தன்மப்பிக்கையையும் கதரியத்தையும் எனக்கு
 தந்தவராவர். நூல் இரவல் பகுதியிலோ, உசாத்துனை
 பகுதியிலோ, வாசிக்கும் பகுதியிலோ பணிபுரியாத சமய
 - நிகளில் நான் அவரின் மேசையையே பகிர்ந்து உப-
 யோசிப்பேன். அவர் எனக்கு முன்னால் உதட்டின்
 கடைக் கோடியில் கருத்தச் சுருட்டொன்றை கௌவியபடி
 மூக்குக் கண்ணுடியை சுருங்கிய நெற்றி மீது ஏற்றி வைத்து
 விட்டு இரண்டு வரல்களால் தட்டச்சு வியந்திரத்தில்
 "டைப் செவ்வதும்" இடையில் கப்பல் வாழைப்பழமும்
 பனிசும் சாப்பிடுவதும், பச்சைப் போத்தல் ஒன்றி-
 விருந்து அடிக்கடி வெறும் தேனீரை பருகுவதுமாக
 காட்சியளித்த அவர் பொறுப்புகளை ஏற்க பழகிக்
 கொள்ள வேண்டுமென்றும் அட்டவணைத் தயாரித்தல்,
 வகைப்படுத்தல் புத்தகத் தேர்வு முதலிய விடயங்களை
 கற்றுக் கொள்ள வேண்டுமென்றும் நிர்வாகச் சுமைகள்
 நானே தாங்கிக் கொள்ளவேண்டும் என்றும் சொன்னார்.
 அவர் எனக்கு தந்த ஊக்கத்திற்கும் என்மீது வைத்திருந்த
 நம்பிக்கைக்கும் மிகுந்த நன்றியுடையவராக இருந்தேன்.
 அவர் இல்லாதிருந்தால் நான் இன்றிருக்கும் நூலகராக
 பரிணமித்திருக்க முடியாதென்றே நம்புகிறேன். அன்று

அவரை நான் வயோதீபர் என்று நினைத்த போதிலும் 50க்கு சற்று கடியத்தனமானவராகவே அவர் இருந்திருக்க வேண்டும். அதாவது இன்றைய என் வயதுக்கும் இன்னியவராக அவர் அன்று இருந்திருப்பார்.

நூலகத்தில் நான் சேர்ந்தபோது உதவி நூலகராக பணியாற்றிவந்த திரு. ஜே. ஓ. ஜெயநாதனையும் நான் மறக்க முடியாது. நூலக விதிமுறைகள் மற்றும் பொது மக்களே கையாகும் விதம் என்பனபற்றி இவரும் தமக்கே உரிய அமைதியான கண்ணியமான முறையில் எனக்கு கற்றுக் கொடுத்தார். ஆரம்ப அழியர்களான பன்னிருவரில் ஒருவர் இன்னமும் நம்மோடு இருக்கிறார். அவரே திரு. டி. டபிள்யூ. ரணசக.

படிப்படியாக அழியர் (என்கூடு 13) தொகை பெருகியது; நூல்களின் எண்ணிக்கை அதிகரித்தது. சலுகைகள் பத்திரிகைகள் பெருகின. சேவைகள் முன்னேற்றம் - மடைந்தன. இல்லாறாக இன்றைய நவீன நூலகத்திற்கு அத்திவாரமிடப்பட்டது.

நூலகத்தின் முதல் காலம் நூற்றாண்டு வளர்ச்சி மெதுவாக, ஆயினும் உறுதியாக நிகழ்ந்தது. 1925ல் 7 அழியர்களே இருந்தனர். 1950 ல் 13 ஆக

அதிகரித்தது. 1975ல் எண்ணிக்கை 74ஆக உயர்ந்தது. இன்று 1985ல் 225 அடியினர்கள் உள்ளனர். நூல் இரவல் வாங்குவோர் ஏட்டில் பதிவு பெற்றிருந்தவர்களின் எண்ணிக்கை 1925ல் 69; 1950ல் 8965; 1975ல் 39789; 1985 ஆகஸ்டில் 63746ஆகும். புத்தகங்களின் கையிருப்பு 1925ல் 16000; 1950ல் 39279; 1975ல் 147891; இன்று 1985 ஆகஸ்டில் 309761ஆகும்.

நூலகத்தில் பிரதம நூலகராக எனக்கு நியமனம் கிடைத்த போது நான் தன்னம்பிக்கை பெற்றவராகவும் என் பணியை சிறப்பாக நிறைவேற்றவேண்டித் ததரிகையுடையவராகவும் இருந்தேன். முதலில் நூலகத்தில் பணியேற்றபோது முதலாவது பட்டச் சான்றிதழ் மட்டுமே என்விடம் இருந்தது. ஆனால் பிரதம நூலகர் என்ற பதவிக்கு வந்தபோது புகழ்பெற்ற லண்டன் பல்கலைக் கழகத்தின் நூலக சுவடிச்சாலைக் கல்லூரி வழங்கிய பட்டத்திற்கு பிற்பட்ட டிப்ளொமாவும், பிரித்தானிய நூலகச் சங்கத்தின் பட்டமும் பெற்றிருந்தேன்.

இதற்கு முன்னர் நூலகர் நோய்வாய்ப்பட்ட சமயங்களிலும் வெளிநாடுகளில் சென்றிருந்த வேளைகளிலும் பல தடவை நீண்ட காலம் பதில் நூலகராக நூலகத்தை நிர்வகித்து வந்திருந்தாலும் 1960 அடுத்த ஆரம்ப வருடங்களில் நூலக முதல்வர் என்ற பதவி இடப்பாடு மிக்கதாக விளங்கியது.

நூலகத்தில் அடிப்படைத் தேவைகள், ஊழியர் மேம்பாடு, நூலகத்துறையின் கௌரவம் இவற்றிற்காகவெல்லாம் தன்னந்தனியாக போராட வேண்டியிருந்தது. நகர பிதாக்களும் நகர சபை உறுப்பினர்களும் எனக்கு ஆதரவாக இருந்தார்கள்.

காலக்கிரமத்தில் அனுபவத்தின் பயனாக.. பாவனையாளர்களின் தேவைகளுக்கும், அத்தேவைகளைப் பூர்த்தி செய்வதற்கு அவசியமான திட்டத் தயாரிப்புக்கும் முதன்மையளித்தல் வேண்டுமென்பதை உணரலானேன். முறையான பொது அமைப்பு, குறிப்பிட்ட மற்றும் ஆதார சேவைகளின் அமைப்பு, ஊழியர், நிதி, நூலகத்தை நிர்வகிக்கும் கொழும்பு மாநகர சபையுடனும் நூலகப் பாவனையாளர்களுடனும் நூலகத்தை அகச்சார்பான முறையில் இணைத்தல் என்பனவற்றுடன் வெளியுலகத் தொடர்பு அவசியமென்பதைக் கண்டு கொண்டேன்.

இன்றைய நூலப் பணிவாளர்கள் எனது சந்ததி நூலகர்
 -களைப் போலன்று தமது தொழில் சார்ந்த தகமைக
 -குடனேயே நியமனம் பெறுகின்றனராயினும் பிரதம
 நூலகர் என்ற முறையில் பலவருட நிர்வாக அனுபவத்
 -தின் பயனாக நான் வகுத்துள்ள இலக்குகளும் நியதிகளும்
 தற்கால நூலகர்களுக்குப் பொருத்தமான நெறிப்பாது
 டாக அமையுமென நம்புகிறேன்.

பாவனையாளர்களின் தேவைகளை ஆராய்ந்து அறிவதில்,
 கண்காணிப்பு, மதிப்பீடு அதிலும் குறிப்பாக தற்கால
 அறிவுரைவு, தகவல் திரட்ட மற்றும் பாவனையாளர்
 ஆய்வு என்பனவற்றை நடைமுறைகளாக பயன்படுத்தும்
 வழக்கம் படிப்படியாகவே விருத்தி செய்யப்பட்டது.

நூல்பட்டியல்களைப் பயன்படுத்தலோ, அக்கறைக்குரிய
 விஷயங்களை நூலக அழியர்களுடன் கலந்தாலோசிக்க
 -லோ பாவனையாளர்கள் நாட்டம் கொள்வதில்லை
 என்பதைப் பலவருட காலமாக அவதானித்து வந்துள்-
 ளேன். இந்த விருப்பமின்மை இன்றும் பாவனையாளரி
 டம் காணப்படுகிறது. தெரியாத விஷயத்தை கேட்டுத்
 தெரிந்து கொள்வதென்பது ஒரு சமுதாய நடவடிக்கை-
 யாக அங்கீகரிக்கப்படல் வேண்டும். கலந்துரையாடல்
 -கள் அவசியம். இவை ஏற்பாடு செய்யப்பட்டனவாக

இவ்வாமல் இயல்பாக நடைபெறல் வேண்டும். அப்பொழுது
தான் கேள்விகள் கேட்பதற்கும் தகவல்களைப் பெறுவதற்கு
கூட ஏற்ற சந்தர்ப்பமுண்டாகும். பாவனையாளர்களை
அவர் பாட்டுக்கு விட்டுவிட்டால் அவர் தமக்கு வேண்டிய
தகவல்களைப் பெற தாமதமே முன் வர மாட்டார்.

இலக்குகளை நிர்ணயித்தலும் அவற்றையடைவதற்கான
திட்டங்களை வகுத்தலும் அத்திட்டங்களை நிறைவேற்றத்
தக்க விதத்திலே வேலைகளை அமைத்துக் கொள்வதும்
அவசியமென்பதை உணர்ந்தேன். உடனடியாகவும்
எதிர்காலத்திலும் என்ன நிகழ்மென்பதைத் தீர்மானித்தல்;
எதிர்கால இலக்குகளை சிறப்பாக சாதிப்பது எப்படி;
இலக்குகளையடைய எவ்வளவு காலம் தேவை; ஊழியர்
மீதும் பொருள்களுக்கும் எவ்வளவு பணம் செலவிடத்
தயார் என்பன போன்ற விஷயங்களை நிர்ணயிப்பதே
திட்டமிடல்.

இந்த அடிப்படை விதிகளைப் பின்பற்றினால் ஒரு நூலகத்தை
நிர்வகிப்பது சுலபமான பணியாக இருக்கும். திட்டம்
உருவாகிய பின்னர் செயல்வேண்டிய பணிகளும் நடவடிக்கைக
-கூடத் தெளிவாகப் புலனாகும். நூலகம் இவற்றை வகைப்
படுத்தி, செயற்பாட்டு நடைமுறைகளை வகுத்து ஒரு

கட்டுக்கோப்பை உருவாக்கிக் கொள்ள முடியும்.
 வெவ்வேறு ஆழியர்களுக்கும் கடமைகள் எவை எவை
 என்பதை இந்த கட்டுக்கோப்பு புலப்படுத்தும். நீதிமான
 முறையான நிர்வாக கட்டுக்கோப்பை உருவாக்குவதென்
 -பது சில சமயங்களில் சாத்தியமற்றதாகலாம். அத்த
 -கைய கட்டுக்கோப்பை இலக்காகக் கொள்ளுதல்
 அவசியமில்லை.

வெளியும்கூட ஏற்படும் துரித மாற்றங்களை அதிக ஆர்ப்
 -பாட்டிலில்லாமல் ஏற்று தனது அமைப்புக்குள் அவற்றை
 -யும் சேர்த்துக் கொள்ளும் வியல்புள்ளதாக நள்ள
 நூலகம் அமைந்திருக்க வேண்டுமென்பதை நான் கற்றுக்
 கொண்டேன். பிற இடங்களில் கிடைக்கக்கூடிய சேவைக
 -ளைத் தழுவிக்கொள்ளதற்கான வழிமுறைகளை திட்ட-
 யிடும் கட்டத்திலேயே கவனத்தைக் கொள்ளுதல்
 அவசியம். நூலகம் தனது சொந்த நூலகத்திலுள்-
 ளே மட்டுமல்லாமல் தனது கட்டுப்பாட்டுக்குள் இல்லா
 விட்டாலும் தனது நூலகத்துடன் தொடர்புடைய நிர்வக
 -ணிகளுடனும் குழுக்களுடனும் முறையான உறவுகளை
 வளர்த்து இணைந்திருத்தல் அவசியம்.

உதாரணமாக நூலகச் சேவைகளை பயன்படுத்தும்

அனைவருக்கும் இடையில் முறையான இணைப்பு உண்டா
என்பதை நூலகர் நிச்சயப் படுத்துதல் வேண்டும். தனது
நூலகம். ஏனைய நூலகங்களின் சேவையில் தங்கியிருக்-
கும்மாயின் அந்நூலகங்களுடனுள்ள தொடர்புகளை ஒரும்-
கிணைத்தலும் அவசியம். அப்பொழுது தான் அவரது
நூலகம் செம்மையாக செயலாற்றும். நூலகம் எவ்-
வளவு சிறியதாக இருக்கிறதோ அதற்குத் தக்க வகை-
யில் இந்த இணைப்பையும் ஒத்துழைப்பையும் விரிவாக்கிக்
கொள்ள வேண்டும். பெரிய நூலகங்கள் வழங்கும்
வசதிகள் சிறிய நூலகங்களுக்கு கிடைக்காதிருப்பதால்
இந்த இணைப்பு அவசியமாகிறது.

விதி முறைகளை இடையறாது கண்காணித்தல் அவசியம்.
எந்த நோக்கத்துக்காக இவ்விதி முறைகள் உருவாக்கப்-
பட்டனவோ அந்த நோக்கம் நிறைவேறுகிறதா
என்பதை நிச்சயப்பதற்கும் அந்த விதிமுறைகள் கடைப்-
பிடிக்கப்படுகின்றதா என்பதை உறுதிப்படுத்துவதற்கும்
இக்கண்காணிப்பு தேவை. நல்லதொரு காரணத்தை
முன்விட்டு இவற்றை மாற்ற நேர்ந்தால் அது வேறு
விஷயம்.

நூலகச் சேவைகளைத் திட்டமிடும்போது மேற்கொள்ள

வேண்டிய முதல் நடவடிக்கைகளை ஒன்று, பாவனையாளர் சம்பந்தப்பட்ட ஆய்வுகள் மக்களின் தேவையை முன்வைத்த -தாக இருக்கவேண்டுமேயல்லாமல் தங்களுக்கு இன்னது வேண்டுமென்று அவர்கள் சொல்வதை ஆதாரமாகக் கொட்டதாக இருத்தலாகாது என்பதாகும். அதாவது பாவனையாளர் தெரடர்பான ஆய்வுகள் கேள்விக் கொத்து -கள் அல்லது கட்டடங்களில் திரட்டிய பதில்களை அடிப்-படையாகக் கொள்ளாமல் மக்களின் நடவடிக்கைகளை ஒட்டியதாக அமைதல் வேண்டும். தகவல்களைத் திரட்டுவ -தில் ஏற்பட்ட சிரமங்களை சுட்டிக்காட்டுதலும் அவசியம்.

எத்தகைய ஆய்வுகள் கேள்விக் கொத்துகள் நேரடிக் கேள் -விகள் கட்டடங்கள் ஆகியவற்றின் மூலம் தகவல்கள் திரட்-டப்பட்டபோதிலும் அவை எவ்வளவு நிறைவான உண்மைகளை புலப்படுத்தியபோதிலும் அந்த உண்மைகளையும் போன்ற முக் -சியத்துவமுடையனவே தற்செயலாக பாவனையாளர்களிடமிருந்து கிடைக்கும் அபிப்பிராயங்கள் கருத்துக்கள் முதலிய -னவும். விசார னகளுக்கு முறையான பதில்களை வழங்கு-வதற்கென சீரான அமைப்பொன்றை உருவாக்கிக்கொள்ளுதல் அவசியமென்பதை எனது பதவிக்காலத்தின் ஆரம்பத்திலேயே உணர்ந்து கொண்டேன். விசாரணைகளை ஆழமறிந்து எதிர் நோக்குதலும் மிகப் முக்கியம்.

ஏனைய நிருவணங்களைப்போலவே, நூலகத்திலும் புதிதாக
 ஆழியர்களை வேலைக்கு அமர்த்தும்போது அவர்கள் செய்ய
 வேண்டிய பணியின் தென்பதையும் நூலகத்தின் இலக்குகள்
 எவை எவை என்பதையும் அந்த இலக்குகளை அடையும்
 மார்க்கங்கள் எவையென்பதையும் தெளிவாக விளக்குவ-
 துடன் முறையான பயிற்றியளித்தலும் அவசியம். ஆழியர்கள்
 ஒவ்வொருவரும் தமக்கிட்ட பணியை செவ்வனே நிறைவேற்றி
 - வதுடன் அமையது மேலும் சிரமமான பொறுப்பையேற்ற
 நிர்வாகிக்கத்தக்க முறையிற் தம்மைத் தாமே வளர்த்துக்
 கொள்ளவும் வேண்டும்.

ஆழியர்களுக்கிடையே பிணக்குகள் ஏற்படாமலிருப்பதும் இலக்-
 -குகளையடைவதில் குறிப்பிடத்தக்க அளவு வெற்றி காண்பதும்
 முறையான நிருவாக அமைப்பின் அறிவுறுகளாகும். தமது அறுப-
 ழுக்களை விரிவுபடுத்தி மேலும் பொறுப்பான பணிகளை
 மேற்கொள்ளத்தக்க ஆற்றலைப் பெற ஆழியர்களுக்கு அக்க-
 மனிக்கும் நிருவணங்களே சிறந்த நிருவணங்கள். பயிற்றித்
 திட்டங்கள் மூலம் ஆற்றலை விரிவுபடுத்தலாம். தேவை
 நேரும்போது வேறு பதவிகளை பொறுப்பேற்பதற்கான
 தகமைகளை உட்பயிற்சிகள் மூலம் ஆழியர்கள் பெற்றுக்
 கொள்ளலாம்.

அநேக சமயங்களில் தீர்மானங்களை எடுப்பது மிகவும்
 சிரமமாக இருக்கும். ஆயினும் குடிய விரைவில் தீர்மானம்
 இசைய வேண்டிய நிர்ப்பந்தம் இருக்கும். முடிவு செய்வதை
 தள்ளிப்போட வேண்டிய தேவை எப்பொழுதாவது ஏத
 ஏற்படலாம். ஆனால் ஆழியர்களும் ஞாலகப் பாவனையா
 ளர்களும் உதவி நாடி வரும் போது அதற்குக் குந்தகம்
 உண்டாக்கும் வகையில் முடிவுகளைத் தள்ளிப்போட்டுத்
 கூடாது. முடிவு செய்யும் போது நியாயத்தையும் மனநீ
 தனரா உறுதிப்பாட்டையும் மக்கள் எதிர்பார்க்கிறார்கள்
 முடிவு செய்வதைத் தள்ளிப்போடுவதே வழக்கமாகிவிட்
 டால் ஞாலகர் மீது நம்பிக்கை இழந்து விடுவார்கள்.

முதலாவது பணி கட்டுப்பாடு. தன் பொறுப்பில் உள்ள
 பணிகள் சரியான முறையில் நிறைவேற்றப்படுகின்றனவா
 அல்லவா என்பதை ஞாலகர் தீர்மானித்துக் கொள்ளலாம்
 பொதுவான திறமை, செலவினம் என்பன இதற்கான
 அளவு கோல்கள். இலக்குகளின் கட்டுக்கோப்பிடுக்குள்
 பரவனையாளர்களைத்திருப்பிப்படுத்துவதும் அவசியம்.

ஞாலகத்தில் என்ன நடைபெறுகிறதென்பதை எவருக்கும்
 சங்கடமோ சந்தேகமோ ஏற்படாத வகையிலுாலகர்
 அறிந்து வைத்திருப்பது சீரான நிர்வாகத்தின் சிறப்பாகும்.

அதே சமயம் நாவனையாளருக்கும் அழியருக்குமிடையே
 ஒற்றைப்போல அவர் நடந்துகொள்கிறார் என்ற
 உணர்வு எவருக்கும் ஏற்படாத விடத்தில் நிருவாகம் அமை
 -தல் வேண்டும். அழியர்கள் தம்மிடம் பொறுப்புகள் ஒப்
 -படைக்கப்படுவதை விரும்புவர். தமது செயற்பாடுகள்
 பாவனையாளர் வெளிப்படுத்தும் கருத்துகளைக்கொண்டே
 மதிப்பிடப்படும் என்பதையும் அவர்கள் அறிவர். இந்த
 உணர்வு நூலகருக்கு இருக்குமாஓம் மேசைமீதுள்ள
 காசுதகை கோவைகள், புள்ளி விபரங்கள், அறிக்கைகள்
 முதலியவற்றிலிருந்து பெரும் மதிப்பீடுகளை பார்க்கிலும்
 கூடுதலான தகவல்களை அழியர் மூலமாகவே அறிந்து
 கொள்ள வாய்ப்பிருக்கும்.

நல்ல நிருவாகம் என்பது நல்ல வழி நடத்துதலிலும்
 நிறைவேற்றவேண்டிய பணிகள் தொடர்பாக நூலகத்
 தாமே ஆற்றும் பணியிலும் அழியர்களின் தேவைகளை
 புர்த்தி செய்வதிலும் தங்கியிருக்கிறது. இந்த விதமான
 நிருவாகம் ஒவ்வொருவரும் தத்தமது பணியை செவ்வனே
 நிறைவேற்றி குறித்த இலக்குகளை அடைய வழிவகுப்
 -பதுடன் வழிவகுப்பதுடன் தத்தமது ஆற்றல்களை மேலும்
 சிறப்பாக விருத்தி செய்வதும் வாய்ப்பளிக் கும்.

பாலனையாளரின் முக்கியத்துவம் திட்டத்தையாரிப்புக் கட்டத்தில் மட்டுமன்றி அடுத்தடுத்த முன்னேற்றக் கட்டங்கள் அனைத்திலும் நூலகரின் மனதில் பதிந்திருத்தல் இன்றிய-
மையாதது.

மாற்றங்களை மறுப்பின்றி உற்சாகத்துடன் ஏற்றுக்கொள்ளும் மனப்பக்குவத்தை அழியர் மத்தியிலே ஏற்படுத்துதலும் தமது பணிகளில் ஒன்றென்பதை நூலகர் ஏற்றுக்கொள்ளுதல் அவசியம். ஒருவரும் பதவிக் காலத்தில் அவருக்கு மேற்பு கொண்டும் பயிற்சியளிக்கவேண்டிய சந்தர்ப்பங்கள் பல எழலாம். இத்தகைய பயிற்சிகள் அழியர்களின் முன்னேற்-
-றத்திற்கு உதவுமென்பதில்லை ஐயமில்லை.

அழியர்களின் ஆற்றலை இடையருது மதிப்பிடல் அவசியம். அழியர்கள் எந்த அளவுக்கு முன்னேறியிருக்கிறார்கள் என்பதை மதிப்பிடுவதற்கான வழிமுறை ஏதுமின்றி அவர்களின் முன்னேற்-
-றத்திற்கென டாம்பீகமான நடைமுறைகளை ஏற்பாடு செய்வதில் பயனில்லை.

ஈடுபாட்டுடனும் மனநிறைவுடனும், கட்டுப்பாட்டுடனும் பணியாற்ற அவர்கள் கற்றுக்கொள்ள வேண்டும். இந்த சந்தர்ப்பத்திலே காலஞ் சென்ற மாநகர சபை ஆனையாளர் பி. ஏ. ஐயசிங்க அவர்களை நன்றிபூர்வ

நிலைவு கூற விரும்புவினோம். எனக்கு மீது மிகுந்த நம்பிக்கை உடையவராக அவர் விளங்கினார். முக்திநாள் பருத்தித்துறை பா.உ.காலஞ்சென்ற திரு.பி.கந்தையா அவர்களைக் கொலைத்தாண்டித் துன்புறுத்தியவர்களுக்கும் நியமித்த தண்டனைகளையும் அவருக்கு நாம் நன்றி பாராட்ட வேண்டும். இவர்களைப் பல்கலைக்கழகத்தின் (அன்று ஒரு பல்கலைக்கழகமே இருந்தது) உதவி நூலகராகவும் விளங்கிய கந்தையா அவர்களை நூலகத்தின் செயற்பாடுபற்றி ஆராய்வதற்கென 1958ல் ஆணையாளராக நியமிக்கப்பட்டார். நூலகத்தைப் புனர் அமைத்து நூலகத்தின் சேவைகளுக்குப் புதிய பரிமாணத்தை அளிப்பதில் அவர் ஆற்றிய சேவை குறிப்பிடத்தக்கதாகும்.

இன்றைய பிரதம மந்திரி கௌரவ ரணசிங்க பிரேமதாசவுடன்தான் எனக்கு நெருங்கிய தொடர்புகள் ஏற்பட்டது. 1960களில் முன் ஆண்டுகளிலாகும். அப்பொழுது அவர் மாநகரசபை உறுப்பினராக இருந்தார். 1950களில் பதினாறு நகராட்சியாகப் பதவி வகித்த காலத்தில் அவரைச் சந்திக்க எனக்குச் சந்தர்ப்பங்கள் கிடைக்கவில்லை. பின்னர் அவருக்கே உரிய சுறுசுறுப்புச் செயலாக்கமும் நூலகத்துக்குப் புதியவர் ஊட்டப் பெரிதும் உதவின. துரிதமாகப் பெருகிவந்த புத்தகத் தொகுதிகளுக்குப் புதிய நவீன கட்டடம் அடையாளப்படுத்தவும்

ஏற்கனவே உள்ள சேவைகளை மேலும் சீராக்குதல்
 இன்றியமையாததென்பதையும் ஏற்றுக் கொட்டவர் அவரே.
 அப்பொழுது நல்ல முறையில் அறிவியல் அடிப்படையில்
 இயங்கி வந்த பல்கலைக்கழக நூலகத்தை ஏனைய மாந
 கரசபை உறுப்பினர்கள் நேரில் பார்ப்பதன்பொருட்டு
 விசேஷ பயணமொன்றை ஏற்பாடு செய்தவரும் அவரே.
 இன்றைய சபாநாயகர் அப்பொழுது கனீடி மாநகர
 சபையில் குதிரைவராக இருந்தார். அவர் கனீடி வாடி
 வீட்டில் எமக்கெல்லாம் பகற்போசனம் வழங்கி உபச
 ரித்தார்.

மேலும் 1965ல், கொழும்பு மாநகர சபையில் நூற்றுக்கு
 விழாவையொட்டி புதிய நூலக கட்டடத்துக்கான
 அடிக்கல் நாட்டப்பட்டது. கொழும்பு மாநகர சபையில்
 கருவாக்காட்டுத் தொகுதி உறுப்பினரும் பாராளுமன்ற
 உறுப்பினரும், உள்குராட்சி பதில் அமைச்சருமான சிரு.
 ஐ. பீரேமதாசாவின் வேண்டுகோளின் பேரில் அன்றைய
 கொழும்பு நகராதிபதியாக விளங்கிய இன்றைய வினையா
 ட்டுத்துறை, பாராளுமன்ற விவகார அமைச்சருமான
 கௌரவ ஷிச்சந்தர் எம். பெரேரா அடிக்கல்லை நாட்டி
 வைத்தார்.

1980ல் பழைய நூலகம் புதிய கட்டடத்திற்குக் குடிய-
மர்ந்தது. இந்தப் பணி எங்கள் அனைவரையும் திற-
வைத்தது. ஒரு வீட்டிலிருந்து இன்னொரு வீட்டிற்குக் குடி-
பெயர்வதென்றால் எவ்வளவு சிரமமென்பதை அனுபவப்-
பட்டவர்கள் அறிவார்கள். அதிலும் ஒரு நூலகத்தை ஒரு
சில மாதங்களில் பெறுமதியிடுக எல்லா பொருட்களுடனும்
இன்னொரு இடத்திற்கு மாற்றுவதென்றால் அது இலகுவாகச்
சாதிக்கக் கூடியதொன்றல்ல. ஆனால் நாங்கள் வெற்றி-
கரமாக இதைச் சாதித்து, 1980 டிசம்பர் 17ந்
திகதி நடைபெறவிருந்த திறப்பு விழாவிற்கு தயாராக
இருந்தோம். எமது நாட்டின் பெறுமதிக்குரிய இருவர்,
ஐகுதிபதி மேன்மை தங்கிய ஜேஜர். ஜயவர்தன, பிரதம
மந்திரி கௌரவ ஐர். பிரேமதாச ஆகியோர் புதிய
நூலகத்தைத் திறந்து வைத்தார்கள்.

இந்தப் புதிய கட்டடத்திற்கு வந்த புதிதில் பழைய
நூலகத்தில் வாடிக்கையாக வந்த வயோதிபப்பெண்கள்
அவர் இந்த புதிய கட்டடம் பெண்ணம் பெரியதாகவும்
வீடு போன்ற அழகை இழந்தும் இருப்பதால் தாங்கள்
இங்கு வரவில்லை என்று சொல்லுங்கள்.

வாழ்க்கையில் எவருமே மாற்றத்தை விரும்புவது கடினம்.

அதிலும் வயது போனபின் மாறிவதென்பது மிகவும் சிரமம்.
 இந்த வயோதீப் பெண்களின் மனப்போக்கை நான் விளக்கி
 -கூடக் கொண்டேன். எனிலும் தமது அபிமான எழுத்தா
 -ளர்களின் நூல்களைத் தேடிப்பிடிப்பது புதிய நூலகத்
 -தில் அல்லவது சிரமமல்லவென்று அவர்களுக்கு மெல்ல
 மெல்ல நயமாக எடுத்து அவர்களின் மனச்சங்கடத்தை
 அகற்றினேன். அவர்கள் தொடர்ந்து நூலகத்திற்கு
 வருகிறார்கள். இன்று கொழும்பு பொது நூலகம், 13
 சினை நூலகத்தினி, சிறியதொரு நகரும் நூலக வாகன
 அணி, சிறுவர் முதியோர் ஆகிய இரண்டு சாரார்க்கான விரி
 -வாக்கள் நடவடிக்கைகள், விசேஷ சிறுவர் நூலகம்
 கட்டிய செவிப்புல சாதனச்சாலை, கட்டியகுறைபாடு-
 டையவர்க்கான நூலகம் ஆகியவற்றை உள்ளடக்கியதாக
 காற்றோட்டமுள்ள நவீன கட்டிடத்தில், பூங்காவும் அழகிய
 மரங்களும் சூழப்பெற்று நகர மக்களுக்கும் கொழும்பு
 பெரும் பாக மக்களுக்கும் ஓரளவு முழு நாட்டுக்கும்
 சேவையாற்றி வருகிறது.

நல்லமுறையில் தேர்ந்தெடுக்கப்பெற்ற சிறியதொரு புத்
 -தகத் தொகுதியுடனும் சஞ்சிகைகளுடனும் ஆரம்பமான
 நூலகம் இன்று ஆலமரம் போலப் படர்ந்து வளர்ந்-
 திருக்கிறது. வயதும் திறமும் மிக்க பொது நூலகமாக

உலகம் மற்றெந்த நூலகத்திற்கும் நிகராவதாக இந்த நூலகம் இன்றுவெளிவருகிறது.

ஒரு வைபவமோ, கவியானமோ, கட்டமோ, சாஸ்திரமோ எங்கு நான் சென்றாலும் அங்கெல்லாம் என்னைச் சந்திக்கும் மக்கள் தாம் ஒன்றில் நூலகத்தைப் பயன்படுத்தியதாக அல்லது பயன்படுத்தி வருவதாக என்னிடம் சொல்லத் தவருவதில்லை. சிலர் மிகுந்த மரியாதையுடனும் பயபக்தியுடனும் சொல்வார்கள். வேறு சிலர் மிகுந்த பரிவோடு பேசுவார்கள். எல்லோருமே நூலகத்துள் நுழைவது ஓர் ஐனந்தமான அனுபவமென்பதைக் குறிப்பிடத் தவறுவதில்லை. மக்களின் பக்கமிடிக் கழகமாக விளங்கும் இந்த நூலகத்தில் தாம் பெற்ற பயன் நன்றியுடன் நினைவு கர்ப்பார்கள். நாட்டின் அறிவாளிகள் பெரும் பாலானவர்கள் இந்நூலகத்தில் எஞ்ஞான்றும் காலடி வைத்திருப்பார்கள்.

நூலக அபிவிருத்தியில் நான் ஐனந்தமும் மன நிறைவும் தொழில் சிறுப்பியும் பெற்றிருக்கிறேன்.

கொழும்பு பொது நூலகத்தின் ஆரம்பக் கர்த்தாக்களான மாநகர சபை உறுப்பினர்கள் மேன்மை தங்கிய ஜனாதிபதியின் தந்தையாரான காலஞ்சென்ற நீதிபதி ஈ. டபிள்யூ. ஜெயவர்தன உட்பட அனைவரும் நூலகத்தை இன்று

பாரீகீகக் கிடத்தாம் ஓர் அமைப்பாக வளர்ந்து,
கவி, கலாச்சார ஆய்வறிவு பொழுது போக்குத்
துறைகளின் கேந்திர மீதானமாகப் பரிணமித்திருப்பதைக்
கட்டு நிச்சயம் பெருமைப் படுவார்கள்.

என்றேப் பொருத்த வரை வாழ்க்கைச் சக்கரம் தன்
மூலச் சுழற்சியையும் நிறைவேற்றிவிட்டது.

COMPLETING THE CIRCLE

Ishvari Corea

"...my library Was dukedom large enough!"

Shakespeare, The Tempest,

.09

During this Diamond Jubilee year of the Colombo Public Library, I think it would be fitting for me to recall some of my reminiscences of the Library in the last thirty-five years. Thirty-five years in the life span of a human being is indeed something to be reckoned with and to spend thirty-five years of one's life in one institution is a blessed achievement though some may not think so. My reflections will undoubtedly be of value to the younger librarian in Sri Lanka.

Ever since I could remember, I loved books and reading. I read anything and everything I could lay my hands on in either English or Sinhala. I remember my mother reprimanding me for reading so much and straining my eyes. We had a library of sorts at home - it was really only a collection of books, that had once belonged to my father and my mother. This collection kept increasing with the books my eldest sister and brother brought home - either school prizes or presents

they had received, The books we three younger girls had were also added to this collection and at one time we had quite a galaxy of books at home - from Shakespeare's complete works, Lamb's Tales from Shakespeare, Complete works of Bernard Shaw, Bernard Shaw's Prefaces, Silas Marner and Mill on the Floss by George Eliot. Lorna Doone by R.D. Blackmore, Jane Eyre by Charlotte Bronte, A Child's Garden of Verses by R.L. Stevenson, Little Women and Jo's Boys by Louisa M. Alcott, Tales from the Alhambra (beautifully illustrated in a lovely case), to East Lynne by Mrs. Henry Woods (which I mistook for a school girl story book and for reading which I got into trouble), I still remember crying over Lady Isabel's troubles (but not understanding the meaning of the word elope). I also remember two Sinhala stories, Amal Biso and Kurupinche, which caught my fancy when I was a very small child.

When I was a young girl in school our class was asked to write an essay on "what I would do ten years hence", and I can still recall my essay on "To be a Librarian". The aspirations expressed in that essay came to fruition for that young school girl in 1950.

I well remember the first day I crossed the portals of the Colombo Public Library as a young library recruit. It was a Wednesday in April 1950, And a Wednesday in the Library then as now is a time of 'non' activity, I remember too the smell of the leather bound tomes and being awed by the array of books, row upon row. To my young eyes they seemed never ending. Although I had used the University of Ceylon Library as an undergraduate and even had used the Colombo Public Library I had not the privilege of being in the inner sanctum of a library.

The Librarian, as the Chief Librarian was then known, Mr. D. C. G. Abeywickrema was seated behind a large table surrounded by books. Although I had known him previously I approached him with a little trepidation and "reported for work" as instructed by the Municipal Commissioner of the time, Mr. P. M. Jayarajan on my appointment as Deputy Librarian.

In 1950 the staff was only twelve but with me the number rose to thirteen, (lucky thirteen?). Of this number the library staff proper was only four. And no one was professionally qualified - at that point of time the library profession was almost non-existent in Ceylon. It took about another twenty years for the profession to develop.

It was Mr.M.D.Jayaratne, the Assistant Librarian, who first initiated me to the work of the Library. He showed me the preliminary pages including the significance of the title page and introduced me to the secrets of the class numbers and accession numbers. At first I did not know what he was speaking about, but then I gradually grasped the very basic laws of library science. My first task was to write the book cards for books that had been brought from the binder. They were stacked ceiling high in a back room and were full of dust, I remember dipping surreptitiously into the books that took my fancy and reading them from here and there while I was working. Those first few months I had no responsibilities and I really enjoyed working in the Library. I also had the opportunity of browsing through the books that I liked and I was able to take what I wanted for home reading. I remember reading the Chronicles of the Whiteoak family by Mazo De La Roche, The Madman and The Prophet by Kahil Gibran, The Story of San Michele by Axel Munthe, and Peaks and Lamas by Marco Pallis.

But alas! This euphonic period did not last long. I was moved 'upwards' to the Lending Library and to the mysteries of charging and discharging, writing receipts for fines and learning all about cash bills, first reminders, second reminders, etc. etc, I remember how nervous I was working alone on the very first day at the counter with no one to turn to for help in case of doubt or trouble (now the scenario is quite different-the new recruit has colleagues to work with, the senior officers to fall back on at all times they are working in the public areas). But I soon overcame my nervousness and thrived on issues and returns and on cash bills and above all meeting the patrons of the

Library and answering their questions and helping them to choose their books. This is now called "public relations".

I recall the late Mr.S.W.R.D.Bandaranaike, a former Prime Minister and Mr.A.Ratnayake, a former Cabinet Minister waiting patiently in the queue to return books,

Another incident I remember during this period is His Excellency J.R.Jayewardene, the President of Sri Lanka today, asking for books on Buddhism and a particular book by Christmas Humphreys, the title of which I forget today. I also remember taking books up to the car of the late Mr.A.E.Gunatillake, the father of Sir Oliver Gunatillake, the first Sinhala Governor General of Ceylon. He was too frail and too old to get out of his car to select his own books, but nevertheless he came in his chauffeur driven car very regularly. This type of personal service is now not possible.

After I had been in the Library for almost three months, the Librarian went on a study tour of Europe, and I was requested by the Commissioner to act for him. I can still recall my refusal of this elevation but then I was firmly reminded that I was indeed the Deputy. So, I could do nothing else but to allow myself to be appointed Acting Librarian.

It was old Mr.Jayaratne who gave me the confidence and the courage to accept this post. Seated in front of me at the table we both shared when I was not working at the Lending Library, Reference Library or the Reading Room and typing with two fingers with a black smelly cigar stuck at the corner of his mouth and his reading glasses resting on his puckered forehead, eating 'kolikuttu' and buns and drinking glass upon glass of plain black tea from a green bottle, he told me that I must learn to accept responsibility and should learn the rudiments of cataloguing, classification, book selection, etc.etc., and take upon myself the burden of administration. I was indeed very grateful to him for the encouragement he gave me and his confidence in me. If not for him, perhaps, I

would not be the librarian I am today. Though I thought of him as being very old at the time, I think he was only in his early fifties and so younger than I am today!

I must not forget Mr.C.Jayanathan, who was one of the Library Assistants when I first joined the Library. He too introduced me, in his own calm and gentlemanly way, to the fundamentals of library principles and how best to handle people. There is still in the Library a member on the staff who was among the original twelve - Mr.D.W.Ranawaka,

Gradually, the staff(thirteen with me) grew, the book stock grew, the number of periodicals and newspapers increased, the services improved and the foundation was laid for today's up-to-date Library.

The progress of the Library during the first twenty five years had been slow but steady. The staff was only 7 in 1925, and this number increased to 13 in 1950, and by 1975 the number on the staff was 74. Now in 1985 it is 225. The number of registered borrowers in 1925 was 69 and in 1950 the number was 8,965 and in 1975, 39,789 and in August 1985, 63,746. The book stock was 16,000 in 1925; 35,279 in 1950; 163,006 in 1975, and now in August 1985 it is 309,761.

By the time I was appointed the Chief Librarian of the Library I had self-confidence, and was certain that I could do my job well. When I first came to the Library I had only my first degree, but as the Chief Librarian, I was armed with the Post-Graduate Diploma from the prestigious School of Librarianship and Archives, University of London and the Charter from the Library Association, U.K.

The first few years as Chief Librarian in the early sixties (though I had acted for the Librarian for long periods as the Librarian was on sick leave and on overseas leave many times) were not easy years for me. I had to fight almost single handed for the basic needs of the Library, to fight for better staff and professional recognition. The Mayors and the Councillors were all helpful.

Gradually with experience I came to understand that attention should first be given to the needs of the users and to the planning necessary to meet these needs. I came to realise that general organization, the organization of specific and supporting services, staffing, finance, and the co-ordination of the library internally, with its users and its management the Colombo Municipal Council and also with the outside world were necessary.

In my task as Chief Librarian, the objectives and principles evolved by me in the course of administering the Library over the years, would, I believe be a fitting guideline to the present day younger librarians, although they now possess professional qualifications, when they are recruited unlike librarians of my generation.

Vital topics such as control and evaluation, particularly that of current awareness and information retrieval and user studies as methods for the analysis of user requirements came to be developed slowly,

Over the years I have found that users are reluctant to consult the catalogues and even discuss matters of interest with the staff. This reluctance is still there and needs to be removed - the principle of asking for and receiving information is a recognised "social act" and should be accepted as such. Discussions should be held and they should be conducted with the maximum informality so that the right opportunity is created for questions to be asked and for information to be sought - such information might not be otherwise sought directly if the enquirer had been left entirely to his own devices.

I came to realize the necessity to set up objectives and then plan ways and means to meet them, and how best to organize the work so that the plans may be fulfilled and the objectives realised. Planning means deciding what is going to happen in both the immediate and the distant future, how these future objectives are best reached, how long it will take to reach them, and how much one is prepared to spend on staff and materials.

Management of a library could be simple if these basic principles are followed. When the plan materialises a number of activities and functions will be clearly defined. The librarian could then group them together and evolve methods of working on procedures and placing them in a framework. The framework will show how various people's responsibilities are related. Sometimes it will not be possible to build a rigid and formal organizational structure; nor should it be necessary to be aimed at.

I learnt that a modern library has to be sufficiently flexible to cope quickly and without fuss with the strains imposed by rapid changes in the world outside. It is important early in the planning stage to consider how to co-ordinate the services with those available elsewhere. The librarian has to co-ordinate, that is, he has to establish proper communications both within his own library and with institutions and groups that are not under his control, but with which his own library has to have contacts.

For instance the librarian has to make sure that there is proper co-ordination among all those who use the library services. He has also to co-ordinate the contacts with other libraries on whose services he relies in order that his own library may function efficiently. The smaller the library, the more important relatively speaking, will be the need for co-ordination and co-operation since many facilities provided by larger libraries will not be available to smaller libraries.

A constant watch has to be kept on the procedures in order to make sure that they are adequate for the purpose for which they were designed and that they are being followed, unless ofcourse there has been some good reason for changing them.

One of the first steps to be taken in planning the library services is to make certain that studies of users are concentrated on what people need, not just on what they say they want. In other words the user studies have to be studies of people in action and not

static studies built round answers to questionnaires, or meetings. The difficulties experienced in obtaining information should be identified.

Whatever surveys, questionnaires, interviews and meetings have been used to obtain the desired information, however accurate a picture may have been drawn, almost as valuable will be the information incidentally acquired about the attitudes of the patrons for whom the services are intended.

I realised early in my career that a well organised system for answering queries was very necessary. The importance of proper timing in dealing with enquiries is also very important.

As in other institutions when new recruits are enrolled it is necessary to introduce them effectively to the work they have to do, giving them an outline of the objectives of the library and how it sets out to attain them, and provide them with appropriate training for the job. Each member of the staff should be able not only to perform his particular job effectively and efficiently, but also to develop in it so that his performance improves and he becomes capable of progressing to jobs that are more demanding.

Good organisation to a large extent makes itself evident by the lack of friction between the staff working in it and by a fairly high degree of achievement of the objectives. Good institutions are those that give every encouragement to the staff to develop and broaden their experience, so that they become capable of taking on more responsible jobs.

Flexibility is promoted by training programmes, which widen people's capabilities and therefore render them capable of moving to other posts if the occasion arises.

Sometimes I have found that it is often difficult to make decisions but they have to be made and with reasonable speed. Occasionally it is necessary to defer making a decision but such deferments should not be allowed to accumulate when staff and users seek the librarian's help. In making a decision they expect to

find judgement and lack of vacillation. Continual postponement of decisions causes the loss of confidence in the librarian.

The first principal function is control. The librarian can judge whether the operations for which he is responsible are moving in the right way. Obvious criteria are general efficiency and cost, and there is also the need to satisfy the users within the framework of the objectives.

Good management should mean that the librarian will have an understanding of what is going on, in as sensitive and delicate a way as possible - he must not give the staff the feeling that everything they do is being carefully monitored before the service for which they are responsible reaches the user. Staff prefers to be given the responsibility and to know that it is mainly from the users reactions that their own performance will in the end be judged. Such sensitivity means also that the librarian will have a sense of knowing how everything is going on more by his contact with the staff than by having a pile of reports, files and statistics filling his "in-tray".

Administration also means good leadership and the understanding of the contribution that the librarian should be making to the accomplishment of the tasks to be done and to meeting the needs of his staff. This should enable each person not only to make sure that his own task is contributing to an objective that is worth achieving, but that he himself will thereby develop and make the best use of his capabilities.

The importance of the user must at all times be predominant in the librarian's mind not only during the planning stages, but in all subsequent stages of development.

The librarian will have to accept as one of his tasks the need to build an atmosphere in which his staff will feel encouraged to meet changes with enthusiasm instead of objections. There will obviously be many times during a person's career when further training has to be given and it must obviously play a significant

part in the improvement of the staff.

Constant staff appraisal is necessary. There is little point in having elaborate methods for developing staff if there is not also some method of assessing how they are progressing. They must also learn to work with commitment, contentment and be disciplined.

I should also take this opportunity to remember with gratitude the late Mr. B. A. Jayasinghe, Municipal Commissioner, for all the confidence he had in me. We should also be grateful to him for having appointed a one man Commission with the late Mr. P. Kandiah, then member of Parliament for Point Pedro and Assistant Librarian at the University of Ceylon (there was only one university at the time) as Commissioner in 1958 to go into the working of the Library. He did a good job in re-organising the Library and gave new dimensions to the Library's services.

It was in the early sixties that I came in close touch with the Hon. Ranasinghe Premadasa, the present Prime Minister, then a Municipal Councillor. In the fifties when he was the Deputy Mayor I did not have much occasion to meet him. But later he helped to infuse the Library with new life with his usual and customary vitality and dynamism. It was he who readily agreed with us for the need of an up-to-date building to house the collection that was rapidly growing and to improve the existing services. I remember how he organised a trip to Peradeniya so that the other Councillors could see for themselves the august University Library which was then well organised and run on scientific lines. Hon. E. L. Senanayake, the Speaker was then the Mayor of Kandy and he entertained us to lunch at the Peradeniya Rest House.

Eventually the foundation stone was laid for a new building in 1965 during the centenary year of the Colombo Municipal Council by the Hon. Vincent M. Perera, the then Mayor of Colombo and the present Minister of Sports and Parliamentary Affairs at the request of Mr. Ranasinghe Premadasa, Member for Cinnamon Gardens

of the Colombo Municipal Council, Member of Parliament and Junior Minister of Local Government.

The move from the old Library to the new in 1980 was hectic and back breaking. Moving into a new house with one's belongings is bad enough and those who have done so would readily agree with me. But moving a library in a couple of months with all the precious material was almost a well nigh impossible task. But we did move successfully and we were ready for the opening of the new premises on the 17th of December 1980 by the two most distinguished persons in our country, His Excellency J.R.Jayewardene and the Hon.Ranasinghe Premadasa, the President and Prime Minister of Sri Lanka.

When we first moved into this building I remember some old ladies who used to be very regular patrons of the Library when it was housed in the old building, saying that they did not like to come to the new building as it was too large and had lost its homely charm.

Change is difficult at any stage in one's life, and it is more difficult when one grows old. I understood the reluctance of these ladies to find their way in new surroundings, but I gradually persuaded them that it was not all that difficult to find their favourite authors in the new Library. So they still remain our patrons.

Today the Colombo Public Library with its thirteen branch libraries, children's libraries, a small fleet of mobile libraries, extension activities for both the young and old, an audio visual library and a library for the visually handicapped, housed in a very airy modern building surrounded by parkland and beautiful trees, serves the city and the greater Colombo area and to some extent the whole country. Under extension activities various educational, religious and cultural functions and lectures are held. I think special mention should be made here of the Buddha Puja conducted by the Ven. Panadure Ariyadamma Thero in January 1984.

The Library has grown from a small but well chosen collection of books and periodicals to what it is today. It is indeed an institution which can take its place with pride any where in the world as a dynamic and forceful public library.

Wherever I go, be it to a party, a wedding, a meeting or a funeral I meet people who say they have either used the Library or are using it—some speak of it with awe and some with affection but they all say how much they have enjoyed or enjoy coming to the Library and how much they have benefited or are benefiting from it. They are grateful for the informal education they have received or are receiving at this people's university. Most of the intellectual elite of the country has crossed the threshold of the Library at some time or other.

I have found happiness, contentment and job satisfaction as a librarian.

I think if the founding city fathers of the Colombo Public Library including His Excellency's father, the late Justice E.W. Jayewardene, could see the Library today, grown into a system and occupying the educational, cultural, intellectual and recreational centre of the city they will all be very proud and very happy.

For me the circle is complete.

TECHNOLOGICAL INFORMATION

Clodagh Nethsingha

In Sri Lanka, the limits to growth in the agriculture sector is now apparent and the fact that a high rate of growth will only be possible through export-oriented non-traditional industries, diversification of the industrial base, adoption of modern technology in the small industry sector, promotion of private sector oriented research and development, has been stressed in the 1984 Annual report of the Central Bank. In this context, the building up of a good Technological information base in Sri Lanka, to serve the needs of Industry has become an urgent necessity.

Technological information is now considered as a national resource and a common resource among nations, which could be used for the socio-economic progress of mankind. Increasing emphasis is thus being placed on access to technological information, in Third World countries, but this access must be matched with the capacity to use the information - i.e. a

sound science and technology base within the country. In Sri Lanka, such a base exists, with a small group of scientists and engineers of high calibre.

In seeking technological information, a potential entrepreneur would first be interested in finding out the areas in which investment will be profitable. In this context, the series on 'Investment opportunities' initiated by the Industrial Development Board is a useful source of information. The first in this series, 'Investment opportunities in the Rubber Industry' was released recently. The Export Development Board and the newly established Sri Lanka Business Development Centre are 2 institutions from which advise on investment areas could be obtained.

To avoid haphazard setting up of industries, a system on licensing exists, where approval must first be sought, according to the category of industry, from one of the following: Local Industry Advisory Committee, Foreign Investment Advisory Committee, Rural Investment Advisory Committee, Greater Colombo Economic Commission.

When information is sought on existing private sector industries, the latest information is not available at Information Centres. e.g. Lists of approved projects are not readily accessible. The Directory of registered industries and the Directory of unregistered industries are out of date. There is an urgent need for a computer-based file of local industries, maintained at a Central place.

When an entrepreneur selects an area for investment, he needs assistance in the Choice of technology. For this, local and foreign technologies which are available must be known. The Regional Centre for Technology Transfer in Bangalore, provides information on available foreign technologies in their priority areas: agro-based industries, biotechnology and genetic engineering, electronics, energy, low cost construction materials and prime movers. In the acquisition of technology, patent information is useful, both in ascertaining the original owner of the technology and the availability

of more recent technology in the area selected. In Sri Lanka at present, a foreign patent collection is not available, nor are there Patent abstracts, but abstracts of selected patents can be traced in the Abstracting Journals available at CISIR.

CISIR Information Services Section has built up over a 30-year period, an Information base, through systematic collection and analysis of published and unpublished literature from all parts of the world. The literature is indexed and stored for easy retrieval. This collection is a local source of information on existing technologies and those on which research and development are being carried out. An entrepreneur who is not interested in acquisition of a turn-key project or acquisition of know-how through licensing or outright purchase, can be provided with names and addresses of firms from whom machinery and raw materials could be imported. This information is available through Trade Directories and Buyers guides in periodicals available at CISIR. The UNIDO publication on 'How to Start manufacturing industries' is also a useful starting point for the entrepreneur. Accurate records do not exist of the extent of local natural resources, hence an entrepreneur has difficulties if he wishes to start an industry based on local raw materials - whether plant material or minerals.

Background information on the Industry, is available through the specialized encyclopaedias and Review articles available at CISIR. Published literature comprising compilations by CISIR Scientists analysing available literature, especially in the fields of Medicinal and Aromatic plants - e.g. Cinnamon, Cardamom, Citronella, Lemongrass, Turmeric, Ginger, Cinchona, Mucuna, Aloe, etc..

Bibliographies on plants of economic value-Arecanut, Cashew, Jak and Breadfruit, Kurakkan, Papaya, Sapodilla, Woodapple, are also available. These would help an industrialist to fully utilise the by-products of his industry, including waste products,

since often the profitability of an industry depends on minimising waste. CISIR has also built up product files on plants of economic importance, which contain copies of articles and reports on each product, systematically arranged - these files supplement the information index, which covers articles in periodicals received in the CISIR. In addition to plants mentioned earlier, some of the plants covered include Cassava (Manioc), Sweet potato, etc. and Industrial products such as Cement, Adhesives, Polish etc. The handbooks and reports would provide data on properties of new materials, on hazards, safe storage and energy conservation.

When an industrialist faces production problems, he often does not realise, that the literature could help him solve his problems. Either a visit to CISIR, or a telephone call or a letter, would often not only meet his immediate need, but open up avenues in which he can expand his industry, since an industrialist is often unaware of his real needs.

Dissemination of information is important, since today, Information Centres are dynamic entities not static ones. There are several methods used by CISIR for this: a quarterly Current awareness service listing important literature; Technology Digests - at present in the fields of Energy and Food, where extended summaries are given of information of interest to the respective sectors: bibliographies, covering a 50-year period of literature. Thus, information is being re-packed to meet the general and specific needs of various sectors of industry. A regular client-oriented information package is also given on a payment basis. This service has been initiated this year for the Food industry sector. The media (radio, TV, newspapers) will in future be used to bring this literature to the people, even in remote areas.

The Information Services Section now also houses the internal Research reports and test reports of CISIR officers and we hope to analyse these and supervise the preparation of information material for industry.

The on-going research at CISIR would be highlighted through a quarterly newsletter CISIREACH.

Recently, the Industrial extension function has also been incorporated in the Information Services Section of CISIR. A survey of information needs of industry is planned as a first step. Through public exhibition, a public awareness will, we hope, be created on the potential of Technology.

In countries such as Philippines, large industries have originated as small back-yard industries - often started by housewives. We hope to promote such industries in Sri Lanka through public demonstrations at Exhibitions and through industrial literature. We also hope to organise specialised seminars and workshops catering to various sectors of industry and to industries in districts outside Colombo. At present, such seminars and workshops organised by other Institutions cover the financial and managerial aspects. A definite need exists for technology information as well. Many persons have highlighted the lack of even the basic reference books on science and technology in public libraries outside Colombo, which is a tremendous drawback for persons seeking even day-to-day technological information. We hope that through the proposed programmes, some of the needs of such persons could be identified and suitable remedial action taken. This service is far removed from the conventional Library and information services. However, this additional responsibility, will make the work of the information staff, more meaningful. They will be able to see how the information is used by industry and also through feedback, be able to correct any flaws in their methods of searching and filtering of information supplied.

As Sri Lanka is poised to enter the 21st century, CISIR Information Services Section is gearing itself to face the Information era which is almost on us. A faster, more efficient service will be possible after computerising the storage and retrieval of information in 1986, and perhaps through direct telecommunication links to the vendors of computerised data bases abroad.

THE ROLE OF PUBLIC LIBRARIES IN DEVELOPMENT

Mervyn Herath

Libraries being repositories of knowledge and information, are indispensable institutions for human welfare and progress in contemporary society. Knowledge and information are a basic requirement for economic and social development in particular. While it is true to say that libraries have an important role to play in all countries, their importance is greater in developing countries because the modernisation process entails the need for easy access to new knowledge and information. While the education system including that of higher education would equip its products with a body of information and new knowledge relevant to development, libraries would supplement the contribution of the education system and make new knowledge and socially relevant information available to the community at large. That way libraries contribute to the continuing education of the social community.

In an advanced economy libraries may be regarded as an end-product of the economic and social system and have evolved over the years primarily to meet the cultural needs of such an economy. But in developing countries libraries along with such institutions as universities, technical colleges, research centres, banks and allied financial organisations must be regarded as part of the socio-economic infrastructure is necessary for rapid economic development and social progress.

Comparatively speaking there is more leisure in a developed country because the population has access to a larger volume of goods and services and a larger measure of automation, all of which reduces the quantum of time spent in the physical effort of production. The people have time to spare for cultural and recreational activities. In such societies libraries tend to cater to the peoples cultural needs and to the enhancement of knowledge. But the libraries are not necessarily development-oriented.

In developing countries most people have very little leisure because much of their time is utilised for productive purposes, to break what growth economists call "the vicious circle of poverty" that exists in most of these countries. Therefore in developing countries libraries count to be mere cultural centres catering to a leisured class. Libraries have a dynamic role to perform in the development effort. They must help make people development-conscious.

The significant role that libraries, especially public libraries, have to play in developing countries must be reflected in the composition, organisation and stock of material available. The development motive must receive priority in public library policy just as much as it must in a banking institution. There must be a discernible difference of orientation and emphasis between libraries in a developed country and those in a developing country. However, one cannot say that a library in a developed country has a negative role to play. But it would be less of a catalyst for change than a library in a developing country.

Libraries in developing countries form part of the knowledge and communication network in that they help to diffuse socially relevant information and new knowledge. They are particularly of value to those who have opted out of the formal education system and to those who wish to supplement the knowledge acquired through that system.

That libraries are important agencies for economic and social progress is not a new concept. The economic history of Great Britain and the United States of America offers a number of instances where polytechnics or similar institutions were established to provide books and lectures for working men. As early as 1849 a National Committee on Public Libraries in England reported that such libraries should possess books on the industries of their particular cities since such a collection would be of great advantage not only in imparting general instruction but also in promoting the extension of commerce and manufacture in the town.

Eight years later in the United States of America a group of young men in Boston endorsed the creation of a public library "as a destroyer of class distinctions, sectional antagonism and international ill-will". This novel idea immediately captured the imagination of commercial men in the highest rungs in Boston. As industrial progress ran its course, more and more people were interested in the development of libraries.

In 1977 a British Committee recommended that the library of every trade centre should increase its supply of scientific and technical books and periodicals for study and research. As the process of economic development proceeds the demand for access to new knowledge in science and technology becomes increasingly greater and libraries must respond accordingly.

Libraries must also provide information on physical resources, industrial data, financial information including data on tariffs, foreign exchange and banking.

Mr. Paul Hoffman of the United Nations Special Fund acknowledges the contribution that libraries make for economic development in the following words: "Industry, like other segments of our national life, owes much to the libraries of the nation and to those who work to keep our library facilities expanding and improving".

FACT AND FANTASY IN CHILDREN'S BOOKS

lfreda de Silva

One of the best-loved phrases of the English language for a child must surely be "Once upon a time." Who does not remember the joy and security of a mother, a grandmother or a teacher opening the door of the promised land with these words? Yet, how many children are motivated to read today? And how can we adults help to correct this situation?

Fact and fantasy play an important part in children's books. They seem to symbolise a child's two worlds - the known, loved world of home and the dreamed-about less familiar, excitingly new world outside. But whatever the book, the earliest stories for children should be primarily for enjoyment - books with a lot of pictures, for example.

It seems to me that the first task of parents and educators is to make books and stories so appealing to children that it would be difficult for them to resist getting involved in them. Children should have access to a wide range of traditional stories from different

countries. These fairy tales, folk tales, myths and legends and hero tales which have been handed down from one generation to the next have their origins in the beginning of time.

Arnold Gessell who was the Director of the Clinic of Child Development at Yale University and carried out, with a team of workers, a systematic developmental research programme studying the behaviour and reactions of young children, suggests that between eighteen months and two years children enjoy picking out familiar objects in pictures and patting and stroking them. They still, however, will tear a book or scribble on it if unsupervised. But round about the ages of two to three a child will recognise pictures of simple objects he knows from his world of fact.

The kinds of stories that different children enjoy will depend on a variety of things - their ages, their interests, their environments and their experiences - but they all demand that something happens; they are all fascinated by the development of plot and character. Children are interested, first and foremost, in action.

For the under-fives it is important that the subject-matter be within their understanding and experience; in which they identify themselves with the people in the tales they hear:- mothers at home with all their round of domestic activities, cooking and cleaning, washing and sweeping, shopping and visiting; and mothers and fathers at work.

In the family there are often a variety of times during the day when it can be story-time for the very young. Stories to fit going to bed and being bathed and other day-to-day happenings are always enjoyed by children. For sheer enchantment there is the old favourite 'Alice in Wonderland' by Lewis Carroll, whose real name was Charles Lutwidge Dodgson. Here is an extract from the book:

"Once," said the Mock Turtle at last, with a deep sigh
"I was a real Turtle."

These words were followed by a very long silence, broken only by an occasional exclamation of "Hjckrrh!" from the Gryphon, and the constant heavy sobbing of the Mock Turtle. Alice was very nearly getting up and saying "Thank you, sir, for your interesting story," but she could not help thinking there must be more to come, so she sat still and said nothing.

"When we were little," the Mock Turtle went on at last, more calmly, though still sobbing a little now, and then, "we went to school in the sea. The Master was an old Turtle - we used to call him Tortoise - "

"Why did you call him Tortoise, if he wasn't one?" Alice asked.

"We called him Tortoise because he taught us," said the Mock Turtle angrily: "really you are very dull!"

"You ought to be ashamed of yourself for asking such a simple question," added the Gryphon; and then they both sat silent and looked at poor Alice, who felt ready to sink into the earth. At last the Gryphon said to the Mock Turtle, "Drive on, old fellow: Don't be all day about it!" and he went on in these words:

"Yes, we went to school in the sea, though you mayn't believe it - "

"I never said I didn't" interrupted Alice.

"You did," said the Mock Turtle.

"Hold your tongue!" added the Gryphon, before Alice could speak again. The Mock Turtle went on :-

"We had the best of education - in fact, we went to school every day - "

"I've been to a day-school, too," said Alice; "you needn't be so proud as all that."

"With extras?" asked the Mock Turtle a little anxiously.

"Yes," said Alice, "we learned French and music."

"And washing?" said the Mock Turtle.

"Certainly not!" said Alice indignantly.

"Ah! then yours wasn't a really good school" said the Mock Turtle in a tone of great relief. "Now at ours they had at the end of the bill, 'French, music and washing - extra'".

Stories like this seem perfectly natural to children. The child tends to believe that animals and inanimate objects have a life of their own and will spend hours talking to them. This is why Lewis Carroll's Alice in Wonderland is such a never-failing favourite.

A delightful example of that type of experience comes from a very modern writer Nancy Willard. This story of hers, 'Strangers' Bread' was published in 1979.

Dreaming of a reward, perhaps of a warm piece of pie, Anatole sets out with his wagon to deliver a loaf of bread to Mrs.Chiba. On the way he meets a whole string of animals, whose imaginative appeals for the bread, he cannot resist, until he comes face to face with reality and Mrs.Chiba.

How Anatole tells the truth but is not believed and what he gets in return is told in this delightful story:

"Holding the empty bag, Anatole walked slowly up the path to Mrs.Chiba's house. No use lying, thought Anatole. The truth is best, even when it sounds like a lie. He knocked on the door. Mrs.Chiba answered it.

"You're just in time. My grandchildren are coming in ten minutes." And then she added sadly, "The truth is, it's my bread and raspberry jam they come for, not for me."

Anatole handed her the bag and she peered inside.

"Why, where's the bread?"

"It - it was eaten," said Anatole.

"Who ate it?"

"A fox, a rabbit, a Barbary sheep, and a bear," said Anatole.

"Not a little boy?" asked Mrs.Chiba.

Anatole shook his head.

For several minutes there was silence between them.

"Well," said Mrs.Chiba at last, "live and learn.

We'll eat the jam without the bread. Come in for a little snack, won't you? I should have ordered two loaves. My mother always said, 'If you have two loaves, give one to your friends'",

Anatole smiled.

"And if you have one loaf, give it to your strangers," he said."

Children enjoy stories that stress the value of compassion, understanding, kindness and love, with far less emphasis on cruelty, punishment and revenge.

The Concise Oxford Dictionary defines imagination as "the process, the faculty or the result of forming representations of things not actually present." The word fantasy comes from the Greek and literally translated means 'a making visible'. Thus the creative imagination makes it possible for fantasy to become visible to the inward eye.

Children are wonderfully at home in the world of fantasy, where they can deal with experiences and situations taking over certain roles that they wish to play! 'The suspension of disbelief' comes naturally to them.

Evil is personified for them in the characters of dragons, witches, demons and giants. Through unconscious identification they are able to work out their feelings of fear in relation to authority represented by their parents. The dragon or the witch takes the place of the denying frustrating side of these adult personalities and the children's love-hate relationship with them.

In the beginning the old tales were all told by word of mouth and handed down from generation to generation. That accounts for a slight change of character here and there in the re-telling of a story.

Myth, folk tales and fairy stories all belong to the world of childhood, "The myth," according to writer Eric Fromm "offers a story occurring in space and time which expresses in symbolic language religious and philosophical ideas,"

Here is the myth of King Midas and his greed for gold, re-told for children in language they can understand.

"As he drew near to his own rose-gardens, Midas paused to try his new and wonderful power. He reached up and picked a spray of oak-leaves all fresh and green - and found them a moment later almost too heavy to lift, for they were solid, shining gold. He picked up a stone, and it too was solid gold by the time he was standing upright again with it in his hands. Feeling his sandals grown strangely heavy, he unfastened the straps of thin gold and walked barefoot through the grass - and the grass itself turned gold, while he left golden footmarks in the dust....

"With a horrible fear clutching at his heart, Midas picked up the golden cup of wine. A moment later he was spitting out drops of gold, and choking desperately over golden dust.

"Perhaps in the morning I may find some way of eating and drinking," thought Midas....

"At last so lame from treading on gold that he could hardly walk, Midas came to the valley where the King was whom the Satyrs served.

" 'Pardon me!' he cried, falling on his knees in front of the fragrant bower, 'I have done wrong, I know - pardon me my greed, and take away this horrible Golden Touch, for I want never to see gold again!'.... A moment later he felt ordinary wet clothes clinging about him, and was satisfying his long thirst with icy water more pleasant than any wine. Then he went home again, eating grapes and munching apples happily.

"When he reached his lovely rose-garden he found with delight that not a golden rose remained; all were their own selves of soft scented damask, red or white as before."

Folk-tales are simple in form and linked with the ordinary life of the common people. Children love them no matter from where they come. These stories are usually full of humour and pin-point the oddities of people as our own Andare and Mahadena-mutta stories do.

Here is an extract from a Sri Lankan folk tale retold by Chandraratne Mahatantila and translated by R.M.Abeyssekera for Folk Tales from Asia.

"One day it happened that a goat wandered into the courtyard of a farmer's house and put its head into a large clay pot looking for water to drink. Unfortunately, the goat's head became stuck in the pot. With the pot on its head, the frightened goat ran back and forth, bleating loudly. The farmer and his neighbours came running up to see what the commotion was. 'Somehow we must save both the goat and the pot' they said. But they didn't know how to do it,

" 'Let's get Mahadena-mutta's advice,' they said and went running off to their Great Counsellor.

"Mahadena-mutta listened patiently to their story. Then, nodding his head, he said: 'It is indeed a problem. I must go and see for myself.'

"So he set out, riding on an elephant. When he reached the farmer's house, he discovered that the gate into the courtyard was too narrow for the elephant.

" 'Pull the wall down,' he ordered. And once this was done he rode on into the courtyard and looked down at the goat with the pot on its head.

" 'Well, well!' he said. 'Cut off the animal's head and we'll save the pot.' "

" 'Cut off the goat's head!' the villagers shouted. And the farmer, with one blow of a sharp knife, did so.

"The farmer looked in the pot and said, puzzled: 'But the goat's head is still inside the pot ' "

" 'Well, smash the pot and take it out,' said Mahadena-mutta,

"Someone smashed the pot, and everyone cheered the Great Counsellor's wisdom. Then they watched in awe and wonder as Mahadena-mutta began trying to figure how to get out of the courtyard, which was too small for the elephant to turn around in.

"Mahadena-mutta thought deeply and then said: 'Tear down the other wall. Then the elephant can take me home.'

"Quickly they tore down a second wall, and as the elephant strode through the gap the villagers all whispered among themselves: 'He is truly a great man. He is indeed the wisest of the wise.'

"Pleased with himself, Mahadena-mutta said: 'You're such fools that you couldn't get along without me.'"

Children soon realise that fact is as exciting as fiction and folk lore. Indeed, it becomes more exciting because the people and situations talked about are real. They are part of the world that children know.

In this category of children's books based on fact comes 'The Ascent of Everest' by John Hunt. In his preface to this absorbing story Hunt says: "Why did we climb Everest? How did we get to the top? I am not going to answer these questions before you begin to read, but I hope you will find the right answers, because if you do, you will have found one secret to happiness in life - like a key which unlocks the door to comradeship and adventure - for yourself."

This is excellent motivation for reading the book which ends: "Not all adventures are exciting nor is adventure to be found only upon a mountain. There are 'Everests' to be climbed in our everyday life. Given the selflessness and resolve which enabled men to climb Everest, there is no height, no depth, that the spirit of man, guided by a higher spirit, cannot attain."

This is the type of book that teaches fine values to children.

Stories based on fact and real-life situations and ones that lead to doing things are all the more attractive to children who are active rather than passive creatures. Myths, fairy tales and folk lore and stories from real life provide an abundant choice of things to do, not only in words but in drama, in dance and in painting - in ways that only children know best to express themselves,

ENCYCLOPAEDIAS AND DEVELOPMENT

Bandula Jayawardhana

Some weeks ago, a correspondent writing in a local Sinhala daily urged the case for a Children's Encyclopaedia to be written in Sinhala. I do not know the accuracy of the claim which the author of the article made, that there is hardly any civilized nation which does not possess its own children's Encyclopaedia, but I am sure there must have been quite a number of parents who have agreed with the suggestion and felt the need for an Encyclopaedia in Sinhala specially compiled for children, more so, now that we have the X'mas and the season of gifts coming round the corner and a younger generation reading more fluently and happily in the mother tongue, however well up they may be in their English.

At any rate, reading this suggestion, I was one among those who were happy, of course for quite another reason: that was to learn that an Encyclopaedia can still be a subject topical enough for journalism.

Perhaps such a pleasure can be extraordinary when one has been associated with enterprise of an Encyclopaedia or over twenty five years, or perhaps when one has come to know that Encyclopaedias are normally thought of as objects of antiquarian interest. The general tendency is to think of Encyclopaedia's as rows of moth-eaten volumes lying on dusty shelves to be summoned to use for some speedy reference and then relegated to their hiding places till the next remote expediency. They are usually imagined to be something belonging to the past, and to be drawn out like a pipe cleaner or an arecanut-cutter. In our country, this attitude is pronounced and quite common, probably because, like the concept of a University, the concept of an Encyclopaedia too, though not totally unfamiliar to our ancients, is in a modern sense, alien and imported.

But I think it is high time we started thinking of Encyclopaedias in a different way. An Encyclopaedia rather than being a thing of the past, is not only a thing of the present but is likely to be a staple instrument of the future, absolutely essential for every developing country. The developing countries will not only need general surveys of knowledge that are Encyclopaedias, but, specialized Encyclopaedias in every field of human activity, whether factories or farms, hospitals or hotels. In a world of speed and little leisure, they will probably be the literature of the future.

No doubt Encyclopaedias have had a past, a historic past. Ananda Coomaraswamy writing in the 1930's said, "Now and again in history, a great systematizing impulse has striven to cast all or most of recognized belief into the form of an organic whole. Such attempts have been made with more or less success, in the compilation of books known as the Purāṇas, in the epic poem called the Rāmāyana and most perfectly of all in the Mahābhārata". This basic human impulse seems to have impelled the growing Chinese civilization to produce what scholars consider the first modern-style Encyclopaedia. That was in the East. In the Occident, it

is obviously the same impulse of a maturing civilization that made of Aristotle, the philosopher, one of the greatest encyclopaedists, though he never called his attempts to systematize and classify knowledge by the name of an Encyclopaedia, despite the fact that the word Encyclopaedia, was found in the Greek vocabulary as most "complete education". Aristotle had many successors who were stricken by that impulse to assemble and classify knowledge of their time, of whom we can only mention those whose labours turned out to be the turning points in the history of lexicography or became significant in human history.

Pliny the Elder is one such. His *Historia Naturalis* was perhaps the first specialized encyclopaedia, dealing with what the ancients called natural history, as we have today specialized Encyclopaedias on psychology or music or biography. These we may call technical encyclopaedias.

Another significant advance which was made to keep up with the speed of civilization was that compiled in the 10th century when we have the first lexicon which attempts to arrange in alphabetical order to suit quick reference but Cornelli is credited with the first great alphabetized encyclopaedia.

Caxtons "Mirror of the World" attempted to bring the encyclopaedia to the ordinary man since up to this time it was confined to the scholar.

Diderot cannot go without mention. Animated by the radical spirit of the scholars who collaborated with him, his work we know, introduced an age of enlightenment, though he had to fight against many odds, including attempts to prohibit its publication by law. Besides this achievement, Diderot's lexicographical methods brought about the realization that the extent to which knowledge had grown and become specialized by his time, made it quite clear that an Encyclopaedia could no more be the work of a single hand, but was the pooling of human knowledge from widespread sources, in short, the work of many experts from all over the learned world.

But that it was not merely the work of scholarship was illustrated by no less an Encyclopaedia than the well-known Britannica. Its first editors like Smellie and Balloon Tytler were more men of ordinary insight and knowledge, excellent lexicographers rather than scholars. We have the fascinating story of the Britannica told in Herman Kogan's "Story of the Great EB".

But my purpose in this article is not to trace the history of Encyclopaedias. What I want to draw attention to is the fact that Encyclopaedias, (if prediction is ever possible) are likely to be the most indispensable literature of the future. What I also wish to stress is that in a developing country their compilation is not only valuable. With a new Sinhala literati, we have the need to produce, not merely Encyclopaedias as surveys of knowledge which will not only extend education and raise its standards among both adults and children, but specialized technical enclopaedias in workshops, factories, farms or even a garage. This will undoubtedly enhance the standards of efficiency. A mechanic, for instance who is a school-drop-out at Grade VI is literate enough to refer to the mechanics of his trade, and profit his vocation by it. The impact of such encyclopaedias in a developing country are immense.

There is also another aspect which I would like to emphasize, and that is the need to orient an Encyclopaedia. Most Encyclopaedias, though they claim to be contemporary and universal, are neither, because they do not include sufficient knowledge that has been acquired in the East. This is understandable because most Encyclopaedias are produced in Europe or America and their emphasis should be naturally a knowledge relevant to their own readership. But this makes it obvious that we can now easily do with an Encyclopaedia of Asian knowledge, compiled in the English language or in the national languages. Such an enterprise is likely to perform the additional task of assembling a great deal of knowledge that is dying under the impact of modern civilization such as folklore and

mythology, herbal medicine, handicrafts, and ritual.
And with all this, it goes without saying, it is
important to introduce at an early age, the
Encyclopaedia habit, through schools or at home.

THE MEANING AND PURPOSE OF A NATIONAL LIBRARY FOR SRI LANKA

H.A.I.Goonetilleke

The promotion of a library movement is a necessary function of the modern state, and it is a legitimate charge on public funds. Experience has led most countries to define the library responsibilities of their states by relevant legislation, and the aim of this legislation is to create and maintain the necessary library agencies, and to define their functions in such a way that the national library service may work along the most effective and economical lines. Many countries, especially in Asia, are now for the first time faced with the task of creating these institutions, and the connected bibliographical services, while fostering and supporting the idea of a library as a medium for the democratisation of culture and an avenue for educational and social progress.

Almost every country in Asia has been engaged, since achieving independence, in breaking free of both the constraints and malformations of an economic system,

arising from the colonial link, and its inevitable stagnation. A new system in which economic iniquities and social inequalities would be eliminated has been the professed objective of all state policy in the Third World, leading to a climate in which rapid economic and social transformation can take place. In recent years there has been a great deal of discussion at national and regional levels of the present unsatisfactory state of library and documentation services in the Asian region, particularly in relation to their role in educational, social and economic development. The important part played by libraries in the programmes of economic, cultural and social development has been inadequately recognised. Since development planning is crucial to contemporary modes of policy making at every level, the true perspectives and directions of development can be seriously diluted and even retarded in a environment where the intellectual thrust is both sluggish and conservative. The functions of libraries and documentation centres as instigators and promoters of cultural and social growth need to be appreciated with greater awareness than now, and an elevation in the scale and quality of bibliographic organisation would certainly provide a fillip to research in the range of the sciences (whether hard or soft) which would in turn facilitate the application of this research, and resulting diffusion of information, to the process of development in all fields of human activity geared to the liberation of a society in all its dimensions.

In Sri Lanka, especially, the situation is tailor-made for such an impetus to be provided so that the potential of the existing library and documentation resources can make a distinctive impact on social and economic development. The country has been the beneficiary of a western-style system of state administration and education for over a hundred years, the educational industry is booming, and the literacy rates are in the blessed region of between 70-85%. In addition it possesses a long-standing intellectual tradition, and background of learning and scholarship,

an efficient and welltrained bureaucracy, while the past six years have witnessed an impressive record of experiment, innovation and reform in the economic and social spheres. But, concurrent with the education explosion in the last twenty years at least, the parallel development of libraries, not only as a necessary corollary to the period of formal education, but also to satisfy the mounting desire of self-education on the part of those newly released from the bonds of illiteracy, has been comparatively inconspicuous. Education is a great leveller, but the sustained development of a political urge towards democracy in knowledge among all citizens depends on the character, system, and accessibility of its library grid. There is insufficient recognition of the fact that resources invested in libraries are a form of capital investment which pay high dividends. The benefits or results cannot be measured in terms of GNP or computed in visible economic form, but these outlays promote the development and spread of erudition, culture and information, which are in themselves valuable sources of national wealth. A well-planned library scheme integrated with national development plans will further guarantee that the enormous sums expended on education and research will afford significant dividends in the long run. In the West where investment in library services has been generous and continuous since the latter part of the nineteenth century, it takes at least a generation of sustained effort to make at least half the community library conscious. In Sri Lanka where ten years ago the total national investment in library services amounted to only 0.8% of the recurrent annual expenditure on education, and even today, despite a decade of appreciation and effort, has only reached a little over 1%, the magnitude of the task of imbuing library consciousness in its literate citizenry remains formidable indeed.

But the nucleus of a desirable library network does exist in Sri Lanka fortunately, though, sadly, the dynamism of the printed word lies largely sequestered and inert, despite some degree of sophistication in

organisation and control in many parts of the prevailing system. There is a wide assortment of libraries at the school, public, university, technical, special, and government departmental levels, but no serious attempt has been made to build up a national library system which could integrate the resources and services of all types of libraries in the country. It is important, as has been pointed out, for the best possible use of scarce resources to be effectively planned in the area of librarianship as in any other field of human activity. No library can stand alone and be self-sufficient. Co-operation and co-ordination between libraries lead to the strength of the whole system becoming available to any one part in it. This is the only way to increase the potential of the resources to make a distinctive impact on social and economic development. Besides the special functions of each type of library, they have a national responsibility which they cannot evade. It is vital, therefore, for libraries and documentation centres within the country to be organised and linked in such a manner as to make co-operation and co-ordination possible on a national, regional and, even international basis. The institutional means to encourage this responsibility, stimulate this co-operation, and undertake the degree of co-ordination required can only be provided by a superior agency at the apex of the system, and in most countries this catalytic and necessary function is provided within the framework of a National Library. It is the real purpose of this brief encounter with the library scene in Sri Lanka to attempt a simple and direct exposition in general terms of the nature and functions of a national library its desirability, possible advantages, and its meaning and role in the Sri Lanka perspective. A significant event in the history of the library movement in the island was the establishment of the Ceylon National Library Services Board in June 1970 in terms of an Act of Parliament No.17 of 24 March 1970 by the same title, to serve as the principal institutional sponsor and statutory body for co-ordinating and developing all types of libraries, bibliographical centres, and similar bodies, especially those

maintained with state funds. Under Part III, Section 14 of the Act, the Board was given wide powers to plan, assist and promote the organisation and development of library services at public, school, university, government and special library levels. Up to then governmental library and documentation activities, especially, had taken place in a rather isolated and wasteful context. With the setting up of the Board as the principal library authority in the country, it was hoped that future development could and would be conducted with a greater regard for economy, realism, and rationale taking into consideration the state of the national needs, resources, and finances. The foremost task vested in the Board under Section 14 of the Act was the establishment and maintenance of a National Library, proposals for which had occupied the minds of successive governments since independence, while practical measures for implementation had been served up in the recommendations of more than one Committee or Commission report since the middle 'fifties. The Board appropriately gave the highest priority to this objective, and lost little time in preparing the ground for initiating the activities related to the early establishment of a National Library. Despite setbacks and difficulties in the last six years a welcome measure of progress has been made in assembling a mass of pertinent data, formulating the phased progress of development, and taking concrete steps towards designing and projecting the construction of a suitable complex of buildings appropriate to the varied functions envisaged for so important an institution in the intellectual life of the country. It is time to examine briefly the functions, objectives and scope of the National Library, as they have been visualised by the Board in the proper discharge of this important responsibility. The particulars of policy, the professional structure of the organisation, and the administrative design of its functioning, however, have no place in this essay, which confines itself to interpreting the benefits of such a library in the local context.

The basic form and character of a national library have been largely established through the experience of older countries, and are no longer a subject of debate, though the functions and responsibilities are to a large extent tempered and shaped by the historical traditions, conditions of scholarship, and the urgent economic and social issues current in any country. In general the main functions of a national library are to offer leadership in the professional field, to serve as a permanent depository of the national output of literature, as well as to acquire other types of material, to provide bibliographical and reference services to the public and the Government, and to serve as a co-ordinating agency for co-operative activities. Acting as the principal legal deposit library in the country it will be expected to preserve the national culture and its literary heritage, to develop by all appropriate means, systems and procedures which will make available the total library resources of the nation for the benefit of the whole community, and to establish relations with the libraries of other countries since no country can be self-sufficient today. More particular primary purposes would be to collect, organise, preserve and maintain a national collection of library materials in all forms, including a comprehensive collection relating to Sri Lanka and her people; to serve as a national reference and research library with a view to promoting the most advantageous use of the library in the national interest; to function as the authority for the receipt and registration of books, periodicals and newspapers published in Sri Lanka; to compile and publish the Sri Lanka National Bibliography and provide ancillary bibliographical services as required; to compile Union Lists and Catalogues; to serve as the central library authority for inter-library loans both within the country and outside; to serve as the national bibliographic centre for the dissemination of information on a national and international basis, and to assist in general in the fields of library co-operation and exchange; to serve as the

National Documentation Centre in the field of pure and applied science, technology; industrial and agricultural reserach, social sciences and humanities; to provide co-ordination of and assistance to all government libraries, whether Departmental, Institutional or Special; and finally to promote the development of library education and training, and to elevate the professional standards both in theory and practice.

In its strictly library aspects it will have to, acquire preserve, and organise for use, besides the national output of literature, all books, manuscripts and other materials pertaining to Sri Lanka, her history and civilisation, written and/or published abroad, and any other books, manuscripts and library materials which may become necessary for the purposes of reserach and education. It will become the national reference library for the legislative, executive and judicial branches of the Government, as well as other public corporations, institutions and organisations. The principal aim of this service will be to provide as comprehensive a reference service of last resort as possible. In support of other libraries and data systems of the country it will have to provide an efficient central lending and reprographic service. Within the perspective of its role as the national bibliographic and documentation centre the following objectives can be clearly discerned: to maintain a comprehensive and up-to-date record of the national literature of Sri Lanka; to provide subject guides and indexes to current literature; to introduce standard forms of bibliographic description; to locate foreign books, periodicals, and newspapers currently received by learned libraries in Sri Lanka; to formulate a possible co-operative acquisition programme of foreign library materials for the major libraries of Sri Lanka; and to reveal the extent of library holdings in the country. In the capacity of a documentation centre it would aim at supplementing, servicing, and co-ordinating the resources of the different specialised libraries existing in Sri Lanka, particularly those connected with agriculture, industry and technology, which have a direct bearing

on the economic development of the country; the acquisition and storage of all documents (published or unpublished) in whatever form issued by government departments or corporations, learned associations, societies, committees, commissions or individuals, commercial firms, foreign agencies, etc. operating in Sri Lanka; the compilation of bibliographies, indexes, abstracting and current awareness services; functioning in close collaboration with government institutes and departments already active in the fields of scientific and technical documentation; establishing contacts and agreements with similar centres abroad for the benefit of the national effort; providing translation and document procurement facilities; and undertaking reprographic work for local and foreign customers.

In the framework of its bibliographical services the following projects or publications may be mentioned as among the more important; Sri Lanka National Bibliography (already the responsibility of the Board since September 1974); Retrospective Sri Lanka National Bibliography (1885-1962); Sri Lanka Periodicals Index (Current and Retrospective); Sri Lanka Newspaper Index and Directory; Sri Lanka Serials Abstracting Service; Union Lists of Foreign Periodicals and Newspapers currently received in the major libraries of Sri Lanka; Annual and Union Lists of Theses; Union Catalogue of Ceyloniana; Union Catalogue of Foreign library materials in the major libraries of Sri Lanka; Union List of Serials; Systematic Catalogues and Union Lists of Ola Manuscripts; Registers of Reserach in the Pure, Applied, Social Sciences and Humanities; and Centralised Cataloguing and Card Supply Services.

In the area of reserach and planning, primary objective include the following; the collection and evaluation of data on current library practices in Sri Lanka; the formulation, design, and introduction of library standards and professional tools; provision of information on contemporary developments in library management; keeping track of international developments in the philosophy and practice of librarianship and documentation; the publication of library guides, professional manuals and journals, translations and

original monographs in library studies; the provision of advice and consultancy services in any aspect of library organisation and administration; and the training of specialised staff for the island's libraries.

This birds-eye view of the purpose and functions of a national library should indicate that its early establishment is an elementary prerequisite for any successful library planning and co-ordination, and an essential step in the direction of an economic and rational use of the country's library resources. As the volume of published literature in three languages grows, there is a pressing necessity for well-conceived and efficiently organised bibliographic aids as stimuli to research in both the humane and scientific fields. On such a central authority rests the obligation to provide these services and to present them with due regard for all the methods of modern bibliographical procedure and organisation. The investments in such a national project would have an immediate and lasting impact, and it is to be regretted that so desirable and necessary an intellectual enterprise has had to be delayed for so long. It is important, at the same time, to emphasise that the essential objectives and functions of the National Library need to be spelled out in unambiguous language, though a phased programme and an order of priority would have to be arranged which will reflect the logical growth of the institution through time.

The National Library will be an autonomous institution managed and administered by the Sri Lanka National Library Services Board as presently constituted, enjoying maximum freedom over its internal affairs, consistent with its functions and responsibilities within the broad objectives of government policy. As the actual operation of the system of library and documentation services needs to be solely in the hands of the country and be covered by the existing financial means, national economic priorities demand that in the initial stages the

functions of the National Library and Documentation Centre will have to be co-ordinated and planned in the light of current aspirations and prevailing institutional provisions. The re-assembling and pooling of certain library resources and functions that are now scattered in key Government institutions, already serving in a very restricted and haphazard fashion some of the range of duties of a national library will have to be accomplished without delay. This integration of resources, equipment, and experienced professionals, and the combination of their related activities will enable these services to be offered in a more efficient and economical manner than hitherto. The degree of co-ordination and orientation necessary in terms of an overall national plan cannot afford to accommodate the existing segregation, seclusion, and even, fragmentation of documentation and information science activity, and the dissipation of expensive funds on its isolated indulgence. A national library serving the total needs of the community from the specialist to the laymen, would be in a better position to conduct and supervise the emerging trends in documentation services under the umbrella of its co-ordinated and wide-ranging bibliographical and reference library activities, as a developing country cannot afford the luxury of many independent centres. It is fervently to be hoped that the fruition of the Sri Lanka National Library project will lead to the emergence of a single central institution covering all bibliographical and documentation activity in the national interest, pursued on professionally valid, economically viable, and socially beneficial grounds.

First published in Libri. International Library Review. (Copenhagen). 29 (1) 1979.

Reprinted with the kind permission of the Author.

පොත් ලෝකයට නැතම් කියන මගක්

මර්වින් හේරත් මහතාගේ ඉංග්‍රීසි ලිපියක් ඇඳුරුකොට
පියසේන වික්‍රමගේ මයා සකස් කරන ලද්දකි.

එදින එළියට - පහළියට බැසීමට තරම් සිත නොරිසි
කරවන ලෙසින් බෙහෙවින් ශිතාධිකව පැවති දිනයක් විය. සිසිර
සමයේ වෙත අතෙක් දිනයකට වඩා එදින හිම පතනය ද බෙහෙ-
වින් අධික වෙමින් තිබිණ.

එවේලෙහි මා සිටියේ කාර්යාලයේ ආහාර විවේකය
ගත කරමිනි. සිරිතක් වශයෙන් ආහාර විවේකයේ පිටතට ගොස්
ඒම මගේ පුරුද්දකි. එවන් විටෙක මම වෙස්ලිනිස්ටර් ප්‍රස්තකාලය-
ටද ගොඩ වදිනෙමි. කීයවිම සඳහා පොතක් - දෙකක් එහි ගොස්
ආපසු එන අතර මම රැගෙන ආවෙමි. ශිතාධික ඔව් අධික විලේ
හේතුවෙන් එදින මම පිටතට යාම වෙනුවට, යටකි ප්‍රස්තකාල -
යෙන් ගෙනෙන ලද පොතක් කියවමින් සිටියෙමි.

මේ ලන්ඩන් නුවර 'වික්ට ගොලූන්ස්' සමාගමයේ
මා සේවයට පැමිණ තරමක් කල් ගතවූ සමයෙකය.

ඒ වන විට මව-මගේය කියා කිවහැකි පොතක්-පතක් මිළදී ගැනීමේ පුරුද්දක් නොතිබිණි. එසේ මගේය කියා කිවහැකි එවන් යමක් තිබුණ නම්, පාසැල් සමයේ මා සතුව තිබූ පත්ති පොත් ස්වල්පය පමණි. කියැවීමේ ඇඹිබැහිතමකට මා යොමු වී සිටියත්, මව්පිත් බොහෝකොට කියවන ලද්දේ අනුන් ගෙන් කියැවීම සඳහා ඉල්වා ගත් පොත-පතය.

හදිසියේ කිසිවකු කාර්යාලයේ දොර හැර මවෙකු එන අඩි ශබ්දය ඇසුනෙත් මම විපරම්ත් බැලීමි. වික්ට ගොලෑන්ස් ප්‍රකාශක සමාගමයේ සමාරම්භක දිවංගත (සර්) වික්ට ගොලෑන්ස් මවෙකු පිය තහනු දක්නට ලැබිණ. ඔහු එවේලෙහි මගෙන් ඇසූ ප්‍රශ්නයක ප්‍රතිඵල කියා අද මෙවන් අදහස් රැසක් මෙරට පාඨක ජනයා වෙත ප්‍රකාශ කිරීමට අවස්ථාව ලැබුණ යැයි සිතමි.

"මොනක්ද ඔය කියවන පොත ? කාගෙද ඔය පොත ? "

එවේලෙහි ද මා කියවමින් සිටියේ වෙස්මිනිස්ටර් පුස්තකාලයෙන් කියවීම සඳහා ලබා ගන්නා ලද පුස්තකාලය පොතකි.

"ඔය පුරුද්ද හොඳයි ඒත් තමන්ගෙය කියල කියන්න පුළුවන් පොතක් කියවීම ඊට වඩා කොයිතරම් ආස්වාද - ජනක දෙයක් වේවිද කියල ඔබ කල්පනා කළේ තැද්ද ? "

ඔහු මට බොහෝ දේ කරුණාමර ලීලාවෙන් පැහැදිළි කළේය.

"ඇයි හැම මාසෙකම තමන් ගන්න වැටුපෙන් පොතක් - පතක් ගන්න පවුම් 10 ක් වත් වැය නොකරන්නෙ . . . ? ඒක අපතෙ යන දෙයක් තෙව්. අපි ගන්න ඕන අපිට වැඩියෙන්ම ඕනැය කියල කල්පනා කරන පොතක් "

ශ්‍රේෂ්ඨ චිත්තා එසේ පිඩකු සමට කී වදන් දැනුණු මගේ දෙසවනට ඇසෙක තරම්.

"තමන්ට වඩාත්ම උචමතා පොත මොකක්ද කියල තේරීමක් හරිම අපිරු කාරණයක්. ඒ වගෙම තමන්ට සිතූම වේලාවක කියවන්න විමර්ශනය කරන්න පුළුවන් පොත් එකතුවක් ඇති කර ගන්න එක ඊටමත් අමාරුයි..."

x x x

කියවීම වූ කලී, මිනිස් වර්ගයා සතු වින්දන මං අතුරින් ඉතාම විශාල ඇඹිඹුහිකමකැයි කිවහැකිය. එසේ වතුණු මිනිසුන් වශයෙන් අප පොත් කියවීමෙන් ලබන වින්දනය පරිපූර්ණ වුවත් වන්නේ ඒ කියවන පොත් 'අපේම' දෙයක් වූ විටදී ය. කියවීම සඳහා අනුන්ගෙන් ඉල්වා ගත් පොතක් නිවසෙහි වෙසෙන අමුත්තෙකුට සම කළ හැක. එවන් පොතක් කියවීමේදී පරිහරනය කළයුත්තේ යටති ආකාර අමුත්තකුගේ අභිමුඛයේ මෙන් මවා ගත් විනිතාවාර සහිතවය. අනුන්ගේ සැප පහසුකම් සලකා තිරිථට වාරිභූ වීටි ඇත්තකු මෙන් එවිට හැසිරිය යුතුය.

ඔබ එසේ අනුන්ගෙන් කියවීම සඳහා ඉල්වා ගත් පොතක් කිසිදු භානියක් නොවන ලෙස පරිහරණය කිරීමට වග බලා ගතයුතුය. ඔබගේ වහළ යට ඒ පොත තිබෙනහැක් කල් කොයි ලෙසකින්වත් ඊට භානි නොවන ලෙස වග බලා ගැනීම ඔබේ යුතු කමකි. ඔබට එය නොසැලකිලිමත් ලෙසින් සිතූ තැනෙක තිබෙන්නට හැරිය නොහැකිය. එම පොතේ ඔබ සිත් ගත් පාඨයක්, ථේදයක් පැත්තලෙන් සළකුණු කිරීමට නොපිළිවන. කොටින්ම ඔබට අනුන්ගේ පොතක් සුහද භාවයකින් යුතුව පරිහරණය කළ නොහැකිය. කලාතුරකින් අනුන්ගේ පොතක් ඔබට උචමතා හැටියෙන් පරිහරණය කිරීමට අවකාශ ලැබුණත්, කවදා හෝ ඔබට

- ඒ පොත එහි අයිතීන්කරුවාට භාරදීමට සිදුවේ.

තවුන් සිබේ පොත්වල බලධාරියා සබවය. සිබේ පොත්-
වලට සිබු සලකන්නේ ළඟ හිතවතකු හා දැඩි චිත්‍රත්වයක් පවත්වත් -
කාක් මෙහි. එය අනුන්ගේ පොතක් කියවන්නට ඉල්වා ගත් අවස්-
ථාවක මෙන්, ශෛරූ චිත්තවාසී සහිතව පැවැත්විය යුතු සම්ප්‍රදා-
යක් සම්පූර්ණයෙන් නිරුද්ධවී යයි.

පොත් ඇත්තේ පුහුණු ආරෝපයක් සහිතව පෙනුමට
තබන්නට නොවේ. කියවා පරිහරණය කිරීමටය.

සබව උවමනා ආකාරයෙන් පරිහරණය කළ නොහැකි
පොතක් සිබු ළඟ තබා ගැනීම අනුචිත බව මගේ කල්පනාවයි.
කුණු ගැවේ යැයි මේසය මත තබන්නට නොකැමැති පොතකට,
කියවමින් සිටි හිටි අඩියේ පිටු එලෙසම පෙරළි කිරීමෙන් සේ
තැවත පැමිණෙන තෙක් එලෙසම මුහුණින් අතට තබා යෑමට අකමැති
පොතකට, තමන්ට වැදගත් වන අදහසක් සහිත චේදයක්, වාක්‍ය-
යක් පැත්තලෙන් සලකනු කිරීමට අකමැති පොතකට සිබු හිමිකම්
හිටි යුතු නැත.

පොතක් කියවන කල තමන්ට වැදගත් වන අදහසක්,
කියමනක්, පාඨයක් සලකනු කිරීමේ වැදගත්කම විමසුව මතය.
මෙවන් පුරුද්දක් කියවීම පුරුද්දක් කර ගත් පාඨකයෙකුට වැදගත්
වනුයේ ඔහුට වඩාත් ගෞරවය, ප්‍රිය වන පොත්වල වැදගත්
කියමන්, අදහස් සහිත චේද නොපමාව, අපහසුවෙන් තොරව
තැවත විමර්ශනය කිරීමටත්, සිහියට තබා ගැනීමටත් එවන් බැති
සලකනු කිරීමත් ඉවහල් වන හෙයිනි.

කාලයාගේ ඇවෑමෙන් මෙසේ සලකනු කළ පොත් යළි
කියවන කල, දඩ මංවල තැබූ සලකනු දකිමින් වනයේ සැරි -
සරන්නට යළි පිවිසුන කලක මෙන් සබව හැඟෙනු ඇත. කලින් පිය

-තැන පොලොවක යළි සරන සෙයක් හඟිමින් සිටියේ අතින්
 විත්තන ස්වරූපයත්, බුද්ධිමය ලෝකයේ එවක ස්වරූපයත්, පිළිබඳ
 වික්‍රයක් දැක්වේ සත්තුණ්ඩිය එවිටදි සිඹ සතු වෙයි.

සමාරයක වගකිව යුතු සාමාජිකයින් ලෙස වඩ-වඩාත්
 හැඩ ගැසීමට වෑයම් කරන මෙවන් සමයෙක හැම කෙනකුම තම
 කරුණ පිටිතයේ වසන්න සමයේ පටන් තමන්ට හිමිකම් කිව හැකි
 පොත් එකතුවක් ඇති පුද්ගලික පුස්තකාලයක් ගොඩ නගා ගැනීමට
 වෑයම් කළ මනාය. පුද්ගලික දේපල පිළිබඳ මිනිස් වර්ගයා සතු
 සහර හඟිම හැම මිනිසකුටම පොදුය. එවන් විටදි තමන්ගේම
 හිමිකමට ලක්වූ පොත් එකතුවක් සහිත පුද්ගලික පුස්තකාලයක්
 ගොඩ නගා ගැනීමට අදහස් පැතිරවීම වූකලි කිසිදු අකුසල කමයක්
 සිදු කරන්නක් නොවේ. ඉන් සැමතින්ම වැඩදායක ලාභයක් සිදු
 වනුයේ.

හැම කෙනකුටම තම-තමන්ට හිමිකම් කිව හැකි පොත්
 ගුලක් තිබිය මනාය. එබඳු පොත් ගුලෙක පොත් තැන්පත් කළ
 යුත්තේ විවික්‍ෂ පොත් රාක්ක ක්‍රමයටය. විදුරු දැවු දොර සහිත,
 යතුරු දැමිය හැකි පොත් අල්ලාරි මේ සඳහා භාවිතය නො -
 මැනවි. ඒවා විවික්‍ෂ පොත් රාක්ක වීම වඩා උචිතය. පොතක්
 තෝරා ගැනීමට පොත් රාක්කය වෙත දිගු කරන අතට මෙන්ම,
 තෙතට ද ඒ ක්‍රමය වඩා නිදහස්ය; පහසුය.

ගෙදරක බිත්ති සැරසීමට එල්වන හැම සැරසිල්ලකටම
 වඩා අලංකාරවත්ම සැරසිල්ල පොත-පත සහිත පොත් රාක්කයකි.
 කිව හැකිය. එය විවිත්විට වෙනස් කරනු ලබන බිත්ති සැරසිල්ල
 මෙන් නොව, පෙනුම්පුත්, ආවේෂයෙහුත් විවිධත්වයක් ඇත්තකි.
 අන් හැමටම වඩා එය සිත් ඇද ගන්නා අලංකාර සැලසුමක් ද
 සහිතය. විවිධ පුද්ගල සන්නිවේදයේ විවිධත්වය පිළිබඳ අවබෝ-
 ධයක් ළඟා කරවන වැඩදායක බවක් ද එහි රැඳී තිබේ. -

මෙසේ වූ පොත් රාක්කයකින් හෝ රාක්කවලින් වට කරන ලද කාමරයක ඔබ හුදෙකලාව හිඳ සිටින විට, ඔබ වටකොට හිඳිනේ දැඩි මිත්‍රත්වයක් සහිත මිතුරන් රැසකැයි ඔබට හැඟෙනු ඇත. එවන් විට පොත් රාක්කවල ඇති හැම පොතක් ම ඔබ කියවා තිබීම අවශ්‍ය නොවේ. පොත්වල ඇති සරළව ඉදිරිපත්ව ඇති අදහස්-වලින් සහිත දැනුම් සම්භාරයක් දෙ අතින් දැනුම වැඩුමෙහි පොළඹවන පුළුය. මුද්දිය ප්‍රබෝධ කරවන දැනුම් සම්භාරයක් ලෙස එය එක් අතකින් අගය කළ හැක.

එහෙලත්තයේ සේවය කරමින් ගෙවූ චක්‍රවාතුවේ ගෙදර දොරේ ගතකළ කාලයෙන් වැඩි කොටසක්ම ගෙවන ලද්දේ මෙසේ පොත් දහසක පමණ එකතුවකින් වට කරන ලද පොත් රාක්ක සහිත කාමරයක බව මෙහිදී සිහිපත් කළහැකිය. (එය කෙසේ එකතු කිරීමට ඇරඹී පොත් එකතුවක් ද යන්න මේ ලිපිය මුලදීම මම විස්තර කළෙමි.) මගේ කාමරයට පැමිණ සාද-සාම්භාවික යෙදෙන ඇතැම් මිත්‍රයින් විසින් අසනු ලබන එක් නිත්‍ය ප්‍රශ්නයකට හැම විටම සුදානම් වූ පිළිතුරක් මවෙන තිබිණ.

"මේ පොත් එකතුවෙ හැම පොතක්ම කියවල තියෙනවද....?"

"ඔව් සමහරක් පොත් දෙවතාවකුත් විතර."

මව්සින් සඳහන් කළ මේ දෙකරුණම ඔවුන් විසින් අතපේක්ෂිත පිළිතුරුය: එමෙන් සැබෑ පිළිතුරු බව ද කිව මතය.

ඇත්ත වශයෙන්ම, එතරම්ම ජීව ගුණයෙන් යුක්තව සුපුළු හෙළන ජීවමාන මිනිසුන් සහ ගැහැණුන්ගෙන් සැදි මිතුරුවලියන් නොමැතිය. පොත - පත කියවීම කෙරෙහි මා තුළ වූ බැඟිය කිසිදු විටෙකත් මා සමාජයෙන් වෙන්ව වසන හුදෙකලා ජනවයකු නොහොත්, පොත් ගුල්ලකු බවට පත්කළ බවක් කිව නොහේ. අතෙක් අතට එය කෙසේ සිදුවිය හැක්කක්ද ?

පොත් චක්‍රාංගි, ජනතාව විසින් ජනතාව වෙනුවෙන් ජනතාව සඳහා සම්පාදිත වුවත් වන හෙයිනි. පොත-පත වූ කලී, මානව ඉතිහාසයේ ඥාන සම්භාරය දායාද කොට සම්පාදිත වුවකි. එමෙන් ඉතිහාසයේ අමරණීය දායාදයද එය වෙයි. ඒ වූ කලී, මිනිස් පොරොන්දු පිළිබඳ බෙහෙවින් විරස්ථායී වූද, ශ්‍රේෂ්ඨවූද සාරයයි.

පොත් ලෝකයේ මිතුරන්ගෙන් ලැබෙන මේ වැඩිදායක බව පිටමාන මිතුරන් විෂයෙහි ද විහිදෙන්නකි. පොත් ලෝකය තුළින් ඔබට ලොව අභිමානවත් ලොවක අසිරියද ඇවැසි වීමක් විඳිය හැකිය. මරණය විසින් පිටමාන ඔව්න් ඇත් කරන ලද්දාවූ, එතවුදු මානව ඥාන සම්භාරයට තව දැනුම් කොටසක් එක් කිරීමේ මහිමයෙන් අමරණීයත්වයට පත්වුවෝ පොත් ලොවේදී සදාතනිකව පිටමාන ඔව්හින් අපට හමු වේ. සැබෑ ලොවේදී තවදුරටත් ඔවුන්ගේ පිටමාන කායික වේශයෙන් අපට හමුවිය නොහේ. එබැවින් ශ්‍රේෂ්ඨ මිනිසුන්ව පිටමානව වෙසෙන්නෝද හමුවීම සැමවිට කළ නොහේ. අප දන්නා සදුගත මිතුරන් මෙන් පුද්ගලික මිතුරන් මෙන් ඔවුන් නිතර - නිතර හමුවීම ද අසිරිය.

සමහර විටෙක ඔවුන් දුර භමතෙක යෙදී සිටිනවා වන්නට පිළිවන. තැනහොත්, දුර රටෙක විය හැක.

එතවුදු ඔබට ඔබේ පුද්ගලික පොත් එකතුවක් ඇත්නම්, කවර මොහොතක වුව ඔබ ඔබේ පොත් ගලේදී ඔවුන් හමුවීමට අවකාශ ඇත.

එවන් විට ඡේක්ස්පියර්, වොල්ස්ටෝයි, ජලෝබා, තැනහොත් අපේම සිංහල ලේඛකයන් අතර මාර්ටින් වික්‍රමසිංහ හෝ සෙනරත් පරණවිතාන සමග ඔබට බුද්ධිමය ලෝකයක සැරසරිය හැක. එමෙන් කිසිදු සැකයකින් තොරව, ඔබට මෙම ශ්‍රේෂ්ඨ මිනිසුන් ඔවුන්ගේ පිටිතයේ ශ්‍රේෂ්ඨතම අවදිත් තුළදී මුණ ගැසිය-

- හැකිය. ඔවුන් පොත-පත ලියුවේ අප සඳහාය. ඔවුන්ගේ පරම අභිලාෂය වූයේ අප වැන්නවුන්ගේ චින්තනය අවබෝධය උදෙසා වගකීමක් සහිත උසස් ලේඛන බිහි කිරීමයි. අප හා සහෘද භාවයෙන් යුතුව, අප ගැන හඬාගත් යුතුව ඔවුන් ඒ පොත - පත ලියූහ. එහි ඵලය ඔවුන් විසින් දොරට වඩන ලද මිනිස් ඉතිහාසයට එක් වන තවත් මිනිසුන් අතර මිනිසකුගේ ඥාන සම්භාරය තමාති දරුවායි.

රහ පෑවේ යෙදෙන තව්වකුව සහෘද භාවයෙන් යුතු ප්‍රේක්ෂකයින්ගේ අවශ්‍යතාව තෙබ්දුද, ලේඛකයින්ට අප වත් රසික පාඨක ජනකායකගේ අවශ්‍යතාවයද එලෙසමය. රඟකයේ යෙදෙන වීඩිට අභිනයන් පාත්‍ර වස් වෙස් ගැන්වීමෙන් මෙන්ම, වීඩිට වෙස් මුහුණු පැළඳීමේ ආදියෙන් ද රසිකයා මුලාවට පත් කරයි. එතවුදු ලේඛක හදවතෙහි අභ්‍යන්තරයට කිඳා බැස, එය විකිවිඳ දකින්නට පොත - පත අපට අනුබල දෙයි.

දායාදාධිකයන් සඳහා
මහජන පුස්තකාල සේවය

ඇම්. ඩී. එච්. ජයවර්ධන

මහජන පුස්තකාලයේ සේවාවන් සමාරයේ යම් පිරිසකට සිමාවී තැන. එහි දොරටු සමාරයේ කොයිකාටත් විවෘතවී ඇත. දුප්පත් පොහොසත්, ජාති, ආගම්, කුල හේද එහි තැන. වැඩිහිටියන්ට පමණක් නොව කුඩා ළමුන්ට ද එහි සේවාවන් සැපයේ. මෙහිසා මහජන පුස්තකාලය සැබෑ පුරාතනත්වය ආයතනයක් ලෙස බොහෝවිට හඳුන්වා ඇත. මෙසේ සැමටම සේවාවන් සැපයීමට බැඳී සිටින මහජන පුස්තකාලය සමාරයේ පිවිත්වන ආශාධිත පාඨකයන්ට ද සේවාවන් සැපයීමට බැඳී සිටිම පුද්ගලයාට කරුණක් නොවේ. මේ පිළිබඳව කොතරම් දුරට අවධානය යොමුකර ඇත්දැ ? යි විමසුවහොත් යුනෙස්කෝ ප්‍රඥප්තියේ මහජන පුස්තකාල ගොඩනැගිලි ඉදිකිරීමේදී සළකා බැලිය යුතු කරුණක් ලෙස පහත සඳහන් කරුණ දක්වා තිබීමෙන් මනාව පැහැදිලි වේ.

“මහජන පුස්තකාල මධ්‍ය ස්ථානයක පිහිටිය යුතුය. එය කායික වශයෙන් ආබාධිත පුද්ගලයන්ට පහසුවෙන් පැමිණිය හැකි ස්ථානයක් විය යුතුය. පාඨකයාට පහසු වේලාවන්හිදී එය විවෘතව තිබිය යුතුය.”

අප සමාජයේ ආබාධිතයෝ කොටස් කිහිපයක් වෙති. කායික වශයෙන් ආබාධිතයන් සහ මානසික වශයෙන් ආබාධිතයන් වශයෙන් මොවුන්ව පුළුල් කොටස් දෙකකට වෙන් කළ හැක. කායික වශයෙන් ආබාධිත පුද්ගලයන් අතරට අන් පාවල යම් ආබාධ නිසා ඇවිදීමට පවා නොහැකි කායික ආබාධ නිසා යම්කිසිවෙකුගේ ආධාරයක් නොමැතිව කිසිවක් කිරීමට නොහැකි පුද්ගලයන් ද ඇතුළත් වන බව කිව හැක. මේ හැර ගොඩ බිහිරි ආබාධවලින් පෙළෙන පුද්ගලයෝද සිටිති. මානසික වශයෙන් ආබාධිතයෝද බොහෝ වෙති. දෘෂ්‍යාබාධිත පුද්ගලයන් ද වීශාල පිරිසක් අප සමාජයේ වෙසෙති.

මෙහිදී දෘෂ්‍යාබාධිත වශයෙන් අප සලකා බලන්නේ සම්පූර්ණයෙන් ම අන්ධභාවයට පත්වූ පුද්ගලයන් පිළිබඳව පමණක් නොවේ. දුර්වල ඇස් පෙනීම ඇති පුද්ගලයෝ ද මේ පිරිසට අයත් වෙති. මේ අනුව බලනවිට සමාජයේ වීශාල පිරිසක් දෘෂ්‍යා බාධිත පිරිස අතරට ඇතුළත් වෙති. මේ පිරිස අතර කුඩා ළමයි, තරුණයෝ වැඩිහිටියෝ වෙති.

ආබාධිත පුද්ගලයන්ට පුස්තකාල පහසුකම් සැලසීම 1868 දී එක්සත් ජනපදයේ බොස්ටන් මහජන පුස්තකාලයේ උඩට මුණුක දැමූ පොත් (embossed books) ඇතුළත් දෙපාර්තමේන්තුවක් පිහිටුවීමෙන් සහ 1882 දී එක්සත් රාජධානියේ දෘෂ්‍යා-බාධිතයන් සඳහා බැහැර දෙන පුස්තකාලය පිහිටුවීමෙන් ආරම්භ වී ඇති බව සැළකේ. මෙම ආරම්භයෙන් පසු අද දක්වා ලෝකයේ සෑම රටකම පාහේ දෘෂ්‍යාබාධිතයන් සඳහා පුස්තකාල පහසුකම් සැලසීම දක්නට ඇත.

පොදුවේ ආධාර්ම පුද්ගලයන්ට කියවීමේ පහසුකම්,
 කියවීමට නොහැකි අයට ඇසීමේ පහසුකම්, විනෝදාංශ ආදී සේවා
 වත් සැපයීමෙන් මහජන පුස්තකාලයකට ඉමහත් සේවාවක් ඉටුකළ
 හැකිය. මෙම පහසුකම් සැලසීමේදී පුස්තකාලයට සැලකෙන වියදම්
 දැරීමක් සිදුවිය හැකි තවුත් අපට සමාජයේ ආධාර්ම පුද්ගලයන්
 අමතක කළ නොහැක. අප පොත් පත් කියවීමට කරා ඇසීමට,
 විග්‍රහට දැකීමට, රූප වාහිනි බැලීමට, සංගීතය ඇසීමට, විනෝ-
 දවීමට කැමති පරිදිම ආධාර්ම පාඨකයන් ද ඒවාට කැමැති බව
 කල්පනා කළයුතු අතර ආධාර්ම පාඨකයන් තමන්ට කායික වශයෙන්
 ඇති අඩුලක්ෂ්‍ය නිසා නිසා අවස්ථා නොලැබෙන බැවින් සාමාන්‍ය
 පුද්ගලයන්ටත් වඩා ඉහත සඳහන් ආශ්වාදයන් ලැබීමට කැමැතිවීම
 පුද්ගලයට තරුණත් නොවේ.

මේ නිසා ආධාර්මයන් අපේ පාඨකයන් අතර සිටින
 විශේෂ අනුග්‍රහ දැක්විය යුතු පාඨක පිරිසක් ලෙස අප සැලකිය
 යුතුය. සාමාන්‍ය පාඨකයෙකුට පුස්තකාලයකින් සැලසිය යුතු සේවා
 නොසැලසේ නම් ඔහු පුස්තකාලයට පැමිණීම අතහරිනවා මෙන්ම
 ආධාර්ම පුද්ගලයෙකුට පුස්තකාලයකින් සේවයක් නොසැලසේ
 නම් ඔහුට පුස්තකාලය යන වචනය අර්ථ ශූන්‍ය වචනයක් වනු
 ඇත.

කායික හා මානසික වශයෙන් ආධාර්ම සෑම කොටසක-
 ටම පුස්තකාල පහසුකම් සැලසීම ඉතා දුෂ්කරවුවත් දෘෂ්‍යාධාර්ම
 පුද්ගලයන්ට මහජන පුස්තකාලයක් මගින් බොහෝ දුරට සේවාවක්
 සැපයීම සඳහා ක්‍රියා කළහැක.

ලෝක සෞඛ්‍ය සංවිධානයේ ඇස්තමේන්තුවලට අනුව
 සෑම වර්ෂයකම සංවර්ධනය වන රටවල පාසල් යාමට පෙර
 වයසේ ළමුන් 100,000 ක් පමණ විටමින් උත්තාවයෙන් අත්ධ-
 භාවයට පත්වන බව දක්වා ඇත. මේ ආකාරයෙන් අත්ධ -

- භාවයට පත්වීම ඉන්ද්‍රියාව, ඉන්ද්‍රිකියාව, පිලිපිතය සහ
 ඔහුලාදේශය රටවලට පොදුවූ කරුණක් වී ඇති බව සැලකේ.

දෘෂ්‍යාශාධිතයන් සඳහා මෙරට පුස්තකාල පහසුකම්
 ඇත්තේ ඉතාමත් සුළු වශයෙනි. සමාජ සේවා දෙපාර්තමේන්තුව
 සහ ජාතික අත්ට සේවා මණ්ඩලය මගින් මේ සඳහා පහසුකම් ඇති-
 කර ඇති නමුත් එය ප්‍රමාණවත් නොවන බව කිවහැක. දෘෂ්‍යාශා-
 ධිතයන් සඳහා පුස්තකාල පහසුකම් සැලසිමේදී ප්‍රධාන ප්‍රශ්නයක්වී
 ඇත්තේ ඔවුන් රට පුරා විසිරී සිටීමයි. මේ නිසා දුර බැහැර
 ස්ථානයකට ගොස් පුස්තකාල පහසුකම් ලැබීම ඉතා දුෂ්කර වූවකි.
 එක් අතකින් ගමන් වියදම් අධික වේ. අනෙක් අතින් දෘෂ්‍යාශාධිත
 පුද්ගලයෙකුට දුර ගමනක් යාමේදී තවත් අයෙකුගේ පිහිට පැහිමට
 ද ඔහුගේවිට සිදුවේ. මේ හැර කාලවේලා වැයවීම, තවානැත්
 පහසුකම් ආදී ප්‍රශ්න ද මතුවේ. මෙහිසා දිවයින පුරා විසිරී
 ඇති මහජන පුස්තකාලවලින් අඩුතරමින් ප්‍රධාන පුස්තකාලවලින් හෝ
 දෘෂ්‍යාශාධිතයන් සඳහා පහසුකම් සලස්වයි නම් ඉහත සඳහන්
 ප්‍රශ්නවලට ඔහුගේ දුරට සාර්ථක පිළිතුරක් ලැබේ.

දෘෂ්‍යාශාධිතයන් සඳහා මහජන පුස්තකාලය මගින් සැලසිය හැකි සේවා

සම්පූර්ණයෙන් අන්ධභාවයට නොපැමිණි නමුත් පෙනීම
 අඩු පාඨකයන් සඳහා ලොකු අකුරින් මුද්‍රිත පොත් (Large Print
 Books) මගින් විපුල සේවයක් ඉටුවේ. ප්‍රබන්ධ කථා පොත්
 මෙන්ම ශාස්ත්‍රීය ග්‍රන්ථ ද ලොකු අකුරින් මුද්‍රිතව පළකිරීම අද
 දක්නට ඇත. ULVERSCROFT යනු මෙම පොත් මුද්‍රණය සඳහා
 ප්‍රසිද්ධ ප්‍රකාශක සමාගමකි. දේශීය භාෂාවන්ගෙන් මෙලෙස ලොකු
 අකුරින් මුද්‍රිත පොත් ප්‍රකාශන වේ නම් ඉංග්‍රීසි භාෂාව නොදන්නා
 දෘෂ්‍යාශාධිත පාඨකයන් සඳහා ඉමහත් සේවයක් සැලසේ. නමුත්

- මුද්‍රණ වියදම් අධිකවීමත්, වෙළඳ පොල පටු වීමත් නිසා මෙවැනි ග්‍රන්ථ ප්‍රකාශනයෙහි දී බාධා ඇත. ලොකු අකුරින් මුද්‍රිත මෙම ග්‍රන්ථ නිසා ඇස් පෙනීම දුර්වල පාඨකයාට ප්‍රස්ථාපයකට ගොස් මෙම පොත් කියවීමට අවස්ථාව සැලසේ. තැනහොත් තිවසේදී කියවීමට බැහැර දෙන අංශයෙන් පොත් ලබාගත හැක.

දෘෂ්‍යාබාධිත පාඨකයන් සඳහා අද වඩාත්ම භාවිතාවන සන්නිවේදන මාධ්‍යය වන්නේ ම්‍රේල් පොතපතය. (Braille Books) සම්පූර්ණයෙන් අන්ධභාවයට පත් ආබාධිත පාඨකයන්ට ම්‍රේල් පොත් මගින් විශාල සේවයක් සැලසේ. මෙහිදී උඩට මුහුණත දී විදිනු ලබන තිත් ආධාරයෙන් විවිධ අකුරු තැනිතම් අකුරු නිශ්පයක් එකට එතතුකොට විද ඒවා අඟිලි තුඩුවලින් ස්පර්ශකොට කියවීමට සළස්වනු ලැබේ. මෙය තවදුරටත් වැඩිදියුණු කොට ඇති අතර අකුරු පමණක් කොට වචන සහ වාක්‍යයද මුද්‍රණය කිරීමට හැකියාව ලබා ඇත. මේ හැර සංකේත 63 කින් යුත් ම්‍රේල් ගණිත සහ සංගීත ක්‍රම ද ඇත. මේ හැර අද ඉලෙක්ට්‍රොනික් ක්‍රමයක්වූ ඔප්ටිකෝස් යනුවෙන් හැඳින්වෙන ම්‍රේල් ක්‍රමයක් ද ඇත. මෙහිදී ද අකුරු කියවිය යුත්තේ ආලෝකයෙන් යුතු පැත්තක් ආධාරකොට අකුරු ස්පර්ශ කිරීමෙනි.

ම්‍රේල් අකුරු කියවීමේදී වඩා වැදගත් වන්නේ මුහුණත්වූ තිත් ස්පර්ශ කිරීමෙන් අකුරු වඩා ඉක්මනින් කියවීමට ඇති හැකියාවයි. මේ හැකියාව ලබා ගැනීමට ක්‍රමවත් පුහුණුවක් ලබා තිබිය යුතුය. හොඳ සිහි තල්පතාවකින් සිටිය යුතුය. එමෙන්ම අඟිලි තුඩු හඟිම් දතවන මනා ක්‍රියාකාරිත්වයෙන් යුතු ඒවා විය යුතුය. ම්‍රේල් අකුරු කියවන පුද්ගලයෙකුගේ සාමාන්‍ය කියවීමේ වේගය මිනිත්තුවකට වචන 100 ක් පමණ වේ යැයි සාමාන්‍යයෙන් ගණන් බලා ඇත. මෙය සාමාන්‍යයෙන් ඇස් පෙනෙන පුද්ගලයෙකුගේ කියවීමේ වේගයට භාගයකින් පමණ අඩුය.

සාමාන්‍යයෙන් ඇස් පෙනීම ඇති පුද්ගලයන් කියවීමට ආසා මෙන්ම දෘෂ්‍යාශාධිතයෝද කියවීමට රුචි කරති. තවුත් ඒ සඳහා සිටුවනට ඇති ශාධක බොහෝය. කියවීමට ඇති පොත් පත් ලොකු අකුරින් මුද්‍රිත පොත් හා මුද්‍රේ පොත් සාමාන්‍යග්‍රන්ථ ප්‍රකාශනය අනුව ඔලත කල ඉතා සුළු ප්‍රමාණයකි. සමහර විෂයයන් සඳහා පොත් ඇත්තේ ඉතා සුළු වශයෙනි. වාර සඟරා, පුවත්ති පත්‍ර ඉතා අඩුය. මේ නිසා දෘෂ්‍යාශාධිත පුද්ගලයන් තුළ තමන්ට කියවීමට ඇති පහසුකම් හා පොත පත සාමාන්‍ය පාඨකයන්ට වඩා බෙහෙවින්- ම අඩුය යන හැඟීම පවතී. තවුත් දැන් මෙම අඩුව පිරිමසා ගැනීමට පරිගණක යන්ත්‍ර මගින් යම් පිටිවහලක් ලැබේ යැයි අපේක්-ෂා කළහැකිය. මුද්‍රේ අකුරු මුද්‍රණය කරන යන්ත්‍ර සමග පරිගණක යන්ත්‍ර ද උපයෝගී කර ගනිමින් මුද්‍රේ අකුරු මුද්‍රණය පෙරට වඩා වේගවත් වී ඇත.

දෘෂ්‍යාශාධිතයන් සඳහා කියවීමේ ආධාරක වශයෙන් ශ්‍රව්‍ය උපකරණ මගින් ද විශාල මෙහෙයක් ඉටුකළ හැක. වේජ්ස්, කැසට්, රෙකෝඩ්ස්, කට්ත පොත් (talking Books) ආදිය මෙම උපකරණ අකුරින් වැදගත් ස්ථානයක් ගනී. මෙම උපකරණ ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා අවශ්‍ය යන්ත්‍රෝපකරණ සහ ඉඩකඩ ප්‍රස්තූතාලයේ තිබිය යුතුය. දෘෂ්‍යාශාධිත ළමයින් සඳහා කථාන්තර කියාදීම ද ඉටු කළ හැකිය. මෙය ඒ පිළිබඳ දක්ෂ පුද්ගලයෙකු ලවා හෝ පවිගත-කොට හෝ ඉටුකළ හැක. තවුත් කථාන්තර කියාදීම මෙහිදී සාමාන්‍ය ඇස් පෙනෙන ළමුනට මෙන් නොව විශේෂ උපක්‍රම භාවිතා කළ යුතුව ඇත. ඒ මන්ද ? කථාන්තරය කියවන්නාගේ අංග චලනය, තොල් සෙලවීම දෘෂ්‍යාශාධිත පාඨකයාට නොපෙනෙන බැවිනි. මෙහිසා වචන උච්චාරණය අදහස වඩාත් කැපිපෙනීම කටහඬ වෙනස් කිරීම ආදිය මගින් සාමාන්‍ය ඇස් පෙනීම ඇති පාඨකයෙකු ලබන වින්දනයට සමාන වින්දනයක් ලබාදීමට කටයුතු සමත් විය යුතුය.

ග්‍රේල් අතුරු නියවීමට හෝ ලොකු අතුරින් මුද්‍රිත පොත්
 නියවීමට නොහැකි කුඩා ළමයින් සඳහා රේඛා මුහුණුව ඇති පින්තූර
 පොත් මගින් යම් තෘප්තියක් ලබාදිය හැකිය. මෙමගින් රේඛා ජපර්ශ
 කර පින්තූරය එහි අදහස හඳුනා ගැනීමට පෙළඹේ. මේ හැර
 සිතියම් පොත්, විද්‍යාත්මක රූප සටහන් ආදිය රේඛා මුහුණුව
 තබා පිළියෙල කොට මුද්‍රණය කිරීමෙන් දෘෂ්‍යාශාඛිතයන්ට තම
 අධ්‍යාපනය දියුණුකර ගැනීමට ඉඩ සලසා දිය යුතුය. මෙම පින්තූර
 මගින් අධ්‍යයනය සඳහා තර්මෝප්ලාස්ටික් තහඩු උපයෝගීකර ගෙන
 සාර්ථක ලෙස පින්තූර කපා පොත් නිපදවා මොන්සාහි පිහිටි ඉතාලි-
 යානු දෘෂ්‍යාශාඛිත පුස්තකාලයෙහි ප්‍රයෝජන ගේනා බව 1976
 වර්ෂයෙහි ජාත්‍යන්තර පුස්තකාල සම්මේලනයෙහි (I.F.L.A.)
 ළමා පුස්තකාල සහ ආශාඛිත පාඨකයන්ගේ සම්මේලනයක වාර්තාව -
 කින් දක්වා ඇත. මේ හැර රෙදි, ලොම්, ලී ආදී ද්‍රව්‍යය ද
 උපයෝගී කර දෘෂ්‍යාශාඛිතයන් සඳහා නොයෙකුත් නියවීමේ උපක-
 රණ සම්පාදනයට කටයුතු කළහැක.

දෘෂ්‍යාශාඛිත පාඨකයන් සඳහා සේවාවන් සැපයීමේදී
 ඒ පිළිබඳ සැලකෙන ප්‍රශ්නද තිබෙන බව සත්‍යයකි. සාමාන්‍යයෙන්
 දෘෂ්‍යාශාඛිත අංශය ඕනෑම පුස්තකාලයක දෘෂ්‍යාශාඛිතයන්ට පහසු -
 වෙන් පැමිණිය හැකි ස්ථානයක තිබිය යුතුය. තවදුරු ගොඩනැගිල්ල -
 කදි තම් එය ඔවුන් මහලයෙහි පිහිටා තිබීම වැදගත් ය. ඔවුන්ට
 පහසුවෙන් පුස්තකාලය තරා පැමිණීමටත් තමන්ට නියමිත අංශය තරා
 පහසුවෙන් යාමට හැකියාවක් ලබාදිය යුතුය. මෙහිදී නියමු
 (Guides) ආදිය ග්‍රේල් භාෂාවෙන් ද තිබීම සුදුසුය.

ග්‍රේල් පොත්, කට්ත පොත්, රැකෝට්ස්, වේප්ස්
 ආදිය භාවිතා කිරීමට පහසු වන පරිදි එහි ඇති පොත් රාක්ක
 මේස පිළියෙල විය යුතුය. මේස ජුටු වඩාත් ළඟ ළඟ තොතබා

- සෑහෙන පරතරයක් ඇතිව තිබීම සුදුසුය. පොත් රාක්ක ලේඛල්, සුව පත්‍රිකා තියවු පත්‍රිකා මුල් භාෂාවෙන් පැහැදිලිව දැක්වීම සුදුසුය.

මෙම අංශයෙහි ඇස් පෙනීම දුර්වල පාඨකයන් සඳහා දෘෂ්‍ය උපකාරක (optical aids) අවශ්‍ය කරමි තිබිය යුතුය. එමෙන්ම කියවීමේ පහසුකම් අනුව වෙනස් කළහැකි එසවීම, හැරවීම කළහැකි ස්ටැන්ඩ්ස් කිහිපයක් ද තිබීමෙන් ඇස් පෙනීම දුර්වල පාඨකයන්ට තමන් කියවන දෑ ඒ මත තබා කියවීමට ආධාර කළහැක.

ශ්‍රව්‍ය උපකරණවලට අමතරව මෙම අංශයෙහි මුල් අකුරු මුද්‍රණ යතුරු ලියනයක් ද තිබීම වැදගත්ය. මේ හැර ස්පර්ශකර වින්දනයක් ලැබිය හැකි සිතියම්, උපයාම පොත්, ලෝක ගෝල, පින්තූර කටා පොත්, ආදිය ද තිදහසේ භාවිතා කිරීමට හැකි පරිදි මෙහි තබා තිබීම ඉතා වැදගති.

දෘෂ්‍යාශාඛිත පුස්තකාලයක කාර්ය මණ්ඩලය ද විශේෂ පුහුණුවක් ලත් කාර්ය මණ්ඩලයක්වීම සුදුසුය. මුල් අකුරු කියවීම පිළිබඳ මනා දැනුමක් ඇති, ශ්‍රව්‍ය දෘෂ්‍ය උපකරණ භාවිතය පිළිබඳ පුහුණුව ලැබූ පුස්තකාලාධිපතිවරයෙකු මෙහිදී අප බලාපොරොත්තු විය යුතුය. දෘෂ්‍යාශාඛිතයන්ගේ මානසික තත්ත්වය හෙයින් හඳුනා ඔවුන්ගේ ප්‍රශ්න පිළිබඳව සානුකූලික, අවශ්‍ය සීමාව වටහා පාඨකයන්ට උපකාරීවන කාරුණික එමෙන්ම කාර්යභාර අයෙකුවීම අවශ්‍යය. පාඨකයාට අවශ්‍යය දෑ තම පුස්තකාලයේ තොලැහිතව වෙතත් පුස්තකාලයකින් හෝ ගෙන්වා ගතහැකි අයෙකුවීම මෙහිදී වැදගත්ය.

දෘෂ්‍යාශාඛිතයන් සඳහා මහජන පුස්තකාලයක පහසුකම් සැලසීමේදී සෑහෙන අරමුදලක් වැය වන බව තොරහසකි. මුල්

පොත් ඉතා විළ අධිකය. ඒවා තැබීම සඳහා විශේෂ රාක්ක තැනීමට සිදුවේ. මෙම පොත් ස්පර්ශකර කියවිය යුතු බැවින් ඉතා ඉක්මනින් පොත් සංසරණයෙන් ඉවත් කිරීමට සිදුවේ. ශ්‍රව්‍යය දෘෂ්‍ය උපකරණ සඳහා ද සැහෙන වියදමක් දැරීමට සිදුවේ. තවත් මෙහිදී අප කල්පනා කළයුත්තේ වියදම පිළිබඳව පමණක් නොවේ. දෘෂ්‍යාබාධිත පාඨකයා ද අපගේ පාඨකයෙකි. ඔහුට ඉටුකරන සේවය ද සාමාන්‍ය දෘෂ්ටි ඇති පාඨකයෙකුට ඉටුකරන සේවය ද අතර වෙනසක් නොතිබිය යුතුය. මහජන පුස්තකාලය සිය සේවාවන් සැපයීමේදී ඔහුට ද සේවය කිරීමට බැඳී සිටී.

ආශ්‍රිත ග්‍රන්ථ

- Marshall, Margaret R. Libraries and the handicapped child. London, Andre Deutsch 1981,
- Johnson, Elizabeth and Merriweather, Thelma.
Blind children learn to relate. American Libraries, Vol. 1, February 1970, pp. 168-9.
- Parlett, Malcolm. Towards Integration: a study of blind and partially sighted children in ordinary schools. London: National Foundation for Educational Research, 1976,
- Strom, Maryalls G. (ed.) Library Service to the Blind and Physically Handicapped. New Jersey: Scarecrow, 1977,
- Unesco Bulletin for Libraries, Vol. 26, No.3 May/June 1972.
pp. 129-31.
- Unesco Journal of Information Science, Librarianship and Archives Administration, Vol. 1, No. 4 Oct/Dec. 1979,
pp. 242-248.

උද්ගම් සංකල්පය, යෝජිත නිවාස වර්ෂය,

මහවැලි යෝජනා ක්‍රමය හා

මහජන පුස්තකාල සංවර්ධනය

ටී.ඊ.පියදාස

කොළඹ මහජන පුස්තකාලයට සැව වර්ෂය පිරීමේ උත්සව අවස්ථාවේදී මෙරට මහජන පුස්තකාල සේවය පිළිබඳ පොදුවේ සිතා බැලීමට අනගි අවස්ථාවකි. ඇත්ත වශයෙන්ම මේ වකවානුව මෙරට මහජන පුස්තකාල සේවයේ ඉතිහාසය ලෙස ද සඳහන්කිරීම නිවැරදි-ය. කොළඹ හා මහනුවර මහජන පුස්තකාල ඇරඹීමෙන් ලක්දිව මහජන පුස්තකාලය සේවාව තියන වශයෙන් පවත්ගත්තේය. ඊටපෙර ආරම්භ කරන ලද රජයේ ප්‍රාචීන පුස්තකාල එක්තරා විටියක මහජන පුස්තකාලයක් වුවද ඉන්ඉටුවූ සේවාව බෙහෙවින් ප්‍රාචීන භාෂා සාහිත්‍යයට පමණක් සීමාවූවකි. එම පුස්තකාලය ආරම්භ කිරීමට තුඩුදුන් විශේෂ හේතුවක් තම් විසිරී ගොස් තිබූ ජාතික ධර්ම ග්‍රන්ථ හා සාහිත්‍ය ග්‍රන්ථ එක්රැස් කර ආරක්ෂා කිරීමේ මූලික පියවරක් තැබීමයි. ඉන්පසු ආරම්භ කළ කෞතුකාගාර පුස්තකාලය ද පර්යේ-ෂණ පුස්තකාලයක ස්වරූපය දැරුවේය.

කෝවිටේ සමයෙන් පසුව ලන්දිව වූ සම්භාව්‍ය සාහිත්‍ය කෘති ආරක්ෂාවූ පුස්තකාලයක් බෙහෙවින් පිරිහීමට පත්විය. වැලිවිට පිහිටිපාතික අසරණ සරණ සරණකර සංඝරාජයාණන් වහන්සේගේ අප්‍රතිහත ධෛර්යයෙන් යළිත් වරක් එකතුකොට ආරක්ෂාකරගත් ටළි - සාහිත්‍ය ග්‍රන්ථ සංඛ්‍යාව වීශාලය. ඒ හැමට තිවෙස්වූ ආරාම පුස්තකාල උඩරට මෙන් පහත රට ද දියුණුවත්ට පවත් ගත්තේය. මෙසේ දියුණුවූ සම්භාව්‍ය පුස්තකාල යළිත් වරක් විනාශයට පත්විණි. එනම් විදේශිකයින් උඩරට රාජ්‍ය ආක්‍රමණය කළ 1815 වර්ෂයේදීත් එම විදේශිකයින්ගෙන් රට මුදා ගැනීමට 1818 දී සහ 1848 දැරූ ප්‍රබල ප්‍රයත්නයන්හිදීත් මෙම ආරාම පුස්තකාල රාශියක් හා සම්භාව්‍ය ග්‍රන්ථ වීශාල ගණනාවක්ම මුළුමනින් විනාශවීමට හෝ විසිරී යෑමට හෝ පටන් ගති. මෙය වීශාල වශයෙන් ඔලවැවැත්වූයේ කන්ද උඩරට රාජ්‍යයෙහි වූ පුස්තකාලවලට හා පොත පතටය. උඩරට රාජ්‍යයේ පුස්තකාලවලට හා සම්භාව්‍ය පතපොත සිදුවූ අලාභහානිය තිසා තවත් ඔබ්බෙන් කලකට ඒවා යථා තත්ත්වයට පත්කරලීමට නොහැකිවිය. මෙම විනාශයෙන් සිදුවූ හානිය තරමකින් හෝ මහඟරවා ගැනීමට හඟුරන්කෙත පොත් ගුල් විහාරයේ දොරටියාවේ අත්ටදස්සි ස්වාමීන් වහන්සේ 19 වැනි සියවසේ මැද භාගයේදී දැරූ ප්‍රයත්නය විශිෂ්ටය.

පුස්තකාලය බෙහෙවින්ම තාගරික ශිෂ්ටාචාරයේ සංස්කෘතික ලක්ෂණයක් විය. තඟර වැසියන්ගේ මුද්ධිමය අවශ්‍යතාවන් සපුරාලීමටත්, හුදෙක් සිවුන්ගේ රසාස්වාදය උදෙසාත් තාගරික පුස්තකාල ඇති විය. වර්තමාන ලංකාවේ මුලින්ම ඇතිවූ පුස්තකාල විශේෂය නම් හුවමාරු පුස්තකාල පද්ධතියයි. ඒවා බෙහෙවින් ලන්දිවට පැමිණ සිටි විදේශිකයින්ගේ සංස්කෘතික අවශ්‍යතාවන් පිරිමසා ගැනීම සඳහා සිවුන් විසින් ම ආරම්භ කළ සංවිධානයෝය. පොදු මහජන පුස්තකාලයක් වශයෙන් මෙරට ඇතිවූ කොළඹ මහජන පුස්තකාලය තියම අරුතින්ම මහජන පුස්තකාලයක් විය. එයට හේතුව තඟර වැසියන්ගෙන් ලබන අයබදුවලින් පෝෂණයවූ මහජනයා වෙනුවෙන් සිවුතට අවශ්‍ය

-පුස්තකාල පහසුකම් නොමිලයේ ලබාදුන් අගනා සංස්ථාවක් ලෙස පවත්වාගෙන යෑමය. ක්‍රමයෙන් කොළඹ මහජන පුස්තකාලය මහා පරිමාණයේ තාගරික පුස්තකාලයක් බවට පත්විය. ඒ ආභාසයෙන් ලක්දිව වෙනත් තහරවල මහජන පුස්තකාල ක්‍රමයෙන් ඇති වන්නට පටන් ගත්තේය. මෙවැනි පුස්තකාල ආරම්භ කිරීමට හුරු පුරුදු වූ බටහිර කාර්මික රටවල පවා මහජන පුස්තකාල ආරම්භ කළේ 19 වැනි ශත වර්ෂයේ මැද භාගයේදී පමණය. ඒවා ස්ථිර පදනමක් ලද්දේ 20 වැනි ශත වර්ෂය තුළදීය. ඒ අතින් බලන විට කොළඹ මහජන පුස්තකාල ව්‍යාපාරය ඒවා සමග එක තලයක සිටියි.

ලක්දිව ඇත්තේ ප්‍රධාන පෙළේ මහජන පුස්තකාල අතලොස්සක් පමණි. සෙසු පුස්තකාල බොහොමයක්ම එක්තරා ප්‍රමාණයක අඩුවැඩි තරමින් සකස්වූ කියවීම් ශාලා ලෙස සැළකිය හැකිය. මෙයට ප්‍රධාන හේතු කිපයක් ඇත. ලක්දිව ඇත අතිතයේ සිට ඉතා අගනා පුස්තකාල රාශියක් තිබුණද ඒ බොහොමයක් තාගරික ශිෂ්ටා-චාරයේ අවශ්‍යතාවයක් ලෙස ඇතිවූ ඒවා නොවේ. ඒවා ලක්දිව විසිර තිබූ ආරාම හා සම්බන්ධ වූ සම්භාව්‍ය පුස්තකාලයෝයි. ඒ හැම පුස්තකාලයකටම බෙහෙවින් නිවෙස් වූයේ ආගම ධර්මය හා සම්බන්ධ කෘති සහ සම්භාව්‍ය සාහිත්‍ය කෘති වෙයි. ඒවා නිරන්තර - යෙන්ම මුද්ධ ධර්මය හා සම්බන්ධ ග්‍රන්ථයෝයි. එම කෘතිහු පොදු ජනතාවගෙන් ඇත් වුවද ඒවා ඔවුන්ගේ පුද සැලකිල්ලට පාත්‍රවූහ. තාගරික ශිෂ්ටාචාරයෙන් පරිබාහිරව දියුණු වූ මේ පුස්තකාල කිසිසේත් පොදු මහජන පුස්තකාල ලෙස සැළකිය නොහැකිය. එදා සාමාන්‍ය ජනයාගේ මුද්ධ වර්ධනයට බෙහෙවින් උපකාරී වූයේ හඬ තහා කියවූ පතපොතට ඇහුම්කන් දීමය. එබැවින් එදා පාඨක සමාජවලට වඩා තිබුණේ ශ්‍රාවක සමාජයයි. එම නිසාම එකල උගතුන් බහුශ්‍රව්‍ය තමන් හැඳින්වූහ. මීට අමතරව ඇසු පිරු තැන් ඇත්තාහු ද වූහ. මේ හේතුව නිසා සමාජයේ බහුතර ජනයා ගත්කල ඔව්හු කියවීමේ රුචිය දියුණු පවුල්කර ගත්තෝ නොවූහ. මෙම තත්ත්වය වර්තමාන

- සමය දක්වාම පැවත ආයේය. එමනිසා පුස්තකාල ඇසුරු කරන පිරිසගේ සංඛ්‍යාව ඉතාමත් අඩු මට්ටමේ තිබිණ. වර්තමාන සමයේදී පවා අතිවාරියයෙන්ම දියුණු පවුලු කරගතයුතු කියවීමේ පුරුද්ද පාසැලෙහිදී පවා බොහෝ ඇත්තනට නොලැබී ගියේය. මේ හේතුව නිසා ඔවුහු බොහෝ සෙයින් කියවීමේ තත්ත්වය නොලැබුවෝ වූහ. මේ හේතුව නිසා වර්තමාන යුගයේදී පවා සමාජයේ බොහෝ දෙනෙකුගේ කියවීම හුදෙක් පුවත්පතක් වැනි දෙයකට සීමාවූ අතර ඔවුන්ගේ දැනුම පෙරකාලවලදී මෙන් බොහෝ සෙයින් ඇසීමෙන් දියුණු කරගත් දෙයකි. වර්තමානයේ වුවද ඒ දැනුම ප්‍රධාන වශයෙන් දියුණු වී ඇත්තේ ජනමාධ්‍ය ඇසුරෙන් ඔව් කිවොත් ඒ වරදක් නැත.

සියයට අසූවකට වැඩි ලියන්නට කියන්නට දත් සමාජයක පොදු ජනයාගේ කියවීමේ පුරුද්ද මේ අතීතයේ අඩු දියුණු තත්ත්වයක තිබීමට ඉඩ තොතිබිය යුතුය. ඉංග්‍රීසි අධ්‍යාපනය ලැබූ නොයෙකුත් වෘත්තීය යෙදුන ඇත්තනට මෙම තත්ත්වය ඒ අයුරින් බලපා නැත.

වර්තමාන යුගයේදී ජනතාව අතර කියවීමේ පුරුද්ද තවමත් අනුප්‍රාප්තිය සේවයක් කළ බොහෝ දෙනෙක් වූහ. ඔවුන් අතරෙහි මුනිදාස කුමාරතුංග, ඩී.ඩී.ද ලැහරෝල්, පියදාස සිරිසේන, ඩබ්ලිව්.ඒ.සිල්වා, මාර්ටින් වික්‍රමසිංහ, වැලිවිටියේ සෝරත හිමි, බඹරන්දේ සිරි සිවලි හිමි, යක්කඩුවේ ශ්‍රී ප්‍රඥාලා හිමි, කොටහේනේ පඤ්ඤානිකි හිමි, කෝදාගොඩ ආණ්ඩුලෝක හිමි, එදිරිවීර සරච්චන්ද්‍ර ආදිය වෙති. මොවුහු සිංහල කියවන්නන් අතර කියවීමේ පුරුද්ද සහ කියවීමේ රුචිය වර්ධනය කරවා ලීමට වෙහෙස දැරුවෝය. මේ කාලය තුළදී රටේ ඇතිවූ සවිසන්දම්වාදය, කුඩව්වාදය වැනි වාද තුළින් ජනතාවගේ තෙත් සිත් පහපොත කෙරෙහි යොමුකරවීමට උපකාරී වූ ඔව් කිවහැකිය. පසු කාලයේදී ආරම්භ කරන ලද ජාතික පොත් සංස්ථාව, ජාතික ශ්‍රත්ථ සංවර්ධන මණ්ඩලය හා ශ්‍රී ලංකා පුස්තකාල සංගමය මගින් ජනතාවගේ සිත්

පොත් පත් කෙරෙහි යොමුකරවැලීමට විවිධ ක්‍රියාමාර්ග සලස්වන ලදී. ඒ එසේ වුවද මෑත කාලයේදී පවා වුව ජනතාවගේ පොත් කියවීමේ ආශාව අවශ්‍ය ප්‍රමාණයට දියුණු බවටත්, උසස් පාඨක රුචිකත්වයක් දියුණු කරගත් බවටත් සාක්ෂි නොමැත. එබැවින් ජනතාවට පොත්පත් සැපයීම සහ කියවීමේ රුචිකත්වය වඩාලීම සම්බන්ධයෙන් ඉටුවිය යුතු කාර්ය භාරය ඉතා විශාලය. අද පවතින තත්ත්වය අනුව මෙය හුදෙක් ස්වභාෂා මාධ්‍යයෙන් කියවන්නන් කෙරෙහි පමණක් බලපාන ප්‍රශ්නයක් නොවේ. පොදුවේ ගත් කළ මුළුමනින් ලාංකික ජනතාව කෙරෙහි බලපවත්නා ප්‍රශ්නයකි. මේ තත්ත්වය මහඟරවැලීම ජාතියේ යහපත උදෙසා කළයුතු මහඟු සේවයකි. මෙම කාර්යය හිටී අඩියේ කළහැකි දෙයක් ද නොවේ. ක්‍රම ක්‍රමයෙන් ජනතාව අතර මෙම පුරුද්ද ඇතිකරවා ලීමට මාර්ග සැලැස්විය යුතුය. පාසැලේ ආරම්භ කළයුතු කියවීමේ පුරුද්ද නොතවතින අධ්‍යාපනය ලෙස සලකා ඒ පවතින ආකාරයට කටයුතු සැලසිය යුතු වේ. ඒ සඳහා දැනට ක්‍රියාත්මක වන උදාහරණ ව්‍යාපාරය, ගෙවල් දස ලක්ෂයේ අරමුණ හා යෝජිත නිවාස වර්ෂය උපයෝගී කරගත හැකිය.

පොත් පත් වඩවඩා නිෂ්පාදනය කිරීමටත් ඒ සමගම පුස්තකාල පහසුකම් වර්ධනය කොට ජනතාවගේ කියවීමේ පුරුද්ද වර්ධනය කිරීමටත් 1971 අන්තර්ජාතික පොත් වර්ෂය තුළදී ශ්‍රී ලංකාවද එහි ක්‍රියාකාරී කොටස්කාරයෙක් විය. එම අවධියේදී ශ්‍රී ලංකා පුස්තකාල සංගමය විසින් නිවාස අමාත්‍යාංශය වෙත යෝජනාවක් ඉදිරිපත් කරමින් එම අමාත්‍යාංශය මගින් ඉදිකරනු ලබන හැම නිවාස යෝජනාක්‍රමයකම පුස්තකාලයක් හෝ අඩුකරමින් කියවීමේ ශාලාවක් හෝ ඇති කිරීමේ වැදගත්කම පෙන්වා දෙන ලදී. ඒ යෝජනාව අනුව අදාල අමාත්‍යාංශය මගින් යම් යම් කාර්යයන් ඉටුකළ බව සඳහන් කළ හැකිය. එහි ලත් අත්දැකීම් අනුව අද පවතින තත්ත්වය සලකා ශ්‍රී ලංකාවේ පුස්තකාල සංවර්ධනය කොට ජනතාව තුළ ක්‍රමයෙන් කියවීමේ පුරුද්ද ඇති කරවැලීමටත් මාර්ග

සළස්වා ගත හැකිවේ. දැනටම වුවත් උදාගම් ව්‍යාපාරය මගින් සමහර ස්ථානයන්හි එම නිවාස සංකීර්ණයට සම්බන්ධ කොට පුස්තකාලයක් හෝ කියවීම් ශාලාවක් ද සහිතව ඒවා නිමකරගෙන යන බව දැක්ක හැකිය. ඒ වගේම මහවැලි යෝජනා ක්‍රමයේ කලාපයන්හි අළුතින් ගොඩනගන තහරයන්හි පුස්තකාලයක් ද සහිතව ඒවා ගොඩනගා ඇති බව පෙනේ. මේ ඉතා වටිනා අරමුණකි. එනමුත් මේ මාතෘකා අවස්ථාවේදී නිමකරනු ලබන සෑම උදාගමකම අඩු වශයෙන් කුඩා කියවීම් ශාලාවක් හෝ සහිතව ඒවා නිමකර ගැනීමට පියවර ගැනීම ඉතා මහඟු කාර්යයකි. ඒ වගේම මහවැලි යෝජනා ක්‍රමය තුළ ගොඩනගනු ලබන සෑම තහරයකම අතිවාරයෙන්ම පුස්තකාලයක් ඉදිකිරීම ඉතා වැදගත්ය. මහජන පුස්තකාල නිරන්තරයෙන් ජනාවාස හා තහර ඇසුරු කොට ඇතිවන්නාවූ සංස්කෘතික අංශයක් බැවින් කුඩා පරිමානයේ උදාගමන වුවත් පුස්තකාලයක් හෝ අඩුතරමින් කියවීම් ශාලාවක් හෝ සාර්ථකව පවත්වා ගෙන යා හැකිය. එසේම මෙතෙක් එබඳු සංස්කෘතික ලක්ෂණයන්ගෙන් තොරව ඉදිකර ඇති වතු කම්කරු නිවාසයන් අතරෙහි පවා අඩු වශයෙන් අළුත් නිවාස සංකීර්ණ ඉදිකරනු ලබන සෑම අවස්ථාවකදීම පුස්තකාලයක් හෝ කියවීම් ශාලාවක් සහිතව ඒවා ඉදිකළ හැකි වෙයි. එවිට අවුරුදු 150 පමණ කාලයක් එබඳු සංස්කෘතික අවශ්‍යතාවයන්ගෙන් බැහැරව පිටත්වූ ජන කොටස් වලටද අවශ්‍ය සේවය ලැබෙනු ඇත.

මෙවැනි වැදගත් කාර්යයන් ඉටුකිරීම නිසියම් පිළිගත් සැලස්මක් මත කළයුතු දෙයකි. එවැනි උපදෙස් හා සැලසුම් සකස්වීමේ භාරදුර වගකීම ප්‍රධාන වශයෙන් ජාතික පුස්තකාල සේවා මණ්ඩලය සතු කාර්යයකි. මෙසේ නියමිත සැලැස්මක් අනුව ක්‍රමානුකූලව ගොඩනගා ගන්නාවූ චිත්මත් මහජන පුස්තකාල පද්ධතිය සාර්ථක අත්දැමින් දියුණුකර ගැනීමට මාර්ගය සළස්වා ගතහොත් එය රටට මහත් භාග්‍යයක් වනු ඇත. එම පුස්තකාලයන්හි ක්‍රියාකාරීත්වය ද ක්‍රමානුකූල පදනමක් මත සකස් කළයුතු වෙයි. ක්‍රම ක්‍රමයෙන් පොදු ජනතාව පොත් ඇසුරට

ගෙන ඒමටත් එමගින් ඔවුන්ගේ රූපී අරුචිකම් මොනවාදැයි වටහා ගෙන කියවීමට මං සලසාදීමත් සිදුකළ හැකිය. මෙම මහජන පුස්තකාල ව්‍යාපාරය නිවාස වර්ෂය තුළදී එහි එක් අංශයක් ලෙස යොදා ගැනීමෙන් පුස්තකාල සංවර්ධනයේ අරමුණු වඩාත් සාර්ථක කරගත හැකි වෙයි. පුස්තකාල ගොඩනැගීම පමණක් නොව කියවන්නට තරම් වන උගත්කම් ලබා ඇති බොහෝ දෙනෙක් පුස්තකාලය තුළට ගෙන්වා ගෙන ඔවුන් පොත් ඇසුරට හුරු පුරුදු කරවීමද මෙහි සාර්ථකත්වය උදෙසා අවශ්‍යය. එපමණක් නොව අතුරු කියවීමට නොදත් අයට පවා කියවීමේ හැකියාව ලබාදීමට දියුණු මහජන පුස්තකාල සේවා පහසුකම් සලසා දෙන බව ද මෙහි ලා සිහිපත් කළයුතු වෙයි.

හොඳ පහපොත කියවීමෙන් පුද්ගලයාගේ මනස දියුණු වීමත් හා සංස්කෘතික අගය කරන සමාජයක පෞකාරයකුවීමත් පමණක් නොව ඔහු හික්මවූ ගතිපැවතුම් වලින් පීඩනය සාර්ථක කරගත්තෙකු බවට ද පත්වෙයි. මුද්ධිගෝවර වූ විෂයයන්ට හිත් යොමුකරගත් ජනතාව සත්යත්ව සිත් ඇති යහපත් සමාජයක පිවිත්වූ බවට ඉතිහාසය සාක්ෂි දරයි. පුරාණයේ පුස්තකාල දියුණු කරගත් ග්‍රීසිය හා රෝමය මිනිස් ඉතිහාසය ප්‍රභාවත් කළ දියුණු මනුෂ්‍යයන්ගෙන් ගණන වූ බවට ඉතිහාසය සාක්ෂි දරයි. අදත් ඒ එසේමැයි.

සියයට අසූවකටත් වැඩි ප්‍රමාණයකට කියවීමේ හැකියාව ලත් ශ්‍රී ලංකාව පුස්තකාලවල දියුණුවට කදිම පසුබිමක් සකස් කරගත් රටකි. එබැවින් අද පවතින තත්ත්වය ප්‍රයෝජනයට ගනිමින් පුස්තකාල දියුණු කොට ජනතාවගේ යහපත උදාකරවැලීමට පියවර ගත්තේ නම් එය රටේ හා ජාතියේ භාග්‍යයකි. කොළඹ මහජන පුස්තකාලය පසුගිය සැව වර්ෂය තුළත් ඊට කලකට පෙර සිට රාජකීය ආධිපාතික සංගමයේ පුස්තකාලයත්, කෞතුකාගාර පුස්තකාලයත් එක්ව කර ඇති හොඳ සේවාව කොළඹ නගරයේ විවිධ ජන කොටස් අතරේ මිත්‍රත්වය වර්ධනය කොට ඔවුනොවුන් අතරේ සහසම්බන්ධය සෑහෙන තරමකින්

දියුණු කිරීමට උපකාරී විය. කොළඹ නගරවාසීන් වැඩිදෙනා අතරේ
 සාර්ථක අත්දැකීම් දියුණු වී ඇති එකී පැවැත්ම ආදර්ශ කොට ගෙන
 එබඳු හැකිමි වූත් එහෙත් ජනතාවගේම ජාතික සිතුවම් ආරය සැටියට
 දියුණු කරවැලීමට එහෙත් පුස්තකාල පද්ධතිය පසුබිම් කරගත් හැකි
 වෙයි. ළමා පරපුරේ ඇත්තන්ගේ සිට වෘද්ධතරයා දක්වා කියවීමේ
 හොඳ පුරුද්ද ඇති කරවීමට මාර්ග සැලසීම ජාතික ව්‍යාපාරයක්
 ලෙස සකස් කළයුතු එහෙත් කාර්යයකි. මෙම ව්‍යාපාරයෙන් අභිමත
 ප්‍රතිඵල ලැබීම පිණිස උසස් ගණයේ පොත් පත් ප්‍රමාණවත් අයුරින්
 පුලඟ කළ යුතුය.

මහජන පුස්තකාලය හා ප්‍රජා තොරතුරු

එන්. සු. යාපා

පාඨකයන්ගේ දැනුම වර්ධනය හා මානසික තෘප්තිය සඳහා අවශ්‍ය පොත පත සැපයීම මහජන පුස්තකාලයක සම්ප්‍රදාය—
නුකූල සේවය ලෙස සැළකේ. පළාත් පාලන ආයතන මගින් මහජන
පුස්තකාල පිහිටුවීමේදී හා පවත්වා ගෙන යාමේදී අපේක්ෂා කරන්නේ
ආයතනයට අයත් ප්‍රදේශයේ ප්‍රජාව සඳහා පුස්තකාල සේවා සැපයීමයි.
පුස්තකාලය කරා පැමිණෙන පාඨකයින්ට එහි තිබෙන පොත් පත්,
පුස්තකාලය තුළ හෝ අවශ්‍ය තම් බැහැර ගෙන ගොස් හෝ කියවීමට
අවකාශ සැලසීමට මහජන පුස්තකාලයක සේවය සීමාවී තිබිණ.

පොදු ජනතාව මහජන පුස්තකාලය දැකිය යුත්තේ තමන්
කැඳවන, තමන්ට චිකිත්සාකීන් තොරව පරිභරණය කළහැකි නිදහස්
ස්ථානයක් ලෙසය. තීවර මහජන පුස්තකාලය කරා පැමිණෙන අය
ඉතා ඉක්මණින්, එය තමන්ට සුරුපුරුදු තමන්ගේම ස්ථානයක් යන
හැඟීම ඇතිකර ගනියි. මෙම වාතාවරණය විසින් මහජන පුස්තකාලය

අනෙකුත් පුස්තකාල වර්ගවලින් වෙන් කර දක්වයි. සැකයෙන් හා බියෙන් කොරව පොදු ජනතාවට එළඹිය හැකි ස්ථානයක් බවට පත්වූ මහජන පුස්තකාලය ප්‍රජා සේවාවක් රාශියක් ආරම්භ කිරීම යෝග්‍ය ස්ථානයක් ලෙස හැඳින්විය හැකිය.

තාක්ෂණික දියුණුවත් සමග ඇතිවූ සමාජ පරිවර්තනයට හැලපෙන පරිදි මහජන පුස්තකාලයේ පුස්තකාල සේවාවන් පසුගිය දශක කිහිපය ඇතුළත ක්‍රමයෙන් ව්‍යාප්ත වී තිබේ. මෙම ව්‍යාප්තවීම තුන් ආකාරයකට සිදුවී ඇති බව විග්‍රහ කොට දැක්විය හැක.

- (අ) පුස්තකාල සම්පත් පොතපතට පමණක් සීමා නොවී දැනුම ලබාදෙන වෙනත් ස්වරූපයේ ද්‍රව්‍යයන්ද එයට එක්වූවිම.

දැනුම ලබාදෙන වීඩිও ද්‍රව්‍ය රූපන (දැනුවී ද්‍රව්‍ය) රාශියක් අද භාවිතයේ පවතී. චිත්‍රපට, සුක්ෂම සේයා පටල, ප්‍රකේෂේපණ තහඩු, වීඩියෝ පටි, ශබ්ද තැටි, පරිගණක ප්‍රමුඛ ආදිවූ වීඩිও ද්‍රව්‍ය නූතන පුස්තකාලයක සම්පත් අතර වේ. මෙම ද්‍රව්‍ය පුස්තකාලය තුළ පරිහරණය කිරීම හා බැහැර ගෙන යාමට පාඨකයන්ට පහසුකම් සැළසීම නූතන පුස්තකාලයකින් අපේක්ෂාකරන කාර්යයකි.

- (ආ) පුස්තකාල සේවා එහි පැමිණෙන අයට පමණක් සීමා නොවීම.

වීඩිও හේතූන් මත මහජන පුස්තකාලය අයත් ප්‍රදේශයේ විශාල පිරිසකට පුස්තකාලය පරිහරණය කිරීමට අවකාශ නොලැබේ. පුස්තකාලයෙන් දුර බැහැර සිටින හා පුස්තකාලයට පැමිණීමට අපහසු පාඨකයන් කරා පුස්තකාල සම්පත් රැගෙන යාම සඳහා මහජන පුස්තකාල විසින් ජංගම සේවාවක් පවත්වාගෙන යනු ලබයි. රෝහල්, මහළු

නිවාස, ඔක්කොනාර ආදියේ නේවාසිකයන් සඳහා විශේෂ පුස්තකාල සේවාවන් සැපයේ.

(ඇ) පුස්තකාල සේවා පුස්තකාලයේ සම්පත්වලට පමණක් සීමා නොවීම.

පුස්තකාලයකට තනිව, ස්වකීය සම්පත්වලට පමණක් සීමාවී කාර්යක්ෂම සේවාවක් ලබාදිය නොහැක. පාඨකයන්ගේ පොත පත පිළිබඳ විවිධ අවශ්‍යතා පුස්තකාලයේ සම්පත් මගින් පමණක් සපුරා දිය නොහැක. එසේ හෙයින් පුස්තකාල වෙතත් පුස්තකාල සමග සහයෝගීතා වැඩ සටහන් ක්‍රියාත්මක කරනු ලබයි. මෙවැනි වැඩ සටහන් අනුව පුස්තකාලයකට වෙතත් පුස්තකාලයකින් පොතක් තම පාඨකයෙකු සඳහා ලබාගැනීම හෝ තම පාඨකයෙකු වෙතත් පුස්තකාලයක පාඨකයෙකු ඔව්ට පරිවර්තනය කිරීම හෝ කළ හැක.

මහජන පුස්තකාලයේ සේවාවන් මේ අයුරින් විස්තරණය වී ඇති නමුත් එහි මූලික සංකල්පයේ ත්‍යාගික වෙනසක් දැකගත නොහැක. මූලික සංකල්පය වනුයේ පොත පත හා වෙනත් දැනුම් ද්‍රව්‍ය පරිහරණය මුල් කරගෙන සේවාවන් සැලසීමයි. පුස්තකාල සේවාවන් ලෙස පොදුවේ හැඳින්වනුයේ එබඳු සේවාවන්ය.

පුරා තොරතුරු සේවා

මහජන පුස්තකාලයක සේවා ඉහත විස්තර කෙරුණු ඒවාට පමණක් සීමාවීම සාධාරණ නොවන බව ජනතාවගේ තොරතුරු අවශ්‍යතා පිළිබඳ අධ්‍යයනය කරනවිට පෙනී යයි. ජනතාවගේ තොරතුරු අවශ්‍යතාවන් පොත පතට පමණක් සීමා නොවේ. අවශ්‍යතාව අනුව තොරතුරු ලබාගැනීම සඳහා ජනතාවට විවිධත් ක්‍රියා මාර්ගයක් තැන.

ජනතාවට පොත පත අවශ්‍යවනුයේ බුද්ධි වර්ධනය හා මානසික තෘප්තිය සඳහායි. එහෙත් එදිනෙදා ජීවිතයේදී පැනනගින තොයෙකුත් ප්‍රශ්නවලට පිළිතුරු ලබා ගැනීමට පොත පත පරිශීලනය කිරීමෙන් පමණක් කළ නොහැක. ජනතාවට අවශ්‍ය සියළුම තොරතුරු පොතපත්හි පමණක් ලබාගත නොහැක. තමන්ට අවශ්‍ය තොරතුරු ලබාගැනීම සඳහා විධිමත් හා සාධිකාරී ප්‍රභවයක් තොමැති නිසා හෝ එබඳු ප්‍රභවයක් පිළිබඳ තොදැනුම නිසා හෝ මොහෝ ජීව ජනතාව ව්‍යාකූල සහ අසහනකාරී තත්ත්වයකට පත්වේ.

නිවෙසක සැළැස්ම අනුමත කරවා ගැනීම, ලී ප්‍රවාහනය සඳහා අවසර ලබාගැනීම, කෂිකාර්මික ව්‍යාපාරයක් සඳහා ණයක් ලබාගැනීම, අර්ථ සාධක අරමුදලින් මුදල් ලබාගැනීම, නිවසකට විදුලිය ලබාගැනීම, ආදී විවිධ කරුණු පිළිබඳව ඇති වන ප්‍රශ්න සාකච්ඡා කොට විසඳා ගැනීම හෝ ප්‍රශ්නවලට අදාළ තොරතුරු ලබා ගැනීමට මග පෙන්වීම සඳහා විධිමත් වැඩ පිළිවෙලක් ඇති කිරීම මහඟු මහජන සේවයක් ලෙස හැඳින්විය හැකිය. මෙම ප්‍රශ්නවලට පිළිතුරු ලබාගැනීම රාජ්‍ය හා පෞද්ගලික ආයතන තිබිය හැකි නමුත් විවිධ කරුණු හේතුකොටගෙන සාමාන්‍ය පුද්ගලයෙකු එබඳු ආයතනයක් කරා එළැඹී තම ප්‍රශ්නවලට අදාළ තොරතුරු ලබාගැනීමට මැලි කමක් දක්වයි.

මහජන පුස්තකාලය මගින් පුරා තොරතුරු සේවා ආරම්භ කළ හැක. ඇතැම් රටවල මේ සඳහා විශේෂ ආයතන (පුරා තොරතුරු මධ්‍යස්ථාන) පිහිටුවා ඇති නමුත් පුරා තොරතුරු සැපයීම මහජන පුස්තකාලය මගින් ම පවත්වා ගෙන යා හැක. හේතූන් නිහිපයක් අනුව මහජන පුස්තකාලය මෙබඳු සේවයක් සැලැස්ස හැකි වඩාත් යෝග්‍ය ආයතනය බවට පත් වේ.

(අ) කාර්යක්ෂම මහජන පුස්තකාලයක් නිදහසේ හා වහිතයකින් තොරව ගැවසිය හැකි ස්ථානයක් බවට පත්වේ. එහි එළැඹෙන සාමාන්‍ය පුද්ගල-

යෙකුට මානසික චංචලතාවයක් ඇති නොවේ.
පාඨකයාගේ ප්‍රශ්න පිළිබඳ සාකච්ඡාවක් ඇති කිරීමට
මෙබඳු සුභද්‍ර වාතාවරණයක් අත්‍යවශ්‍ය වේ. රාජ්‍ය
හෝ පොද්ගලික ආයතනයක කාර්යාලයට පිවිසෙන
පුද්ගලයෙකු තම ප්‍රශ්නය සාකච්ඡා කිරීමට මැළි
වන්නේ එහි ඔබ්බෙන් විට පවතින ක්‍රමරූ වාතාවර-
ණය නිසාය. එසේ වූ විට තමන්ගේ ප්‍රශ්නයට
නිසි පිළිතුරු නොලබා ආපසු ඒමට ඔහුට සිදුවේ.

- (ආ) මහජන පුස්තකාල සේවකයෝ පොදු ජනතාව හා
කටයුතු කිරීමේ පළපුරුද්ද හා දැනුම ඇති අය
වෙති. ඇහුණකන් දීම, ප්‍රශ්න විග්‍රහ කිරීම හා
සාර්ථක සාකච්ඡාවක් ඇති කිරීම සඳහා ඔවුන්
ඉතා පහසුවෙන් පුහුණු කළහැක. මහජන පුස්ත-
කාල සේවය රාජකාරියකට වඩා සමාර සේවයක්
ලෙස සළකන පුස්තකාල සේවකයෝ, පුද්ගලයෙකු
හා සුභද්‍ර සාකච්ඡාවකින් ඔහුගේ අවශ්‍යතාවය
දැනගෙන අවශ්‍ය තොරතුරු සැපයීමට සමත්
වෙති. මහජනතාව හා ගැටපෙත ඔබ්බෙන් රාජ්‍ය
සේවකයන්ට මෙබඳු සාර්ථක සාකච්ඡාවක් පැවැත්-
වීමට පුහුණුවක් හෝ පෙළඹවීමක් තැන.

ඔබ්බෙන්විට පුද්ගලයෙකුට තමන්ගේ ප්‍රශ්නය
කුමක්ද කියා අවබෝධයක් තැන. එය නිවැරදිව
විග්‍රහකොට සොයා ගැනීම සඳහා පළපුරුද්ද
හා දැනුම අවශ්‍ය වේ.

- (ඇ) තොරතුරු සැපයීම හා පුස්තකාල සේවා අතර,
සමීප සම්බන්ධතාවයක් ඇත. පුරා තොරතුරු
සැපයීමේදී තොරතුරු සංග්‍රහ, අනුක්‍රමණිකා ආදිය

උපයෝගී කර ගැනීමට සිදුවේ. මෙම තොරතුරු සැපයීමේ මෙවලම් සම්පාදනය කිරීම පිළිබඳව පුස්තකාල සේවකයෝ වෘත්තීය පුහුණුවක් ලබා සිටිති.

මහජනතාවගේ එදිනෙදා කටයුතුවලට අවශ්‍ය තොරතුරු සැපයීම ද ඔවුන්ගේ ප්‍රශ්න විසඳීම සඳහා තොරතුරු ලබාගත හැකි මාර්ග පෙන්වා දීම ද පුරා තොරතුරු සේවය මගින් කළ හැක. මෙවැනි තොරතුරු, පුද්ගලයෙකු ලබා ගන්නේ තම හිතවතෙකු හෝ අසල් වැසියෙකු වීම සීමාවේ. මෙසේ ලබාගන්නා තොරතුරු බොහෝවිට සාවද්‍ය හෝ අසම්පූර්ණ වේ. ප්‍රශ්නය සඳහා තොරතුරු ලබාගත හැකි ආයතනය හඳුනා ගැනීමට ඇතැම්විට සාමාන්‍ය පුද්ගලයෙකු සමත් නොවේ. තොරතුරු ලබාගත හැකි ආයතනය හඳුනාගත් අවස්ථාවක වුව ද එම ආයතනයට යාමට සාමාන්‍ය පුද්ගලයෙකු ඇතැම්විට කොපෙළඹේ. මෙහිදී ඔහුට පුරා තොරතුරු සේවයේ පිහිටි ලබාගත හැක.

පුරා තොරතුරු සේවය තොරතුරු ලබාදීම ක්‍රම කිහිපයකින් ඉටුකරනු ඇත.

(I) අදාළ නිශ්චිත ප්‍රශ්නයකට සෘජු පිළිතුරු සැපයීම
 උදා: ආයතනයක ලිපිනය, දුරකථන පිටත්වන වේලාව හා දුරකථන ගාස්තු, ළදරු සායනයක් පැවැත්වෙන දිනය, කෘෂිකර්ම නිලධාරී කාර්යාලයට පැමිණෙන දිනය, පොල් වගා නිලධාරීන්ගේ ලිපිනය.

(II) අදාළ ප්‍රශ්නය සාකච්ඡා මාර්ගයෙන් නිශ්චය කිරීම හා එම ප්‍රශ්නය සම්බන්ධයෙන් උපදෙස් දීම.
 උදා: විදේශයක පුද්ගලයෙකුට ලිපියක් යවන පිළිවෙල, ඉඩම් ඔප්පුවක් පරීක්ෂා කිරීම, අර්ථසාධක අරමුදලින් මුදල් ලබාගැනීම, පත්ව ගොවිපළක්

- සඳහා ණයක් ලබාගැනීම, විදේශයෙන් ලැබුණු පාර්සලයක් මාර ගැනීම.

(1K) අදාළ ප්‍රශ්නය සඳහා පිළිතුරු ලබාගත හැකි පාර්ශ්වය කරා පාඨකයා යොමු කිරීම.

මෙහිදී පුස්තකාලය හා යොමු කෙරෙන පුද්ගලයන් හෝ ආයතන අතර සම්ප්‍රේෂණය සම්බන්ධතාවක් තිබිය යුතු වේ.

උදා: ගෘහ විදුලි පරිපත සකස් කිරීම පිළිබඳ තිහි, උප්පැත්ත සහතිකයක පිටපතක් ලබාගැනීම, බැංකු වෙන් ණයක් ලබාගැනීම, තුවක්කු බල - පත්‍රයක් ලබාගැනීම. කෘෂි නිෂ්පාදන අපනයනය කිරීම. ඉතිරි කිරීමේ ගිණුමක් ආරම්භ කිරීම.

ප්‍රජා තොරතුරු සේවය සඳහා මූලාශ්‍ර ගොඩනගා ගතයුතු වේ. මෙම මූලාශ්‍ර මහජනතාවගේ අවශ්‍යතා පිළිබඳ පූර්ව නිගමනය කොට ගොඩ නගාගත හැක. සජ්ජ පිළිතුරු සැපයීම සඳහා කාල සටහන්, රෙගුලාසි, චක්‍රලේඛ, ක්‍රියාපටිපාටි අත්පොත්, කාර්ය සංග්‍රහ, උපදෙස් පත්‍රිකා ආදිය එකතු කළයුතු වේ.

ප්‍රජා දැන්වීම් සේවය

ප්‍රජා තොරතුරු සේවයේ අංශයක් වශයෙන් දැන්වීම් සේවයක් ආරම්භ කළහැක. මහජනතාව නිතර ගැටපෙත ස්ථානයක් බැවින් මහජන පුස්තකාලය මෙබඳු දැන්වීම් සේවයක් සඳහා සුදුසු ආයතනයක් ලෙස හැඳින්විය හැක. පුස්තකාල පාඨකයන්ට තම පෞද්ගලික දැන්වීම් පුස්තකාලයේ ඇති "ප්‍රජා දැන්වීම් පුවරුවේ" ප්‍රදර්ශනය කළහැක. කොමන්ඩ්වර් තමන්ගේ දැන්වීමක් ප්‍රචාරය කිරීමට පාඨකයෙකුට අවකාශයක් හෝ පහසුකමක් නොලැබේ. තම අසල්-වාසීන් අතර ප්‍රචාරය විය යුතු දැන්වීමක් ජාතික පුවත්පතක පළකිරීම වියදම් අධික හා නිශ්චල ක්‍රියාවක් විය හැක. එබඳු දැන්වීමක්

- පළකළ යුත්තේ ප්‍රාදේශීය වශයෙනි. පොදු මහජන ස්ථානයක
 මෙබඳු දැන්වීමක් පළකිරීමට විධිමත් ක්‍රියා මාර්ගයක් කොමැත. එසේ
 හෙයින් පුරා දැන්වීම් සේවය මගින් සැලසෙන සේවය අගේ කොට
 සැලකිය හැක.

පාඨකයෙකුට ප්‍රදර්ශනය කළහැකි දැන්වීම් වර්ග නිශ්චයත් පහත
 දක්වා ඇත.

(I) පාඨකයෙකුගේ නිෂ්පාදනයක් හෝ වෙනත් භාණ්ඩයක්
 විකිණීමට හෝ මිලට ගැනීම.

උදා: පැලවර්ග විකිණීම, පාවිච්චි කළ පොතක්
 මිලට ගැනීම.

(II) පාඨකයෙකු සතු දේපොල විකිණීම, බදුදීම හෝ
 කුලියට දීම.

උදා: ගෙයක් කුලියට ගැනීම. වාහනයක් විකිණීම.

(III) තැනිටු හෝ සම්බවු දූව්‍ය පිළිබඳ දැන්වීම්.

උදා: යතුරු කැරැල්ලක් සම්බවීම, වටිනා ලියවිලි
 තැනිවීම.

(Iv) පාඨකයෙකුට අවශ්‍ය වන්නිය සේවයක් ලබාගැනීම.

උදා: ලියකියවිලි යතුරු ලේඛනය කිරීම, ප්‍රදර්ශන
 තාම පුවරු ඇඳීම.

(v) ප්‍රාදේශීය සාහිත්‍ය ආගමික හෝ සංස්කෘතික සංවිධානයක
 උත්සවයක් හෝ රැස්වීමක් පිළිබඳ දැන්වීම්.

පුරා දැන්වීම් සේවය සඳහා වර්ග පද්ධතියක් ඇති
 කළ යුතු වේ. දැන්වීම් සේවය පාඨකයන්ගේ දැන්වීම් වලට පමණක්
 සීමා විය යුතුය.

විද්‍යා තොරතුරු

විද්‍යාව ජනප්‍රිය කරවීම සඳහා අද සමාජ සේවා ආයතන විද්‍යා සංවිධාන හා රජය විශාල උත්තරයක් දක්වයි. ඇතැම් කරුණු පිළිබඳ දුර්වල හා මිත්‍යා විශ්වාස, දියුණුවට බාධාවක් බව පෙනී ගොස් ඇත. මෙම දුර්වල දුර්ලබ සඳහා මහජනතාව තුළ විද්‍යාව පිළිබඳ අවබෝධයක් ඇති කළ යුතුවේ. මේ අරඟයා මහජන ප්‍රස්ත-කාල විද්‍යා පොත් පත් මහජනයාට ලබාදීමත්, විශේෂ ප්‍රලේඛන සේවා සංවිධානය කිරීමත් කරනු ලැබේ.

ප්‍රජා තොරතුරු සේවය යටතේ විද්‍යා තොරතුරු පරිවහන - නය සඳහා විශේෂ වැඩපිළිවෙලක් ආරම්භ කළහැක. මෙම විද්‍යා තොරතුරු ක්‍ෂේත්‍ර කිහිපයකට අදාලව සංවිධානය කළහැක. ඉන් ප්‍රධාන ක්‍ෂේත්‍ර පහත හඳුන්වා ඇත.

(අ) කෘෂිකර්මය

ලකාවේ ජනතාවට කෘෂිකර්මය පිළිබඳව දීර්ඝ ඉතිහාසයක් හා පළපුරුද්දක් ඇතත් ඔවුන් අනුගමනය කරන ඇතැම් ගොවිතැන් ක්‍රම හා උපකරණ ඵලදායී නොවේ. ක්‍ෂේත්‍ර ගොවිතැන්, ගෙවතු වගා හා සත්ව පාලනය ආදී කටයුතු විද්‍යාත්මකව කරගෙන යාම සඳහා ප්‍රජා තොරතුරු සේවයට උපකාරී විය හැක. මේ සඳහා කෘෂිකර්ම නිලධාරී, පශු වෛද්‍ය, වගා නිලධාරීන්, ව්‍යාප්ත නිලධාරීන් ආදී කෘෂිකර්ම උපදේශක නිලධාරීන් ගේ සේවය හා උපදෙස් ලබාගත හැක. මෙම නිලධාරීන් නිකුත් කරන උපදෙස් පත්‍රිකා ප්‍රස්තකාලයේ විමර්ශනය සඳහා තැබිය හැක. මෙකී නිලධාරීන් මුණ ගැසී සාකච්ඡා කිරීමට අවශ්‍ය පාඨකයන් උදෙසා සුදුසු වැඩ පිළිවෙලක් සකස් කළහැක.

(ආ) සෞඛ්‍ය

සම්පාරජ්ජාව, රෝග නිවාරණය, ප්‍රතිශක්තිකරණය, හා පෝෂණය සම්බන්ධයෙන් මහජනතාව තුළ පවතින විද්‍යා-
නුකූල නොවූ මත දුරු කිරීම යහපත් සෞඛ්‍ය සේවාවක් සඳහා පූර්ව අවශ්‍යතාවයකි. මේ සඳහා මහජන සෞඛ්‍ය පරීක්ෂක, සෞඛ්‍ය නිලධාරීන්, චිත්තමුදානා-
වන් ආදීන් මාර්ගයෙන් සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශය විශේෂ සෞඛ්‍ය අධ්‍යාපන වැඩපිළිවෙලක් දියත් කොට ඇත. ආහාර සම්පාදනය හා ආහාර ගැනීම සම්බන්ධයෙන් මහජනතාවට නිවැරදි අවබෝධයක් ඇති කිරීම සඳහා සැලසුම් ක්‍රියාත්මක අමාත්‍යාංශය පෝෂණ වැඩපිළිවෙලක් ආරම්භ කර ඇත. මහජන පුස්තකාලයට මෙම වැඩ-සටහන්වල දොරතුරු ප්‍රචාරය කිරීම සම්බන්ධයෙන් වැදගත් කාර්යයක් ඉටු කළ හැක.

(ඇ) පරිසරය

පරිසරය සුරකීම හා වර්ධනය පිළිබඳව අද ලොව පුරා විශාල උනන්දුවක් ඇතිවී තිබේ. මධ්‍යම පරිසර අධිකා-
රිය හා රජය මගින් මේ සම්බන්ධයෙන් දිගු ව්‍යාප්ත වැඩ සටහනක් ක්‍රියාත්මක කරනු ලබයි. ප්‍රදර්ශන, චිත්‍ර තරඟ, රැස්වීම් ආදිය සංවිධානය කිරීම සඳහා මහජන පුස්තකාලයට විශේෂ උනන්දුවකින් තවයුතු කළ හැක.

(ඈ) මලශක්තිය

ලොව මලශක්ති අර්බුදයකට මුහුණ පා සිටින මේ අවදියේදී ඉන්ධන ලබා ගැනීම සඳහා මහජනතාව යොදා ගන්නා සම්ප්‍රදායානුකූල ක්‍රම තවකරණය කළයුතු බව පිළිගත් කරුණකි. දැව ලිප්, පීච වායු උදුන්,

පූර්ව රැස්වී උපකරණ ආදිය ආහාර පිපිම හා නිවෙස්
 ආලෝකමත් කිරීම සඳහා යොදා ගත හැක. මෙබඳු
 විද්‍යානුකූල තිර්මාණ පාවිච්චි කිරීම සඳහා මහජනතාව
 උත්තේජ කරවීමත්, එමගින් ජාතික වශයෙන් ඔලයක්සිය
 ඉතිරිකර ගැනීමත් සඳහා විශේෂ වැඩසටහනක් රජයේ
 ආයතන මගින් දියාජ්වක කෙරේ. මහජන පුස්තකාලයට
 මෙහිලා විශේෂ කාර්යයක් ඉටු කළ හැක.

ප්‍රාදේශීය තොරතුරු

මහජන පුස්තකාලය පිහිටි ප්‍රදේශයේ ඉතිහාසය, පරිස-
 රය, සමාජය, සම්පත් ආදිය පිළිබඳ තොරතුරු හා ප්‍රදේශීය
 රැස්කිරීමට හා ඒවා මතු ප්‍රයෝජනය සඳහා සංරක්ෂණය කිරීමට
 මහජන පුස්තකාලයට එහි පුරා තොරතුරු සේවය යටතේ වැඩපිළිවෙ-
 ලක් සංවිධානය කළහැක. මෙබඳු තොරතුරු එකතුවක් සමාජ විද්‍යා
 පර්යේෂකයන්ට ද පරිසරය පිළිබඳ පාසල් ව්‍යාපෘති සඳහා ද ඉතා
 ප්‍රයෝජනවත් විය හැක.

අදාළ ප්‍රාදේශීය තොරතුරු තෝරා ගැනීම, එකතු
 කිරීම, එම තොරතුරු අත්තර්ගත පුළුල්බණ සකස් කිරීම, සංවිධානය
 කිරීම හා සංරක්ෂණය කිරීම ද පාඨකයන්ගේ අවශ්‍යතා අනුව තොර-
 තුරු සැපයීම ද මහජන පුස්තකාලයේ පුරා තොරතුරු සේවය මගින්
 ඉටු කළ හැකි කාර්යයන්ය.

මෙහි ලා ප්‍රයෝජනවත් විය හැකි තොරතුරු චර්ම කිහිපයක් පහත
 දක්වා ඇත.

- (අ) පැරණි ඉතිහාසය - ප්‍රදේශය පැරණි ඉතිහාසයට
 අදාළ තොරතුරු, ඒ පිළිබඳව පැරණි ග්‍රන්ථයන්ගේ
 සඳහන් විස්තර, ප්‍රදේශයේ ඇති චේතිහාසික ස්මාරක
 ආදිය පිළිබඳ විස්තර, සිතියම් හා සංචාරක තොරතුරු.

- (ආ) මෑත ඉතිහාසය - ප්‍රදේශයේ ඇතිවූ වැදගත් සිද්ධීන් (ප්‍රසිද්ධ උත්සව, විපත්, උපද්‍රව ආදිය) පිළිබඳ වාර්තා, ප්‍රකාශන, ඡායාරූප, පෝස්ටර්.
- (ඇ) පරිසරය - ප්‍රදේශයේ වන, සත්ව, හා භූ සම්පත් පිළිබඳ විස්තර හා සිතියම්, භූමි පරිභෝජනය, භූ විෂමතා, මංගාවන් පිළිබඳ සිතියම්.
- (ඈ) සමාජය - ප්‍රදේශයේ ජීවත්වූ සුප්‍රකට පුද්ගලයන්ගේ තොරතුරු, ජීවන චරිත හා කෘතීන්.
- (ඉ) පාලනය - සමූහවාදන සභා හා මහා මැතිවරණය පිළිබඳ විස්තර.

මෙයේ රැස්කරන තොරතුරු ඇතුළත් ප්‍රලේඛන මනා ලෙස සංවිධානය කිරීමත් ඒවා පරිහරණය කිරීමට පහසුකම් සැලැස්වීමත් ප්‍රජා තොරතුරු සේවය යටතේ සිදුවිය යුතුය.

සමාජිකය

ප්‍රජා තොරතුරු සේවයක් මගින් පුස්තකාල මගින් ආරම්භ කිරීම සඳහා මූලික වශයෙන් පුස්තකාලයෙන් සැලැස්විය යුතු සේවය පිළිබඳව මහජනතාව, පළාත් පාලන ආයතන, හා පුස්තකාල සේවකයින් තුළ දැනට පවත්නා සංකල්පය වෙනස් කළ යුතු වේ. පුස්තකාලයේ සම්පත් හා සේවකයින්ගේ සෞඛ්‍යී ඇති හැකියාවන් පිළිබඳව පළාත් පාලන ආයතන අවබෝධ කරගත යුතුවේ. එම හැකියාවන් ක්‍රමානුකූලව වැඩි දියුණු කිරීම සඳහා පුහුණු කිරීමේ වැඩ සටහනක් ක්‍රියාත්මක කළ යුතු වේ. මුදල් ප්‍රතිපාදනයේදී පුස්තකාල වියදම් සඳහා ප්‍රමුඛත්වයක් දිය යුතුය.

DISTANCE EDUCATION AND THE PUBLIC LIBRARY

Malini Wijesinghe

The concept of distance education is of comparatively recent origin. Varied terms such as distance-learning, correspondence education, continuous education, life long education, open learning, extension services etc, have been used to describe different aspects of this concept.

According to Ochoa¹ education at a distance may be defined as;

"a system based on the selective use of instructional media - both traditional and innovative - that promotes the self teaching - learning process to achieve specific educational objectives, with a potentially greater geographic coverage than the traditional face-to-face system of education."

1. OCHOA, H.L. Some basic issues implementing a distance educational system. Education of Adults at a Distance. London. 1981. p. 198 - 207.

The following features are inherent within a distance learning system,

1. Students

They are characterized by the following factors -

- (a) they are scattered geographically
- (b) they may lack formal academic requirements
- (c) their ages cover a wide range perhaps from 8 - 80
- (d) they may be already employed and therefore have limited time available for study.

2. Learning materials and methods -

- (a) they are designed for independent study
- (b) they have self assessment devices
- (c) contains features for the provision of feedback from students to staff & vice-versa.
- (d) The media & resources used may range from printed texts, slides, audio & video cassettes, films, radio & T.V. broadcasts, kits, computer assisted learning, tuition & counselling, student self-help groups, library facilities etc.
- (e) credit systems or modular structures provide for flexibility.

3. Operational logistics

In addition to what is found in any conventional system it also involves

- (a) the high-volume production of standardised learning materials which would involve printing presses, studios etc.
- (b) monitoring of students e.g. assigning them to centres, tutors, distribution of course materials etc.

Learning at a distance has taken a diversity of forms in different countries. There are various types of institutions catering to different levels of education. In certain countries such as the Dominican Republic & Colombia there are radio schools which impart information at a primary level. South Korea, Malawi & Australia provide courses of study through Correspondence Schools catering to the secondary level. At the tertiary level there are a variety of institutions scattered throughout the world providing distance education in numerous forms.

There are autonomous open learning institutions such as the British Open University which provide first degree, postgraduate and continuing education courses. Among others which are modelled on this pattern are Pakistan's Allama Iqbal Open University, Thailand's Sukhothaimathirat Open University & Sri Lanka's own Open University, to mention but a few established within our own Asian region.

In some countries such as Soviet-Russia & the United States the traditional institutions provide extension services for external students.

Countries such as Australia, Kenya & Pakistan provide teacher-training courses. Other continuing education courses in health, nutrition & community education, agriculture etc. are also provided by distance teaching institutions.

In Sri Lanka as in most developing countries the demand for education has run ahead of available resources. With education extending into all sectors of society after the granting of free education, the traditional methods of education have not been able to cope with the demand. The creation of more universities and institutes of further education would only add to the already heavy burden of expenditure on social overheads.

Another constraint is that a formal system of education can admit only full time students and does not cater to the thousands of men and women who are employed and need or desire to further their education.

In these circumstances, and also due to the fact that the cost per student is much less than that in a conventional system, Sri Lanka too has turned to distance education in order to extend educational opportunities to all sectors of society in an economical yet effective manner.

The Distance Education unit of the Ministry of Education conducts a teacher training course. The National Library Services Board conducts a correspondence course in Library Science. The largest distance education system in Sri Lanka however, is the Open University which was launched in 1980.

The Open University system of Sri Lanka consists of a headquarters complex situated at Nawala & Regional & Study Centres strategically distributed throughout the island. The headquarters are geared towards the provision of lesson material in various forms and the administration needed to operate the system. The Regional & Study Centres provide the contact with the University that is essential for the welfare of the students scattered throughout the island. There are five Regional Centres in Colombo, Kandy, Matara, Jaffna, & Ampara & the Study Centres are located at Anuradhapura, Badulla, Galle, Kalutara, Kegalle, Kurunegala & Ratnapura. Tutorial classes are held at all these centres while laboratory & workshop facilities are available at the Regional Centres.

The following programmes of study are offered by the University.

The Foundation Student Programme

This programme enables the student to attain an education level equivalent to that of the G.C.E. (A.L.), thus providing a gateway to all the other programmes offered by the University.

The Certificate/Diploma Student Programme

This is designed

- (a) to provide an opportunity for those engaged in various fields of activity to improve their knowledge and skills.
- (b) to provide industry with trained personnel at the technician level.

and

- (c) to provide the country with a pool of trained manpower that can contribute towards the raising of the productive and service industries.

Under this programme the following courses are offered:

Entrepreneurship, Pre school Education, Professional English, Technology Courses in Civil, Mechanical, Electrical, Electronic, Telecommunication & Textile Technology.

Undergraduate Student Programme

At the moment degree courses are offered in science & Law.

Higher Degree Programme

There is a Postgraduate Diploma Course in Education. More courses will be offered at a later stage.

Nearly 16,000 students are now registered with the Open University. They are provided with course material at regular intervals in the form of printed texts. Audio cassettes are used with certain courses. There are facilities at the Regional & Study centres to listen to these cassettes.

In addition, students have to attend workshops, seminars, day schools, laboratory & workshop classes at the Regional Centres. Tape slide programmes, films & video programmes are incorporated into the course during these programmes.

There are self assessment questions incorporated into the lesson material. The students work is continuously monitored by means of assignments which have to be submitted regularly,

This provides a general picture of how the Open University operates in Sri Lanka today.

The Open University students and all students engaged in distance education need to do some additional reading in order to improve their background knowledge. It is not practical to set up a separate network of libraries within the country to satisfy their needs. Since books are prohibitively expensive the Sri Lankan student is not in a position to purchase his own reading material.

It is at this juncture that the public library system in the country could step into provide a much felt need. In Sri Lanka there are nearly 600 public libraries scattered throughout the country. This means that every student could have ready access to a library however small it may be. The great challenge now set before the public libraries is to provide the necessary reading materials for the students. If this is done there will be greater usage of the library and this would enable the library to improve its own resources as well, e.g. student demand may justify the purchase of a cassette player. If the system operates effectively it will be of mutual benefit to both the student (who is also a member of the public) and the library.

The OU has already taken steps to encourage and advise the public libraries to provide books for OU students. A list of "Recommended Reading for OU students" has already been distributed to the book trade and all the public libraries in the island. Liaison between the OU and the public libraries has

been established with the assistance of the National Library Services Board. This has been a gracious act on the part of the NLSB on behalf of the OU,

If the system is to function effectively however it is essential that the funding authorities are aware of the importance and need for providing these facilities to students. Unless sufficient funds are diverted towards this purpose the libraries cannot be built up to satisfy student needs. Hence the District Development Councils & Local Government Authorities must be aware of the potential that lies hidden within the library system to strengthen the performance level of our people and to upgrade and improve the nation's intellectual resources. Once they are cognizant of this fact then there will be no reluctance on the part of the authorities to disburse the funds.

Thus it is seen that for distance education to be an effective force in the upliftment of the educational resources of the country the public libraries have a great role to play. The development of both are mutually interdependent.

For the public libraries therefore, this is a great challenge to be taken up, so much so that one can visualise the 19th century concept of public libraries being "peoples universities," becoming a reality in this country. The public libraries must therefore not remain mere storehouses of knowledge, but retrieval of this knowledge should become so dynamic that these public libraries act as a catalyst in the process of the improvement of knowledge levels and consequentially, of performance levels, in our quest for development.

The public libraries, therefore have a challenging & dynamic role to play. The needed investment would be minimal when compared with the tremendous invisible qualitative contribution they would make to the upliftment of social & economic standards of our people.

REFERENCES

- CAMERON, Kenneth J. The Open University student as library user. Library Association Record Vol.75 (2). 1973
- DANIEL, John S; STROUD, Martha A; THOMPSON, John R (eds.) Learning at a distance. Edmonton: Athabasca University. 1982
- MacKENZIE, Norman; POSTGATE, Richmond; SCUPHAM, John Open Learning. Paris: Unesco, 1975.
- NEIL, Michael W (ed.) Education of adults at a distance. London: Kogan Page, 1981.
- OPEN UNIVERSITY OF SRI LANKA. Student handbook. Not yet published.
- SIMPSON, D.J. The Open University and United Kingdom public libraries. Library Association Record, Vol. 75(9). 1973.

SOME IMPORTANT PUBLICATIONS IN THE NATIONAL MUSEUM LIBRARY

K.V.S.F. de Soysa

The Colombo Museum Library was inaugurated on the 1st of January 1877; on the same day as that of the Colombo Museum. The Museum and Library go hand in hand as essential complements of each other in the advancement of knowledge.

The collection in this Library, amassed during the past one hundred and seven years is one of the best in Sri Lanka. It could be described as the largest and most valuable collection in the island. All types of material - books, manuscripts, periodicals, maps and prints have been added to its priceless collection.

The collection of Manuscripts transferred from the Government Oriental Library formed the nucleus of the Museum collection. This collection has been further enriched by the valuable material donated by individuals and organizations; by purchase; by a system of exchanging the museum publication - Spolia

Zeylanica with the publications of 460 foreign and local institutions and by legal deposit.

At present, this collection comprises of more than 600,000 books, 3635 palm leaf manuscripts and a good collection of maps and prints and periodicals. These cover almost the entire field of knowledge. Among them are the valuable collections of ola manuscripts purchased from Mr. H.C.P. Bell, the Hugh Neville collection donated by the beneficiaries of Mr. Neville; the Lorenz collection donated by his brother; the Sir Henry Blake collection of palm leaf manuscripts donated by Sir Solomon Dias Bandaranaike; palm leaf manuscripts donated by Dr. Paul E. Pieris; the W.A. De Silva collection of manuscripts donated by him and the collection of Sinhala periodicals and newspapers donated by Rev. Kalukondayawe Pannasekera Thera.

Among the rare ola manuscripts is found the Culla Vagga of Vinaya Pitaka, the Mahavagga of Vinaya Pitaka; the Vessantara Jataka; Ahalapola Daruwan Ketawima etc.

The Culla Vagga was purchased from Mr. H.C.P. Bell in 1937. It is over 700 years old and is thought to be the oldest manuscript in the island. Dr. Paranavithana reported that the mss. is written in characters of the 13th century. The colophon at the end of the mss. in Sinhala is of historical interest. It states that the mss. was copied by Sumedha Thera of Beligala when the hierarch Medhankara, under the patronage of King Parakramabahu was having religious texts copied so that every monk in the island may be supplied with one.

This Culla Vagga consists of 163 palm leaves, and considering its age is in good preservation. The boards are painted on both sides; the painting on the inner side of the end boards is well preserved and may not be of the same age as the writing. The painting on the outside has disappeared. Only a few traces are left on one of the boards.

The Mahavagga of Vinaya Pitaka is another mss. which deserves special mention. This has been copied at the instance of Peramune Rala of Siyambalapitiya of Galboda Korale and compiled on Monday, the full moon day of Vap, Saka era 1724 (i.e., Oct. 1802); was offered by him to the Sanga at Malvatte Vihare. When the English invaded Kandy and were pillaging the Malvatta Vihara in 1803, Rambukkana Sobhita Unnanse removed this book in secret and escaped through the forest of Hantana to a safe place, on account of the regard and honour he felt towards the book.

Palm leaf manuscripts are not usually illustrated, nor do they contain ornamental initial letters. But two illustrated ola mss. are found in the Museum Library. One is a copy of the Vessantara Jataka and the other the Ahalepola Daruwan Ketawima. The illustrations in the Vessantara Jataka resemble the painting of such jataka stories as depicted on the walls of Buddhist viharas.

Important Books in the Sri Lanka Collection of the Museum Library

The first book printed in Ceylon. This is a Sinhala prayer book - "Singaleesch Gebeede = Boek" published in 1737 by the Dutch Armoury Press. This book contains 40 pages. The paper is hand made, rag, and the print is still dark and clear. It is bound in thin red leather with a fine gold double border design. The first newspaper published in Ceylon too, is in this collection. This is the Ceylon Government Gazette of 15th March 1802. During these early times the Ceylon Government Gazette served both as the official organ of the Government and as the conveyor of news other than official. Poetry was not included. Confined to political and literary subjects.

A true and exact description of the most celebrated East Indian Coast of Malabar & Coromandel and also of the Isle of Ceylon by Philippus Baldeaus. Printed in 1672 in Amsterdam.

Baldeaus was a missionary who learnt the language, customs religious beliefs etc. of the inhabitants of Ceylon. Hence his book gives a very good description of the island. The title page is lengthy and the book covers other eastern countries too.

Part 2 of the book, consisting of 51 chapters and 240 pages refers to Ceylon. Covers early history too. Includes beautiful illustrations. 34 copper - plate engravings are scattered throughout the text. A map of Ceylon is also included.

An historical relation of the Island Ceylon in the East - Indies: together with an account of the detaining in captivity of the author and other Englishmen now living there and of the authors' miraculous escape, by Robert Knox.

Published in London in 1681. Contains 189 pages, photographs and a map of the island. The book is written in four parts. Part 1 containing 7 chapters give a description of the island, chief cities and towns, the manner of husbandry, flora and fauna. Part 2 containing 7 chapters describe the government of the island, the kings, manners, vices, recreation, revenues and treasures. A rebellion made against the king is also described.

Part 3 containing 11 chapters concerns the inhabitants of the island, their festivals, housing, diet, costumes, manners, employment, recreation, laws and language, sickness, death and burial.

Part 4 comprising 14 chapters gives an account of Knox's arrival in Ceylon, his captivity, audience with the king and escape. This gives an account of other nationals including Portuguese and Dutch who lived in the island.

An account of the island of Ceylon containing its history, geography, natural history, with manners and customs of its various inhabitants, to which is added the journal of an embassy to the Court of Candy by Captain Robert Percival.

Published in London in 1895. Contains 446 pages, maps, charts and illustrations of scenes of Ceylon. Includes a description of Veddhas, Flora, minerals etc. of the island.

An account of the interior of Ceylon and of its inhabitants, with travels in that island by John Davy. Published in London in 1821, contains 530 pages, includes photographs and a map of Ceylon.

This book is in 3 parts. The first three chapters describe the physical state of the island including Natural History. Chapters 4 - 6 deal with the political conditions of the interior. The next 7 chapters give an account of the religion of the Sinhalese. This is followed by the literature and arts of the Sinhalese, domestic manners and habits and an historical sketch. Part 2 is a narrative of travels of the author in the country. Part 3 gives the author's observations on the effects of climate and on the diseases prevailing in Ceylon.

Davy served on the medical staff in the army stationed in Ceylon from 1816 - 1820.

Adams Peak: Legends, traditional and historic notices of Samanala or Sri Pada by William Skeen. Published in 1870.

The book is rich in historic and legendary lore. It is divided into 10 chapters. The first two chapters discuss legendary, traditional and historic beliefs which have rendered this peak holy. Chapters 3 to 9 give a narrative of Skeen's three visits to the peak. He affords the reader a wealth of historical and sociological detail and describes experiences on route. The Sunrise is described beautifully. Skeen was the first professional government printer of Ceylon 1849 - 1872.

Ancient Ceylon by Henry Parker

Published in 1909. Contains 695 pages and 275 illustrations. Deals with many phases of the ancient civilization of the island, from earliest times. Begins with the history, life and religion of the

aborigins. Gives a very good account of village life.

He has woven into his book the story of "Ancient Ceylon" by drawing on the three sources from which history derives, namely, monument, record and tradition.

The book is in 3 parts.

Part 1 explains the origin and status of the first inhabitants.

Part 2 deals with structural evidence. Describes ancient stupas, irrigation works etc. useful to archaeologists.

Part 3 deals with arts, implements and games.

Parker was sent to Ceylon to investigate and report on the restoration of the ancient tank system in Ceylon. He arrived in Ceylon in 1873.

Ceylon: an account of the island, physical, historical and topographical with notices of its natural history, antiquities and production by Emerson Tennent. Published in 2 volumes, London, 1859. Contains 1285 pages, 62 chapters. Several illustrations by Andrew Nicholls are included.

This book gives a very good account of the geography, mineral resources, precious stones, climate, flora, fauna, literature, arts, culture, history and ruined cities of the island.

Sir Emerson Tennent was the Secretary of State in Ceylon. He was Acting Governor too.

Sketches of the costumes of the natives of Ceylon by John D.K. Van Dort. These are the originals drawn by him in 1861.

Illustrations of scenery, inhabitants and animals of Ceylon by Samuel Daniel. 1808.

Architectural remains, Anuradhapura, Ceylon: comprising the dagabas and contains other ancient ruined structures by James G. Smither.

Published by order of the Ceylon Government. Printed in London in 1894. Contains 64 pages of text and 67 plates - very large. A map of Anuradhapura is also included. These have been measured, drawn and described by Smither who was the Architect to the Government of Ceylon at that time.

Science Collection

Important books in the Science Collection include many publications on the fauna and flora of Ceylon. The early transactions and proceedings of learned societies of the world have been collected from the time of establishment of the Museum in 1877. Most of them are the only copies available in the island.

Some of the other important books are :-

The Challenger Reports From vol. 1, 1894 onwards. The entire set is available.

Complete sets of Proceedings Zoological Society of London (1830 onwards); U.S. National Museum Reports (1905 to date) U.S. National Museum proceedings (1870 to date)

Smithsonian publications (1885 to date)
Zoological records vol. 1, 1864 to date.

A history of the Birds of Ceylon by Vincent Legge. Published in 2 volumes in London. 1880. Contains 1237 pages.

Includes 34 coloured paintings in natural colours. A map of Ceylon and coloured illustrations are included.

Birds are described under order, family and species. Gives zoological classification. Vernacular names are also included. External characters, size, colour etc. of both male and female birds are given. Covers distribution and habitats etc.

The introduction gives an account of the geography and climate of the island. Legge was a soldier in the army sent to Ceylon. Governor Gregory obtained government help for the publication of the book which is very valuable for the study of the birds of Ceylon.

The publications by Trimen, Moore, Moon, Bennet, Kellart, etc. and an almost complete set of the Fauna of British India series are also available,

Described above are only a few of the important books and manuscripts in the vast collection of the Library of the National Museum of Sri Lanka.

මහින්ද ඒළප්පාට

පසුගිය දශකය තුළ සිංහල ළමා සාහිත්‍යයේ සිසු වර්ධනයක් වී යැයි කිහිපම අපට අසන්නට ලැබේ. එහෙත් මෙම වර්ධනය සංඛ්‍යාත්මකව ද, තෘතීයික ගුණාත්මකවදැයි විපරම් කර බැලීම වටී. මෙවැනි අධ්‍යයනයක මූලික පදනම විය යුත්තේ ප්‍රථමයෙන් හොඳ ළමා සාහිත්‍යය යනුවෙන් අදහස් කරනුයේ කුමක්දැයි හඳුනා ගැනීම වේ. විශේෂයෙන්ම මෙය අවශ්‍ය වනුයේ ලංකාවේ වර්තමානයේ ලොකු අකුරෙන් චිත්‍ර කිපයක් සහිත 1/8 ප්‍රමාණයේ පිටු 12 හෝ 16 ක පොතක් බොහෝවිට ළමා පොතක් වශයෙන් හඳුනා ගැනීමට අප බොහෝ දෙනෙක් පුරුදුව ඇති නිසාය.

ලංකාවේ ඕනිවත ළමා පොත් ප්‍රධාන වර්ග දෙකකට අයත් විය හැකිය.

- (1) ළමා ලේඛකයන් විසින් ලියනු ලබන පොත්
- (2) ළමයින් සඳහා වැඩිහිටියන් ලියනු ලබන පොත්

ඉහතින් සඳහන් කළ මුල් ගණයට අයත් බොහොමයක් පොත්වල ළමා සිතුවම් පැතුම් අන්තර්ගතව තිබෙන්නට පුළුවන. ළමා ලේඛකයන්ගේ කුශලතා වර්ධනය සඳහාත් සිවුන්ගේ ළමා මනා භද්‍රතා හැකිව වශයෙන් මේ පොත් වැදගත් වේ. ඒවාගේම සිවුන්ගේ කුශලතා වර්ධනයට උපකාරී වීම් වශයෙන් ඒවා කියවීමට උත්තේජකරවීම කාගේත් යුතුකමකි. එසේ වුවත් හොඳ පොතක් වශයෙන් සැලකිය හැක්කේ පුළුල් අවබෝධය, විෂය ආණය, අත්දැකීම් සම්භාරය හා පරිණත ඔව්න් මට සිලිවු වුන කෘතියකි. මේ නිසා ළමා ලේඛකයන් අතින් ලියවුනු පොත්වලට වඩා පුළුල් ඔව්න් වැඩිහිටි ලේඛකයන්ගේ කෘතිවල දක්නට තිබිය යුතුය.

ළමයින් සඳහා පොත් ලිවීම විෂය ක්ෂේත්‍රයක් වශයෙන් වර්ධනය වූයේ මනෝ විද්‍යාත්මක හා අධ්‍යාපන විද්‍යා සංකල්පයන්ගේ වර්ධනයත් සමඟය. මේ මගින් ළමා මනස පිළිබඳව අවබෝධයකුත් ඒ සඳහා භාවිතා කළයුතු අධ්‍යාපන ක්‍රම මොනවාද යන්නත් විග්‍රහ කැරේ. වර්තමානයේ සංවර්ධනය වූ රටවල ලේඛකයන් තම කෘති රචනා කරනුයේ මෙම මූල ධර්මයන් පදනම් කරගෙනය.

මුල් කාලයේ සිටම අපේ මුතුන් මිත්තෝද ශ්‍රාවකයන්ට උචිත අයුරින් කථා කීමේ කලාව දැන සිටියහ. මුදු රජාණන් වහන්සේ ද ධර්මය දේශනා කිරීමට වැඩිමට පෙර එදින රස්ව සිටි අයගෙන් ධර්මලාභය ලබන අය කවුරුන්දැයි විමසා බලා ඒ අයට සුදුසු ආකාරයට ධර්මය දේශනා කළ ඔව් ක්‍රිස්ටියානියෙක් සඳහන් වේ. වර්තමානයේ වුවද ස්වාමීන් වහන්සේලා ධර්මය දේශනා කරනුයේ ඒ ඒ අවස්ථාවල් අනුව උගත් නුගත් දායකයන් දෙස බලා ඔව් අප කවුරුන්දන්නා කරුණකි.

අපගේ ළමා පොත් බොහොමයක් වයස් සීමා රාශියක් සඳහා ලියන ලද ඒවා වෙති. එනම් "ළමා" පොත් සියලුම ළමයින් සඳහා යැයි වැරදි සංකල්පයක් අප අතර ඇත. එක් එක් වයස් සීමාවන්ට උචිත හේමා, වචන කෝෂ, රචනා ශෛලිය ආදිය

හා විෂය වස්තූන් වෙතත් විය යුතුය. ඒ නිසා සාමාන්‍ය වශයෙන් වයස
 අවුරුදු 03 සිට 05 දක්වාත්, අවුරුදු 05 සිට 08 දක්වාත්,
 අවුරුදු 08 සිට 12 දක්වාත්, අවුරුදු 12 සිට 15 දක්වාත් යනාදි
 වයස් සීමාවන් සඳහා වෙනස් වෙනස් ආකාරයේ පොත් රචනා කිරීම
 අවශ්‍ය වේ. මේ සඳහා නිදසුනක් වශයෙන් ගතහොත් එක් ළමා
 පොතක කුමරියක් කුරුල්ලෙකු හා විවාහ වීමක් පිළිබඳව සිද්ධියක්
 දැක්වේ. මෙය කුඩා ළමයින් සඳහා ලියන ලද පොතකි. මෙම
 කථාව කියවන ළමයා තම ගුරුවරයා හෝ මව හෝ පියා ළඟට
 පැමිණ "විවාහය" යනු කුමක්දැ යි විමසනු නියතය. මෙය විස්තර
 කිරීම අමාරු සංකල්පයක් වන අතර, එය වඩා දුෂ්කර වන්නේ
 කුරුල්ලා හා කුමරිය අතර වන විවාහය අභව්‍ය සිද්ධියක් වන
 හෙයිනි. සමහර විට මාමා හා නැන්දා කෙනෙකුගේ විවාහය ළමා
 තේරුම් ගත්තත් මේ අභව්‍ය සිද්ධිය තේරුම් ගැනීමේ හැකියාවක්
 සිතුව තැන. විවාහය වැනි අපැහැදිලි තේමාවන් තැනිව වුවද කුඩා
 ළමයාගේ අත්දැකීම් පදනම් කරගෙන ළමයින් සඳහා නිර්මාණයක්
 කිරීමේ අපහසුතාවයන් තැන. සිවුන්ගේ සෙල්ලම් ලෝකය, සමනල්ලු
 කුරුල්ලන්, දූව පතිත හැටි, ක්‍රීඩා කරන ආකාරය වැනි දේ
 මේවාට පදනම් විය හැකිය.

විවාහය තේමා කරගත් කථාවක් උචිත වනුයේ වයස
 අවුරුදු 08 ක් පමණ ඉක්මවූ ළමයින්ට යැයි කිව හැකිය. අනිත්
 අතට ඒ අය වුවද කුරුල්ලෙකුගේ හා කුමරියකගේ විවාහය අභව්‍ය
 සිද්ධියක් වශයෙන් සලකනු ඇත. විශේෂයෙන් තව්න තාත්තණයේ හා
 විද්‍යාවේ වර්ධනය සිවුන්ගේ චින්තනයට වඩාත් බලපානු ලබයි.
 එහෙත් සිදු විය හැකි එදිනෙදා සිදු නොවන කුමරියකගේ හා සිංහ-
 යකුගේ සංවාසයට එවන් වයසක දරුවෙකු වුවද අභව්‍ය සිද්ධියක්
 යේ නොසලකනු ඇත. මෙයින් පෙනී යන වැදගත් කරුණක් නම්
 කුමරියා තෝරා ගන්නා තේමාවන් ළමයාගේ අත්දැකීම් කොපුයට
 අනුරූප වන ඒවා විය යුතු බවයි. අදහූ අත්දැකීම් වුවත් එය

- ඔහුගේ විෂය කෞතුකයට යොමු වන්නක් විය යුතුය.

ප්‍රමිතීන් සඳහා ලියන කෘතියකදී විශේෂ අවධානයක් යොමු කළයුත්තේ ඒ ඒ වයස් සීමාවන් සඳහා භාවිතා කළයුතු වචන කෝෂය තෙරෙහි ය. ඉංග්‍රීසි භාෂාව පිළිබඳව තම වාග් විද්‍යාඥයන් විසින් දැනටමත් එක් එක් වයස් සීමාවන් සඳහා භාවිතා කළයුතු වචන කෝෂ මොනවාද යන්න පුළුල් පර්යේෂණ වලින් පසුව ගොනු කොට තිබේ. ඒ නිසා ලේඛකයෝ තම කෘතිය ලියනු ලබන පාඨකයන් හඳුනාගත් පසු, ඊට අනුරූප වන වදන් කෝෂයේ සීමාවන් තුළ තම කෘති නිර්මාණය කරති. සමහර විට වදන් කෝෂයේ සීමාවීම නිසා ම ඉදිරිපත් කරන අත්දැකීම් ද සීමා කිරීමට ඔහුට සිදුවේ. මන්ද යත් ඊට පරිමාණිත වදන් තම කෘතිය සඳහා උපයෝගී කර ගත නොහැකි හෙයිනි.

ශ්‍රී ලංකාවේ මෙහිදු වදන් ගොනු කර ගැනීමක් තවම සිදුකර නැති නිසා නූතන ලේඛකයන් වෙත පැවරී ඇත්තේ පුළුල් වගකීමකි. විශේෂයෙන් අප භාවිතා කරන චිත්‍ර සිංහලයේ ඇති පුළුල් වදන් මාලාවෙන් එක් එක් වයස් සීමාවන්වලට උචිත වදන් ප්‍රමාණය ලේඛකයා තෝරා ගතයුත්තේ අද ඔහු සතුව ඇති අවබෝධය හා පරිත්‍ය භාවය පදනම් කරගෙනය. එකම කරුණක් දෙවිධියකින් කිව හැකිය. නිදසුනක් වශයෙන් පහත සඳහන් වැඩි දෙස බලමු.

" පුරාණයෙහි වරක අප බෝධිසත්වයන් වහන්සේ දඹදිවෙහි මහෙෂ්වර පණ්ඩිතව තම ඉපිද.... "

" අපේ මුදු සාදු මුදුවන්නට මහත්සි ගත්තේ හුඟ කාලයක සිට. ඒ එක වාරයක එතුමා ඉන්දියාවේ ඉපදුනා. එතකොට එතුමාගේ තම මහෙෂ්වර "

මේ කියමන් දෙකෙහි භාෂා විලාශයේ වෙනසකුත්, වචන සංඛ්‍යාවේ වෙනසකුත් දක්නට ලැබේ. නැවත ප්‍රමයෙකුට සිද්ධියක් කිව යුත්තේ විස්තරාත්මකව අවබෝධ වන පරිදිය. වයස් ගතවන

විට තමන් සතු අනු හඹිත් හා අවබෝධයන් හේතුකොට හෙත විස්තර
 තොනළ දේ වටහා ගැනිමේ හැකියාවක් තිබේ. යම් යම් කරුණු
 පැහැදිලි කිරීම අනවශ්‍ය වන්නේ ඒ වන විට සමහර අනුහඹිත් ඔහුට
 අත්වර්තව ඇති හෙයිනි. වර්තමාන සිංහල ළමා සාහිත්‍යයේ වදන්
 භාවිතය පිළිබඳව ප්‍රමාණවත් අවබෝධයක් යොමු වී තැනි ඔව් පෙනේ.

අද ලඟාවේ ළමා පොත් වශයෙන් හඳුන්වනු ලබන
 ඔොහොමයන්ම කතාන්දරය. වෙනත් දියුණු රටවල වෙත වෙත විවිධ
 විෂයයන් පිළිබඳව පොත් ලියනු ලැබේ. මෙයින් ළමයෙකුගේ වටා
 පිටාව, ළමා පරිසරය, සෞඛ්‍යය හා විද්‍යා දැනුම ගැන අවබෝධ-
 යක් ලබා දීමටත්, එය වර්ධනය කිරීමටත් උපකාරී වන පොත් පත්
 ඔොහොමවට පළකර තිබේ. අප රටේ ළමා කථා පහ මින හැරුණ-
 විට වෙනත් විෂය පිළිබඳව ලියවුණු පොත පත ඉතා අඩුය. චේතියා
 කථාවක් කියවීමට ආසාවක් තොමැති ළමයෙකුට පොතක් ගැනීමට
 උත්තරුවක් නැත. ඒ නිසා එබඳු කෞතුයන්හි ලියවුණු පොත පත පළ
 වන්නේ තම් අලෙවි වන පොත් සංඛ්‍යාවේ වර්ධනය මීට වඩා වැඩි
 වනු නිසාය.

රටක සාහිත්‍යය ඔොහොම දුරට පෝෂණය වන්නේ සම් -
 භාව්‍ය කෘති පරිශීලනයෙනි. පත්තිය පතක් ජාත්‍යය, සඳ්ධර්ම රත්-
 නාවලිය වැනි කෘතින් ළමයින් පමණක් තොව වැඩිහිටියෝද පරිශීලනය
 කරනුයේ ලොකු ඇල්මකින් තොවේ. සමහර අවස්ථාවලදී එය එසේ
 විමට තුඩුදී ඇත්තේ එහි භාෂාවේ අද ව්‍යවහාරයේ පවත්නා භාෂා
 සම්ප්‍රදායට වඩා කඬෝරත්වයෙන් යුතු විමත් අවිවේකී පුද්ගලයන් තම
 පුළු විවේකයේදී කියවීමට වඩා ආසා කරනුයේ සැහැල්ලු කෘතියක්
 විමත් නිසා විය හැකිය.

රටක සාහිත්‍ය ඔොහොම දුරට වර්ධනය වන්නේ 'සම්භාව්‍ය'
 කෘති පරිශීලනයෙනි. ජාත්‍ය පොත, සඳ්ධර්ම රත්නාවලිය, අමාවතුර
 වැනි අපේ සම්භාව්‍ය කෘති පරිශීලනය අපේ ළමා පරපුර පමණක්
 තොව වැඩිහිටි පරපුර ද උත්තරුවක් දක්වන ඔව්හ් පෙනෙන්නට නැත.

මීට එක් හේතුවක් ඒවා වඩා තැබුරුව ඇත්තේ ධර්මතයට නිසා පාඩනයක් ඒ දෙස උදාසීන ගතියකින් ඔලන්නට වීමයි. දෙවැන්න විවේකයත්, විනෝදයත් පතා කියවන්නන්ට ඒවායේ භාෂා රටාව අනුවන වීමයි.

අද ඉංග්‍රීසි කථා කරන රටවල ශෝභෝ දෙනෙක් ද සම්භාව්‍ය කෘතිවල මුල් නිර්මාණ කියවා ඇත්තේ අල්ප වශයෙනි. එහෙත් ඒවා පිළිබඳව ඔවුනට අවබෝධයක් තිබේ. එසේ වී ඇත්තේ ශෝභෝ සම්භාව්‍ය කෘති විවිධ ලේඛකයන් විසින් එක් එක් වයස් සීමාවන්ට අනුරූප වන පරිදි සම්පිත්තිකාත්මකව තැවත ලියා තිබීම නිසාය. නිදසුනක් වශයෙන් ගතහොත් ඡේන්ස්පියර්ගේ මුල් නිර්මාණය නොකියවූ ඉංග්‍රීසි කාරයෝ ඔවුන්ගේ අධ්‍යාපනයේ විවිධ අවස්ථාවලදීත් වැඩිහිටි භාවයට පත්වූ පසුත් විවිධ ආකාරයට ලියන ලද එකම කෘතිය පරිශීලනය කරන ලද්දෝ වෙති. ඡේන්ස්පියර්ගේ ජනප්‍රිය කථාවක් වූ 'හැමිලට්' කථාවේම විවිධාකාර මුද්‍රණ ශෝභෝමයක් අද දක්නට තිබේ. අපේ සම්භාව්‍ය කෘතිවලද පුරාතනයේ විවිධ ස්වරූපයෙහි පැවති ඔව එක් එක් ප්‍රදේශවල පැවති පෙල හා සත්‍ය හමුවීමෙන් පෙනේ. එහෙත් ඒවා මුල් කෘතියෙන් වෙනස්ව ඇත්තේ ඉතාම අල්ප වශයෙනි. ධර්මමානයේ සමහර ලේඛකයන් ඡේන්ස්පියර් වැනි විදේශීය ලේඛකයන්ගේ කෘති පරිවර්තනය කර තිබේ. මේ අතින් ඔලන කල මේ කථා තැවත (RETOLD)කිවේ ක්‍රමය අප රටේ වර්ධනය වී තැන. මේ සම්භාව්‍ය කෘති විවිධ වයස්වලට අනුරූප වන පරිදි තැවත කීමට ලේඛකයන් උත්සුක වන්නේ නම් ඒවා ජනප්‍රිය වනවාට අනුමානයක් තැන.

ළමා පොතක තේමාවට මෙන්ම පොතේ සැකැස්මටද දැඩි අවධානයක් යොමු කළයුතුය. අප රටේ අඩුම අවධානයක් යොමු වී ඇත්තේ මෙම කාර්යය කෙරෙහි ඔව කණ්ඩායුවෙන් වුවද කිවයුතුය. ඒ නිසා වර්තමානයේ හෝ දෙකකින් යුත් පොතක් ඔාල කඩදාසියේ මුද්‍රණය කිරීම අප අතින් සිදුවේ. ළමා පොතක් හොඳ කඩදාසියේ

වර්ණවත්ව මුද්‍රණය වීම ළමයෙකුගේ මනස ඇද ගැනීමටත්, පොත පිළිබඳව උනන්දුව වැඩිවීමටත් උපකාරී වේ. බොහෝ විට අද පිටු-වහුයේ පිටු ප්‍රමාණය තීරණය කර ගත් කතුවරයා කථාවක් සකස්කොට එහි පිටු ප්‍රමාණයේ අඩුව පුරවා ලීමට විත්‍ර කීපයක් යොදා ගැනීමයි. මේ කියාම කථාවක ඇති වැදගත්කම ළමයාගේ මනස පිහිටන විත්‍රයට තෑගි ඇති අවස්ථා පොතින් බැහැර කරනු ලබයි. එහෙත් හොඳ පොතක විත්‍ර හා සකසුම තීරණය විය යුත්තේ පිටුවල ප්‍රමාණය අනුව නොව කථාව හා තේමාව පදනම් කරගෙන විය යුතුවේ. අලියෙකු, වඳුරෙකු සහ කුරුල්ලෙකු ඔවුන්ගේ නායකයා කවුදැයි සොයා ගැනීමට දැරූ උත්සාහය පදනම්වූ කෙටි ජාත්‍ය කථාවක් තැවත ළමා කථාවක් ලෙස පෙල සකස් කර ගැනීමේදී එම පෙල පිටු 04 කට සීමාවිය. එහෙත් එය පිටු 32 කින් යුතු මනහර ළමා පොතක් බවට පරිවර්-තනය කර ගතහැකි වූයේ දක්ෂ විත්‍ර ශිල්පියෙකුගේ දක්ෂතාවය කියාය.

සිංගල ළමා පොත් විත්‍ර කීපයක් සහිතව තීර්මාණය කරනු ලබන්නේ පොතේ මිල වැඩි නොවිය යුතුය යන මතයෙනි එල්බ් ගෙන සිටීම කියාය. මවක් කලතට පෙර රුපියල් 150/-වූ සාරියක් රුපියල් 300/- කට වුවත් දුෂ්කරතා මධ්‍යයේ වුව මිලදී ගනී. රුපියල් 45/-ත් වූ කම්සයක් රුපියල් 150/- කට පියෙත් මිලදී ගනී. එහෙත් අඩු මිලට ගැනීමට සාරි හෝ කම්ස ද තිබේ. එසේ තිබියදී මේ අය වැඩි මිල භාණ්ඩ මිලදී ගන්නේ ඔවුන් හොඳට අඳිමට පැළඳිමට කැමති කියාය. එවන් අයෙකුට පොතක් මිලදී ගැනීමට ගිය විට රුපියල් 10/- ක පොතක් මිල වැඩියැයි කිව හැකිද ? ලකාවේ සෙසු ද්‍රව්‍යවල මිල වැඩිවූ අනුපාතය දෙස බලන කල පොත්වල මිල වැඩිවී ඇත්තේ ඉතාම අඩු අනුපාතයකිනි.

හොඳ නොවන තිමාවකින් යුතු පොතක් අඩු මිලකට දිය හැකිවා මෙන්ම හොඳ තිමාවකින් යුතු පොතක් වැඩි මිලකට විකිණිය යුතුය. මෙම කාර්යයෙහි ශාධක අද දෙකක් තිබේ. ඒවා නම් පොත්

වෙළෙඳා හා දෙමාපියන්ය. වෙළඳ සැලකට පොත් රැගෙන ගියවිට පොත් වෙළෙඳා ප්‍රථමයෙන්ම කවරයේ පිටුපස හරවා මිළ බලයි. ඉන්පිට ඇතුළත ඇතුරු හා චිත්‍ර බලයි. ඒ අනුව අත්තර්ගය කුමක් වුවත් වෙළඳ සැල් හිමියා ළමයා ගතයුතු පොත තීරණය කරයි. දෙවනුව ළමයින් ගතයුතු පොත තීරණය කරනුයේ දෙමාපියන් විසිනි. ළමයා පොත දෙස බලා පොතක් ඉල්ලයි. මව කවරයේ පිටුපස බලා අඩු මිළ පොත ගැනීමට ළමයා පොළඹවයි. වෙනත් ඊටවල පොත් වෙළඳ සැල්වල ළමයින් සඳහා වර්ග කරන ලද පොත් වෙත- මම කොටස්වල ප්‍රදර්ශනය සඳහා තබා තිබේ. කෙනෙකුට වෙළඳ සැලට යනුයේ ළමයා තනිවමය. ඒ අනුව ඔහු සුදුසු පොත තෝරා ගනියි. අද එසේ තෝරා ගනු ලබන ළමයාට දෙමාපියන් හුදෙක් මිළ වෙනුවට හොඳ අත්තර්ගය පිළිබඳව උපදේශයකින් පොත තෝරා ගැනීමට උපකාරී වන්නේ තමා ඔහු එම ළමයාට විශාල සේව- යක් කරයි.

අතින් අතට රුපියල් 35/- සිට රුපියල් 150/-

දක්වා වූ ආකෘතිය කරන ලද ඉංග්‍රීසි ළමා පොත් මේ ලංකාවේ එමට විකිණේ. එවැනි ළමා පොත්වල මිළ වැඩියයි කවුරුත් නොකියති. මිළ වැඩිව ඇත්තේ එදා දෙමාපියන් රුපියල් 4/-කට කියවූ පොත් අද රුපියල් 7/- ක් වූ නිසාය. මේ නිසා දේශීය ළමා පොත් වර්ධනයට තමා ඒවායේ මිළ දෙස වැඩිහිටි අය අලුත් කෝණයකින් බැලිය යුතුය. කථා කලාවට ද සිමා වූ ළමා පොත පත පළවීමට ද ප්‍රබල හේතුවක් වී ඇත්තේ නියවීම මේ අංශයටම තැපූරු කිරීම නිසාය. කුඩා අවධියේ සිට දැනුම වැඩිමට ද නියවීමට උත්සුක වීම වැඩිහිටියන්ගේ වගකීමකි. මේ රටේ ළමා ජනගහනයේ ප්‍රමාණය තරම්වත් ළමා පොත් ලංකාවේ පළවී නැත. මෙය උත්සාහ- වර්ධිත ඔවේ ලක්ෂණයක් වුවත් ලංකාවේ වැඩි අක්ෂර හැකියාව ඉහළ මට්ටමක පවතින රටක පැවතිය හැකි තත්ත්වයක් නොවේ.

මේ නිසා ළමා පොත් වැඩි වැඩියෙන් පළවීමටත් -

ඒවායේ නිමාවේ හා තත්ත්වයේ වර්ධනයක් ඇතිවීමට තම වැඩිහිටි
පාඨකයෝ ළමා සාහිත්‍ය කෙරේ දක්වන ආකල්පයේ ප්‍රච්ඡේද වෙනසක්
ඇති වීම අවශ්‍යය. වැඩිහිටියන් සොත්වලට අද දක්වන ප්‍රමුඛතාව-
යේ වෙනසක් ඇති විය යුතුය. "අද දරුවා හෙට ජාතියේ පියාය"
එසේ නම් ඔහුගේ අද ජාතියක වර්ධනය හෙට ඇති වන ජාතික
දියුණුවේ පදනම බව අමතක නොකළ යුතුය.

පුස්තකාලය යනු ජාතික උරුමයකි

එල්. ගුණරත්න

ශ්‍රී ලාංකික ජනතාවට පුස්තකාලය ආගන්තුක වශයෙන් ලැබුණු වස්තුවක් නොවේ. අතීතයේ සිට ම හිමි ව පවත්නා, ජාතික උරුමයකි. පුස්තකාලය සඳහා ව්‍යවහාර වන 'පොත්ශාල' යන වචනය නො ඇසූ තොදත්තා හැමියෙකු මීට දශක තුන හතරකට පෙර මෙරට ගමන සිටියහ යි කිවහොත් එය අසත්‍යයක් කරවි. එයට හේතුව නම් එදා හමේ සැම පත්තලක ම තරමක හෝ පොත් ශාලන් පිබිම යි. පත්තලට අයත් සැම පුර්ණය ස්ථානයක් තරමටම එදා පොත්ශාල ද හැමියනට පුර්ණය වස්තුවක් විය.

එදා හැම ජනතාව පොත්ශාල පුර්ණය වස්තුවක් සේ සලකන ලද්දේ හුදෙක් එය ආගමික ධර්ම භාණ්ඩාගාරයක් ය යන හැඟීමෙන් ම නොවේ. පොත යනු ප්‍රඥාලෝකය සපයන ප්‍රදීපයක් යන හැඟීම ද ඇතිව යි. විශේෂයෙන් ම පුස්තකාල පොත් ලිවීමට අවශ්‍ය උපකරණ සපයාදීම, ලේඛකයන්ට ඔරපැත් දීම එදා හැමියා සලකන

ලද්දේ එතු ජත්තයෙහි නිරෝහි මනා පෙනුමැති ඇත් ලැබීමට හේතුවන මනා පුණ්‍යකර්මයක් ලෙසිනි. අතුරු නොදැන්ම, නියවිත්තට නොහැකි-විම පෙරු කළ පවත විපාකයක් සේ ද සැළකිණ. මේ නිසා පොත් කෙරෙහි ඔවුන් තුළ වූයේ මහත් භෞරවයකි. කවර හෝ මුද්‍රිත පොතක් වුව නොමනා සේ පරිහරණය කිරීම පවා හැළියත් එදා සළකන ලද්දේ පවත් ලෙසිනි. "වඤ්ඤා පුරතට පොත අර ගන්නේ" වැනි උපදේශ එදා හැළියා පොත කෙරෙහි දක්වන ලද මහත් භෞරවය නොතරම් ද යනු හෙළි කරයි.

පොත් කෙරෙහි වූ මේ භෞරවය පොත්ගැල කෙරෙහි වඩාත් ප්‍රබලව පැවතියේ එය පොත් පත් රැසක් එක්තැන් වුනු ආකෘතියකට ගොඩනැගීමට යන හැකිම නිසයි. හැළියතට මේ හැකිම ලැබුණේ ඔවුන් සතු වූ සංස්කෘතිය මගිනි. ස්වකීය ජීවිත මාර්ගය සකසාගන්නට ශ්‍රත්තවත්තය ඉවහල් වන බව ඔවුන්ගේ සංස්කෘතිය ඔවුන්ට පෙන්වා දුන්නේය. ධර්ම ශ්‍රත්ත රචනය නිසා ලෝ වැඩ අවක් සිදුවන බව පුජාවලි කතුවර මධුරපාද හිමියෝ පෙන්වා දෙති. එහි ලා සත්වැනි ලෝ වැඩය සේ ඒ හිමියන් දක්වා ඇත්තේ "අක්කරභාසාසය ඇති සත්පුරුෂයන් සාවද්‍යවූ කර්මාන්තයන් හැර නිරවද්‍ය වූ ධර්මයෙන් ආත්මාර්ථ පරාර්ථ සදා ගනුර්භ සි සිතා නිරවද්‍ය ජීවිතයෙන් ඒ ඒ තත්ති ධර්ම ආකාරී ලෝ වැඩ කිරීම ය. මේ නිසා අතිතයෙහි සිටම මෙරට ජනතාව පොත් පත් පිළිබඳ අසිමිත භෞරවයක් දැක්වීම, පොත් පත් ලියවීම, පොත් ගැල් ඉදිකිරීම හා රැකීම සංස්කෘතික ලක්ෂණයක්, ජාතික උරුමයක් නොව සළකා ඇත.

මෙරට පුස්තකාලය හෙවත් පොත් ගැල ඇති වූයේ ආගමික ආයතන ඇසුරෙන් බවට සැකයක් නැත. මිහිඳු මා හිමියන් මුදු සමය හඳුන්වා දීමත් සමග ම ලේඛන කලාව ද මෙරට තහවුරු වූ බව මි.පු.තුන් වන සියවසේ සිට ලියැවී ඇති ලෙන් ලිපි, හිරි ලිපි ආදියෙන් පැහැදිලි වේ. එනිසා පොත් පත් ලිවීමත් ලියූ පොත් පත් එක් රැස් කිරීමත් සමහර විට එදා සිට ම සිදු වන්නට ඇතැයි

සිතිය හැක. එහෙත් ශ්‍රී.පු.පළමු වන සියවසේ අග කොටසෙහි දී පමණ වළඟවීමා රජු විසින් ත්‍රිපිටකය ඉන්ද්‍රාභයා කිරීම මෙරට පුස්තකාලයන්ගේ ආරම්භයට අදාළ වැදගත් ම සිද්ධිය සේ කොහොට් උගන්තු සලකති. එතැන් සිට නැවත නැවත ත්‍රිපිටකය පිටපත් කිරීම මගින් විහාරස්ථානයන්හි පුස්තකාල පැන නැගුණු බවට සැකයක් නැත. ඒ අතර ම මිහිඳු හිමියන්ගේ අවධියේ සිට පැවති සිංහල අටුවා ද ඉන්ට ගතවී පුස්තකාලයන්හි තැන්පත් වන්නට ඇත.

ලාංකික ථෙරවාදී හින්දුන්ගේ මූලස්ථානය වූ මහාවිහාරය ඔවුන්ගේ ප්‍රධාන අධ්‍යාපන ආයතනය ද විය. මිහිඳු මා හිමියන් නිසා ඇරඹුණු මේ මධ්‍යස්ථානය දිගු කලක් තිස්සේ එක් රැස් කළ ධර්ම පොත පත සහිත විශිෂ්ට පුස්තකාලයක් සේ පවත්වා ගෙන ගිය බවට සැකයක් නැත. ශ්‍රී.ව.පස්වන සියවසෙහි දී ලන්දිවට පැමිණි බුද්ධ-සෝභ හිමියන් මහා විහාරයෙහි දුරකතර තමා ඉන්ද්‍රාකරයෙහි නැවති සිංහල අටුවා පාළියට තඟන්නට වූ බව මහා වංශයෙහි සඳහන් වේ. 'ඉන්ද්‍රාකර' යනු පුස්තකාලය යි. මේ අනුව විදේශික විශිෂ්ට උගතුන්ට පවා ගැඹුරු පර්යේෂණ කටයුතුවල නිරත වෙමින් අතිශය වැදගත් ඉන්ට ලිවීම සඳහා ඇසුරු කිරීමට තරම් ප්‍රමාණවත් වන පුස්තකාලයක් මහා විහාරය තුළ පැවති බව පෙනේ.

මහා විහාරයටත් වඩා අභයගිරිය අධ්‍යාපනික වශයෙන් වැදගත් ආයතනයක් විය. එහි විෂය මාලාව හුදෙක් මහා විහාරයෙහි මෙන් ථෙරවාදී මුදු සමයවම සීමා වූයේ නැත. මහායාන ධර්මයටද මුල් තැනක් ලැබුණේය. එනිසා මහායානික ධර්ම ඉන්ටයන්ද එහි එක්රැස් කරන ලද බව කිවයුතු නොවේ. භාරතීය මහායාන පඬි-වරයන් නිතර අභයගිරියට පැමිණීම නිසා භාරතීය ඉන්ට ද එහි එක් රැස්වූ බවට සැකයක් නැත. පාළිය පමණක් නොව සංස්කෘතය ද එහි ඉගැන්විණි. ඇත්ත වශයෙන් ම එහි ප්‍රධාන භාෂාව බවට පත්ව තිබුණේ සංස්කෘතය යි. එනිසා ම සංස්කෘතයෙන් ලියවුණු වේද, වෛද්‍ය, රේඛානිෂ්, අර්ථ ශාස්ත්‍ර, නීති ශාස්ත්‍ර හා කාව්‍ය කාව්‍ය

පිළිබඳ ග්‍රන්ථ ද එහි ප්‍රස්තූතකාලයෙහි එක් රැස් වන්නට ඇත. වරින් වර මහා විහාර පාක්ෂික රජුන් අභය ගිරියෙහි පොත පත විනාශ කරන්නට පවා පෙළෙහි ගියේ වෙරවාදින් අනුමත තොකළ පොත පත් එහි ප්‍රස්තූතකාලයන් පිරි ගිය නිසා විය හැක. කෙසේ නමුත් අභය ගිරිය උගතුන් පක්ෂපාතය කරන මා හැඟි පොත පත් පිරිගිය ප්‍රස්තූතකාලයෙන් පුත්ත වූ ඔව්හු වන මිහිඳු රජුගේ අභයගිරි සෙල් ලිපි කියවන්නට පැහැදිලි වේ.

මහා විහාර අභයගිරි යන ආගමික කේන්ද්‍රස්ථානයන්හි පමණක් නොව මූලායතනයන්හි ද අධ්‍යාපනික ආයතන විය. අනුරාධපුර යුගයේ සිට කෝට්ටේ යුගයේ සිට ම පැවත ආ මේ මූලායතන ග්‍රන්ථ කරණයෙහි නියුතු කිසිවක්ගෙන් ගැටපි ගිය තැන් ද විය. එනිසා එවැනි ආයතන මගින් ද වැදගත් ප්‍රස්තූතකාලයන් පවත්වාගෙන ආ ඔව්හු පෙනේ. විශේෂයෙන් ම පිරිවෙත්වල ප්‍රස්තූතකාලය අතිවාරිය අග්‍රයක් විය. මේ ප්‍රස්තූතකාල සඳහා පොත් පත් ලියවීම එක් රැස් කරවීම සඳහා රජුන් පවා මුල් තැනක් ගෙන ක්‍රියා කොට ඇත. පළමු වන චීර්සඬානු රජතුමා, ප්‍රස්තූතකාල විදේශ ආක්‍රමණිකයන් විසින් විනාශ කළ නිසා ඉන්දියාවෙන් පවා පොත් පත් ගෙන්වූ ඔව්හු පුරාවිලියෙහි සඳහන් වේ. එපමණක් නොවේ එරජු විශාල වනයක් වැයකොට ගමන් පාසා ලියන්නන් ලවා පොත් ලියවූ ඔව්හු ද සඳහන් වේ. කෝට්ටේ යුගයේ විසූ හය වන පැරකුම්බා රජු සිය මවගේ නමින් පැපිළියානෙහි පිහිටුවන ලද සුනේත්‍රා දේවි පිරිවෙත සඳහා ඉදිකළ ගොඩනැගිලි අතරම ප්‍රස්තූතකාලයක් ද වූ ඔව්හු පැපිළියාන සෙල්ලිපියෙන් පැවසෙයි. ඒ රජු ද ලියන්නන්හට වැටුප් දී පොත පත ලියවූ ඔව්හු ද එහි සඳහන් වේ.

කෝට්ටේ යුගයෙන් පසු වෙරට අධ්‍යාපනික හා ශාස්ත්‍රික කටයුතු පිරිහී යාමේ හේතුවෙන් නුවර යුගය වන විට පොත පත කියවන්නට තරම් දැනුම ඇති අය වූයේ කලාතුරකිනි. පෙර මෙන් පොත් පත් ලිවිය හැකි අය ද මැද වුහ. ඒ නිසාම ප්‍රස්තූතකාල

පවත්වා ගෙන යාමක් ගැන අපට ඒ යුගයෙන් අසන්නට නොලැබේ. තැවත ඒ ගැන අසන්නට ලැබෙන්නේ සංඝරාජ මා හිමියන්ගේ අවධියේ සිට ය. ඒ මාහිමියන් තම ශිෂ්‍යයන්ට ලිවීම කියවීම ප්‍රශ්න කොට පැරණි පොත පත දුන්නේ එක් රැස් කර තැවත පිටපත් කරවන්නට විමත්, අලුත් ග්‍රන්ථ රචනා කරන්නට තම අනුභූතිකයන් මෙහෙයවීමත් නිසා යළිත් ලක්දිව ආරාමයන් හි පුස්තකාල හෙවත් පොත් ගුල් ඇති වන්නට විය. විශේෂයෙන් ම 19 වන සියවසේ සිට පොත් මුද්‍රණය වත්ම පත්සල් පොත් ගුල් විසින් කරවන්නට විය. එනිසා පුස්තකාල පොත් ගුල් පවත්වා ගෙන යාමේ ජාතික උරුමයට කරදීමට අපට යළිත් හැකි විය.

එහෙත් ජාතික අවශ්‍යතාවට ගැළපෙන අයුරින් නූතන ලෝකයේ පුස්තකාලය පිළිබඳ සංකල්පයට ගැළපෙන අයුරින් විවිධත් පුස්තකාලයක් පවත්වා ගෙන යාමේ කාර්යය ඇරඹුණේ පසුගිය සිය වසේ මැද භාගයෙහි බව පෙනේ. හුදෙක් පොත් පත් එක් රැස් කිරීම පමණක් නොව, ඒවා සංවිධිතව තැන්පත් කොට ප්‍රයෝජනයට ගතහැකි ශ්‍රව්‍ය දෘෂ්‍ය පිළිබඳ එකතුවක තත්ත්වයකට පුස්තකාලය ගෙන ඒමට අවශ්‍ය පසුබිම සැකසුණේ එතැන් සිට ය.

මේ අනුව ඇරඹුණු මුල් ම පුස්තකාලය ලෙස සලකනු ලබන්නේ 1845 පිහිටු වන ලද රාජකීය ආසියාතික සංගමයේ පුස්තකාලයයි. අතතුරුව 1870 දී රජයේ ප්‍රාචීන පුස්තකාලය ද 1876 කොළඹ නගර සභා පුස්තකාලය ද අරඹන ලදි. 1877 අරඹන ලද ජාතික කෞතුකාගාර පුස්තකාලය අද වනතුරු මහඟු සේවයක් ඉටු කරයි. මේ අතර විවිධ නගර සභා ප්‍රදේශයන්හි ද පුස්තකාල අරඹනු ලැබීය. මේ ඇරැහුණුවට පාර්ලිමේන්තුව, විවිධ දෙපාර්තමේන්තු, විශ්ව විද්‍යාල, පාසල් හා පිරිවෙත් ද පුස්තකාල පවත්වාගෙන යනු ලබයි. පුස්තකාල පවත්වාගෙන යාම සඳහා රජයෙන් පත් කළ පුස්තකාල සේවා මණ්ඩලයක් ද ඇත. ලේඛකයන්-ගෙන් පොත් මිළදී ගෙන පුස්තකාල අතරත බෙදා හැරීම මේ

මණ්ඩලයෙන් සිදුවන මහඟු සේවයකි. විශේෂයෙන් වර්තමාන සංවර්ධන මණ්ඩලවලින් ද පුස්තකාල සඳහා ලැබෙන සහයෝගය ඉමහත්. ඒ ඒ සංවර්ධන මණ්ඩලවලට අයත් ප්‍රදේශයන්හි පවතින පුස්තකාල පවත්වා ගෙන යාම ඒ මණ්ඩල මගින් සිදුවෙයි.

විශේෂයෙන්ම මෙහි ලා සඳහන් කළ යුතු දෙයක් නම් ලංකාවේ ප්‍රධානතම මහජන පුස්තකාල වන්නේ කොළඹ නගර සභාවට සම්බන්ධ පුස්තකාලය බවය. ශාස්ත්‍රීය විමර්ශන කටයුතුවල යෙදෙන කවරකුට වුව ද මේ පුස්තකාලයෙහි විමර්ශන අංශයෙන් ප්‍රයෝජන ගතහැක. සෙසු පුස්තකාලයන්හි තොමැති ශ්‍රත්ථා වුව ද බොහෝවිට මෙයින් සපයා ගත හැකියි. එසේ ම මෑතදී විහාර මහා දේවි උයනෙහි තැනූ අලුත් ගොඩනැගිල්ල තරා මේ පුස්තකාලය ගෙන යාමෙන් පසු එහි කටයුතු වඩාත් පුළුල් වී ඇත. එසේ ම විශාල පාඨක පිරිසකට ද සහභාගි විය හැක. මෙහි බාහිර අංශය මගින් කොළඹ නගර ප්‍රදේශ තුළ වසන්නන්ට කියවීම සඳහා පොත් විශාල ප්‍රමාණයක් දිනපතා හිකුත් කෙරෙයි. ඒ අතර එහි ජංගම පුස්තකාල සේවය මගින් ද ඉතා සැලකිය යුතු මෙහෙයක් ඉටු වෙයි.

අද පුස්තකාලය යනු සුදෙක් පාඨකයාට ම ඇරුණු තැනක් නොවෙයි. විද්‍යානුකූලව පොත් පත් රැස්කරන, රැස්කර හඹන, පාඨකයන් කියවීම, විමර්ශනය සඳහා වඩ වඩාත් පොළඹවන ආයතනයක් ද වෙයි. එහිසා එහි මනා සංවිධානයක් ඇති කිරීමට පුස්තකාල අධිකාරීන් මෙහෙය වන්නක් ද වෙයි. එහිසා පුස්තකාල විද්‍යාව හැදෑරූ ශිෂ්‍යයෝ දෙනකුට මෙන් ම වෙනත් කාර්ය පුහුණු ලත් රැකවද රැකියා සපයන ආයතන කොටසක් බවට ද පත් ව ඇත.

පුස්තකාලය මගින් ඉටුවන අනෙක් වැදගත් ම කාර්ය නම් ලේඛකයන් ව හා ප්‍රකාශකයන්ට තම කෘති පළ කර ගැනීමට සහාය වීමයි. එක් අතකින් පුස්තකාල සේවා මණ්ඩලය සැහෙන පොත් පිටපත් සංඛ්‍යාවක් ඵලට ගෙන බෙදා හරිනු ලැබෙයි. අනෙක් අතින්

පුස්තකාල විසින් ම ලේඛනයන්ගෙන් හා ප්‍රකාශනයන්ගෙන් පොත් මිළදී
 ගනු ලැබෙයි. මෙහි ලා කොළඹ කාගරික සභාවට අයත් මහජන
 පුස්තකාලය ප්‍රමුඛ තැනක් ගෙන කටයුතු කරනු දැක්ම සතුටට කරුණකි.
 සෙසු පුස්තකාලවලට වඩා මහජන පුස්තකාලය මගින් එක් පොතකින්
 පිටපත් රැසක් මිළට හැනෙයි. හුදෙක් මෙය තව තීරණය වැඩි කනි
 සඳහා ම තොව විවිධ ශාස්ත්‍රීය කෘති සඳහා මෙන්ම පැරැණි පොත
 පත සඳහා ද ආධාර කිරීමක් වෙයි. මෙසේ පුස්තකාල සේවය
 නිසා ම ශ්‍රීරාජ රචනයට මෙන්ම ප්‍රකාශනයට ද ලැබී ඇති අනුමැතිය
 අද ලේඛනයකට මෙන්ම ප්‍රකාශනයකට ද මහත් අත්වැඩිල්ලක් වන
 බව පැවසිය යුතු වේ.

කේ. ජයතිලක

"පොත" යන වචනය සඳහන් කළ පමණින් ඉන් අදහස් කෙරෙන්නේ කවර වස්තුවක් ද යනු අපි දකිමු. එසේ වුවත් නූතන ලෝකයේ අතිශයින් සංකීර්ණ වූ ක්‍රියාවලිය සඳහා මේ අවබෝධ මාත්‍රය පමණක් ප්‍රමාණවත් වන්නේ නොවේ. ඒ නිසා 'පොත යනු කුමක්ද ?' යන්න පිළිබඳව කිසියම් නිර්වචනයක් අවශ්‍ය වෙයි. විශේෂයෙන් ජාත්‍යන්තර සම්බන්ධතා වර්ධනය වී ඇති මෙවන් අවදියකදී එය වඩාත් තදින් දැනෙයි. නිදර්ශනයක් හැටියට දක්වතොත් කලාවට ඉහත පිටු හතර පහකින් යුත් ප්‍රකාශනයක් පවා ඉන්දියාවේ පොතක් හැටියට ගණන් ගනු ලැබිණ. එහෙත් ඉතාලියේ පොතක් සේ සලකනු ලැබීමට අඩු වශයෙන් මුද්‍රිත පිටු සියයක් වත් අවශ්‍ය විය. මේ නිසා සංඛ්‍යා ලේඛන පිළියල නිර්මාතෘයා ප්‍රදානය ආදී විවිධ කටයුතු සඳහා ජාත්‍යන්තර වශයෙන් පිළිගැනෙන සම්භාවක් තිබිය යුතුවිය. 1964 නොවැම්බර් 19 වැනිදා පැවැත්වූ එක්සත් ජාතීන්ගේ අධ්‍යාපන,

විද්‍යාත්මක හා සාහිත්‍යික සංවිධානයේ (යුනෙස්කෝ) මෙමඳු
සමභාවකින් යුත් එකඟත්වයකට පැමිණීමට පුළුවන් විය. මේ එකඟත්-
වයට අනුව කිසියම් ප්‍රකාශනයක් පොතක් හැටියට සලකනු ලැබීමට
පහත සඳහන් අවශ්‍යතා සම්පූර්ණ කළයුතු විය.

1. එය පිට කවරය හැර මුද්‍රිත පිටු 49 කට තොරතුරු
විය යුතුය. (මින් අඩු ඒවා ප්‍රස්තිකා හෝ පත්‍රිකා වේ.)
2. එක් කාණ්ඩයක් හැටියට හෝ කාණ්ඩ කිහිපයක් හැටියට
අනු පිළිවෙළින් කඩදාසි ගොනුකර එකට බැඳ තිබිය
යුතුය.
3. වාර ප්‍රකාශනයක් හෝ වෙළඳ දැන්වීම් ප්‍රචාරකයක්
හැටියට තිබුත් කළ එකක් තොරවිය යුතුය.
4. ඉක්මනින් තැනිටි යන අවශ්‍යතාවකින් යුක්තවුවත්
(සමරු ප්‍රකාශනයක් වැනි) තොරවිය යුතුය.
5. පොතේ පෙළට ප්‍රමුඛත්වයක් ලැබිය යුතුය.

ළමා පොත් හැර සෙසු පොත් සම්බන්ධයෙන් දැනට ලෝකයේ
ශෝගෝ රටවල් මෙම පිළිවෙත අනුගමනය කරනු දක්නට ලැබේ.

පොත පිළිබඳ මෙම නූතන සංකල්පය ඉතිහාසයේ දීර්ඝ
කාලයක් මුළුල්ලේ ඇතිවූ සංවර්ධනයක ප්‍රතිඵලයකි. එම සංවර්ධන
යුගයේදී ඉහත සඳහන් කොන්දේසිවලින් යම් යම් ඒවා සම්පූර්ණවූයේ
තැන. විශේෂයෙන් ම මුල් යුගයේදී පොත් මුද්‍රණයක් තොසිදුවුණි.
ඒවා ලියන ලද්දේ අතිනි. ලිවීමේ උපකරණ හැටියට ලෝකයේ විවිධ
රටවල විවිධ ද්‍රව්‍ය භාවිතයට ගන්නා ලදී.

ආදි මිසර වැසියෝ තපිල් තදි ඔබ වැවෙන පැපිරස් තම්
ඔබ වර්ගයේ ඇතුල් පොත්ත ගෙන එකට තබා අලවා කළා සමතලා
කොට ලිවීම සඳහා භාවිතා කළහ. කඩදාසි සඳහා අද ව්‍යවහාර

කරන 'පේපර්' තමාගේ ඉංග්‍රීසි වචනය සම්භවය ලබා ඇත්තේ ද පැපිරස් තමාගේ එම වචනය ආශ්‍රයෙනි. ලිවීම සඳහා පුරාණ කාලයේ භාවිතා කරන ලද අතිකුණු ද්‍රව්‍ය තම් සතුන්ගේ සම් තලා සකස් කරන ලද පර්ශමස් ගෙවත් පාර්ච්මන්ට්, මැටි පුවරු, පුස්තකොළ හා සිල්ස් රෙදිය. සංස්කෘත 'පුස්ත' යන වචනයෙහි මැටි යන තේරුම මෙන්ම පොත යන තේරුම ද ඇති බව කියති. එසේ තම් 'පුස්තක' යන සංස්කෘත වචනය සකස් කර ගන්නා ලද්දේ එයින් විය යුතුය.

කෙසේ වුවද ශ්‍රී ලංකාව ඇතුළු ඉන්දියානු කලාපයට අයත් රටවල පොත් ලිවීම සඳහා ප්‍රධාන කොටම භාවිතා කරන ලද්දේ පුස්තකොළය. තලගොඩ කපා තම්බා වියලා ගැනීමෙන් අතතුරුව සිහින්දු මතු පිටත් සහිත ලියක ඇඟිල්ලිමෙන් පිටවීමේ කරගනු ලැබේ. මේවායේ ලිවීම සඳහා උල් කටුවක් හෝ පත්තිකුණක් භාවිතා කෙරිණි. ලිවීමෙන් පසු අතුරු පැහැදිලිව හෝ යන සේ තම් මදිනු ලැබේ.

ශ්‍රී ලංකාවේ පොතේ ඉතිහාසය ක්‍රි.පූ.පළමුවැනි ශත වර්ෂය තරම් ඈත කාලයට විහිදී යයි. එම සියවසේ රජකළ වළඟම්බා (89-77) දවස මාලේ අලුවිහාරයේදී භික්ෂූන් විසින් ක්‍රිපිටකය ග්‍රන්ථාරූඪ කළ බව මහාවංශයේ සඳහන් වෙයි. මෙසේ ආරම්භවුනු පොත් ලිවීම කෝට්ටේ හයවැනි ශ්‍රී පරාක්‍රමබාහු රජු දවස වන විට, එනම් පසළොස් වැනි ශත වර්ෂය වනවිට වැටුප් ගෙවා පොත පත ලියවීමේ තත්ත්වය දක්වා වැඩි වර්ධනය විය. පැරණි සිංහල සාහිත්‍යයේ ස්වර්ණමය යුගය හැටියට හැඳින්වෙන මේ කාලයේදී පැරකුම්බා රජු විසින් පැපිරියානේ සුනේත්‍රාදේවී පිරිවෙ-
නේදී පොත් පත් පිටපත් කිරීම සඳහා පිරිසක් යොදවනු ලැබූ බව සඳහන් ව ඇත.

ලංකාවේ මුද්‍රණ ශිල්පය මුලින්ම ආරම්භ කරන ලද්දේ ලන්-
දේසින් විසිනි. ඒ " ජලකාවත් " නම්වූ රජයේ ගැසට් පත්‍රය මුද්‍රණය කිරීමෙනි. මුල්ම සිංහල පොත මුද්‍රණය කරන ලද්දේ ඔවුන්

- විසිනි. ස්කාධර් තමාහි ලන්දේසි ජාතිකයා විසින් මුද්‍රිත විය ක්‍රිස්තියානි යාඥා පොතක් විය.

ශ්‍රී ලංකාවට මෑත යුගයේ සැපත්වූ තවුන් ලෝකයේ මුද්‍රණ ශිල්පයටත් පොතටත් ඇත්තේ දීර්ඝ ඉතිහාසයකි. එය මුලින්ම සොයා ගන්නා ලද්දේ, දැනට අවුරුදු දෙදාහකට පමණ පෙර විනුත් විසිනි. ඒ වන විට මුද්‍රණ ශිල්පය සඳහා අවශ්‍ය ප්‍රධාන අමු ද්‍රව්‍යයන් වූ කඩදාසි හා තිත්ත පිළිබඳ හොඳ දැනුමක් ඔවුන්ට තිබිණ. ඔවුන් මුලදි ලිවීම සඳහා භාවිතා කෙළේ සිල්ක් රෙදිය. මෙකල චීනයේ බොද්ධ සිද්ධස්ථානවල වැව්වල සද්ධර්ම පාඨ කොටා තිබිණ. සැදැහැවත්තු ඒවායේ තිත්ත ආලේප කොට සිල්ක් රෙදිද තබා තද කිරීමෙන් ඒවායේ පිටපත් ලබා ගැනීමට පුරුදුව සිටියහ. පසුව මුද්‍රණ ශිල්පය හැටියට වැඩි වර්ධනය වූයේ ද එම මුල ධර්මයමය.

මුද්‍රණ ශිල්පයෙහි ලා මෙන්ම කඩදාසි තැනීමෙහිලා ද අදත් වැඩි දියුණු කොට භාවිතා කරනු ලබන්නේ චීන මුල ධර්මයන්මය. ඔවුන් කෙළේ තණකොළ, ලී හා කොළ වර්ග කොටා වතුරේ ලා උණුකොට පල්ප සාදා මිදෙන්නට හැර එමගින් කඩදාසි සෑදීමය. මේ ක්‍රමය මාර්කෝපෝලෝ මගින් ප්‍රධාන කොටම යුද්ධයකදි සිර ධාරයට ගැනුණු අරාබි ජාතිකයෙකු මගින් අරාබි ලෝකයට මෙන්ම යුරෝපයට ද ව්‍යාප්ත විය.

මුද්‍රණ කටයුතු සඳහා චිත්ත රූප මෝ වෙන් වෙන් අකුරු භාවිතා නොකළහ. වෙන් වෙන් අකුරු සඳහා වෙන වෙන ලි තහඩු සෑදීම එහි ආරම්භ වුවත් චීන හෝඬියේ ස්වභාවය නිසා එය එහි දියුණු නොවූ බවයි මෙයින් අදහස් කරනුයේ. ඔවුන් කෙළේ මුළු පිටුවටම අවශ්‍ය ලි තහඩුවක් තපා එහි තිත්ත ආලේප කොට මුද්‍රණය කිරීමයි. මෙසේ තහඩු කැපීමට අකුරුවල සටහන ගත් ආකාරය ද රසවත් පුවතකි. මේ සඳහා මුලින් ම

පිටුහු තමන්ට අවශ්‍ය දේ කඩදාසියක තිත්තෙන් ලියුහ. ඉන්පසු එය සහලින් සාදන ලද මැලියමක් ආලේප කළ ලී තහඩුවක උඩු යටිකර ඇලවුහ. මෙවිට ඒ අතුරුවල සටහන ලියේ ආලේප කළ ලාවුවෙහි වදි. ඒ සටහන ඉතිරි වන සේ ලියේ සෙසු කොටස් භාරා දැමීමෙන් අතුරු තහඩුව සකස් කෙරේ.

මේ ලී තහඩු උපයෝගී කරගෙන මුලින්ම පොත් මුද්‍රණය කළේ ද චිත්තය. එහෙත් දැනට දක්නට ඇති මුල්ම මුද්‍රිත කෘතිය පිළිබඳව මතභේද පවතී. කොරියානු ජාතිකයන් කියන්නේ මුලින්ම පොතක් මුද්‍රණය කෙළේ කොරියානු භාෂාවෙන් බවයි. ජපන් ජාතිකයන් කියනුයේ ජපන් භාෂාවෙන් බවයි. මෙයින් වැඩි දෙනෙකු පිළිගන්නා මතය වනුයේ දෙවැන්නයි. එසේ නම් දැනට දක්නට ඇති පැරණි තම ග්‍රන්ථය වනුයේ ක්‍රි.ව. 770 දී ජපානයේ මුද්‍රිත, මහායාන බුද්ධාගමට අයත් වජ්‍ර සූත්‍රයයි. එය භෞක්‍ය නම් වූ අධිරාජිකයෙහි මෙහෙයවීම යටතේ මුද්‍රණය කරන ලද්දකි.

කඩදාසි මෙන්ම මුද්‍රණ ශිල්පයත් චීනයෙන් බවහිරව පැමිණියේ මීට බොහෝ කලකට පසුවය. මේ සම්බන්ධයෙන් 1430 තරම් ඈත කාලයක සිට, ජර්මන් ජාතිකයෙකු වූ යොහාන් ගුවෙන්-බර්ග් විසින් පර්යේෂණ පවත්වන ලදී. මොහු විසින්ම ඊට අවුරුදු දහයකට පසුව හෙවත් 1440 දී එහාට මෙහාට කළහැකි වලා අතුරු සොයා ගන්නා ලදී. මෙසේ වෙන් වෙන් අතුරු භාවිතා කිරීම චීනයේ හා කොරියාවේ පැවතියේ යැයි ඇතැමුන් පවසන නමුත් ස්ථිර වසයෙන් යමක් කිව හැක්කේ ගුවෙන්බර්ග් ගේ මේ සොයා ගැනීම් සම්බන්ධයෙන් පමණකි. මෙම අතුරු උපයෝගී කරගෙන හෙතෙම 1454 දී පළමුවැනිවරට යුරෝපීය භාෂාවකින් පොතක් මුද්‍රණය කෙළේය. එය ද ලෝකයේ මුලින්ම මුද්‍රිත පොත මෙන්ම ආගමික ග්‍රන්ථයකි. එය ලෝ පුරා පතළ ක්‍රිස්තියානි බැති මතුන්ගේ බයිබලයයි. යුරෝපීය රටවල භාවිතාවුණු රෝම

අතුරුවල ඇති සරලතම හේතුකොට ගෙන කොඳෝ කලකින්ම
 මුද්‍රණ ශිල්පය යුරෝපයේ ඉතා විශාල දියුණුවක් ලැබීය. ගුවන්බර්ග්
 ලෝතුරුවෙකුවීම නිසා ලී අතුරු වෙනුවට ඊයම් අතුරු භාවිතයට
 ගැනීමට ද ඔහු සමත් විය. මුද්‍රණ ශිල්පය ක්‍රමයෙන් දියුණුවට
 පත්වූ තමන් විසිවන සියවස තරම් මෑත භාගය වනතුරු එහි
 ක්‍රියාත්මක විපර්යාසයක් සිදුවූයේ නැත.

ලිතෝ, ලයිතෝටයිප්, ඕෆ් සෙට්, මොනොපොටෝ
 යනාදී සොයා ගැනීම් මුද්‍රණ ශිල්පයෙහි මෙන්ම පොත් කර්මාන්ත-
 යෙහි ද වැදගත් අවස්ථාවන්විය. දැනට පොත් නිෂ්පාදනය සඳහා
 පරිගණක යන්ත්‍රවල උපකාරය ද ලබාගනු දක්නට ඇත.

ලංකාවට මුද්‍රණ ශිල්පය ගෙන එන ලද්දේ ලන්දේසීන්
 විසිනි. මුලින්ම සිංහල පොතක් මුද්‍රණය කළේද ඔවුහුය. ඒ
 1737 දී ගේබ්‍රියල් ඡාඨි තමාහි ලන්දේසි මුද්‍රණ ශිල්පියා විසින්
 කොළඹ දී මුද්‍රණය කරන ලද ඩිමයි 1/8 පිටු 41 කින් යුක්ත
 ත්‍රිස්තියානි යාච්ඤා පොතකි. එතැන් පටන් අද දක්වාම විවිධ
 ශාඛක ඇතිව වුවත් පොත් කර්මාන්තය විශාල දියුණුවක් ලබා ඇති
 බව පෙනේ.

A PRESERVATION AND CONSERVATION FOR LIBRARIES PROGRAMME

DR. K.D.G. WIMALARATNE

The Problem of Preservation and Conservation of library materials has become so complex today as librarians are called upon to preserve and administer various types of library materials, from the traditional type of printed books to palm-leaves, microforms, machine-readable records, files, newspapers, photocopies, discs, magnetic tapes, cine films, photographs and the like.

Library materials contain a great variety of substances, the vast majority of which are organic and thus subject to deterioration. In a scientific sense, deterioration is the transition from one energy to another. In a practical sense, deterioration means a decrease in the ability of a material to fulfil its intended function. The above-mentioned library materials transmit information to the users. Thus, deterioration can be any action, viz., physical, chemical or biological that interferes with that transfer. Deterioration of library

materials may become an irreversible process, and a librarian must not allow such deterioration beyond the point where the intellectual content cannot be reformed or converted to a different medium when necessary.

Accordingly, with the accession, purchase or acceptance of various types of library materials, librarians are faced with numerous problems of preserving them under their custody. Any record material coming into the library for deposit will bring with it its own preservation and restoration dilemma to be solved. In addition, the librarian's task is made more difficult as majority of the materials received by them are made of modern low quality paper. The books safely delivered to a library may contain destructive agents which are not so easily visible to a librarian. Therefore, although accession of books and other material to a librarian is a happy moment and an achievement, he should at the same time realize that he has taken problematic children under his care. It is accepted that as soon as the librarian receives material for deposit, thoughtful and skillful attention should be given so that the early life be given a better hygienic living conditions and that its life will be prolonged for a long period of time. It must be remembered that much care and attention is needed not for the ordinary books purchased now, but for the rare, expensive, used and old books accessioned to a library.

Preventive Conservation Programme

It is essential that a librarian should organize a preventive conservation programme in his library as a first step towards a planned programme of conserving the library material under his care. The motto "Prevention is better than cure" is to be reminded as most of the problems in the field of conservation and restoration arise due to the negligence, lack of supervision and prompt attention on the part of the untrained librarians. As far back as 1937,

Randolph G. Adams, writing an article titled "Librarians as enemies of Books" brought out, the sins committed by librarians charged with the safe guarding of our treasures of knowledge. Some of us have experienced as Adams, much avoidable damage done to library materials by untrained librarians by using sensitive tapes to repair torn pages of books, indiscriminate use of synthetic adhesives, use of highly acid paper to wrap books in order to transport to protect them from dust, wrong repair techniques and improper storage.

Good housekeeping is very essential as a preventive conservation programme in a library. This aspect of supervision is rather neglected in many libraries. It is an experience even in developed libraries that routine checks are not carried out for any insect or other enemies of library material. As a result, when it is detected, the loss is either irreparable or colossal. It should be a habit of a librarian to organise his preventive conservation programme to carry out routine checks in the stack areas, to detect any destructive agent which has entered the library and take appropriate steps to remedy them. This practice will prevent any serious damage to library materials and draw early attention for necessary action. The challenge to the library profession is to understand the enemies of library materials and take necessary preventive action so that library materials fulfil their function for as long as they are needed.

Human beings have been considered the greatest enemies of library materials, as they have vandalized the libraries during wars, burned in hate, theft, careless handling, other acts of mischief. In view of this, preservation of library materials from its users is the greatest problem. A library cannot exist or function without readers or users and this is a problem which cannot be avoided at all. A public librarian would face the damage done to the library material by thoughtless, irresponsible and negligent users. Accordingly, a strict supervision

and a system of fines is essential to overcome or check hazards done by the users. A librarian could restrict the access and use of rare, expensive, fragile, sensitive, important material in a library only to bona fide researchers.

A major problem faced by the librarians in a tropical country like Sri Lanka is the preservation of library material against the destructive agent of polluted environment. Our librarians store library materials in rooms which are hot or cold, dry or damp, and in variable weather conditions. The air of our cities is polluted with various gases, such as carbon dioxide, sulphur dioxide, ammonia and nitrogen dioxide from automobile exhausts contribute to the deterioration of any kind of paper material. Of all the chemical and physical agents of deterioration, light is the most potent. The effects of exposure to light, specially ultraviolet radiation is serious. Since it is obviously impossible to keep light away from library materials it could be controlled to a great extent. The natural light coming in through windows and skylights, fluorescent lamp and incandescent bulbs are the sources which radiate heat in a library. Skylights are more damaging than sunlight through vertical windows, cool white fluorescent light is more damaging than white fluorescent light and incandescent light is least damaging. Heat like light also promotes deterioration of library materials. The higher the temperature, the faster the library materials will deteriorate. Accordingly, libraries cannot keep materials in constant, total darkness, they cannot store materials at extremely low temperatures. Library materials stored at 70°F will deteriorate approximately half as fast as materials stores at 79°F. Extensive heat will result in dessication (drying), embrittlement and distortion (warping). Accordingly, heat is considered as an insidious agent of deterioration and not visible to the naked eye. However, the results will be brittle paper, cracked and warped leather bindings and flaking photographic images.

Humidity which is usually expressed as a percentage of the maximum amount of water the air could hold at a particular temperature. This is termed the relative humidity (RH). The high relative humidity in a storage area will cause warping, cockling and tearing.

Accordingly, no library material is safe from the effects of light, heat and moisture and from the impurities in polluted air. Therefore, the prevention of decay in library materials is far more important than skill in repair which involves heavy expenditure for repair material and labour. In order to arrest this damage, air-conditioning is the most effective means to control both chemical and biological enemies of library material. It is true that air-conditioning is expensive. On the other hand, one should bear in mind that the library material contain intellectual value or knowledge which cannot be appraised in terms of money. Moreover, costs of repair, restoration and replacement are much higher than an investment in air-conditioning. A library is responsible for the preservation of those materials that it acquires, describes and stores for the library community it serves. Accordingly, a library should provide intellectual and physical control of those materials, as well as an optimum storage environment that enhances preservation of the collection.

The recommended standards for the storage of library materials specify 68° - 70° F and a relative humidity of 50%. A temperature of 68° - 70° F is compromise between what is comfortable for people and desirable for majority of the library material, excluding sensitive material such as microfilms, discs, tapes, cassettes, cine films etc. For microforms a constant temperature of 65° - 68° F (20° - 22°C) and relative humidity of 40 - 60 %, for video tapes, 68° F (20°C) and a relative humidity of 55%, cine films 12°C and 30% relative humidity is recommended. Actually, as far as most library materials are concerned, the lower the temperature, the better. The best situation is a building that separates stack and public service areas. The filtering of air is necessary at all temperatures and air taken from

external sources be cleaned. Moreover, filters must also be provided to control the introduction of oil from air-conditioning machinery itself, and to absorb the dust introduced by books and other materials within the buildings. It is necessary that air-conditioning be provided on a twenty four hour basis throughout the year, with humidity control. It is not advisable to store books in closed glass cupboards, as fresh or conditioned air does not get freely circulated inside the closed up places and cause deterioration in paper. Under these conditions, if the air-conditioning is not provided on a 24 hour basis, the damage to library material is more rapid than under the normal conditions of open rackings without any air-conditioning. Accordingly, four functions of air-conditioning are ventilation, filtration, temperature and humidity control.

It is a good proposition to segregate those library material whose physical preservation is essential and provide for them air-conditioning rooms which could be fitted with window-type air-conditions and maintain a constant temperature for 24 hours. A rare collection could be preserved by using this type of air-conditioning, when finances do not permit the air-conditioning of all the stack area of a library.

A librarian may think now, that by maintaining air-conditioning for 24 hours, all the problems connected with the preservation of library materials would be solved. However, it should be noted that insect and other enemies of library material enter libraries which are air-conditioned and the librarians must be prepared to operate, firstly, a preventive conservation programme and secondly, a curative programme to eliminate the insect enemies.

Out of the insects, termites, white ants, silver-fish, cockroaches, bookworms, vermin, moths, austrid and other minor insect pests are widely known in Sri Lanka. Rodents such as rats and mice cause much damage to library materials. Moreover, a librarian should be able to organise a preventive programme of conservation of the library materials against fire due to sabotage, negligence or any other

unforeseen circumstances and floods due to natural and other causes. The growth of fungi or moulds if the relative humidity of the atmosphere exceeds 68° and the air temperature is between 65° and 85° F, are troublesome in libraries, where air-conditioning is not provided in the storage areas of library materials.

To prevent insects, mould, fire and flood is the best remedy to be followed. This involves regular supervision to ensure proper precaution to prevent hazards than to indulge in costly and time consuming repair work after the damage is done. The regular dusting and cleaning is very essential to prevent the breeding of insects in the corners between the walls and the shelves, underneath and on the shelves. The use of a vacuum cleaner is important in removing dust. Low toxic insect repellents should be used to prevent termites, vermin, silver fish and other insects. The spraying of Dieldrin or Baygon and citronella mixture in the proportion of 90:10 percent respectively or 40 gm. of DDT mixed with 1 litre of Kerosene could be recommended in general to be used not on the library materials, but on walls, shelves, between walls and shelves, crevices and on the floor. Besides, naphthalene in the form of blocks or Paradichlorobenzene crystals could be used as effective repellents. In order to prevent termite attacks, preventive measures should be adopted even before the construction of the library building begins. It is always better to construct library buildings on pillars if the area is infested with termites. The soil of the building area must be poisoned with white arsenic, gammexane and chlordane chemicals. Even the surrounding area to be cleared of grass, wood and trees. It is advisable to use hardwood for shelves, if steel racking is not available. Accumulation of water surrounding the library building must be avoided as wetness attracts termites and austrids.

Fire fighting equipment is necessary to combat a fire as a result of electrical short circuit or otherwise.

Curative Conservation Programme

If a preventive conservation programme of a librarian has failed due to unforeseen circumstances, a curative programme should be put into immediate operation.

If the insects mentioned above have entered the library, immediate steps should be taken to eradicate them. In general, Dieldrin or Baygon + citronella solution could be sprayed on the areas affected and the material should be well cleaned. These solutions are not to be sprayed on the library material. It is now being experimented the formula of PBC (Paradichlorobenzene 50 grm, Benzene 50 c.c, colourless creosote 50 grm.) which could be sprayed on the books without any harmful effects. In a case of termite attack, DDT powder, gammexane dust, Malathion, Chlordane, Bathion E.P, 50% (liquid or powder) could be used, effectively. To eradicate the earth dwelling termites, a four or five feet trench should be cut round the building and anti-termite chemicals should be put into the trench and closed with soil.

For insects such as vermin, bookworms, silver-fish and booklice and the like, mere cleaning the material will not be effective as this will not kill the eggs. Accordingly, to eradicate the insects completely, fumigation of the affected library materials should be carried out. There are various techniques, of fumigation in force and the more simpler one would be fumigation with paradichlorobenzene crystals in a fumigation chamber. One could use naphthalene, melathion and the like for fumigation. Although this is a slow process, the results are 100%. Vacuum fumigation is carried out using powerful fumigants such as methyl Bromide or ethylene oxide which are very effective but should be used carefully by a professional.

Mildew or fungi is a direct result of dampness and high temperature. It generally appears as a thin whitish coating and later becomes black, green, blue, red and even bright yellow. A librarian would suddenly observe brown spots appearing on library

materials which is called "Foxing", is an attack of fungi. Thymol fumigation is the best remedy for the destruction of fungi. It is recommended that Thymol or Carbon tetrachloride should be vapourized in an air tight chamber over a 40 Watt electric bulb for two to four hours on each of six to ten days,

Out of rodents, rats are destroyers of library materials. The use of Wafarin, Arsenic oxide, Calcium cyanide would control or destroy them effectively. In some library buildings, pigeons are found on the roof in plenty. Although some may think that they are harmless, they transport insects from place to place in their feathers. Accordingly, if there is an attack of vermin or austrid in your library which is difficult to control, lookout for pigeons around the building.

The preservation of microforms, photographs, sound recordings, will be easier if recommended storage conditions are maintained. Librarians having microforms such as microfilms, microfiche, aperture cards and the like, should have them examined periodically for ageing blemishes called "measles" or spots. If these spots are observed, microfilms should be washed or gold tanned. Always microforms should be stored in stainless steel cans and cased in acid free boxes. Cassettes and sound recordings should be kept away from magnetic activity as this could erase or disturb the recordings. Photograph records are less durable and stable for long periods.

A librarian will be compelled to repair any library material if he realizes that preventive measures have failed. Repair inevitably involves certain risks, but without it the process of decay may continue and it may be or may become impossible to use the library material at all without risking further impairment of its value as a vehicle of information or evidence. This is the justification for repair. Books or documents and many other type of library material should be repaired by an experienced hand using good quality repair material.

Accordingly, preservation and conservation of library material is a professional one where a librarian should be trained in this aspect for the preservation of knowledge and information to be utilized for the development of our country.

REFERENCES

1. Librarians as enemies of books, Randolph G.Adams, Library Quarterly, Vol. 7, P; 317-331, July 1937.
2. The Preservation Challenge, A guide to conserving library materials, Clark Morrow with Gay Walker, (1983).
3. The Case and Preservation of Books, H.M.Lydenburg and John Alden (1960).
4. Care of Books in the Libraries. Indian Archives, IX (2), July-Dec. 1955, PL 147-154.
5. Care of Books in Tropical Libraries, Y.P.Kathipalia (1955).
6. Preserving Library Materials, Susan G. Swartzburg (1980).
7. Conservation of Library Materials, George M. Cunha and D.G.Cunha, Vol. 1.
8. The Repairing of Books, S.M.Cokerell (1958).
9. The Care of Books and Documents, Library Association (1972).

THE VISIBLE LIBRARY: PUBLIC RELATIONS IN OUR LIBRARIES

Manil Silva

Very often young people who are keen on reading have told me that they want to work in a library. Parents have called to say that their daughter wishes to be a librarian and is anxious to take library classes. When I ask them how they know that their daughter likes to work in a library, the usual reply is, "she loves reading, she is so fond of books."

This brings to mind an incident of several years ago. A librarian of a well known library in Colombo came over to see me, to help him get his grand-daughter trained as a librarian. As usual my question was how he knew she would like the type of work, and as expected his reply was that she enjoyed reading. I suggested that she work in a honorary capacity in a library, before she attended library classes. He understood how useful this experience would be and gladly took my advice. Within six weeks this young woman realised she did not like the job. She soon became an airhostess and today is married to a pilot.

An avid reader, keen on books does not necessarily make a good librarian. In fact, an energetic full time librarian, if she is doing a good job, seldom gets the opportunity to read a book cover to cover. I recall what the Deputy Librarian of the National Library, Tehran, once told me. He was a linguist, eloquent in six languages, and disliked being a librarian. I love reading and here I don't get the chance to read. It's like knowing a woman and just nibbling her ears, you don't really get to know her.

How many persons working in libraries today enjoy their job, or at least like the job? To focus a proper image of the library, librarians must be satisfied and happy with their work. It is only then that it is possible to establish and maintain mutual understanding between the library and its public.

What is Public Relations?

A library's public image will depend on the services it provides and the manner in which the services are performed. The nature of the book stock and other documentation, the range of records, the quality of the lectures, exhibits, and concerts, will all contribute to the public's view of the library. This interaction between the library and the community is public relations.

One of the aims of public relations is to get people to know you and to like you, and people who like you are likely to support you and patronize your services. It has been said that 'what you do not know you do not want, and it is one of the major roles of public relations to make a library and its services more widely known and thus more widely used.

Dealing with People

It is people who make up the public, in public relations. In a library, the relationships within the organisation, between management and library employees, and the external relationships between the librarians and the clientele are most important.

A successful external relationship with the people who use the library depends on a successful internal relationship between the people who work in the library, as a team, cooperating with each other.

Information, ideas, and instructions have to be communicated in any library system. Whatever the medium of communication, the actual transmission of the message is affected by attitudes, emotions, and other psychological factors that are present in any library.

Communications

The Telephone - The first impressions of a library are often obtained on a telephone. Yet when calling a library how often have I heard a voice which sounds weak, limp and reluctant say 'hellow.' It has made me hesitate to proceed with my enquiry. A client's impression of a library is gained through the telephone, as with personal contact. An unsure voice gives such a poor impression of the quality of staff and services. Even if a reply is obtained after much delay, there is a sense of doubt, receiving an answer from an ineffective source.

Poor telephone techniques seriously damage public relations. Mishandled enquiries, long waits, and 'lost' telephone calls are quite common in the library network, and give the feeling that enquiries are not appreciated.

The library telephone is not for a long drawn chat with a friend, it is a means of promoting a favourable view of the library and should be answered promptly and callers made to feel welcome. A cheery, 'Good Morning, this is the Colombo Public Library, can I help you?' goes a long way to make the caller feel assured of effective attention. A few words before the library identification are useful to enable the caller to adjust to any unfamiliar accent. Verbal cues during the conversation would assure the enquirer that the librarian is on line and attentive to what is being said.

Different Attitudes

Attitudes play an important part in interpersonal communications. Members of the library staff bring their attitudes to work with them, and these colour their behaviour and manner. A member of the staff of a well maintained library sometimes tends to feel exclusive. The appearance of the library itself makes it distinct, and the staff who enjoy good emoluments carry with them a somewhat privileged air. Their attitudes to clients could be stand-offish, perhaps cold, condescending and aloof. These manners are detrimental to the image of any library, and bring to mind an incident of not so long ago.

A friend who had returned to Sri Lanka after nearly 15 years wanted to enrol as a member in a Colombo library. She completed the registration form, I signed as guarantor and she handed it over to the desk assistant. A frigid air of indifference and apathy was visible at the desk, no smile or nod of acknowledgement. My friend walked out telling me that she would not want to step in there again, "its such an unfriendly place, perhaps they don't think I am dressed smart enough and don't want me to come there," she muttered. Weeks passed by but she received no intimation of her membership. Curiously, I called to inquire what problems there were, and was told somewhat casually, "ah, she can come and borrow books."

Attitudes predispose people to behave in certain ways, they could be the result of nonchalance, lethargy, beliefs, or the code of a society in which we live and work, but certainly not the best for a library image.

Non-verbal communications play a significant role in establishing relationships. Facial expressions go a long way in conveying a person's thoughts and modify or exaggerate what a person is saying or doing. The librarian's facial reaction to a reader, or an enquiry, can convey different kinds of messages to the client. A shrug of the shoulders or raising of the eyebrows signal attitudes to the client and convey a librarian's likes or dislikes.

Communicating with library clients involves an interaction of verbal and non-verbal signals, nods, grunts, smiles. Any librarian who directly deals with the public should be aware of the importance of personal contact with library users. Library staff working at the counter should be trained to meet and greet clients. Some months ago, I stood back and watched, I hope unnoticed, some of my library pupils work at the counter. It was the first hour after opening, and there was a long queue of clients returning publications. The desk assistant gave no friendly smile, just stern instructions to the clients who followed the line. It looked more like lance corporals filing past the sergeant major for morning inspection. They were obliged to go through these paces, after all this was the only source for obtaining the reading material they required. The attitude at the desk reminded me of a cartoon strip portraying 'Peanuts' who had a bad dream when he misplaced his library book. He dreamt that the Library Counter staff put him into jail because he had lost his book and he refused to go to the library. This cartoon strip we should realise tells us something about the way our public sees us.

Understanding the Client

The client's first contact with the library is at the counter or circulation desk, and it is here that the client should be made to feel welcome and encouraged to use library. A few words at the counter are at all times helpful. Getting to know the client's subject interests and tastes in reading are most important. Is the reading for a lecture, a religious sermon, background information for a market survey, or is it for leisure reading? It could be so satisfying to a client to hear the desk assistant say that she has reserved a book for him by his favourite author. This would certainly make the client like the library and appreciate the staff.

An interesting sidelight on the introduction of computer charging systems that counter staff used to the Browne system now miss, is the personal contact that this system allows. The staff made friends with clients and often had a few words about the book borrowed.

It has been observed and spoken of at meetings that some counter staff tend to have conversation among themselves, when the library is not so busy. They refer to incidents of what happened at home the previous evening, clothes, problems of marketing, cooking, clients listen to these chit-chats and I have heard them make disparaging critical remarks on attitudes of library staff. Libraries can well do without this type of comment,

Again, library staff should avoid becoming signposts, simply pointing users in the direction of the catalogue or reference room. The library may be a familiar place for the librarian, but could be perplexing to the user. However trivial the query may be, the staff should handle it gladly, not condescendingly. It may be a frivolous request to the library staff but important to the reader and in no way should the staff pass a value judgment on the request or on the reader's taste. Perhaps, it is this patronizing attitude on the part of librarians that has made readers not want to disclose their exact request, or cover it in so many ways that the librarian misses the real gist or crux of the query. Librarians should bear in mind that in terms of public relations there is no better fame than a satisfied client commenting on the services and goodwill of the library,

Public Image

The picture reflected by libraries and librarians is not very satisfactory. A significant number of people in the community are not aware of the nature of library services. Even men of high academic distinction who have studied in western universities, often throw a spanner at a library, and regard the librarian as someone who has no

work, someone who is withdrawn from people. A famous Vodka advertisement featured a librarian. The public at large, it was believed, saw the librarian as a person constrained to a boring and humdrum existence. Librarianship is a suitable career for Mr. Quiet.

Internal Public Relations

Parliamentarians, legislators, administrators, and other staff involved in official decisions are not fully aware what the library service is about. These staff should be kept informed, and encouraged to use the library services, so that they can identify their personal interests with those of the library. A friend in the Treasury Department can be a great boon. Public relations techniques are required within, as well as without in a library organization and some of our local government libraries have used these facets to great advantage,

People are likely to use and support a service in which they have confidence. It is necessary that areas of misunderstanding are eliminated and that management looks critically at the way in which these services are provided. Everything the library does, however small, should be done in the best possible way; and every person who works for, or represents the library, should do so in the best way.

Displays and Exhibitions

Displays help a library further its contacts with the community and can be used to bring clients' attention to various topics and material. Non-users who have collected artifacts of local significance or are skilled in the use of various types of material can provide a valuable source of display themes and material. Library displays need not necessarily be restricted to library buildings, supermarkets, clinics, stations, cinema foyers, swimming pools, and places where people gather attract new clients and are suitable for library displays.

How many of our libraries have ever exhibited "The book of the film," which could be an ideal exhibit topic? Again, how many libraries have made brief biographies of authors, with portraits, and displayed these on the fiction shelves?

With the increasing popularity of country shows, town fairs, the Gam Udawa and similar activities there are now many opportunities for public libraries to exhibit their material. A mobile library van at a Gam Udawa or weekly village fair can form an attractive exhibit. Recorded music and visual aids provide that added appeal. At these exhibitions it is important that staff who can handle enquiries confidently and effectively be employed. Personality, intelligence, organizational and linguistic ability, are all important, and it is essential that those enquiries that cannot be completed at the time should be followed up as soon as possible. Floats displaying the services given by libraries have not been seen at our parades or rallies; tastefully constructed, they could popularise library services. However well presented, a display loses its appeal and impact if allowed to stand for too long, and should be changed frequently.

Radio and T.V.

Radio Bookshelf has been broadcast over the SLBC (Sri Lanka Broadcasting Corporation) but the Broadcasting Corporation has yet to be convinced that a library programme as such is good radio. Teenage book talk programmes or 'Meet the Author' shows interspersed with music and a quiz programme could popularize the library and reading.

The Colombo Public Library was given a few minutes over Rupavahini when publicising the Diamond Jubilee, but generally T.V. in this country has not given publicity to libraries.

It is still too early to give a positive response to the effects of broadcasting and television on library publicity. Librarians should watch and listen to recordings of their broadcasts and evaluate their impact. They should consider how appropriate these media are for the audiences, and how successful the programmes are in achieving their aims. It means comparing the library's efforts with other productions available to the listener or viewer. Radio and T.V. time are expensive, so library staff should be able to honestly assess how important an impact these media could make. Then library service will be able to effectively use the two most powerful methods of communication available today - radio and television.

References :

1. Baughman, J. 'The invisible director,' Library Journal, 105 (12). 15 June 1980.
2. Harrison, K.C. Public Relations for Librarians, Deutsch, 1973.
3. Usherwood, Bob. The visible library; practical public relations for public librarians. London, L.A, 1981,
4. Usherwood, R.C. 'Library Public Relations: an introduction' in Holroyd, G. (ed.) Studies in Library Management 2. Bingley, 1974.

THE AUTHOR, THE READER AND THE CONCEPT OF COPYRIGHT

Ariyaratne Senadeera

A brief introduction to the theory and practice of copyright with special reference to libraries in Sri Lanka

The reading materials available in libraries are largely the intellectual creations of authors. These works of authorship are often consulted, studied and copied by the readers, researchers and the librarians in their common endeavour for pursuing knowledge, paying little or no attention to the rights of the creators of the materials. If the intellectual creations are wilfully or unintentionally abused in the process of their use, the authors could get discouraged in the creative process, resulting in a low output in creative works, which would bring adverse effects on the reader and researcher in their quest for knowledge. The concept of copyright has, therefore, been evolved and practised to stimulate the creation and public dissemination of works while giving the authors a generous reward for their contribution to the society.

Theory of Copyright:

'Copyright' is the term used in English speaking countries to characterise the legal recognition of the right to control or benefit from the communication of works of authorship. Although copyright cannot be considered an absolute property right, it can be classed as a form of property. The difference between copyright and ordinary forms of property stem from certain unique characteristics of intellectual property such as literary, artistic or scientific works for which copyright is applicable. The purpose of creating literary, artistic and scientific works is to communicate their contents to the minds of the reader, user, viewer, admirer, scholar and student. Once this disclosure takes place the work so disclosed cannot any longer be possessed or controlled. With current possibilities of unlimited reproduction, utilising modern printing and photocopying methods on the one hand and with excellent library facilities well supported by efficient inter-library loan networks on the other, it has become extremely difficult to protect this kind of property by law.

The literature on copyright is crowded by divergent efforts to explain it as a form of property, monopoly, statutory reward, natural right and personal right. Those who argue that copyright is a form of property no different from lands and houses demand unlimited perpetual rights in copyright works. According to them the purpose of the copyright law is to safeguard the rights of the author against the misuse of their works by others.

Those who advocated the diametrically opposed theory that copyright is a monopoly of the authors, believed that since all monopolies are evil, that authors should be given as little protection as possible. They believe that copyright should be no bar to dissemination of information. It should in fact protect the rights and privileges of the reader, researcher and student rather than that of the author.

There is also the theory that authorship is or should be an individual creative process which should be set in motion in the interest of the society and mankind. Those who espouse this theory believe that, as a means of stimulating the production of creative works, the authors should not only be adequately rewarded but also the important personal element in authorship should be duly recognised.

All these theories shed light on certain important aspects of copyright. It is by taking a detached view of the sum total of these theories that one would be able to reach a proper understanding of the subject.

International Copyright

Returning from speculation to fact, I must give a brief overview of the international copyright scene, before we come to discuss copyright matters pertaining to our country.

Prior to 1880, except for a few countries like England, France, Denmark, etc., in Europe and the U.S. A., many countries did not possess any copyright laws. During the period 1882-1886, International Literary and Artistic Association formed in Paris took the lead in seeking ways to establish an international union of countries pledged to the protection of the rights of the authors. Thus in 1886 the Berne Copyright Convention for the Protection of Literary and Artistic Works was formed. Original Berne Union consisted of 14 countries. The Convention has gone through a series of partial or complete revisions at Paris in 1896, at Berlin in 1908, at Rome in 1928, at Brussels in 1948, at Stockholm in 1967 and at Paris again in 1971. In early 1970's the Union consisted of 59 member countries. Both Great Britain and Sri Lanka have been members of the Berne Union.

USA has never been a party to the Berne Convention. With the object of binding Pan-American countries to the Berne Convention, Unesco took the initiative for a second International Copyright Convention.

This second Convention adopted in Geneva in 1952 came to be known as the Universal Copyright Convention. In early 1970's Universal Copyright Convention had 60 member countries, 40 of whom were already members of the Berne Union.

The view that the author should be the fundamental beneficiary of copyright protection has been the fundamental philosophy underlying the Berne Convention. Where this view prevails, the law starts from the premise that the protection should be as wide as possible and should provide only those exceptions and limitations in public interest. The copyright laws of Berne Union countries, for instance, British Copyright Acts of 1911 and 1956 and also the Code of Intellectual Property Act of Sri Lanka 1979, reflect this approach.

It has also been observed that a slightly different approach has been adopted by the Universal Copyright Convention which espouses the philosophy that the law should give only as much protection as is necessary to induce authors to create and disseminate their works. The copyright law of U.S.A. PL 94-553 (Copyright) 1976 seems to be following this approach.

However, there have been no salient points of disagreement between the two international copyright conventions. This has made it possible for members of one convention to seek membership of the other. This has also made it possible to bring about some uniformity in the copyright laws and practices throughout the world affording almost similar protection to authors in their own country as well as in other countries.

Copyright Law of Sri Lanka

History of Copyright in Sri Lanka begins from the British colonial times. Since the beginning of the 18th century British Parliament enacted copyright laws from time to time. Of them the British Copyright Act of 1911 has a special significance, since it is the first of its kind to repeal all previous copyright legislation and codify the copyright law of Britain according to the requirements of the Berne Convention as revised in 1908. The Act also

made provision for its application to British Dominions. Taking advantage of this provision the British Copyright Act of 1911 was made applicable to Ceylon by the Ceylon Copyright Ordinance No. 20 of 1912. After 45 years, the British Copyright Act of 1911 was repealed by the British Copyright Act of 1956, but this change was not applicable to Ceylon since she had obtained her independence in 1948. Thus the provisions in the British Copyright Act of 1911 continued to apply to Sri Lanka for over 67 years, i.e. 22 years more than that applied to Britain, until it was repealed in 1979.

Our new Act, Code of Intellectual Property Act No. 52 of 1979, came into operation in Sri Lanka on 1st January 1980. A seven-member committee was appointed by the Hon. Minister of Trade and Shipping to draft the bill. The World Intellectual Property Organisation (WIPO) had supported and advised the committee in the drafting stage.

Code of Intellectual Property Act of 1979 is significant as a piece of legislation dealing with several related subjects such as copyright, industrial designs, patents and trade marks. Chapter 2 of the Act comprising Sections 6-24 deals with copyright. It is indeed a very slim piece of legislation compared to the repealed Act of British origin. The new Act, based on the 1971 revision of the Berne Convention takes into consideration the present day copyright needs of Sri Lanka.

I now propose to make a brief overview of our new copyright law of Sri Lanka (1979) laying emphasis on only those areas of the Act which are significant to library users and library workers. In so doing I hope to define the scope and nature of the works protected, the exclusive rights of the authors, duration of copyright and limitations imposed by the Act on the rights of the authors in view of promoting study and research. Of these limitations I propose to dwell on the doctrine of 'Fair Use' which has a special significance to the author, reader and the librarian.

Scope and nature of the works protected

According to the Act, the authors of original literary, artistic and scientific works are entitled to protection of their works, irrespective of the quality and the purpose for which they have been created. The Act enumerates 10 different types of such works. They are:

- (1) Books, pamphlets and other writings.
- (2) Lectures, addresses, sermons and other similar works.
- (3) Dramatic works.
- (4) Musical works.
- (5) Choreographic works and pantomimes.
- (6) Cinematographic, radiophonic and audio-visual works.
- (7) Works of drawing, painting, architecture, sculpture, engraving etc.
- (8) Photographic works.
- (9) Works of applied art.
- (10) Illustrations, plans, maps and three dimensional works, relative to geography, topography, architecture and science.

Copyright law, therefore, applies to all original works of authorship irrespective of the fact that they are ever published or disseminated, the basic requirements being:

- (a) they should be works originally created.
- (b) they should be fixed in some tangible medium of expression from which the work can be perceived, reproduced or otherwise communicated either directly or with a machine or device.

Exclusive rights of author / copyright owner

The Act in the first instance sets forth the exclusive rights of the author in broad terms. The rights so recognised can be initially divided into two categories as moral rights and economic rights.

What are the moral rights of authors? The moral rights consist of basically two aspects namely:

- (a) Author's right to claim authorship of his work and his right to claim that his authorship be indicated when his work is communicated in some tangible form.
- (b) Author's right to object to and to seek relief in connection with any distortion, mutilation or modification of his work.

Moral rights are possessed exclusively by the author and are not transferable.

What are the economic rights of authors? They are the rights through which the author obtains an economic gain. Subject to certain limitations we shall be discussing later, the author has the exclusive right to do or authorise to do any of the following for his economic gain:

- (a) Reproduce his work.
- (b) Make a translation, adaptation, arrangement or other transformation of his work.
- (c) Communicate the work to the public by performance, broadcasting, television or any other means.

Economic rights are transferable within the duration of copyright.

Duration of Copyright

The duration of copyright of a work is limited to the life time of the author and 50 years after his death. At the expiration of the duration of copyright, the copyright protection ceases and the work falls into the public domain. A work fallen into the public domain can be reproduced, translated or communicated by any interested person for his monetary or any other gain.

In the case of works of joint authorship, protection is afforded during the life time of the last surviving author and 50 years after his death. In the case of the works published anonymously or under a pseudonym the period of protection is limited to 50 years from the date of publication. In the case of the cinematographic, radiophonic or audio-visual works protection

expires 50 years after either making the work or if it is made available to the public, 50 years after communicating to the public. Photographic works are protected for a period of 25 years from the year of making the work.

Limitations to the exclusive rights of the authors

From the point of view of the readers and the users of copyright materials, sections of the Act dealing with certain limitations to the rights of the authors are important. Limitations are recognised and put into effect to the extent that such limitations are required for the legitimate needs of the public, taking care that no substantial loss will be incurred by the author.

The Act describes four instances where such limitations are imposed on the rights of the authors. They are:

- (1) Permitting certain categories of readers and certain institutions to enjoy some of the exclusive rights of the authors without their permission. In the context of copyright such use of copyright materials is termed "Fair Use". We shall be discussing the provisions of "Fair Use" in our Copyright Act some time later.
- (2) Permitting any broadcasting or television organization to make one or several copies of an ephemeral recording of a work which has been authorised for broadcasting or televising, without the permission of the author.
- (3)(a) Permitting a sound recording of a musical work in certain circumstances without the authorisation of the author after payment of an equitable remuneration fixed by the Secreatry, Ministry of Cultural Affairs.
- (b) Permitting a public broadcasting or television organisation to broadcast or televise a work in certain circumstances

without the author's permission after paying an equitable remuneration as in the case of the sound recordings stated above.

- (4) When a work has not been published in Sinhala or Tamil within 10 years from its having been published for the first time in its original language, permitting such works to be translated into Sinhala or Tamil and published without payment of copyright royalties to the author. We are aware that the author has the exclusive right to translate his work into any language during his life time. After his death the copyright owner will enjoy this benefit for another 50 years. In Sri Lanka, considering the local needs, the author's right to translate into Sinhala or Tamil has been limited to 10 years. This is a very special provision in our copyright law, to encourage Sinhala and Tamil translations of works not originally published in those languages.

The Act also provides another important 5th limitation which can be described as one imposed not on the author but on the user of copyright works. This limitation is regarding a type of material which the Act calls 'Folk Lore'. The Act defines 'Folk Lore' as 'literary and artistic works created in Sri Lanka by various communities, passed on from one generation to the next, constituting the basic elements of the traditional cultural heritage'. According to the basic rule pertaining to duration of copyright (i.e. life of the author plus 50 years after his death) all materials falling within the definition of 'Folk Lore' have no copyright value, since they have already fallen into the public domain. However, the Act provides that the moral and economic rights of the material defined as 'Folk Lore' are protected without limitation in time, the copyright owner being the Minister of Cultural Affairs. A well known type of library material that

comes within the definition of 'Folk Lore' is Palm Leaf Manuscripts. Irrespective of the fact that palm leaf manuscripts are several hundred years old, they have to be treated as material with copyright still in force. It has been indicated that one of the purposes of this provision is to prevent large scale exploitation of our cultural heritage mostly by foreigners.

Fair Use

Let us now examine in detail the first limitation on the exclusive rights of authors, the doctrine of 'Fair Use'. 'Fair Use' has been a judicially created limitation on the rights of the copyright owner. It is difficult to define what constitutes 'Fair Use'. British Copyright Acts do not define it. Nor does the recent Copyright Act of USA define it, although it sets forth some basic guide lines for deciding what should be considered fair. In these circumstances we need not be surprised that our new act too does not define this important term.

Generally speaking, it allows the user some of the exclusive economic rights normally enjoyed by the author, without his permission. They are recognised as exceptions to the original rule, on the ground that such exceptions are reasonable and necessary in the interest of the public. According to the Code of Intellectual Property Act 1979 the following are permissible as 'Fair Use' in Sri Lanka:

- ((1) Making copies of a published work, translating a published work, making an adaptation or any other derivative work based on a published work exclusively for the user's own personal and private use.
- (2) Inclusion of quotations of a published work in another work, subject to mentioning the source, provided that the extent copied justifies the purpose.
- (3) Utilization of a published work by way of illustration in publications, broadcasts,

or sound or visual recordings for the purpose of teaching to the extent justified by the purpose.

- (4) In the case of any article published in a newspaper or periodical on a current economic, political or religious topic, reproduction of such article in the press, unless the said article when first published, accompanied an express condition prohibiting such use. This rule applies to broadcast or televised works as well.
- (5) For the purpose of reporting a current event by means of photography or cinematography.
- (6) Reproduction of works of art on certain conditions.
- (7) Reproduction of literary, artistic or scientific works by sound recording, photographic or similar process by public libraries, non-commercial documentation centres, scientific institutions and educational establishments. Only works already made available to the public can be so copied. Such reproduction and the number of copies made should be limited to the needs of their activities, not conflict with the normal exploitation of the work and not unreasonably prejudice the legitimate interests of the author.
- (8) Reproducing in the press of any political speech delivered to the public for the purpose of current information, the author retaining the right to publish a collection of such works.

Of these eight instances of 'Fair Use' recognised by the Sri Lanka Copyright Act, I would like to comment specially on two instances:

- (1) Copying for user's own personal and private use, and
- (2) Copying for the needs of certain institutions.

These two instances are of special significance to library users and librarians.

Copying by individuals

As was mentioned earlier, according to our Act an individual is permitted to:

- (1) Copy a published work
- (2) Translate the same
- (3) Make an adaptation of the same
- (4) Make an arrangement or other transformation of the same such as a drama or a film,

exclusively for the user's own personal and private use. There is no limitation as to the number of copies so made.

If these privileges are compared with what has been permitted in similar instances of British and American copyright practice, one would come to know that only the privilege of copying a work for private or personal use is permitted according to Anglo-American copyright practice. The British Law limits such copying for research and private study only. American law recognises purposes such as criticism, comment, news reporting, teaching or research as reasonable instances for making use of the facility of 'Fair Use', but it refers to four criteria to be considered in determining whether or not a particular instance of copying is fair. The statutory criteria are:

- (1) The purpose and character of use including whether such use is of commercial nature.
- (2) Nature of the copyright work.
- (3) The amount and substantiality of the portion copied in relation to the complete work.
- (4) The effect of copying upon the potential market value of the work.

Based on this criteria, copying is permitted as a facility of 'Fair Use' in U.S.A. for criticism, new reporting, teaching, scholarship or research.

Thus it seems that our copyright law is much more sympathetic than Anglo-American Laws towards the needs of the user or the reader. It does not set limits as to the number of copies to be made and as to the extent to be copied. It does not go into the purpose or character of use or effect of use on the market value of the work, the only requirement necessary, according to our copyright law, being that the copies so made should only be for users own private and personal use.

To facilitate the readers in Sri Lanka to make the best use of this facility, it is necessary that self-copying facilities be provided in our libraries. The readers making use of such facilities should also be made aware that they are making use of a privilege according to the copyright law of the country, and that it would amount to violating the law if copies so made are passed on to others.

Copying by certain institutions

Copyright Law in Sri Lanka defines four categories of institutions namely public libraries, non-commercial documentation centres, scientific institutions and educational establishments as eligible to make copies of copyright works without author's permission. The Act does not define what 'the public libraries' are. According to the terminology of information science they are libraries run by local authorities for residents of a locality. The term 'public library' may also mean a library open to the public or to certain categories of readers who constitute the public, without any payment. If this explanation is to be accepted, all University, School and Public Libraries and some Special Libraries can be construed to mean public libraries. Even otherwise, since most of the important libraries in Sri Lanka are attached to non-profit-making scientific or educational institutions, I do not think our libraries will have difficulties in making use of this copying facility.

However, it should be borne in mind that this facility for reproduction is available on three conditions:

- (1) The number of copies made by these institutions should be limited to the needs of their activities.
- (2) Such copying should not conflict with the normal exploitation of the work so copied.
- (3) Such copying should not unreasonably prejudice the legitimate interests of the author.

Our copyright law does not set limits as to the number of copies and the extent to be copied by the institutions. In one respect, it looks as if the librarian is placed in a fortunate situation because he is free to make copies of anything under the sun, so long as he is satisfied that such copying is for the legitimate activities of his institution. Unfortunately, if this privilege is used indiscriminately, soon the librarian will find himself in difficulties since such indiscriminate copying may lead to violating conditions 2 and 3 stated above. Notwithstanding his enthusiasm the librarian is thus committing an offence under the Act. In this respect it may be argued that clearly set limitations would have been easier to follow.

According to both British as well as American copyright laws the extent of copying permissible for the needs of non-profit making libraries and documentation centres are defined as follows:

- (1) Making one copy of an entire work is permitted:
 - (a) in the case of unpublished works for purposes of preservation and security;
 - (b) in the case of a damaged, stolen or lost copy if a replacement cannot be obtained at a fair price;
 - (c) in the case of an out-of-print work, if a copy cannot be obtained at a fair price.

(2) Making one copy of an article of a periodical or a small part of a copyright work is permitted:

(a) for use of a library reader, provided the copy becomes the property of the user on payment of copying charges and the library has no notice that such copy will be used for any purpose other than private study, scholarship or research, such copying being limited to works available in the library's own collections.

(b) for inter-library loan purposes.

From these instances of copying permitted in UK and USA it appears that due care has been taken to see that such copying is fair to the institution concerned as well as to the author, and the possible limits for copying are clearly demarcated. Since possible limits for making use of the copying facility is not properly demarcated in our law, one gets the feeling that our copyright law takes a lenient view about this privilege. However, not demarcating limits for copying need not be taken by the institutions as a licence for indiscriminate use of this facility. Perhaps by agreeing to fall in line with some basic guide lines similar to those practised in the Anglo-American countries, the librarians attached to educational and scientific institutions in Sri Lanka will be better equipped to abide by the three conditions specified in the Sri Lanka Copyright Act.

Infringement of Copyright

Any person who wilfully infringes any of the rights protected by the Act shall be guilty of an offence and shall be liable on conviction to a fine not exceeding Rs.20,000/= or to imprisonment for a term not exceeding 6 months or to both. On subsequent conviction penalty can be doubled.

As much as reprinting and selling copies of a copyright work without the consent of the author

amounts to an infringement of copyright, one might little wonder that making two photocopies of an article by a reader using a copying machine kept in a library and passing one copy of it to a friend also amounts to an infringement of copyright. Such copying is considered an offence not because the reader has made two copies, but due to the fact that the second copy made for his private and personal use has been passed on to a second person.

Similarly a librarian bent on serving his reader, making a photo-copy of a book not available in his collections may be committing an offence under the Act if the book is available in print. His act of photocopying may be construed as conflicting with the normal exploitation of the work, i.e. sale of copies of that work in the book trade. His copying may result in the author's not being able to sell at least one copy of his work, thereby sustaining a financial loss.

Regulation of Copyright Procedures

For the convenient regulation of copyright procedures, the establishment of a copyright office is considered a pre-requisite. However, our new Copyright Act does not provide for a Copyright Office although it has created a Registry of Patents and Trade Marks. In the absence of a Copyright Office in Sri Lanka, owners of copyright have no facilities for registration of their works. Although such registration is not an essential requirement for copyright protection, it facilitates easy regulation of the Act. In Sri Lanka, the Printers and Publishers Ordinance has been in operation since 1885. One basic requirement of this ordinance is that printers submit five copies each of all their publications to the National Archives Department for registration. For all practical purposes such registration at the Archives Department has been reckoned as Copyright Registration, although in fact it is legally not so. We have inherited this practice from Britain, where printers are required to send copies of their publications to the British

Museum. However, the British Museum receives these publications not under a Printers or Publishers Ordinance as in Sri Lanka, but under their copyright act of 1911. In USA printers are required to send their publications to the Copyright Office of the Library of Congress under their current copyright legislation.

Copyright Notices

Before I conclude, I wish to draw your attention to what are called 'Copyright Notices'. Often you may have seen them on the verso of title pages of books. They appear in a variety of forms such as 'Copyright', 'Copyright Reserved', or 'Copyright forbidden without consent of author'. There is absolutely no magic behind such notices. In our country whether or not such a notice appears in a book, authors rights are protected from the time a literary work is produced irrespective of its publication.

However, in the field of international copyright there are two accepted forms of copyright notices.

Brussels revision of the Berne Convention provides for articles of current economic, political and religious topics to be reproduced in the Press without the permission of the authors unless reproduction is reserved. Perhaps you might have already noticed that this exception has been provided for in our new Copyright Act as well, as a limitation on the rights of the authors. In such instances, if the author wants to indicate that his permission is necessary for reproducing such a work, the form of notice that should be displayed on the verso of the title page is 'Copyright Reserved'. Absence of this notice means that the work can be reproduced without his permission

Universal Copyright Convention has provided for another Copyright Notice of three elements:

- (1) The symbol of letter C in a circle ©
- (2) The year of the first publication of the work
- (3) The name of the copyright owner.

This three element copyright notice for example will read as:

© 1981 XEROX CORPORATION or

© 1981 by XEROX CORPORATION

The purpose of this notice is to ensure that the work has been published with the consent of the author or copyright owner in the year indicated. It is also an obligation of the copyright owner to deposit a required number of copies of his work in the copyright office of his country. The requirement of this notice has been included in the copyright laws of those countries who are signatories to the Universal Copyright Convention. For example, this is a compulsory requirement in the USA as it forms a part of the copyright law of that country. Since Sri Lanka is not a signatory to the International Copyright Convention this copyright notice is not a legal requirement in our country.

'Copyright reserved' notice on the other hand is legally valid in our country since the requirement for giving such notice has been indicated in the current Copyright Law, and that specific form of copyright notice has been recognised by the Berne Convention of which Sri Lanka is a member.

Conclusion

I have endeavoured to place before you an over-view of the concept of copyright, and its international and local significance in the context of the author and the reader. I have also gone into some salient features of the current copyright law of Sri Lanka drawing attention to some limitations of special significance to library users and library workers.

The law of copyright is, as it would seem today, liable to become the concern of every reader and every librarian as much as it has been the concern of every author. If we, the readers and the librarians are keen to get the best out of the copyright materials we are handling day in and day out, without violating the law, we should

be adequately acquainted with the copyright situation in our country and contemporary copyright practices in the other parts of the world.

Bibliography

1. Author's consent. ICIC Information Bulletin, No. 10, September 1979, p.8.
2. Brussels Copyright Convention 1948, Comparison of the Rome and Brussels Copyright Conventions with explanatory notes by the United Kingdom delegates (Cmd 361) In: CARTER-RUCK, P.F. and SKONE JAMES, E.P. Copyright ... p. 524-559.
3. CARTER-RUCK, P.F. and SKONE JAMES, E.P. Copyright : Modern Law and Practice. London, Faber & Faber, 1965. 639 p.
4. CEYLON. Copyright Ordinance No. 20, 1912. Legislative Enactments of Ceylon. Vol. 3, 1910-1923. Colombo. Government Press, 1923. p. 230-252.
5. Copyright : A Report. The Bowker Annual of Library and Book Trade Information. 22nd ed. 1977. p. 116-171.
6. Copyright Law. The New Encyclopaedia Britannica. Macropaedia. Vol. 5, 1975. p. 152-156.
7. GREAT BRITAIN. Copyright Act 1911. 1 & 2 Geo 5, Ch, 46.
8. GREAT BRITAIN. Copyright Act 1956. 3 & 4 Eliz. 2 Ch. 74.
9. Original works, derivative works and works of folk lore. ICIC Information Bulletin, No. 10, Sept. 1979. p. 7.
10. Report of the meeting of the working group concerning access to protected works. 2-6, July 1979. Copyright Bulletin, Vol. 13 (3), 1979.

11. SENADEERA, Ariyaratne. Copyright in Sri Lanka : the rights of the author and the privileges of the user. In : Roads to Wisdom : Colombo . Public Library Commemorative Volume, Colombo, Colombo Municipal Council, 1980. p. 114-126.
12. SRI LANKA. Code of Intellectual Property Act No. 52, 1979, Colombo, Department of Government Printing, 1979, 82 p.
13. SRI LANKA. Parliament, Parliamentary Debates. Official Report. Vol. 5 (4), 25 May 1979, p. 497-505.
14. STAVELY, Ronald. The reader, the writer and the copyright law. London, University College, 1975. 12 p.
15. UNITED STATES OF AMERICA, Public Law 94-553 (Oct. 19, 1976). An Act for the general revision of the copyright law title 17 of the United States Code and for other purposes. In . Bowker Annual of Library and Book Trade Information, 1977. p. 625-686.
16. Universal Copyright Convention 1952 (Cmnd 289) In : CARTER-RUCK, P.F. and SKONE JAMES, E.P. copyright ... p. 561-588.

MAHAVAMSA

ITS STUDY AND TRANSLATIONS

G.P.S.H. de Silva

The most well known historical source or chronicle of Sri Lanka is the Mahavamsa (Mv). It chronicles the history of the island from its mythical beginning in the 6th century B.C. upto the reign of Mahasen in the 4th century A.D. and thereafter the subsequent period is continued in what has been termed the Culavamsa (Cv)¹. The latter brings the history of the country upto² the coming of the British, and upto the year 1935² in several continuous parts. Thus the Mv taken along with the Cv contains the island's history from the beginnings upto the present era.

An older chronicle of the island covering the same period of history as the Mv; is the Dipayamsa¹ (Dv) but the institution which brought out the Dv; does not seem to have made an attempt to continue it in the same way as the Mv had been continued.

Bimla Churn Law, writing in 1947 said, 'It is not unreasonably claimed that so far as the Buddhist world is concerned, the Theras of Ceylon stands unrivalled in the field of chronicles narrating not only the political history of their island but also the ecclesiastical history of their faith. If the Dipawansa is the oldest known Pali chronicle produced in Ceylon the Sasanavansadipa by Thera Vimalasiri is certainly the latest one (1929). In between the two we have first of all general introductions to the Sumangalavilasini and a few other commentaries written by Buddhagosha, the pioneer Pali commentator, and after that the general introduction to the Samantapasadika, the Mahavamsa by Mahanama in its two recensions, the Mahabodhivansa, the Dipavansatthakatha, the Vamsatthappakasini, the Dathavamsa; the Thupawansa, the Cetiavansatthakatha, the Nalatadathuvansa and the Saddhammasangaha all written in Pali, and above all the Culavamsa representing the continuation of the Mahavamsa through its later supplements."³

Of these chronicles Mv is the only chronicle which has a continuation from the time it began to the present era, having been updated by several authors at certain periods of time.

The Mv was written by Mahanama thera in the 6th century A.D. and comprises the present chapters 1 to 37. Its continuation the Cv was written in several parts: the first part, i.e., chapters 37 to 79, from Sirimeghavanna to Parakramabahu I, 362 to 1186 A.D., is traditionally attributed to a bhikkhu named Dhammakitti, who is credited with its compilations about the 13th century; the second part comprises chapters 80 to 90, from Vijayabahu II to Parakramabahu IV, i.e., from 1186 to 1346 A.D.; the third part from chapters 90 to 100 i.e. from Buvanekabahu IV to Kirti Sri Rajasinha, covering the period 1346 to 1782 and was compiled by

Tibbotuvave Sri Buddharakshita during the time of Kirti Sri Rajasinha; part four, i.e. chapter 101, dating from 1782 to 1815, and covering the two reigns of Sri Rajadhi Rajasinha and Sri Vikrama Rajasinha was added by Sumangala and Batuwantudawe in 1877; thereafter in 1935 bhikkhu Yagirala Pannananda brought it upto 1935, which would be part five; and now the period 1935-1956 had been compiled by the Mv Compilation Board of the Sri Lanka Government and is to be published in 1985/86; and the same board would continue it upto the year 1978.

Like most studies in the arts and sciences of today, the study of history as a discipline, too is a Western concept. The present norms of its study, how it should be written, what the contents should be; the rules of criticism and the yardsticks to judge the quality of a work, came to be argued, refined and accepted even in the West only since the last century.

It is said that "In all ages history has in fact exhibited the patterns of explanation favoured by its authors. When men believed in magic, their history was full of magical causation. When it was the ideal of explanation to relate everything to the divine purpose, history was conceived as theodicy or the tracing of God's plan. When in the second half of the 19th century the principle of the survival of the fittest was thought to be the supreme principle of explanation in all biology, there were soon historians ready to apply it in their accounts of the vicissitudes of men and societies."⁴

Thus in judging our own historical works or ancient chronicles we now use the same standards as have been developed by the historians in the West.

The above statement bears on the present day's writing and assessment of historical works. However it does not presuppose that such a discipline did not exist in the past. Of course the past has to be viewed from a point of view of great distances from one another and the consequent geographical limitations. For instance it is

hardly to be expected that the literary traditions of the East or that of the West were well known among the ancient and medieval literati of the island. Evidence is that, if at all they were inspired by foreign sources, it would have been from India, and perhaps Burma, Siam and China. Therefore it may be arguable that the literary scene, whether in the discipline of history or of another field was formulated by local needs and traditions, and perhaps, influenced from time to time by visitors to the island either from India or China, as evidenced in the Mv and in other known literary works of the island.

Among the historical writings of the country the one and only historical source which shows, continuity in form and content over a period of centuries is the Mv. It has documented the history of the country including the traditions of the visits of the Buddha, the early migrations epitomised by the arrival of Vijaya and Panduvasudeva and for each of its parts has a hero of the period. Thus for the Mv it is Dutugemunu, and for the Cv it is Parakramabahu I 1153-1186, Parakramabahu II 1236-1271 and Kirti Sri Rajasinha 1747-1782. From 1815 to 1947 Sri Lanka was not an independent nation and so there are no heroes or heroic kings and from 1947 to 1956, the period is too recent and the power diffused for the emergence of such figures,

Thus when looking at the Mv in this broad sweep, what emerges as significant, is the tradition of keeping archives by the royal administrations and monastic institutions, and the writing of history based on such archives.⁵ As pointed out earlier the form of writing and the contents depended on the school of writing and the authors. However, in this instance, the authors do not seem to have had full liberty to write as they pleased, for Mahanama himself had precedents to go by and those who came after him, since they were continuing a tradition apparently kept to the accepted form and pattern.

As seen earlier the present day critical view-points in looking at historical works and chronicles are those developed in the West and had gained currency here only since the 19th century.

Here too, as far as Sri Lanka is concerned such norms became known through the English language and reached a wider reading public due to the Printing Press. Historically, the reason for this media was our going under the British in 1796/1815 during their maritime expansion for power and wealth and supremacy of the then known world.

In the Western metropolises, which were the centres of their empires, time and money was available for the pursuit of scholarship and oriental learning. In fact Oriental Studies like anthropology may have begun as a study perhaps of peculiar, unfamiliar things for their per se interest, and not because such pursuits would have given a greater meaning to their lives.

But there was also another aspect to such studies, as they would also help the administrator to have a clearer understanding of the people and thereby provide the ruler with data to formulate better strategies to keep the subject nation^{*} adequately provided and better looked after and even prosperous and happy, but as subjects. Thus we see that the latter was the primary motive even for the emergence of the Mv in its first English version, although during a 150 year period we were also indirect beneficiaries of such attitudes and labour, i.e. if looking at the chronicles from a Western critical point of view, has some meaning for the reader.

As pointed out earlier we are not aware what yardsticks had been used by the Sinhalese to judge their historical works - although from the Mv itself it is evident that such yardsticks did exist⁶ - and also whether they studied, if we use modern terminology, the pre-Anurādhapura, early-Anurādhapura, late-Anurādhapura, Polonnaruwa, Dambadeniya and other periods of history, during the formal education of a student. Thus, for all practical

purposes, the Mv which has come down to us, is the conscious maintainance of a tradition or the chronicling of the history of the island, in a form and pattern, in which it had come to be kept at the beginning. Accordingly whatever the form and content may be, a conscious attempt at maintaining such a tradition for a period of more than 2000 years is believed to be unique to this island.

This unique tradition which was meant purely for local consumption, gained international currency, only with the rise of oriental scholarship in the West and the entry of the British to Sri Lanka. For the first time after it came to be written nearly a 1500 years earlier, the Western scholar looked at it from their point of critical examination and at first came to erroneous conclusions, as was inevitable, when it came to be studied for the first time by foreigners, who were unaware of the historical traditions of the island.

The history, of rendering the Mv into Western languages commenced with its editing and publication of it by Edward Upham in 1833. Although a French translation had been completed in 1826 it never came to be published. Therefore Upham's edition becomes the first published edition in a Western language. This latter edition which was published in London had its beginning in the interests shown by Sir Alexander Johnston, in the language and literature of the Sinhalese.

In giving the reasons for commencing the work, A. Johnston said "I felt it to be my duty to submit it, as my official opinion, to his Majesty's Government that it was absolutely necessary, in order to secure for the natives of Ceylon a popular and a really efficient administration of Justice, to compile, for their separate use, a special code of Laws, which at the same time, that it was founded upon the universally admitted, and therefore universally applicable abstract principle of Justice, should be scrupulously adopted to the local circumstances of the country, and to the peculiar religion, manners, usages, and feelings of the

people," and this plea had been enthusiastically supported by the Government, Therefore, Johnston "called upon the most learned and the most celebrated of the priests of the Buddha"⁹ to corporate and procure authentic information on "religion, usages, manners and feelings of the people who professed the Buddhist religion on the island of Ceylon."¹⁰

On this request "The priests presented to me the copies of Mahawanse, Rajawali, Rajaratnacari as containing, according to the judgement of the best informed of the Buddhist Priest on Ceylon the most genuine account which is extant of the origin of the Budhu religion, of its doctrines, of its introduction into Ceylon, and of the effects, moral and political which the doctrines had from time to time produced upon the conduct of the native Government, and upon the manners and usages of the native inhabitants of the country."¹¹ And, so for the first time the Mv came to be compared, compiled and translated into Sinhala and English.

No sooner than this translation appeared, the translation itself and some of the interpretations and inferences drawn were subjected to a severe criticism by Turnour¹² who himself published another English translation giving the Pali version in the Roman script, for authority, and also to "invite attention of oriental scholars to the historical data contained in the Pali Buddhistical records as exhibited in the Mahawansa."¹³

Turnour was unmerciful in his criticism of Upham's edition¹⁴ and said that it was undertaken by people incompetent to perform the task and said "instead of procuring an authentic copy formed a compilation of their own" and said that the "original was reduced to a mutilated abridgement." He also stated that the "official translators were incompetent or they did not know sufficient Sinhalese and were Christian" and elaborating on this said "Their education, as regards the acquisition of the native language, was formerly seldom persevered in beyond the attainment of a grammatical knowledge of

Sinhalese: the ancient history of their country and the mysteries of the religion of their ancestors, rarely engaged their serious attention." Turnour translated only the Mv and later L.C.Wijesinghe translated the Cv and published it along with corrections to Turnour's translation of the Mv.

Since the study of Sinhala literature including the chronicles was receiving a limited but consistent attention during the first 100 years of British rule it was felt that a better translation and a revision of Turnour would be welcome.

In persuing this idea Rhys Davids a well-known oriental scholar in the West was invited by the Government to be the Editor for Europe of this work and in his words:

"Early in 1908 the Government of Ceylon were contemplating a new and revised edition of Turnour's translation of the Mahavamsa, published in 1837 and reprinted in L.C.Wijesingha's Mahavamsa published in 1889, and were in correspondence on the subejct with the Ceylon Branch of the Royal Asiatic Society. The Society appointed a numerous and influential Committee, and recommended myself as Editor for Europe."

I* reported to Government accordingly, and recommended that Prof. Geiger, who had just completed his edition of the text, should be asked to undertake the task."¹⁵ With this arrangement appeared what is now known as Geiger's translation of the Mv and since 1912, reprints have appeared in 1934, 1950 and 1964.

Apart from many learned articles - the term 'learned' depends on the knowledge available at the time of writing and also in the general view points taken by the authors - on the Mv, which have appeared from time to time since 1826, as far as the translations are concerned, some very important local contributions have been made by Polvatte Buddhaddatta thera in his corrections to Geiger's translation of the Mv and Cv.

Since the first translation of the Mv into Sinhala for the Upham edition, the other Sinhala translations that have appeared are by Sumangala-Batuyantudave (1883), Abayaratna (1922) and a paraphrased translation by Gunapala Weerasekara in 1955 and 1960, the latter editions also bringing the history of the island upto the time of their publishing. It is significant to note that, since Mahanama translated the Sinhala chronicle or Atthakatha into Pali, to be known as the Mv, there has been no other chronicle in the nature of the Mv, in Sinhala. Rajavaliya and Rajaratnakaraya were later compilations in Sinhala, but they were not done in the same unique tradition as the Mv, where the history of the nation, from time to time, were compiled from sources, maintaining accepted form and pattern. Further, even among temple Ms. collections of today, although religious Mss. and works like the Jataka stories are in plenty, copies of the Mv, either in Pali or Sinhala, are not found frequently.

On the basis of the foregoing it may be reasonable to conclude that the Mv, as a historical work, would have gained currency among the literati of the land only after the English and Sinhala translations appeared in print or after its study was commenced during the early British period.¹⁶ Further, in retrospect, it would also be seen that as much as the Pali copies would have been confined to the literati of yore, the English copies too would have been available only to those few who would have known the language. Thus the appearance of the Sumangala - Batuwantudave editions of 1877 and 1883 would have been due to a need of the time, spurred by the spirit of inquiry and perhaps also due to the effects of the ravages of colonialism and the consequent nascent nationalism.

A list of Mv publications and some significant writings on it are given here below. Most of the references given therein are from the Bibliography of Ceylon by H.A.I. Goonetilleke, Volumes I to V, and the readers are referred to those volumes for full bibliographical and other details pertaining to the

editions and articles mentioned in the list. The references given in the first column of the list are to the volume number and the item number in the bibliography. The entries containing only the volume number, were very kindly supplied to me by Mr. Goonetilleke from his working cards for volume six, and hence readers would have to await its publication for fuller bibliographical details.

It would be seen from the list that the entries have been arranged chronologically, giving author, title and publisher. From the list it would be seen that a number of foreign scholars had been interested in the Mv and there had been translations into Sinhala, French, English, German and Italian. Of all these translations, the most popular and what is considered most scholarly, in English, is that of Geiger, which has seen many reprints since its first publication in 1912. The most sought for Sinhala translation is that of Sumangala-Batuwantudave,

In conclusion it is also noted that since the Sumangala-Batuwantudave translation appeared in 1883 there have been only one other translation into Sinhala, namely that of Abayaratne in 1922, and a Sinhala publication by Weerasekera in 1955 and 1960. And finally, it is interesting and heartening to note that almost a century and a half after the Mv came to be first translated into a Western language, now, an Italian translation has appeared in 1983. Perhaps, as at the beginning of the 19th century, when the momentum for the study of historical chronicles seem to have been given by the Britishers, it may be that once again, the cue may be picked up from the Italian translation for a new impetus on historical studies in the island.

A CHRONOLOGICAL LIST OF PUBLICATIONS OF
AND ON THE MAHAWAMSA
=====

Abbreviations used in the list; Bb=Bibliography;
Au= author; Tr= Translation; E= English; G=German;
S=Sinhala; P=Pali; Ms & Mss= Manuscript(s);
Cbo=Colombo; JRAS(CB)=Journal of the Royal Asiatic
Society (Ceylon Branch); CLR=Ceylon Literary
Register; SZ=Spolia Zeylanica; CNR=Ceylon National
Review; YL=Young Lanka; PTS=Pali Text Society;
CALR=Ceylon Antiquary and Literary Register;
IHQ=Indian Historical Quarterly,
QJMS=Quarterly Journal of the Mythic Society,
Bengal; ABORI=Annals of the Bhandarkar Oriental
Institute (Poona); I.Cul=Indian Culture;
UCR=University of Ceylon Review; Rep=Reprint.

NB: Full translations/paraphrases of the Mv,
including that of the Tika are shown with an
asterisk placed before the date.

FOOTNOTES

1. In the Cv itself, at all chapter endings, it calls itself the Mv.
2. The continuation in Pali stanzas, keeping to ancient form, is available only upto 1935.
3. Pali Chronicles of Ceylon, B.C.Law, 1947, p.1
4. Encyclopaedia Britannica, (1968), Vol. 20, p.22
5. Ancient Ceylon, Vol I. ; Cv. pt. II/316
6. Mv. Chap. I/vs. 2-3
7. Chief Justice of Ceylon, 1806-1819
8. Introduction to Upham's edition, 1833
9. ibid
10. ibid
11. ibid
12. Hon.George Turnour, 1799-1843; was appointed to the Civil Service in 1817; learnt Pali & Sinhala to translate the Mv.
13. Introduction to Turnour's Mv.
14. ibid
15. Preface to Geiger's translation (1912)
16. It is said that the Sinhala translation for the Upham edition was done by comparing many Mss that were available. But it does not say where they were found or how many were compared. Turnour refers to a Burmese version brought in 1812 by George Nadoris Modliar, a former priest, and then the Chief of the Cinnamon department, and says that it is more accurate than the available Sinhala copies. He also refers to the Tika at Mulkirigala. Sumangala-Batuwantudave refers to 11 copies found at Seven korales, Ridi Viharaya, Senkadagalapura, Girivaya Mulgiriya, Matara, Galle, Bentota, Panadura and Salpiti koralaya:

special attention is drawn to the copies at Ridi viharaya, Ampitiya and Kolonnawa viharaya. Geiger had consulted at the India Office Library in London 2 copies in Burmese, characters and 3 in Sinhala characters, at Cambridge, University 2 in Sinhala characters, at the Royal Library at Copenhagen 2 in Sinhala characters, at the Colombo Museum one in Cambodian characters and at the National Library in Paris, a collation by Prof. Hardy.

Eb of Cey: Ref.	Yr	Au/Tr/Editor	Title	Publisher/Journal/pages
I/2819a	*1826	Eugene Burnouf	Le Mahavamsa (French)	Mss, 273 p.
I/2884	*1833	Edward Upham	The Mv. etc. (E)	London, 358 p.
I/2819b	1833-34	-do-	-do- (E)	J.des Savants, 548-563, 17-33, 193-206
VI/				
I/2859	*1836	George Turnour	-do- (E)	Govt. Printer, Cbo, 140
	*1837	-do-	-do- (E)	Cotta, 262 p.
I/2816	1839	Theodor Benfey	on Turnour's Mv. (G)	Gottigen, 969-984, 986-994
I/2860	1856-58	L. De Zoysa	Tr. Cv. Chaps LXVIII, LXXIX(part)	JRAS(CB), III/1
I/2883	1860	J.E. Tennent	The Sinhalese Chronicles	4th Ed. ; Ceylon, 308-418
I/2860	1871-72	Rhys Davids	Tr. Cv. Chap XLVI	JRAS(CB) 1871-72
I/2860	1872	-do-	XXXIX	JRAS(CB) 1872
IV/1483	*1877	H. Sumangala & Batuwantudava	Mv. from ch XXXVII (S)	Colombo, 378 p.
-	*1883	Sumangala & Batuwantudava	Mv., 1-101 (S)	1-XXXVI - 157, 1-XXII, 1-239
-	*1833	-do-	Mv., 1-36 (E)	
I/2887	1885-87	L.C.Wijesinghe	Special report on the tr. of the Mv.	Orientalist, 2. 222-8
I/2865	1887	-do-	Extracts from the tr. of the Mv.	Orientalist, 3(5-6), 81-89
I/2860	*1889	-do-	Mv. pt.II XXIX-C with Turnour's Tr. of the first part (E)	Colombo 411 p.
I/2864	1890	-do-	On Mv. pt. 2	CLR 4 (48,49), 382-3; 389-90
I/2864	1890	-do-	On the Mv.	CLR 4 (39-41), 311-2, 319-20 327-8
I/2820	1892	R.S.Copleston	Verification of ancient chronicles	JRAS(CB), XII (43) 161-172
-	*1895	Batuwantudave-Nānissara	Mv. Tika(S)	
I/2832	1901	Wilhelm Geiger	On the Dv. & Mv. (G)	Leipzig, 139-162

Bb of Cey. Ref.	Yr.	Au/Tr/Editor	Title	Publisher/Journal/pages
I/286	*1937	G.P. Malalasekera	Extended Mv. (Pali)	JRAS(CB), 380 p.
I/2877	1937	S.G. Perera	A Mv. centenary	YC 6(1) 19-20
I/2867	1946	G.C. Mendis	Opinions on Pali chronicles since 1879	UCR 4, 1-24
I/2853	1947	B.C. Law	on the chronicles of Ceylon	JRAS(Bengal VIII 76 p.
-	1949	C. Godakumbura	Authorship of Cv.	JRAS(CB) 38(107)
I/2847	1949	L.S. Jayawardena	Historical value of the chronology of Mv.	Buddhist 20(3), 31
I/2848	1949	-do-	Ideas and beliefs in the Mv.	Buddhist 20(2), 21-22
I/2819	1949	Polvatte Buddhaddatta Thera	Corrections to Mv.	UCR, 7(2,3), 106-118 185-197
I/2818	1950	-do-	-do- Cv.	UCR, 8(2,3), 96-109, 161-180
I/2857	*1950	Geiger	Mv. (E)	Reprint, Colombo 323 p.
I/2822	*1953	-do-	Cv. (E)	-do- -do-
-	*1955	Gunapala Weerasekera	Mv. (S) 1-139; upto 1955	Colombo, 1-1000 p.
III/1479	1956	S.J. Gunasegaram	The Mv.	The Tamil 1(1,3) 12-13 8-12
I/2817	1957	Polvatte Buddhaddatta Thera	Corrections of Geiger's Mv. etc.	Ambalangoda, 268 p.
I/2851	1957	B.C. Law	Geographical data from the Mv.	Reprint, London
VI/-	*1959	N.K. Bhagvat	Mv. (E)	Rep. Bombay; 272 p.
I/2858	1959	G.C. Mendis	Addendum to Geiger's Mv.	Rep. Colombo, 22 p.
I/2838	1960	Geiger	Unpublished additions & corrections to his tr. by Heinz Bechert	in Culture of Ceylon in Mediaeval Times, 223-253
	*1960	Gunapala Weerasekera	Mv. (S) 1-158, upto 1960	Colombo, 1-1216

Bb of Cey: Ref.	Yr.	Au/Tr/Editor	Title	Publisher/Journal/pages
1/2836	1929	Geiger	On the Mv. (G)	Leipzig, 259-269
1/2822	*1929-30	-do-	Culavansa pts I & II (E)	PTS; London, Reprint-C'bo 1923, 362 & 365 p.
1/2837	1930	-do-	Trustworthiness of the Mv.	IHQ, 6(2) 205-228
-	*1931	Sumangala & Batuvantudawe	Mv. XXXVIII-100 (S)	Reprint. 5th Edition; 1-239
1/357	1931	B.C. Law	Geographical references in the chronicles	QJMS 22(2), 127-32
1/358	1931	-do-	Geographical study of the Pali chronicles of Ceylon	India, 248 - 264
1/2867	1931	G.C. Mendis	Historical criticism of the Mv.	Ph. D thesis London
1/2854	1932	B.C. Law	Pali Chronicles	ABORI 13(3-4) 250-299
1/2882	1932	Rambukwelle Siddhartha	Mahanama in Pali Lit.	IHQ 8(3) 462-5
1/2833	1933	Geiger	New contribution to the interpretation of the Mv.	IHQ 9(1), 107-112
1/2837	1933-34	-do-	Trustworthiness of the Mv.	Reprint; CLR 3(6,7) 248-51 296-304
1/2856	*1934	-do-	Mv (E)	Reprint, PTS, London 300 p.
1/2845	1935	A. Gurusinghe	On G.C. Mendis's criticism of the Mv.	Colombo, 48
-	*1935	Yagirala Paññananda	Mv. Pt. III (P & S) 1815-1935	Colombo 1-XXXIX 1-127
1/2862	*1935	G.P. Malalasekera	Vamsattappakasini 2V	PTS, London 711 p.
1/356	1936	B.C. Law	Geographical data from the Mv.	I. Cul 2(4) 814-821
IV/1873	*1936	N.K. Bhagvat	Mahavamsa or the great chronicle of Ceylon (E)	Bombay, 226 p.

Bb. of Cey. Ref.	Yr.	Au/Tr/Editor	Title	Publisher/Journal/pages
I/2876	1961	L.S. Perera	Pali Chronicles of Ceylon	in Historians of India, Pakistan and Ceylon, 29-43
I/2875	1962	S. Paranavitana	Mahanama author of Mv.	UCR 20(2), 269-286
VI/-	*1964	Geiger	Mv. (E)	Rep. PTS, London
-	1965	S. Kiribamune	on the Mv.	in Anuradhapura Yugaya, 1965 4-8
III/1474	1969	Heinz Bechert	Beginnings of Buddhist historiography	in Second International Conference on Archaeology 265-274
III/1475	1969	-do-	Critical study of Dv. and Mv.	Göttingen, 35-58
IV/1871	1972	-do-	Beginnings of B'st historiography in Ceylon	J. Bihar Res Sec. 58(1-4) 83-94
IV/1879	1973	Geiger	Mv. and Dv. (G)	Rep. 146 p.
IV/1878	1973-74	A.B.J.L. Fernando	The Mv. an Epic	The Aloysian, 50-52
IV/1872	1976	Heinz Bechert	Geiger and the Chronicles of Ceylon	in Wilhelm Geiger: his life and works
IV/1877	1976	H. Ellawala	Our ancient historical records etc.	in the Felicitation Vol. to Henpitagedera Nanaseeha Thero, 249-59
IV/1874	1978	Regina T. Clifford	Dhamma Dipa Tradition of Sri Lanka	in Religion & Legitimation of Power in S.L., 36-47
IV/1879	1978	C. Godakumbura	Dv. and Mv. etc.	CHJ 25(1-4) 143-52
IV/1881	1978	S. Kiribamune	Mv. study of anc. historiography in Sri Lanka	in Segarat Paranavitana Com. Vol. 125-136
IV/1872	1978	H. Bechert	The beginnings of Buddhist Historiography	in Religion & Legitimation of Power in S.L., 1-12

Bd of Cey: Ref.	Yr.	Au/Tr/Editor	Title	Publisher/Journal/pages
1/2839	1903	Wilhelm Geiger	On the Mv. (G)	Leiden, 205-206
1/2828	1905	-do-	Dv. and Mv. (G)	Leipzig, 146 p.
1/2831	1906	C.A. Nicholson	Dv. and Mv. condensed tr.	IA 35, 153-168
1/2826	1907	R.O. Franke	Dv. and Mv. (G)	203-250, 317-352
1/2863	1907	John Still	Index to Mv.	Colombo, 83 p.
1/2827	1907	Geiger	Mv. in Cambodian characters	Sz 4, 145-146
1/2829	1908	-do-	Dv. and Mv. and their historical development, tr. by M.Coomaraswamy on the Dv. and Mv.	Colombo, 129 p.
1/2830	1908			CNR 2(7), 272-4
-	*1908	Sumangala-Batuwantudave	Mv. 1-101 (Pali)	Colombo 1-659
1/2853	*1908	Geiger	Mahavansa (Pali)	PTS; London, 367 p.
1/2834	1909	-do-	on the Dv. and Mv. (G)	ZDMH; 63, 504-550
-	*1909	L.C. Wijesinghe	Mv. pt II + Turnour's translation (E)	Colombo 1-344
1/2835	1910	-do-	Notes on the Mv.	JRAS (GB & I) 860-1
1/2856	*1912	Geiger	Mahavansa (E)	Pts; London Reprints,
1/2815	1913	E.R. Ayrton	Note on the Mv.	JRAS (GB) N and q Pt 1, VIII-X
1/2883	1918	-	The study of the Mv.	Buddhist 4(1) 3-6, 4(2), 1-7
1/2881	1918-23	John M. Senaveratne	Notes on Mv.	CALR; 3(3) 230, 4(1) 55, 7(4) 230-2, 8(4) 342
1/2846	1919	C.A. Hewavitarana	Introduction to the Study of Mv.	YL; 2(5) (6), 91-93
1/2849	1922	F.W.M. Karunaratne	Descriptive and analytical summary chap VI-XXXVIII	Colombo, 22 p.
-	*1922	D.H.S. Abayaratna	Mv. (S)	Colombo, 1-458 + 1-GLXXX + 1-22
1/2821	*1925-27	Geiger	Cv. (Pali)	PTS; Oxford, 1-658
-	*1928	Sumangala & Batuwantudave	Mv. (S)	Robert Batuwantudave (Adaptation) Colombo; 1-230

B5 of Cey: Ref.	Yr.	Au/Tr/Editor	Title	Publisher/Journal/pages
IV/1889	1978	T. Thapar	Early Historical Traditions of Sri Lanka	in Essays in honour of Prof. N. Ray, 289-291
VI/-	1979	Heinz Bechert	Beginnings of B'st historiography etc. on the Cv.	in Ancient Ceylon Vol 3, 21-28
-	1968	A. Liyanagamage		in Decline of Polonnaruwa and the rise of Dambadeniya, 4-11
VI/	*1980	W. Geiger	Cv.	PTS London
VI/	1980	Robert J. Miller	Message of the Mv.	in Studies in History of B'sm, 167-187
VI/	1981	D. J. Kalupahana	The philosophy of history in early Buddhism	JPTS 9, 117-126
VI/-	*1983	Vincenze Talamo	Mv. (Italian)	Milan, Italy
VI/-	1984	W. Geiger	Dv. & Mv.; Coomaraswamy's Translation	Rep. Trumpet Publishers.

GARLAND OF GEMS: A LEXICON IN SINHALA VERSE

J.B.Dissanayaka

Words - their origins and meanings - have always fascinated the Sinhala scholar. The large volume of exegetical literature in Sinhala, including atuvā, commentaries, gæ ta pada, glossarial commentaries, sanna, paraphrases and pita pot, commentaries annexed to the main text, exhibits his interest in lexicography, the study of words.

Lexicons in early Sinhala literature have borne the general title nighantu and in more recent times the title kōsha. Most of the nighantu were designed on the model of Amarakōsha in Sanskrit and Abhidhānappadīpika in Pali.

Among the Sinhala lexicons are some that have been composed in verse. The earliest of these works, Piyum Mala, Garland of Lotus Flowers, can be dated, according to Godakumbure, "anywhere between the last years of the twelfth century and the beginning of the fifteenth century" (Sinhalese

One of the most outstanding works of this genre is Ruvan Māla, Garland of Gems, composed by one of most illustrious kings of the Kotte Kingdom in the fifteenth century, Sri Parakrama Bahu VI. The aim of this note is to outline in brief the scope and nature of this lexicon in verse.

Of the recent editions of Ruvan Māla, two are of special significance: firstly, that of Batuvantudave, in 1892, and secondly, that of D.P. De Alwis Wijayasekara, in 1914. De Alwis Wijayasekara, in his preface to the translation of this treatise refers to it as Ruvan Mal Nighantuva or Nāmaratna Mālāva. The author himself calls his work Siyabas Nam Ruvan Mal, Garland of Gems of Sinhala Names:

viyata pæ rakumba
Siri saṅgabō nara pavara
siyabas nam ruvaṇ mā
paehæ yumvan kelē mē (v.750)

The great learned king
Sri Sangabōdhi Parākrama Bāhu
compiled this Garland of Gems of Sinhala Names.

The main objective of compiling lexicons of this nature was to help the Sinhala versifier to find synonyms and homonyms that would fit the metre and poetic diction. They were compiled in verse because versification enabled the poets to commit these to memory with ease.

This treatise contains seven hundred and forty three verses in gi metre, dealing with words and their meanings. These are arranged into seventeen classes, vaga, in terms of semantic fields and grammatical functions. The first fourteen classes of words deal with synonyms and the rest with homonyms.

Of the fourteen classes dealing with synonyms all but two are arranged in terms of semantic fields. The first class, which is also the largest, is titled saga vaga, of Heaven. It enumerates, for example, words and their synonyms, dealing with the sky and

planets, gods and godlings, day and night, nature and senses. Cupid or Ananga, for instance, has been denoted by more than thirty synonyms, and the treatise devotes three complete verses to list all these names.

Its first verse runs thus:

Kam, samara, anaṅga
tunuhiru, madana, paśī
tunuyon, mindadā
mada, viyovaga, malaṅga, manayon (v,21)

The other semantic fields relate to rasātala, (Of beneath the Earth), bim (Of Earth), pura (Of town) sel (Of rocks) vana osu (Flora) si ā (Of lions etc.) nara (Of men) bāmpa (Of Brahmins) kæt (Of kings) ves (Of merchants) sudu (Of those of the fourth caste)

The last two classes of synonyms deal with vesesanu, attributes or adjectives and sakinu, miscellaneous words including verbal nouns.

The next section of the treatise deals with homonyms and is titled nanarut vāga, words with several meanings. It is sub-divided into three smaller classes, the first of which deals with nouns signifying several meanings and the other two with indeclinable words or particles.

The section on Nouns denoting several meanings is again subdivided into eleven smaller groups, on the basis of the number of meanings a word contains, beginning with words that signify two meanings and terminating with words that signify twelve or more meanings.

The word 'kolamba', for example, is listed among those that signify four meanings, for it contains the following four meanings:

kolamba sada gas vēses
naēv tota asun kaendavat (v.634)
 The word kolamba means a kind of tree (kolom)
 a harbour, a seat and an invitation.

The word 'hari', on the other extreme, contains fourteen different meanings, thus:

hari hem sak venuhu
si ræ s gaṇḍaba yama sap
dæduru kivi bāsuru
sisi vā suvanvan ve (v.717)

The word hari means gold, the Chief of Gods and Vishnu Lion, rays, musicians, the south ~~or~~ King of the Hell, and Snake

Frog, the monkey, the Sun,

The moon, air or wind, and the colour of gold.

Many other lexicons in verse appeared after Ruvan Mala but none of them was as exhaustive as the Garland of Gems, knitted together by a scholar of the royal house.

வாசித்து வளமடைந்திடுவோம் வாரீர்.

வனக்கத்துக்குரிய பிதா

ஏ. ரெஜிஸ்டீர்

" வாசிப்பு மனிதனை முழுமைப்படுத்துகின்றது " என்பது
ஆங்கிலப் பழமொழி. இன்றைய இருபதாம் நூற்றாண்டிலே
வாழ்ந்துகொண்டிருக்கும் நவீன மனிதனை வாழ்க்கையிலே
பொழுது போக்குகள் பலகோடி. வாழ்வதற்காக பிறந்
-த மனிதனை வாழ்க்கை வெற்றிபெற வேண்டுமெய்யாகில்
அவன் நவீன யுகத்தின் பொழுதுபோக்குகளிலே ஈர்க்கப்-
பட்டுவிடாது சிந்தித்து வாழும் மனிதனாக உருவாக வேண்டும்.
சிந்தனைசிறக்க, சீரிய சிந்தனை வளிவாழ்வு மலர வேண்டு-
மெய்யாகில் வாசிக்கும் பண்பு ஒவ்வோர் மனிதன் வாழ்க்கையி-
-லும் ஏற்பட வேண்டியது அவசியமாகும்.

இன்றைய மனித சமூகத்தையே நாம் சற்று உன்னிப்பாக
 அனதாவிப்போமேயாகி, நவீன மனிதனின் வாழ்க்கையிலே
 பரிவேறு விதமான மாற்றங்கள், பாரம்பரியங்களிலே
 இருந்து மாறி இப்படித்தான் வாழ வேண்டும் என்ற கொள-
 -கையிலே இருந்து அகன்று "எப்படியும் வாழலாம்" என்ற
 எண்ணம் கொண்டவனாக இன்றைய மனிதன் மாக்களாக மாறி-
 -வருவது நாம் அறிந்த உண்மை. இத்தனைக்கும் அடிப்ப-
 -டைக் காரணம் அவனது சிந்தனை வழி சீர்குலைந்து காணப்-
 -படுவதே.

எனவே வாழ்க்கை சீரடைய, சிந்தனை சீரடைய வேண்-
 -டும். சிந்தனை சீரடைய சிறந்த நூல்கள் அவனது
 சிந்தனைக்கு தேவையான அமைந்து விட வேண்டும். இந்த
 சீரிய பண்பு மனித வாழ்க்கையிலே பரிவேறு விதமான
 மாற்றங்களை ஏற்படுத்துகின்றது என்றால் அதை மறுப்பதீ-
 யாகுமென்று.

ஏனைய மனிதனைப் போன்று மனிதன் முற்றுப் பெற்றதோர்
 படைப்பன்று. எனவே "வளர்ந்த மனிதன்" இன்கிஸ்டீலே,
 "வளரும் மனிதனே" நடமாடுகின்றான். அவன் என்றும்
 வளர்ந்து கொண்டே இருக்கின்றான். அவனது உடல்,
 உள்ளம், ஆவி ஆகிய முப்பெரும் பகுதியுமே அவனோடு

சேர்ந்து வளர்ந்த வண்ணமே இருக்கின்றன. இம்முத்துறை-
யுமே மனித வாழ்க்கையிலே பக்குவப் பட்டதோர் வளர்-
ச்சியாக அமைந்து விடுமேயானில் அவன் முழு மனிதனாக
வளருகின்றான், முதிர்ச்சியடைந்த மனிதனாக வளருகின்றான்.
வளரும் இந்த மனிதனுக்கு உரமாக உணவாக அமைந்து
விடுவதே வாசகம். இம்முத்துறையிலும் சமத்தவமாக
ஓரவனின் வாசகம் அமைந்துவிடில் எவனது வாழ்வு சமச்-
சீர்திலே கொல்ட வாழ்வாக அமைந்து விடும். எவனே
உடல், உயிர், மனம், மூலம் ஆகிய இம்முத்துறையிலும் சேர்ந்து
வாசிப்பை நடாத்தும் போது, ஐய வலியை முழு மனித-
னாகின்றது, முதிர்ச்சியடைந்த மனிதனாகின்றது.

புவிநீர்ப்பு சக்தியை உலகிற்கு அறிவித்த விஞ்ஞானி சேர்
ஜசுக் நிறுட்டான் ஓரமுறை கறிஞரும், " நான் உலகிற்கு
எந்த விதமாக தெளிவடுகின்றேனோ பரியவிலிலே, ஆனால்
என்னைப் பொருத்த வரையில், பரந்த சமுத்திரத்தின்
கரையிலே சிறியதோர் சிற்பியைக் கண்டெடுத்த சிறுவனைப்
போலேயே உன்னேன். காரணம் இன்னும் கண்டறியாத
அறிவானது இன்னும் பரந்த சமுத்திரமாக இருக்கின்றது"
என்று. மனிதன், பாடசாலைகளிலிருந்து பஸ்கலைக்
கழகங்கள் எங்கெல்லாமல் ஏறி பல்வேறு பட்டங்களையும்
பெற்று பட்டதாரியாக வெளியேறலாம். ஆனால்

அனேதிது அறிவையுமி அவன் ஒருங்கே பெற்றுவிட முடியாது. நாளொரு வண்ணம் பொழுதொரு மேனியுமாக நவீன கட்டு பிடிப்புக்கள், கொள்கைகள், தத்துவங்கள் நூல்களாக மலர்ந்த வண்ணமாக இருக்கின்றன. இந்நிலையில் மனிதன் நவீன சிந்தனைகளோடு ஒத்துவாழ வேண்டுமே-யாகிய சீரிய பண்பாகிய வாசிக்கும் பண்பை தனதாக்கிக் கொள்ள வேண்டும். இப்பண்பு தன்னையறிய உதவுவதோடு மட்டுமன்று தன்னைச் சுற்றியுள்ள பரந்த உலகையுமே அறிய உதவுகின்றது. இது ஒருவனின் தலைக்கனத்தை அகற்றி, நவீன உலகிலே எத்துனை சிறியவனாக இன்றைய சமூகத்திலே அவன் விளங்குகின்றான் என்ற உண்மையை எடுத்துக் காட்டுகின்றது.

மனித வாழ்க்கையானது பல்வேறுபட்ட சிந்தனைகள் கலக்கங்கள் கவலைகள் உணர்ச்சிகள் உணர்வு அலைகள் அபுபவங்கள் நிறைந்த வாழ்வு. இவையனைத்தும் ஒருவரின் வாழ்க்கையின் வளர்ச்சியிலோ வீழ்ச்சியிலோ பெரிதும் பங்கெடுக்கின்றன. கலக்கம், கவலை முறையற்ற அபுபவம் ஆகியனவற்றின் தொடர்ச்சியான சிந்தனையலைகள் ஒருவனின் உயிர்மீதப் பலவீனப்படுத்துகின்றன. வாழ்க்கையிலே விரகதியை வளர்க்கின்றன. இப்பேர்ப்பட்ட நிலை அகன்று வாழ்க்கையில்

வெற்றிபெற சிந்தனை சீர்ப்படுத்தப் பட வேண்டும். இதற்கு - கந்த வழி வாசிக்கும் பண்பை தனிகத்தே வளர்ப்பு- பதாகும். இப்பண்பு ஒய்வு நேரத்தை உபயோகமான வழியிலே செலவிட உதவுவது மாத்திரமன்று சிந்தனையையும் சீர்ப்படுத்துகின்றது. கலங்கிய உள்ளங்களுக்கு சிந்தனைக் கருவாகவும் அமைந்து விடுகிறது.

இன்றைய இருபதாம் நூற்றாண்டின் மனிதன் பல்வேறுபட்ட பொழுதுபோக்குகளால் ஈர்க்கப்பட்டவனாக இருக்கின்றான். அவனது உள்ளமோ தாவித்திரியும் குரங்குபோன்று பல கோணங்களிலே சென்ற வண்ணமாக இருக்கின்றது. எனக்கிச் செய்வது எப்படிச் செய்வது என்று புரியாது மனநிலையை ஒருவழிப்படுத்த முடியாது அங்கலாய்க்கின்றான். குழம்பிய உள்ளிலே அவன் வளர்ச்சியின் தடை நிலையாக உருவெடுத்து விடுகின்றது. இந்நிலையிலே உள்ளிலேயைச் சீர்ப்படுத்த சிந்தனா சக்தியை செப்பவிட வாசிக்கும் பண்பானது வழிவகுக்கின்றது. ஒருநிலைப் படுத்தப்பட்ட உள்ளம் சமூக வளர்ச்சிக்கு மாத்திரமன்றி சமய கலை பண்பாடு ஆகிய வளர்ச்சிகளுக்கும் வழிகோலுகின்றது.

நிறை குடம் தளம்பாது என்பது நம்முன்னோர் சொல்லி

வைத்த முதுமொழி. இன்று தனிமனித வளர்ச்சிக்கும் சமூக வளர்ச்சிக்கும் தடையாக அமைந்து விடுவதே ஒருவன் தான் பெற்ற சொற்ப அறிவைக் கொண்டு தனிலேவிட வென்றவர் - கள் இல்லை என்ற எண்ணத்தை - மனநிலையை உருவாக்கி - க் கொள்வது. இந்தநிலை அறிவு வளர்ச்சியின் தடைக் - கல்; சமூக தொடர்பின் முற்றுப் புள்ளி. ஆனால் வாசிக்கு - ம் பண்பாவது அவனது அறிவுக் கண்களை திறக்கின்றது. குறுகிய மனப்பான்மையின் குழாங்களை வெளிக்கொண்டெறிக்கிறது. பரந்த மனப்பான்மையை வளர்க்கின்றது. "யாழும் ரே யாவரும் கேளிர்" என்ற பழகு கொண்டு வாழ வழி வகுக்கின்றது.

எனவே வாசிக்கும் பண்பானது மனித வாழ்க்கையிலே ஒன்றியமையாததாகும். இது மனிதனை முழுமையாக்கி பரந்த உலகின் பரவல் கலையகளை உள்ளத்தோடு புத்தி நம் சிந்தனையை ஓர் நிலையப் படுத்தி பரந்த மனப் - பான்மையை வளர்க்கும் ஓர் வழியெனின் எதிர்ப்பர் யாருமில்லை. எனவே வாசிக்கும் ஒவ்வோர் உன்னமும் வளமடைந்த உன்னமாக மாறுகின்றது. வாரீர் வாசித்து வளமடைந்து வழி காட்டிடுவோம்.

தமிழ் அகராதிகளிற் காணப்படும் பிரபந்த

வாரைவிலக்கணத் தவறுகள்

க. செ. நடராசா

தொல்காப்பியஞர் காலத்திலீ வறக்கீவிருந்த இலக்கிய
வடிவங்கள் சில மறைந்தும் வேறுசில திரிந்தும் போய்
விட்டமையால், அவற்றின் பெயர்கள் சில வேறுபட்டு
விளங்குவதைப் பன்னிரு பாட்டியலிற் பார்க்கிலேம். அதிற்
கூறப்பட்டுள்ள அறுபத்தொரு இலக்கிய வடிவங்களுட்
பதினெட்டு வடிவங்கள், தொன்னூற்றாற்றாறு வகைப்
பிரபந்தங்களெனப் பொதுவாகக் குறிக்கப்படுபவற்றி-
ற்குப் புறம்பானவையாகக் காணப்படுகின்றன.

பிரபந்தங்கள் தொன்னூற்றாற்றாறு என்ற வரையறை

பதினேழாம் நூற்றாண்டில் ஏற்பட்டிருந்த வீணும்.
 அக்காலப் பகுதியில் வாழ்ந்த படிக்காசுப் புலவர்,
 தான் பாடிய சிவந்தெழுந்த பல்லவராயன் உலாவில்,
 தொண்டுவாற்றாறு கோலப் பிரபந்தங்கள் கொண்ட
 பிரான்! என்று சொல்லியிருப்பதே அதற்கான முதல்
 இலக்கியச் சான்றாக உள்ளது. அதனையடுத்து,
 1732ஆம் ஆண்டில் வீரமாமுனிவர் இயற்றி வெளியிட்ட
 சதுரகராதியிற் பிரபந்தங்கள் தொண்டுவாற்றாறு என்று
 வரையறை செய்து, சாதகம் முதலாய்ச் சிறுகாப்பி-
 யம்ரூய் விளக்கப்பட்டிருக்கின்றன. பிரபந்த மரபியல்
 'பிள்ளைக் கவி முதற் புராண மீரத் தொண்டுவாற்றா-
 றெனத் தொகையதாம்' என்று குறித்துள்ளது. பிரபந்த
 தீபிகையின் முதற் செய்யுளிலே,

'பதினாறையாற்றிப் பெருக்கு பிரபந்தாதி

பலவகை யெடுத்த துரைக்கின்' என்று கூறப்பட்டு-
 ள்ளது.

இவற்றிலிருந்து 17ஆம் நூற்றாண்டு முதற் பிரபந்த
 வகைகள் தொண்டுவாற்றாறுநெனக் கொள்கை உறுதி-
 யடைந்து வந்திருக்கிறதெனத் தெரிகிறது. பிரபந்த
 மரபியல், சிதைந்த கையெழுத்துப் பிரதியாகச்
 சென்னை அரசு ஒலைச்சுவடி நூலகத்தே ஒதுக்கி-

சிடப்பதாலும், 'செந்தமிழ்ப் பதினேழாந் தொகுதியில்
 வெளிவந்த இருபத்தைந்து முழுச் செய்யுள்களையும் ஒரு
 அரைச் செய்யுளையும் விடப் பிரபந்த தீபிகை முழுமையாக
 அகப்படாமையாலும், சான்றோரால் ஏற்றுக்கொள்ளப்பட்ட
 தொண்ணூற்றாற்று பிரபந்தங்கள் எவையெனத் துணிவதற்கு
 வீரமாமுனிவரின் கூற்றைத் தவிர வேறு மாரீக மெதுவு
 யிப்பொழுதில்லை. ஏனைய பாட்டியல் நூல்களாய்
 வெண்பாப் பாட்டியல், நவந்தப் பாட்டியல், இலக்கண-
 விளக்கப் பாட்டியல் ஆகியனவும் தொண்ணூற்றாற்று வகைப்
 பிரபந்தங்களை முற்றாகக் கூடுதொழிந்தன. 96 வகைப்
 பிரபந்தங்களின் வரை விலக்கத்தைச் சதுரகராதியிலி-
 ருந்தே இப்பொழுது அனைவரும் பெற்று வருகின்றனர்
 என்று கூறலாம். சதுரகராதிக்குப் பின்வந்த தமிழ்
 அகராதிகளும் வீரமாமுனிவர் 96 பிரபந்தங்களுக்குக்
 கொடுத்த வரை விலக்கங்களையே பெற்றுப் பிரசுரித்-
 திருக்கக் காண்கிறோம். அவ்வரை விலக்கங்களுட்
 சிலவற்றை ஈண்டு நோக்குவோம்.

வெற்றிக்கரந்தை மலேசரி என்ற பிரபந்த வகையின்
 வரைவிலக்கத்தைச் சதுரகராதி, 'பகைவர் கொண்ட
 தந்நிரை மீட்போர் கரந்தைப் பூ மாலை சூடிப்போய்
 மீட்பதைக் கூறுவது' என்னுரைக்கும். பிரபந்த தீபிகை

அதனை

'மாற்றவர்கள் கொட்டநிறை மீட்போர் கரந்தைப்பு
மாலேகு டிப்போசி மீள்வகையினை விரித்தோதன்
வெற்றிக் கரந்தை'

என்று கூறும். இக் கருத்தினைத் தொல்காப்பியர்
புறத்தினையியலில் வெட்சித் தினையின் துறைகளுளொன்றாக
'ஐரம ரோட்டலு மாபெயர்த்துத் தருதலு
சீர்சால் வேந்தன் சிறப்பெடுத்த துரைதலு
தலைத்தா னெடுமொழி தன்னோடு புனர்த்தலம்
அனைக்குறி மரபினது கரந்தை' ,

எனக் குறிப்பிட்டுள்ளார். 'குறநில மன்னரும் காட்டகத்து
வாலும் மறவரும் போர்த் தொழில் வேந்தரைப்
பொருது புறங்காண்டலும், வெட்சி மறவர் கொட்ட
நிறையைக் குறநில மன்னராயினும் காட்டகத்து வாலும்
மறவராயினும் மீட்டுத் தருதலும், வேந்தற்கு உரிய
புகழ் அமைந்த தலைமைகளை ஒருவற்கு உரியவாக
அவனிறன் படையாளரும் பிரகுங் கூறலும், தன்னிடத்-
துளதாகிய போர்த் தொழிலின் முயற்சியாலே வஞ்சி-
னங்களைத் தன்னோடு கூட்டிக் கூறலும் ஐசிய ஏழு துறைக்கும்
உரிய மரபினைபுடைய கரந்தை' என

தொல்.பொருள்.புறம் 60

நச்சிபூர்க்கினியர் அதற்குரை வருத்திவிருந்து,
 'ஆபெயர்த்துத் தருதல்' கரந்தை யெனவும் வழங்கிற்
 றெனத் தெரிசிறது. ஆகவே, தொல்காப்பியர் கூறும்
 வெட்சித் திணையின் ஒரு துறையாய் ஆநிறை மீட்டல் பற்றி
 வரும் இலக்கியமே வெற்றிக்கரந்தை மலேசரியாகும்.
 கரந்தைத் துறைகள் அனைத்துமே வீரமும் வெற்றியும்
 பொருந்தியனவாயிருப்ப, இப்பிரபந்தம் மட்டும் 'வெற்றி'
 யென்ற அடை மொழியைச் சிறப்பாகப் பெய்வதற்குக்
 காரணம் தெரியுமாயில்லை. அது வெட்சித்திணையின்
 கரந்தைத் துறைபற்றி வருதலால், வெட்சிக் கரந்தை
 மலேசரி என்றே இருக்கவேண்டும். 'வேந்துவிடு முனைசூர்
 வேற்றுப் புறக்களவின் ஆதந் தோம்பல் மேவற்றுகும்' /
 என்ற குத்திர உரையில், 'மீட்டலை வெட்சிக் கரந்தை
 என்பாரும் உளர்' என்று நச்சிபூர்க்கினியர் கூறியிருப்பது
 இதனைவலியுறுத்தும். வீரமாழுனிவர் 'வெட்சிக் கரந்தை'
 என்பதனை 'வெற்றிக் கரந்தை' என்று கூறிய தவற்றைத்
 தயிர் அகராதிக்களவீலாம் பிரதி செய்து வளர்த்து
 வருகின்றன.

/ தொல்.பொருள்.புறம் 2

புறநிலை, புறநிலை வாழ்த்து என இரு பிரபந்த வகை-
களை வீரமாமுனிவர் குறிப்பிட்டுள்ளார். அவர் தந்த
விளக்கப்படி, 'நீ வணங்குந் தெய்வ நினைப்பைப் பாதுகாப்ப
நிவ்வுழி மிகுவதாக வெனக் கறுவது' புறநிலையாம்,
இதனைப் பிரபந்த தீபிகை

'நீ வணங்குந் தெய்வமே நினைப்பாது காப்பநிவ்

வழிவழியு மிகுவதாய் நிகழ்தல் பிறநிலை யாகுமே'
என்று கறம். புறநிலை வாழ்த்தாவது 'வழிபடு தெய்வ-
நிற் புறம்காப்பப் பழிதீர் செவ்வமோ டொருகாலேக்
கொருகாந் சிறந்து பொலிவாயென வெஃபா முதலு
மாசிரிய மிறுதியுமாகப் பாடுவது' என்பது வீரமாமுனிவர்
தந்த விளக்கம். இவ்விரு பிரபந்த வகைகளின் வரை
விலக்கணங்களின்படி அவ்விருண்டும் ஒரு பொருளினதாகவே
தோன்றும். இக்கருத்தை,

' வழிபடு தெய்வ நிற்புறம் காப்பப்

பழிதீர் செவ்வமொடு வழிவழி சிறந்து

பொலிவி னெஃதும் புறநிலை வாழ்த்தே

கவிறிலை வகையு மவஞ்சியும் பெருக' ,

என்ற தொல்காப்பியச் செய்யுளியற் குத்திரத்திற்
காணலாம். பாடாண்டிணையின் துறைகளுளொன்றாகத்
தொல்காப்பியர் 'புறநிலை வாழ்த்தைக் கறுவர்.

* தொல். செய். கு. 110

அங்கு 'ஐவயின் வருடம் புறநிலை வாந்திது' என்பதனைத்
 'தெய்வ வரியாக உடைத்தாயினும் மக்கள் கண்ணதேயாகித்
 தோன்றும் பாட்டுடைத் தலைவன் முன்னிலையாகத் தெய்வம்
 படர்க்கையாக வாந்திதும் வாந்திது' என விரித்துரைப்பர்
 நச்சுமூர்த்திக் கிணியர். புறநிலை, புறநிலை வாந்திதென
 வீரமாமுனிவர் இருகருக்கி இசைத்த பிரபந்த வகைகளின்
 விளக்கங்கள் இக்கருத்தினை யொட்டியே அடக்கின்றன.
 இவற்றிலிருந்து அவர் கறும் அவிவரு வகைகளும் ஒன்றையே
 குறிக்கு மென்பது தெளிவாகிறது. அவையிரண்டும்
 வெவ்வேறாயின், புறநிலை, புறநிலைக்குரிய செய்யுள் வகை
 கருதொழிந்தது வியப்பே. அதற்கேதாவது காரணமிருக்க
 முடியுமாவும், அது புறநிலை என்ற பிரபந்த வகைக்குத்
 தனியாக ஒரு இலக்கியச் சான்றினைக் காணமுடியாமை
 யென்றே கொள்ள வேண்டும். புறநிலை வாந்திது
 'வெண்பா முதலு மாசிரிய மிறுதியுமாகப் பாடுவது' என்ற
 நியதியை வீரமாமுனிவர் போன்றோர்

'புறநிலை வாயுறை செவியறி வுறிஉவெனத்
 திறநிலை முற்றுந் தின்னிதிற் நெரியின்
 வெண்பா வியவினு மாசிரிய வியவினும்
 பண்புற முடியும் பாவின மென்ப'

* தொல். செய் - 161

என்ற தொல்காப்பியச் செய்யுளியற் குத்திரத்தாற்
பெற்றிருத்தல் கடும். அன்றியும், பன்னிருபாட்டியலார்
'புறநிலை வாயுறை செவியறி வுறிஉவெனத்,

திறமையின் மருட்பாச் செய்யுளின் வருமே' ✕
எனப் புறநிலை வாழ்த்து, மருட்பா வாகிய செய்யுளில்
வருமெனக் கறியது மதனையே குறிக்கும். இவ்வகை
யிலக்கியத்துக்கான அடிவரையறை தெரிந்து கொள்வதற்கும்
தொல்காப்பியத்தையே நாட வேண்டியுள்ளது. அதன்
செய்யுளிய்லில்,

'கவிலென் பாட்டே கைக்கிளைச் செய்யுள்
செவியறி வாயுறை புறநிலை யென்றிவை
தொகுநிலை யளவி னடியில் வெண்ப' "

எனச் சொல்லியிருப்பதால், அவை 'பெருமைக்கு எல்லை
இத்துளையெனத் தொகுத்துக் கறுந் தன்மையுடையவல்ல'
என்பர் பேராசிரியர்.

மேற்காட்டியுள்ள மூன்று குத்திரங்களிலும் புறநிலை வாழ்த்-
தைப் புறநிலை எனத் தொல்காப்பியர் குறிப்பிட்டதிலிருந்து,
புறநிலை யென்பது புறநிலை வாழ்த்துக்குப் புறம்பான ஒரு
பிரபந்தவகையென வீரமாமுனிவர் கொண்டார் போலும்.
அவ்வாறாயின், தொல்காப்பியமார் புறநிலை வாழ்த்துக்கு
வரைவிலக்கணங்கறி அதன் செய்யுள் வகை, அடிவரையறை
✕ பன்னிருபாட் - மருட்பா * தொல். செய் - 160

ஆசியன கூறுதொழிந்து, புறநிலைக்கு வரைவிலக்கணமின்றிச்
செய்யுள் வகையும் அடிவரையுமே கறிப் போந்தார்
என்று கொள்ளவேண்டி ஏற்படும். அது முறையாகாது
என்பதை உணர்ந்து கொள்ளலாம். இதிலுமீ,
வீரமாமுனிவர் வழியே தமிழ் அகராதிகளிற் காணப்படு-
கின்றன.

செவியறிவுறாஉ, வியன் மொழிவாழ்த்து என்பன
தொல்காப்பியப் பிரயோகங்களாகவே யமைந்திருக்-
கின்றன. பாடாண்டினைத் துறைகள் கூறமிடத்துக்

‘கொடுப்போ ரேந்திக் கொடார்ப் பழித்தலு

மடுத்தார்ந் தேத்திய வியன்மொழி வாழ்த்துல்

.....

.....

.....

வாயுறை வாழ்த்தும், செவியறிவுறாஉ

மாவயின் வருஉம் புறநிலை வாழ்த்தும்

.....

..... *

என அலீவிரண்டினையும் இரு வேறு துறைகளாக வகுத்துள்-
ளார். செவியறிவுறாஉ என்பதனைச் செவியுறை என்றும்

* தொல்.பொருள் - புறம் 35

தொடிகாப்பியம் கறும்.

செவியுற தானே

பொங்குத வின்றிப் புரையோர் நாப்ப

ஊவிதல் கடனெனச் செவியுறத் தற்றே ' /

என்றறர்த்த வரைவிலக்கணத்துக்குப் பேராசிரியர்,

'பெருக்கியின்றிப் பெரியோர் நடுவன் அடங்கி வாழ்தல்

கடப்பாடெனச் சொல்லிச் செவிக்கணறிவுறுத்துவது செவியறி

வுறாஉ' என உரை கூறினார். சதுரகராதியோ,

செவியறிவுறாஉ என்பதற்குப் 'பொங்குதவின்றிப்'

புரையோர் நாப்ப ஊவிதல் கடனென அளையடக்கி

அப்பொருளுற வெண்பா முதலு மாசிரிய யிறுதியுமாகக்

கறுவது' என விளக்கந் தரும். வீரமாமுனிவர் போன்றோர்

தம் விளக்கத்தை மேற்காட்டிய தொடர்காப்பியச் சூத்திரத்

-திரந்தே பெற்றோர்களுள்பது, அவர்கள் அதை விளக்க

உபயோகித்த சூத்திரச் சொற்களிலிருந்து நன்கு புலனுகிறது.

ஆயினும், அளையடங்கியலை வேருகவும் செவியறிவுறாஉளை

வேருகவும் தொடர்காப்பியர் சொல்லியிருக்க, வீரமாமுனிவர்

'புரையோர் நாப்ப ஊவிதல் கடனென அளையடக்கி '

எனச் செவியறிவுறாஉ வினையும் அளையடக்கியலையும் ஒன்று

சேர்த்து, அது செவியறிவுறாஉ வெனச் செப்புவது

ஒவ்வாததாகும். 'புரையோர் நாப்பஊவிதல் கடனெனச்'

/ தொடர்.செய் - 114

சொல்வது செவியறிவுறா உ வேயன்றி அவையடக்கன்று
என்பதை அவர் விளக்கங் கோடற்குக் கொண்ட சூத்திரமே
நிரூபித்து நிற்கும். சதுரகராதியின் பின் னெழுந்த தமிழ்
அகராதிகளெல்லாம் , வீரமாமுனிவர் செய்த இத்தவறு
பிரதிபலித்துள்ளது.

செவியறிவுறா உ இலக்கியம் வெண்பாவும் ஆசிரியமும்
கலந்த மருட்பாவாற் செய்யப்படுமென்பதும், அதற்கு
அடிவரையிலீல யென்பதும் முற்கறிய புறநிலை வாழ்த்துக்
கெடுத்துக் காட்டிய சூத்திரங்களாற் பெறப்படும்.

'அடுத்தூர்ந் தேத்திய இயன் மொழி வாழ்த்து' என்ற

பாடாண்டுறைக்குப் பேராசிரியர் தரும் உரையாகிய
'தலைவன் எதிர் சென்று ஏறி அவன் செய்தினையுமீ
அவன் குலத்தோர் செய்தினையுமீ அவன்மேலே ஏற்றிப்
புகழ்ந்த இயன்மொழி வாழ்த்து' என்பதனைத் தொடர்ந்து
அவர் தரும் விளக்கத்தில், 'என்றது, இக்குடிப்பிறந்தோர்க்கு-
கெல்லாம் இக் குணங்கள் இயல்பென்றும், அவற்றை நீயும்
இயல்பாக உடைய யென்றும், அன்றோர் போல எமக்கு
நீயும் இயல்பாக ஈயென்றும் உயர்ந்தோர் கறி அவனை
வாழ்த்துவதின் இயன் மொழி வாழ்த்தாயிற்று' என
உரைத்துள்ளார். சதுரகராதியில் இயன் மொழி வாழ்த்து

என்பதனை, 'இக்குடிப்பிறந்தோர்க்கெல்லாமிக்குறையியல்பென்று மவற்றை நயுமியல்பாக வுடைய யென்று முன்னோர்போல நயுமியல்பாக வ்யென்று முயர்ந்தோ' -----
 ரவனை வாழ்த்துவதாகக் கறுவது' என்று மேற்காட்டிய பேராசிரியரின் உரை விளக்கத்தையே வீரமாமுனிவரும் அதன் வரை விலக்கமாகத் தந்துள்ளார். ஆயின், அங்கு 'அன்னோர் போல' என்றிருக்க, வீரமாமுனிவர் கூற்றில் 'முன்னோர் போல' என்றிருப்பது எழுத்து மாற்றத்தாலேற்பட்ட தவறையிருக்கலாம். அத்தவற்றையே பின்வந்த அகராதிகளும் பிரதிபலிப்பிப் பரப்புவதைப் பார்த்துத்தான் பிரமிக்க வேண்டியிருக்கிறது. இதற்கான பாவும் அளவும் அறியுமாதில்லை. எனினும், இதற்கெடுத்துக் காட்டாகப் பேராசிரியர் காட்டியுள்ள பாடங்கலனைத்தும் ஆசிரியப் பாக்களாகவே இருத்தல் நோக்கற்பாலது.

கைக்கிளை என்பது தொல்காப்பியமூர் கூறியுள்ள ஏழு -----
 அகத்தினைகளுள் ஒன்று என்பதனை முன்னர் கண்டோம். அதனைப் பலவகையாகத் தொல்காப்பியம் வகுத்துக் கூறும். 'அகத்தினை யியலுள் இருபாற்றும் கூறிய கைக்கிளையும், 'காமஞ்சாலா இளமையோள் வயிற்'

(பொருள் 50) கைக்கிளையும், 'முன்னிய நான்கும்' மதுரைத் தமிழ்ப் பேரகராதி தமிழ் மொழியகராதி - நா.கதிரைவேற்பிள்ளை கலைக்களஞ்சியம்

(பொருள் 52) என்ற கைக்கிளையும், 'காமப் பருதி'
 (பொருள் 83) என்ற கைக்கிளையும், களவியலுள்
 'முன்னைய முன்றும்' (பொருள் 105) என்ற கைக்கிளே
 -யும்', + ' கைக்கிளே வகையோ டுளப்பட' (பொருள்
 90) 'என்ற கைக்கிளையுமென நிகழ்வதை, ஆண்பாற்
 கைக்கிளே பெண்பாற் கைக்கிளையென இருபெரும்
 பிரிவாகக் கூறலாம். ஆண்பாற் கைக்கிளையைத்
 தொல்காப்பியர்,

'காமலீ சாலா விளமை யோள் வயி

ளேமலீ சாலா விடும்பை யெய்தி

நனீமையுந் தீமை'ய மென்றிரு திறத்தாற்

றன்னொடு மவளொடுந் துருக்கிய புணர்த்துச்

சொல்லெதிர் பெருவன் சொல்லி யின்புறல்

புல்லித் தோன்றும் கைக்கிளேத் குறிப்பே'

என்று விளக்கினர். நச்சிலுர்க்கினியர், 'கைக்கிளே

என்பது ஒரு மருங்கு பற்றிய கேண்மை. இஃது

ஏழாவதன் தொகை. எனவே, ஒரு தலைக்காமமாயிற்று!

என்பர். ,

பன்விரு பாட்டியல்-கைக்கிளே மாலே உரை-
 திருநெல்வேலித் தென்னிந்திய சைவசித்தாநந்த
 ஞாற்பதிப்புக் கழகம், 1963

✱ தொல்.பொருள். 50

✱/ தொல்.பொருள் முதற் குத்திர உரை

இதனைப் பிரபந்த வகையாகக் கூற வந்த பாட்டியல்
நூல்களுள் வெண்பாப் பாட்டியல்,

ஒருதலைக் காம முறைப்பவை யெய்யந்தாய்

வருவிருத்தம் கைக்கிளை யா மன்,

என்றிசைத்துக் கைக்கிளை இருபைத்தெந்து விருத்துப் பாவா
லாகு மென்று தெரிவிக்கும். அதற்கு முன்னெழுந்த பன்னிரு
பாட்டியல்,

‘இரங்க வருவது மயங்கிய ஒருதலை

இயைந்த நெறியது கைக்கிளை மாலை’

என, ‘ஆடவரும் மகளிரும் வருந்தும்படி வருவதாகிய அறிவு
மயங்குதற்குக் காரணமான ஒருதலைக் காமமாயிய பொருள்
தன் கண்ணமைந்த முறையினை உடையது கைக்கிளை மாலை-
யாகும்’ என்ற பொருளிற் கூறிக் கைக்கிளை, கைக்கிளை-
மாலை யாகிய இரண்டும் ஒருவகைப் பிரபந்தத்தையே
குறிக்கு மென்பதைத் தெளிவுபடுத்திற்று.

நவந்தப் பாட்டியல்,

‘நண்பா லொருதலைக் காம நவின்ற விருத்தம் வந்தாற்

பெண்பால் வரினவை கைக்கிளை யாமென்று பேசுவரே’

என்றும் சிதம்பரப் பாட்டியல்,

‘ வருங்காம மொருதலைய கைக்கிளை யதாகும்,
என்றும் கூறும். இலக்கணவிளக்கப் பாட்டியல்,

‘ ஒருதலைக் காம மோரெந்நு விருத்தம்

கருத வுரைத்தல் கைக்கிளை யாகும்,’

என்று கைக்கிளை ஐந்து விருத்தத்தால் வருமென்றேனும்.

நவந்தப் பாட்டியலும் அதனையே மூலப் பிரதியில்,

‘ விருத்தம் வந்தால்’ என்பதற்குப் பதிலாக ‘ விருத்தம்

வந்தால்’ என்பதற்குப் பதிலாக ‘ விருத்தம் ஐந்தால்’

என்று கூறியிருத்தல் கடும். ‘ விருத்தம் வந்தால் என்றி-

ருப்பது, குறித்த பாடல் செய்யப்பட்டுள்ள கட்டளைக்

கவித்துறைச் சீருக்கமையாததாலும், ‘ வந்தால்’ ‘ வரிள்’

என ஒரு பொருட் சொல் இருமுறை ஒரே செய்யுளில்

வருதல் இயைபின்மையாலும், அது சாலும்.

பிரபந்த தீபிகை,

ஐவிருத்தம் வெள்ளை நாலைவிற் கைக்கிளைக்

கறையொரு தலைக்காமமெ’

என்று, அது ஐந்து விருத்தத்தாலும் நாலு ‘ வெண்பாவாலும்

வருமெனும். வீரமாமுனிவரோ தன் சதுரகராதியில், அது

ஐந்து விருத்தத்தால் அன்றி முப்பத்திரண்டு வெண்பாவால்

மையுமென் றேதினார். இக் கருத்தைப் பெறுவதற்கு

மேற்காட்டிய பிரபந்த தீபிகைச் செய்யுளடியை

‘ஐவிருத்தம் வெளினை நாலெனில் (4 x 8) என்று
கொண்டு பொருள் கண்டாலேயன்றி யாகாது.

வீரமாமுனிவர் கொண்ட இக் கருத்துக்கு வேறெங்கு
மாதாரயிலீல. அவர் செய்த தித்தவற்றையும் பின்வந்த
அகராதிகள் ஆய்வின்றிப் பிரதி செய்து வந்துள்ளன.

விருத்த விலக்கணம் என்ற பிரபந்த வகையைப் பன்னிரு
பாட்டியல், ‘குதிரையும், வில்லும், யானையும், வாகும்,
குடையும், வேலும், செங்கோலும், நாடும், ஊரும் ஆகிய
ஒன்பது உறுப்புகளுள் ஒவ்வொன்றையும் பப்பத்து
ஆசிரிய விருத்தங்களாற் பாடுதல் விருத்த விகற்பமாகும்’
என்று கூறும்.

வெண்பாப் பாட்டியலும் அதே கருத்திலீ,

‘நிலையார் குடை செங்கோலார்நாடு நீள்வேல்

கொலையார் களிற் குதிரை - சிலைவாள்

இவற்றின்மேன் மன்விருத்த மீரைந்தாய் வந்தால்

அவற்றின் பேர் நாட்ட லறிவு’

என்று கூறும். நவ நீதப் பாட்டியலும் அக்கருத்தினைத்
தழுவி,

‘ஆனை/குதிரை யெழிலீவேல்வீல் வாள்குடை கோவிலற்றின்

ஈனயி ளுந் நகரத் திறமென்பர் மேவியல்பால் ஆன

திறத்தா சிரிய விருத்தம் ரைந்துவந்தால்

எனில் வெள்ளைப் தூர்வெண்பா வாக உரைப்பீர்களே.
 என டர் வெண்பாவி விலக்கத்தையும் சேர்த்துரைக்கும்.
 இங்கு 'டர்' என்ற அங்கத்துக்குப் பதிலாக 'நகர்'
 என்பதனைச் சேர்த்தமை, டர் வெண்பாவெனப் பிறிதொன்று
 கறவேண்டி யிருந்தமையாற் போலும். சிதம்பரப்
 பாட்டியல்,

'டரில் குடைசெங் கோலுரே விலவாள் வேண்மா
 அந்நிதவித் தனியகவல் விடுத்தம் பத்தா
 லறைவிடுத்த விலக்கமாம்'
 என்று மேலோர் கருத்திதத் தலவிச் கூறும். விலக்கன
 விளக்கப் பாட்டியல்,

' விலவாள் வேல்செங் கோன்மத மாபரி
 நாடுர் கொடைய நயத்த பப்பத்து
 விருந்த மொன்பதும் விளங்குமப் பெயராள்'
 என்ற கூறும். ஒன்றோர் மொழிந்த ஒன்பது அங்கங்களுள்
 இங்கு குடைக்குப் பதிலாகக் 'கொடை' கற்ப்பட்டி-
 ருக்கிறது. இப்பிரபந்தத்திலே தசாங்கத்திற் கற்ப்பட்ட
 பரி,களிறு, நாடு, டர் ஆகியனவும், ஏனைய வில், வாள்,
 வேல், கோல், குடை ஆகியனவும் இடம் பெறுகின்றன.
 ஆயினும் விலக்கன விளக்கப் பாட்டியல் ஏனையோர் கூறும்
 குடைக்குப் பதிலாகக் கொடையைக் கூறும். இங்கு

எடுத்திக் கொள்ளப்பட்ட தலபுரம் அங்கு எட்டப்
பொருட் பெயர்ச் சொந்தர்தான் றுற வதாற் பெயர்ச்
சொல் சேர்த்திக் கொள்ளப்பட்டதன் பொருத்தபின்மை
தெரிகிறது. இலக்கண விளக்கப் பாட்டியவற்றிற் கடையையே
கொதலெனத் தவறாகப் பதிக்கப்பட்டிருத்தல் கூடும்.
இதற்கான பிரபந்தத் தீபகம்ச் செய்யுள் சிலத்தெ.
இலக்கண விளக்கப் பாட்டியவற்றையும் பிரபந்த தீபகமும்
ஒன்றை யொன்று துவினவாகக் காணப்படுவனவால்,
அவற்றுளொ ள்ளையோ இரண்டையுமோ துவினெனிய
வீரமாமுனிவரும் 'கொடை' யென்று துய்வித்திக்
குறித்துள்ளாரென்றே கொள்ள வேண்டும். இதனையே
பின்வந்த அகராதிகளும் பிரதி செய்து இப் பிரபந்த-
த்துக்குத் தவறான வரைவிலக்கணத்திதச் செப்பி
நிற்கும்.

தமிழ் அகராதிகளிலும் பிறநூல்களிலும் காணப்படும்
பிரபந்த வரைவிலக்கணங்களில் ஏற்பட்டுள்ள இத்
தவறுகள் திருத்தப்படல் வேண்டும்.

KANDY DISTRICT RURAL LIBRARY AND DOCUMENTATION SERVICES PILOT PROJECT

K.L.Panditaratne

ORIGIN OF THE PROJECT

The Kandy District Rural Library and Documentation Services Pilot Project was launched by the Ceylon National Library Services Board in the year 1972 with the sponsorship of the UNESCO. This project was the outcome of the meeting of experts on the National Planning of Library Services in Asia, held in Colombo in December 1967. The main objectives of this meeting were:

- (1) To study the present situation of library and documentation services in the Asian Region in relation to their role in Educational Social and Economic Development;
- (2) To establish a framework of principles for planning library and documentation services;

- (3) To study the possibility of the application of these principles in Asian countries, both individually and collectively.

The principles of planning adopted at this meeting were to be implemented by the Government of Sri Lanka and its results were to be made available to other Asian Countries desirous of improving their own library and documentation services.

The Ceylon National Library Services Board, the UNESCO, the Department of Education and the Department of Local Government collaborated in launching this pilot project in the Kandy District. This project was planned and implemented primarily for the benefit of the rural folk living in the very remote areas of the Kandy District. One reason why the Kandy District was selected as the best suited for the implementation of this project was it's rural setting which formed the background in which the project was sited. As the rural areas of this District were lacking in well planned library services both in the public library and school library sectors, it was considered most appropriate that this project should be sited in the Kandy District.

OBJECTIVES

The main objectives of this project can be summarised as follows:-

- (1) The organisation and development of public libraries and school libraries, with special emphasis on the acquisition, organisation and dissemination of knowledge;
- (2) The creation and the promotion of the reading habit among the people;
- (3) The setting up of readers' clubs and the inauguration of the book box services;
- (4) The improvement of readers' knowledge to supplement class room work in the case of students, (School Libraries) and to keep informed of current affairs in the case of elders (Public Libraries);

- (5) To supply such information as would be necessary for the progressive development of the country in keeping with the "Five Year Plan" of Sri Lanka;
- (6) To provide in-service training courses in library science to those employed in libraries, with special reference to public librarians and school librarians, and finally;
- (7) Keeping in mind the above objectives to examine on what lines the library services of Sri Lanka should be organised, developed and extended.

THE PLAN OF ACTION

For the purpose of implementing this project the proposed plan of action was divided into three parts, as short-term, medium-term and long-term. Siting and planning of library buildings in keeping with approved plans and their construction, the procurement of standard library furniture, and the placement of librarians came under the short-term plan, Streamlining the technical services of the public and the school libraries that were involved in the Pilot Project, to conform at least to minimum library standards was taken up under the medium-term plan. The technical processes adopted by these libraries conformed to the same patterns. The most important stage in the implementation of the Pilot Project was the long-term plan under which the acquisition, organization and dissemination of knowledge were taken up.

Having thus organised the public and the school libraries the next stage was to implement the rest of the objectives stated above, not the least important of which was the creation and the promotion of the reading habit among the people.

The creation and promotion of the reading habit led to the setting up of readers' clubs and the inauguration of the book box service by means of which the

rural folk living in the remotest areas of the Kandy District were able to get reading material. By means of book boxes, collections of books varying from 40 to 75 were dispatched from the public libraries and the school libraries as the case may be to either the Community Centres or the feeder schools where the readers' clubs had been set up. At regular intervals these book boxes were exchanged thus providing the readers with a variety of reading material. Both fiction and non fiction reading material were supplied to the members of these readers' clubs. Those who desired to enroll themselves as members of these readers' clubs were required to pay a nominal membership fee of Rs.1/- per member.

The necessity to improve the readers' knowledge, to supply information necessary for the progressive development of the country, and the provision of short term in-service training courses for public and school librarians were all considered very necessary and inevitable steps in the implementation of the Pilot Project. Once these public and school libraries had completed their processes of re-organization and development, with the assistance of the technical advice and guidance given to them by the Ceylon National Library Services Board, each library received a set of books to the value of Rs.2,500/- and a set of library equipment as gifts, from the Ceylon National Library Services Board and the UNESCO.

RESOURCES

The capital required for the successful implementation of this project was met by the Ceylon National Library Services Board, the UNESCO, the Kandyan Peasantry Commission, the Department of Local Government and the Department of Education. While the capital investments of the Ceylon National Library Services Board and of the Unesco were utilised towards the supply of reading material, and library equipment, the Kandyan Peasantry Commission spent a large sum of money towards the construction of a large number of library buildings in this District. In addition the

Departments of Local Government and Education, the Local Authorities, and the Parent-Teachers' Associations of the schools too invested considerable sums of money towards the construction of library buildings and the supply of the necessary items of library furniture.

PERIOD AND TARGETS

This Pilot Project was implemented during the period May - December 1972, and a total of 45 public and school libraries were selected for re-organization and development. Of these, twenty five libraries were re-organised and developed up to a minimum standard of requirement during the period under review. In the matter of selecting the public and the school libraries to be developed under the Pilot Project, careful consideration was paid to see that those libraries most worthy of development were selected. Twenty one public libraries and twenty four school libraries were selected. In selecting these libraries at least one public library and one school library from each of the electorates in the Kandy District were taken up for development.

It was targeted to complete the re-organization of at least 25 libraries before the period under consideration came to an end, which target was achieved. The balance 20 libraries were re-organised by the end of April 1973, so that during the twelve month period from May 1972 to April 1973 a total of 45 public and school libraries had been fully re-organised and completed to conform at least to minimum library standards. All these libraries had satisfied the following basic requirements by the time the Project commenced its work. They were:

- (1) The availability of a permanent library building with a floor area of at least 800 square feet;
- (2) The availability of the services of a full time librarian with considerable experience and training in library work; and

(3) The availability of a standard set of library furniture,

A projected increase by at least 50% of the existing book stock was envisaged while the target was to increase the registered membership by 100%. The provision of lending, reference, reading, childrens, and book box services in each of these 45 library units that were included in the Pilot Project became a reality.

EVALUATION OF THE PROJECT

This project has helped the rural folk living in the Kandy District to satisfy their quest for knowledge at least to a considerable extent. The livelihood of these people being mainly agricultural and the sources of income being limited, the rural community as a whole does not have the good fortune to acquire knowledge through the medium of books, because their limited income has to be spent on essential commodities. Therefore the purchase of books for general reading as such has been unknown to the ordinary villagers. But a glimpse into the educational attainments of these people clearly indicate that the great majority of them are literate. Their thirst for knowledge had thus been intensified by the fact that the majority of the rural folk while being literate, do not have the good fortune to acquire books due to reasons of economic instability. It is therefore against this background that one has to evaluate the achievements of this Pilot Project which has afforded the rural folk the chance of getting at least a fraction of the reading material they need which was hitherto not available to them. In this connection special mention must be made of the book box service which has rendered a very valuable service in getting books across to the villagers living in very remote areas of the Kandyan villages. The greatest impact of this project however will be felt by the students, the agriculturists and the professionals living in these rural areas. The students who have been badly handicapped by the lack

of essential reading material in their homes to pursue their studies, will now be able to get their essential reading material from the local public and school libraries. The agriculturists on the other hand will now be in a better position to carry on their agricultural pursuits on more economical and modern lines with the help of relevant and upto date information pertaining to their work available in these libraries.

The professionals too will find a haven in these libraries where they would find such information that would help them to further improve their knowledge. Thus through the medium of the 45 public and school libraries that were developed under the Pilot Project the Economic, Social and Educational upliftment of the rural masses has been assured.

FOLLOW UP SURVEY

By the end of 1974, 4000 copies of a questionnaire were distributed among the registered readers, and casual visitors to these libraries, to the members of the readers' clubs, to the students and the villagers. The replies to these questionnaires throw very important light on the results of the Project. It is evident that the results of this project have been far reaching and many, not the least important of them being the fact that there has been an awareness of the usefulness of well-planned libraries in rural communities. The part that a net-work of well-planned libraries can play in the upliftment, of the economic, social and educational life of the rural communities has been realised.

Statistical data, pertaining to circulation of books, growth in registered membership and increase in book stock definitely point to the fact this project has enabled the library services of these 45 libraries to come up a long way in their progressive development.

FOLLOW UP ACTION

The authorities of the school and public libraries re-organised under the Pilot Project are faced with the problem of not having adequate funds to purchase sufficient books to meet the ever increasing demands and requirements of the increasing registered borrowers of these libraries. This factor has also been brought to our notice by those who responded to the questionnaire referred to above. Therefore as a remedial step the Ceylon National Library Services Board has taken steps to exchange sets of books varying from 50 to 100 at regular intervals of three months to these libraries on a Circulating Book Loan Service. This step has helped in a great measure to ease the problem, while inturn increasing the circulation of books itself in these libraries. These books are supplied to the respective libraries secured in padlocked book boxes which are transported to the libraries at the expense of the Ceylon National Library Services Board.

In order that the libraries re-organised and developed, maintain the same levels of efficiency, continuous supervision of these libraries is carried out by the officers of the Ceylon National Library Services Board.

These inspections also enable the public and the school librarians working in these libraries to seek the technical guidance and advise of these officers when ever necessary, and to overcome any technical problems they are faced with.

Finally, based on the experience gained by this Pilot Project, the Ceylon National Library Services Board has been re-organising, developing and assisting with stock of books a number of selected rural public and school libraries in all the districts in Sri Lanka during the past years. This programme would be continued in the forth coming years as well, so that in the near future Sri Lanka would have a net-work of well planned public and school libraries in the rural areas, which would be for the immense benefit of the rural folk.

PROSPECTIVE LIBRARIANSHIP

N. Amarasinghe

1985 is a memorable year for Sri Lankan Libraries. The Colombo Public Library is celebrating 60 years of reader service to the city of Colombo; the Sri Lanka Library Association is commemorating 25 years of professionalism in local librarianship, the National Library Services Board is hosting the 3rd International Conference of Directors of National Libraries of Resource Sharing in Asia and Oceania in November 1985. Possibly in early 1986 the new building for the National Library will be opened to the public. These are indeed landmarks in the short history of library services in Sri Lanka. Outside the shores of Sri Lanka, even more important events have taken place during the year having far reaching implications for librarians and library authorities. Therefore, it is also a time to ponder. The more important of these international events and the impact that they will have on librarianship in this country are the subject of this essay. Reference is made to (a) the South

Asian bibliographic conference held in London in April, (b) the Conference of Directors of National Libraries in Washington in August, (c) the 51st IFLA Conference in Chicago in August, (d) the Universal Availability of Publications meeting in New Delhi in October and (e) the 52nd IFLA Conference in Tokyo in 1986.

National Collections

In April, 1985, the British Library in collaboration with the School of Oriental and African Studies of the University of London, South Asia Centre of the Cambridge University, and the Indian Institute, Bodleian Library Oxford convened a meeting of the South Asian bibliographers, librarians, archivists and scholars for a colloquium on South Asian bibliography. The purpose of this meeting, perhaps the first of its kind having great relevance to our own libraries, were to learn the strength and weaknesses of South Asian bibliographic materials and collections in the United Kingdom, and other countries of Europe, United States, Canada, Asia and other countries. Librarians from every part of the globe representing virtually all types of libraries having interests in South Asian studies attended the meeting to review and evaluate what they have been doing over the last several decades and in some cases over the century in collecting, organising and preservation of South Asian library materials. An important result of this meeting was that in a matter of few days they came to know where collections are available, the nature of these collections, what subject areas are covered and what not, what problems are confronted in the acquisition of relevant materials and what action is necessary for the preservation of these collections for future use. Another, a remarkable one at that, is the spontaneous emergence, as it were, of an international South Asian Library group, informal yet well bonded to remain so for mutual benefit for a long time to come.

From the Sri Lankan point of view this colloquium opened the doors of a vast reservoir of bibliographic sources, most of which were almost unknown previously.

The fact that foreign libraries have collected and preserved our literature should be an inspiration to our own librarians to rejuvenate their efforts in the collection and preservation of their own national literature. Under normal conditions theoretically at least no foreign collections should excel a local collection so far as national literature is concerned. It should be a humiliation for a nations librarians if they were unable to provide a reader with a book he wanted to read. Of course, Librarians holding such responsibilities ought to be delegated necessary power and responsibility and financial support to persue vigourously these objectives. This is a responsibility devolving upon the library authorities. Much work remains to be done in building up comprehensive collections of national literature. There is reason to surmise many violators of law of cultural properties carry on their notorious work unapprehended for how else can we account for the diminishing of private collections which never reach our libraries? It is also no secret that when books are offered for sale to our libraries few are successful in purchasing them. On the other hand vendors appear to be more confident of the foreign market so much so we have met vendors who quote their prices in US \$. Methods of valuation of books, lack of a recognised policy in the acquisition of national literature, the inadequacy of law relating to library development are some of the factors retarding effective collection development. These are matters which merit the serious attention of librarians and library authorities. Some Librarians fancy collecting old books for their antiquarian value, first editions, rare bindings, rare imprints, for example. Books do have a cultural value as works of art, as antiquities etc. and collection of rare books in libraries is necessary. But this is not the same thing as collection of retrospective literature for

building up one's national collection. Retrospective material should be collected in libraries primarily for purposes of information and not solely as cultural objects. That books have a cultural value is incidental in the information perspective. Advisory committees on book selection are often so obsessed with only the cultural value of books many valuable items of retrospective materials get condemned as 'useless'. If book selection committees concentrated on rare books only our libraries will be the poorer for it.

Books never become 'useless' nor out-of-date 'useless', 'out-of-date' are relative terms reflecting only attitudes of a few of those who use them or those who never use them. It is not an empirical truth. Records are records of thoughts, activities depicting facets of life of the times they were created. This intrinsic value of records is universally recognised in libraries and material once categorised and weeded out as 'useless' and 'out-of-date' are now preserved in national repositories. Great national libraries have no prejudices on type, form, material, age, country of origin, writer or any other criterion in the collection and preservation of human records. National Library of Congress, for example, has collections of birthday cards, Christmas cards, posters, pamphlets, recorded voice of animals, birds and human beings, the latter - what we call oral history of folklore - is often richer than written literature in certain areas of knowledge.

We tend to ignore many of these as useful library resources. Yet nothing that contain information can be ignored for they lend themselves to the process of creating new knowledge. Coverage of current materials for a national collection is an equally important aspect of a national acquisition programme which should be carefully examined. The bulk of current literature published outside the shores of Sri Lanka is purchased by University libraries, but as a policy the University libraries

concentrate mainly on the text books for students and books and periodicals for teachers in the disciplines taught in Universities many useful literature escape our attention. Many modern disciplines are not covered in our University courses and/or research programmes and the need to obtain literature on these areas of knowledge has not been considered. There is no public knowledge on the acquisition policies of the great majority of the libraries in the island; public, university, special. A seminar on acquisition policies and practices of various libraries will be a desideratum for a study of the strength and weaknesses of our national acquisition of literature. In fact this would be an area where the National Library Services Board should take the initiative. The need for major libraries, archives, museums, learned societies and institutions to be brought together for a discussion on the resources available in the country, the material that should be acquired for current and future use, the sharing of responsibilities on these matters remains to be done by the National Library authority. A colloquium on the model of the British Library referred to earlier in this essay would be a step in the correct direction.

Bibliography

In 1981, IFLA International Office for UBC in their publication Commonwealth Retrospective National Bibliographies: An annotated Directory highlighted that there is no satisfactory documentation of early South Asian imprints in Indian, Bangladesh and Sri Lankan National Bibliographies. The present writer recalls a decision taken in early 1962 when the national bibliographic offices were established in the Department of National Archives that work in the retrospective national bibliography will be started as a parallel project of the current National Bibliography. The current National Bibliography as well as the National Bibliographic Office was shifted to the National Library as far back as 1975. However no work has commenced in the retrospective National

Bibliography. Like the collection of National literature, the compilation of a comprehensive national bibliography has gone by default and remains to be initiated by foreigners. I must hasten to mention two martyr Sri Lankans who attempted this gigantic task single handed, one compiling a Bibliography of Ceylon of western language materials, the other compiling a listing of Sri Lankan manuscripts and printed books. We should realise, as they would admit themselves, that individual work of this nature will bring results only in proportion to the length of one's lifetime. Then it is over. National scale projects hardly ever reach successful completion unless institutionalised and funded by governments. Every country has produced its Paul Otlets and La Fontaines and their creative work have been recognised by institutionalising the projects as national projects.

In the meantime the rest of the world is moving on. The British Library has begun a South Asia and Burma Retrospective Bibliography (SABREB) based on the holdings of the British Library. Sri Lankan librarians may recall a public lecture held in the Colombo Museum on 06th Feb. 1985, on this subject delivered by Graham Shaw. Shaw outlined the aim, scope and methodology of this bibliography and said that it will cover, India, Pakistan, Bangladesh, Sri Lanka, Burma and Afghanistan, that it will include all works in recognised languages of these countries, that it will cover the period from 1556 to 1900. At the South Asian Studies Colloquium in London, Shaw presented an elaborate paper on the project* and concluded that for SABREB to succeed not only national support but international co-operation is vital. To quote his words "this colloquium brings together representatives from a large number of institutions with a great deal to contribute to SABREB's future. I can only urge them to give the most serious considerations to the idea of active participation". Sri Lanka is one of the countries covered in this bibliography and that is a good reason for Sri Lankans

to participate in the project especially in the context of what has been already mentioned in the foregoing paragraphs of Sri Lankan National Bibliography.

MARC

A costly item of expenditure in large libraries such as University and National libraries is the creation of bibliographic records for their contents. Without them libraries are unusable. In terms of Universal Availability of publications, the time consumed and the money spent on cataloguing etc. of masses of material in traditional methods defeats the very purposes of Universal availability. Availability and transfer of information on the hour of need is vital for library services to be effective and productive. In the 3rd world countries, the greatest set back is lack of readily available information. We are often ignorant of even the available sources of information and where they are available. Large library systems in the 3rd world now have the opportunity of leap frogging into the age of electronic data processing and transmission. In fact the system was available for several years but two factors remained unresolved for poor countries to adopt them; cost and compatibility. Cost of hardware and software has come down dramatically over the years and is still coming down. The other, the more important one is being resolved. For a number of years machine readable records (MARC) produced by world's largest libraries have remained unusable in the 3rd world owing to lack of uniformity in formats, software and hardware. At the IFLA Conference in Chicago, the Directors of National Libraries agreed that a truly universal MARC format must be created to facilitate for international use of these records. They were convinced that this will also facilitate transborder data flow. This means that countries with large collections of unprocessed materials as well as libraries planning to build up large national collections will no longer need to await increasing budget allocations, training and recruitment of large

specialist staff and spend many years of time for production of catalogues.

Suppose that the National Library of Sri Lanka decided to use MARC records produced by the Library of Congress or the British Library for all library holdings of Sri Lanka we would have to expect a situation where all libraries in the country will have to share the cost of a use of computer with terminals for each of the participating libraries. The MARC records that we purchase from LC or BL will have to be supplemented with data that these two collections will not possess but are available in our network. How much would that be? The computer can also be programmed to indicate where the material is available within the network, resulting in a union catalogue. If the network also agreed on a document delivery system and that could include the LC and BL as well, availability of publications as well as the availability of information is achieved at once. A cost benefit study of such a project should convince the feasibility of adopting this technology. This would be a task for the National Library authority to give serious thought to.

Conservation and Preservation

The meeting of Directors of National Libraries in the Library of Congress, Washington between 14th - 16th August was another important event in international librarianship. For the past several decades National Librarians have been concerned with the enormous problems of conservation and preservation of library materials, mainly printed books and manuscripts in paper. The contents of olden national libraries are several centuries old and a large portions of these materials are now in an advance state of physical deterioration. National libraries set up in new countries, in the 3rd world face the same problem but for a different reason - the quality of printing paper being sub-standard. Of the Library of Congress holdings which is 80 million records, about 40% need

urgent conservation attention for any further use. For over a century Librarians have been watching helplessly as acidity in paper has gradually destroyed the very paper, their collection was printed on. The cost of traditional preservation techniques - microfilming for example is enormously costly. Besides how long a microfilm lasts is not known with any certainty. This challenge has now been met by conservation experts who have evolved a method of deacidifying papers at an incredible rate of more than half a million a year costing only about Rs.50/= per volume. The participants at this conference was provided with first hand information on how the system works. The system is new to Sri Lanka and is therefore described in detail for the information of conservations.

Deacidification

The compound Diethyl/Zinc (DEZ) is a very small, highly reactive molecule has formed to meet all requirements of deacidifying paper permanently. The DEZ molecules neutralize all existing acid in paper and forms Zinc Oxide by reacting with water present in the paper. The Zinc Oxide neutralize any future acid formation by serving as a basis of an alkaline reserve. The DEZ is used as a gas in a vacuum chamber. The process of deacidification is as follows:-

Books are placed in a closed chamber and the air is pumped out creating a vacuum. This vacuum and a slight heating reduce 5-6% of the water normally present in paper leaving only a small amount necessary for forming the alkaline reserve. The necessary amount of DEZ is introduced into the chamber continuously at low pressure. It neutralizes the existing acid forms Zinc Oxide necessary to prevent acid formation in the future. Excess DEZ is pumped out from the chamber. Water vapour and carbon dioxide are pumped into restore moisture to the books and form the final alkaline reserve of Zinc Oxide/Zinc Carbonate. After this, books require a day or two of exposure to the controlled atmosphere in a con-

ditioning room to recover a portion of their normal moisture content and be ready to return to the library.

The deacidification plant can be built to any desired size. The Library of Congress Plant spreads over a 3.5 acre site and can take 15,000 to 16,000 books in one batch. But smaller plants are not uncommon in the United States. The L.C. is prepared to licence this technology to other institutions and countries especially National Conservation centres as a goodwill gesture of the L.C. Library of Congress welcomes enquiries from National Library authorities on sharing the technology.

Optical Discs & Video Discs

A significant breakthrough in document preservation is the optical disc, a system quite different from conventional technology. This is a secondary format preservation experimented in the United States. Optical Disc technology affords in extremely high-density storage and retrieval of documents efficiently and economically. A twelve inch digital disc has the capacity of storing about 40,000 pages of text.

Print materials are stored in optical discs. Non-print materials i.e. images are stored in Analog optical discs (Video discs). About 54,000 images can be stored on one side of a 12 inch analogue optical disc.

There is no wastage or deterioration of discs in use as only a light beam is used for playback, which means continuous disc use without physical deterioration is possible.

These qualities of optical discs make them ideal for storing highly used materials. Print-outs can be obtained from both systems. In the face of this new technique of document storage, experts believe, that large scale microfilming has had its day.

These are challenges librarians are facing in developing countries. On one hand new opportunities have arisen for librarians to harness new technology for building up quicker and more efficient information systems. It should be admitted that third world countries in their present state of economic development are not quite adequately equipped to purchase these technologies. To begin with they are expensive. The choice is however between cost and benefit. Policy makers, the choice is for you to make.

Perhaps, it is here that international co-operation can be harnessed to library services. It would be appropriate here a reference to the Asia and Oceania Programme of Resources storing among National library authorities began about 6 years ago. The movement was initiated with Unesco support by the Australian National Library and followed by the Japanese National Diet Library. In November this year the National Library Services Board carrying the movement further convenes the 3rd International Conference in the series in Colombo.

An important subject listed in the agenda of this conference is networks local and international. The theme of the conference being 'Resource sharing in Asia and Oceania; Sri Lankan Librarians have the opportunity to discuss some of the problems referred to in this paper at this meeting. The Unesco as well as some of the most powerful members of the group like Japan and Australia who have experience in using these new technologies, as well as economically less developed countries like Thailand, Malaysia and Singapore are delegates participating in this conference. Their experience will be a valuable contribution to our knowledge in these matters.

A good deal of preliminary work remains to be done for Sri Lanka to obtain the full benefit of international co-operation. I have referred to them earlier in this essay. To sum up, the blue print

for a national acquisition programme, a national information system and a national conservation programme form the trinity of a National Library Service. That blue print should be on the drawing board of the National Library Services Board. All Librarians, decision makers, should be involved in the preparation and monitoring of these programmes. If successful, librarians will have the opportunity of celebrating the year 2000 AD for having created an effective national library service.

A REVIEW OF GOVERNMENT INFORMATION SYSTEM: SRI LANKA

S.R.Korale

Introduction

A review of the development of information systems in Sri Lanka points to a gradual growth in collection and classification of published and unpublished literature on economic, social, scientific and technological subjects, making them readily accessible to the specialist, closing the gap between research in a sphere of activity and placing that research record in the hands of the users. The development of documentation techniques would prevent duplication of intellectual efforts thereby creating a greater body of usable research. Recognizing the need to improve documentation services to meet the information essential for the development efforts of the country, the Government of Sri Lanka has taken steps in the recent past, to establish institutional machinery, one within the Ministry of Industries and Scientific Affairs, and the other within the main planning body

of the country, the Ministry of Finance and Planning, in addition to the National Library Services Board. The function of these centres in promoting economic and social development will be appreciated only, once an improvement in the quality of bibliographic organization takes place. It will only then be possible to provide the necessary inputs to scientific and economic development research. Co-operation and co-ordination between these organizations could prevent inert documentation activity and provide the needs of the community with an information flow at a dynamic level. For effective and stimulated economic, social and technological decision making to take place indexed and assessed information should be readily available to the reserach worker, planner and decision maker. This is important for ensuring that the policy decision taken will be to the best advantage of the country.

In an era of accelerated economic growth, the quality and quantity of information, play an important role. The quality and amount of information required is the felt need for decision making. All decisions need information, if decisions are to be made rationally, and are to have the desired effect, they need the right amount of information. More and better information could improve the quality of the decision, but sometimes too much information may be as bad as too little. It is essential to know the exact specification of the information required, the type, the amount, its reliability, and format in which it is required. The information provided must suit the purpose, and therefore it is important to look into the information situation carefully, and maintain a close dialogue between information users and providers. The proper evaluation of traditional knowledge with new technologies and resolution of conflicts arising therein is possible through an efficiently organized Government Information System.

Several types of information are used for development decisions. They may be straight forward statistical data of a quantitative nature, like those relating to national accounts, demographic, agricultural or

industrial statistics. This information is often used to review, analyse and forecast, sectoral growth trends and patterns, and growth in the labour force, capital labour ratios and such other macro-economic variables. It is found that such derived information is essential and is used in various degrees for different purposes. Another type is that of qualitative information. In this category could be classed natural resource inventories, land capability surveys, soil surveys, land utilisation surveys and human resource inventories. The third kind of information is that of reserach findings, reports, theoretical insights and verbal communications.

Data Sources

The Department of Census and Statistics and the Central Bank of Ceylon collect quantative data. The main function and objective of the Department of Census and Statistics is the collection, processing and compilation of statistical data relating to:

- (i) Population and housing;
- (ii) Agricultural activities;
- (iii) Trade and industry;
- (iv) National accounts/prices;
- (v) Other social and economic activities of the country.

In pursuing these objectives the Department undertakes the following:

- (i) Conducting of general census' at prescribed intervals
- (ii) Collection of current statistical data through a network of branch offices and field staff attached to district secretariats, and statistical branches in various Ministries under the supervision of the Department
- (iii) Sample surveys, reserach and training
- (iv) Processing, compiling and publication of statistical data.

The Department disseminates its information through the publication of reports of surveys and case studies, and its three annual publications:

- (i) The Sri Lanka Year Book
- (ii) The Statistical Abstract
- (iii) Sri Lanka Statistical Pocket Book.

In 1975, the Department began a project of regionization by Agro-Ecological Regions, and computer print outs of eight spatial frames for the Colombo District were prepared. A computer mapping programme was begun at the request of the Department of Town and Country Planning resulting in the production of statistical maps.

The Central Bank provides and yearly report of the (1) Economic performance, problems and policies, that were encountered (2) Details of accounts and operations (3) Information on the major administrative measures adopted by the monetary board for the year (4) Summaries of major legislation enactments for the year, relating to the functional operations of the Central Bank and Banking Institutions in Sri Lanka. A more detailed review of economic trends and development in the various sectors of the economy is also published yearly since 1975, as a separate publication; these annual reports thus provide statistical information pertaining to national product, expenditure, agriculture, industry, prices and wages, external trade, external finance, public finance, money and banking. To review the development programme within the country the Bank gathers information from government departments and public sector institutions. The Bank also conducts surveys and studies which results are published. They form a part of the basic data available on certain areas of study, for instance their publication on Consumer Finance and Socio-Economics, Prices and Wages Statistics, Business Activities and Private Investment and Agricultural Credit. Monthly financial information is disseminated via the Central Bank Bulletin.

The Department of Information is primarily concerned with the task of providing information to the public

about the policies, programmes and activities of the government by giving them wide publicity. In particular it publicises the commitment of the government to the social and economic upliftment of the country ensuring there by the active co-operation of the people in government plans and programmes.

The potential sources of information for development planning are enormous. There is today a flood of information both published and unpublished put out in many forms by a number of institutions both in the public and private sectors. To benefit fully from available knowledge the approaches and techniques adopted to identify, retrieve and exploit it should be adequate and sound. Experience has its maximum impact only when the knowledge acquired is published, abstracted, indexed and made available, for the users. In this sense selective documentation plays an important role in the delivery of information to users and potential users.

For effective economic and social planning and policy making the information input will therefore have to be met through an efficient information and documentation network. A large majority of the government departments of Sri Lanka have libraries. Their strength and weaknesses are dependent on the professional training, and the organizational capabilities of the officer directly in charge, and also on the foresight and vision of the departmental head. In the recent past, as mentioned earlier, institutional means to draw out information available within institutions and organizations in the country has increased. The expansion of reserach in relation to industrial production, business management, technology, investment and agricultural activity led to the use and development of documentation techniques geared to meet the demands brought about by economic growth. The government has realized the necessity to fully utilize the country's own scientific and technical and economic potential. It is here that documentation has a part to play in co-ordinating the country's scientific and economic reserach efforts. to create successful and effective development plans.

Research Centres and Institutions

The recognition of the importance of scientific, technological and socio-economic research in the development of the country resulted in the establishment of a number of Centres to research to cater to the more important subjects, activities and sectors, a selection of these institutions are listed in Annex I. This growth in the number of institutions undertaking research necessary led to situations where overlapping of functions and activities, and duplicating of efforts could not be avoided arising from difficulties of co-ordination. The full advantage and the best results from the establishments of new institutions and improvement of the existing ones it was thus felt was not accruing due to these issues and problems, and also as a result of the absence of a well organized and alert information and documentation service, and of an efficient system for the dissemination of technical data and information. But by the late 1960s the government had realized the importance of co-ordination of research efforts for planning and policy purposes as well as for generation and a processing of scientific inquiry and assigned the subject to the Ministry of Industries and Scientific Affairs. Institutional machinery in the form of National Science Council was established by an Act of Parliament in 1968. This Body was made responsible for co-ordinating arrangements as well as for encouraging and developing scientific research. The inadequacy of this Act to meet the needs of the demand and urgency for research and information in a changing environment had resulted in the repeal of this Act in 1975 by the National Science Council of Sri Lanka Law No.36 of 1975 which Act too was repealed by the Natural Resources, Energy and Science Authority of Sri Lanka Act, No.75 of 1981 (NARESA).

The scope of NARESA was larger than that provided for the earlier Acts. It had the necessary statutory and financial authority to play a more vital and dominant role in the system of government information gathering and dissemination. The main function of the Authority

are described in Section 9 of the Act. Accordingly it was vested with powers under Section 9 (b) to collect and disseminate information, publish reports, periodicals and papers relating to natural resources and their systematic and co-ordinated exploitation and development, the exploitation and use of energy resources and the conservation of energy and any aspect relating to scientific and technical matters and to provide information and education to the public regarding such matters.

Sri Lanka Scientific and Technical Information Centre

Within this central body is a documentation centre known as SLISTIC which is responsible for co-ordinating the activities of information in the field of science and technology. The advice and assistance of UNESCO was obtained for the development of the Centre, and for the determination of the scope and objectives. The need for a Centre to co-ordinate existing resources of scientific and technical information in the country; to develop its own resource of information relevant to the needs and climate of present and potential users; to provide the related bibliographic abstracting and indexing services in the conventional form; to be a depository of all material in the field of scientific research, specially those concerned with the planning and execution of national development programmes and projects at central and district levels; and to educate and train personnel for these specialized duties and responsibilities were the arguments adduced for its establishment. The objectives spelt out in the report affords an overview of the usefulness of documentation/information centres for developing countries, and could be looked on as basic statement of the aims of a national documentation centre. The Sri Lanka Scientific and Technical Information Centre (SLISTIC) became operational in 1974. Its basic objectives were to collect, process and disseminate information relating to science and technology which objectives are fulfilled by:

- (i) Library resource development;
- (ii) co-ordination with other libraries; and
- (iii) provision of information and documentation services.

It concentrates on filling the gaps in library resources of the country on specific subject fields. Three areas have been identified so far, namely-

- (i) Science Policy
- (ii) Science Education
- (iii) Environment

Currently SLISTIC is engaged in the following activities:

- (i) Compilation of a Union Catalogue of Science and Technical Books which reflects the holdings of libraries
- (ii) Compilation of Union List of Science and Technical periodicals acquired by libraries in Sri Lanka, which reflects the holdings of 50 libraries
- (iii) Indexing of local scientific literature, providing an analysed record of the national output.

These three activities are brought to the notice of the reserach community via quarterly publications known as UNICAST, Sri Lanka Science Index, and the Union List of Scientific Periodicals.

- (iv) Establishing a national depository for science and technical reports
- (v) Library co-operation by way of inter-library lending providing photo-copying services, and obtaining photo copies from abroad
- (vi) Library education by holding seminars and courses for working librarians

In other words a national science information network has been started and is being developed. Information control of science and technology preventing dissipation of documentation activities has been brought about by SLSTIC, a list of institutions who co-operate and benefit from these services are provided in Appendix II.

Sri Lanka National Library Services Board

The Sri Lanka National Library Services Board established by Act No. 17 of 1970 was to serve as the principal institutional framework for co-ordinating and developing all types of libraries, bibliographic centres and similar bodies specially those maintained with state funds. The main task of the Board which was the establishment and maintenance of a national library for Sri Lanka whose scope and function was to preserve the national culture; to develop all appropriate systems and procedures which will make available the total library resources of the nation for the benefit of the whole community; to establish relations with other libraries of other countries; to collect, preserve, organize and develop a national collection of library materials in all forms including a comprehensive collection relating to Sri Lanka and its people to serve as national reference and research library; to compile the Ceylon National Bibliography and provide ancillary bibliographical services as required and to provide assistance to all government libraries whether departmental, institutional or special. The Board has made arrangements to undertake some of these activities and now is in the process of establishing the National Bibliography. The construction of the infrastructure is in process. The Board has been given wide powers to plan, assist and promote the organization and development of library services at public, school, university, government and special library levels. It has so far been concentrating primarily on improving public libraries and school library services, and training of the staff of these libraries, and in compiling the National Bibliography.

Legal Registration

Legal registration and deposit was part of the government information framework since 1885. Efforts to control bibliographic output in the country had taken place with the coming into operation of the Printers and Publishers Ordinance of 1885 which ensured

compulsory deposit of all publications in 4 specified institutions which has now been extended to include the National Library Services Board. The National Museum Library, National Archives with the Library of the University of Ceylon, Peradeniya, the National Library Services Board and the British Museum Library function as legal deposit libraries for documents published in Sri Lanka. It is only in the last decade that attempts to index and provide useful reference services in connection with legal deposits and government information was begun, with the Museum Library publishing an Index to Ceylon Periodicals this has provided a useful reference tool for the research workers, as it indexes articles in both English and Sinhala periodicals. The Library of the Department of Labour has compiled since 1971 six digests and indexes to labour law, industrial court decisions and labour tribunal awards. They are useful reference tools for the understanding of industrial law specially in the context of the growth of foreign investments and multinational enterprises in the country. Appendix III provides a select list of basic reference aids compiled by individuals and institutions.

Centre for Development Information

These attempts by individual government departmental libraries to control and monitor the information output coming within its limited fields are not adequate for the needs of national development. In this context, the newly established Centre for Development Information of the International Economic Co-operation Division, Ministry of Finance and Planning plays an important role, as a co-ordinating body for government information. The Centre for Development Information was established in 1979, it was funded by UNDP with UNESCO as its executive agency. The objectives of the Centre are to carry out the task of systematically collecting information and data relevant to development planning for national purposes and to provide non-classified information to the International Centre for Development Science Information DEVSIS on the basis of a mutual sharing of information. According to the immediate objectives

set out in the document the Centre would provide the activities listed below as an on-going service:

- (i) Organization and development of a library as a base for the collection, classification and dissemination of economic and social science information
- (ii) Compilation of a Union Catalogue of Economic and Social Science Development. Literature available in the libraries of government departments and public sector corporations
- (iii) Compilation of a Ceyloniana Union Catalogue of Economic and Social Development Literature
- (iv) Compilation of a Bibliography of Economic and Social Development with emphasis on report literature published and unpublished
- (v) Establishing a Sri Lanka Report Depository on Economic and Social Development
- (vi) Compiling a Union List of Economic and Social Development periodicals available in the libraries of government departments, and public sector corporations
- (vii) Compiling a Register of recent and on-going research in economic and social development in Sri Lanka
- (viii) Providing inputs to DEVSIS, and compiling a Sri Lanka DEVINDEX.

It is expected that this Centre will systematically collect information and data relevant to development and development planning. It will also provide an alert information and documentation service and be the key to locating and obtaining existing information on matters relating to economic and social development. It will prevent duplication of efforts by the generators of information, research workers, individual agencies and foreign experts by providing services such as SDI, literature searches and specialized bibliographies. Appendix IV provides a list of academic, special and government libraries which are co-operating in bibliographic and documentation services co-ordinated by the Centre. The first issue of the Union Catalogues referred to at (2) and (3) above had the co-operation of 30 libraries and had

280

used OECD thesauri subject headings.

Sri Lanka has vast amount of information generated in many forms. The country has also sufficiently qualified and trained professional personnel to exploit these sources. So far cost and other considerations have made it necessary to provide all information through manual operations. The effectiveness of operating manual systems are to a great extent dependent on the aptitudes and quality of the support staff and in that sense the quality of information provided will be determined by this factor. In addition the constraints of inadequate storage facilities, problems of space and climatic conditions have hampered a more rational and effective utilization and available resources. Measures to combat these issues and problems are ultimately dependent on the availability of financial resources. By the establishment of a National Library Services Board, and the Documentation Centres, SLISTIC and CDI the Sri Lanka Government has attempted to co-ordinate the activities of reserach centres and libraries and thereby rationalize the activities of documentation centres and information systems of the country.

REFERENCES

1. Ceylon National Library Services Board Act No.17 of 1970. Colombo Department of Government Printing, 1970.
2. Dias, Hiran D. - Information for Development Decision Making: A Sri Lanka Case Study. p.115-194 in De Silva, V.B. ed. Information for Development Planning, Report of the Seminar on Information for Development Planning, Pattaya, Thailand, 23-27 January 1978. Bangkok, UNAPDI 1979.
3. Fernando, Clodagh, Information Based for District Level Integrated Rural Development Projects: Case Study: Sri Lanka. p. 51-124 in De Silva, V.B. ed. Information Base for Rural Development Projects Some Asian Experiences, Reserach Study on Developmental and Environmental Information Base for Rural Development Programmes/Projects. Bangkok. UNAPDI. 1980.
4. Goonatilleke, H.A.I. A Bibliography of Ceylon. A systematic guide to the literature, on the land, people, history and culture published in western languages from the sixteenth century to the present day, Zug (Switzerland): Inter Documentation Co., 3 Volumes (1973, 1976)
5. Goonetilleke, H.A.I. Scientific Documentation in Sri Lanka. (Ceylon) programmes to co-operation and co-ordination International Library Review, 1974 (6). p. 125-145.
6. National Science Council of Ceylon, Act No. 9 of 1968. Colombo. Ceylon Government Press, 1968.
7. UNDP. Project of the Government of Sri Lanka, Establishment of a Centre for Development Information (CDI) Colombo: 1979 (SRL/78/030) Mimeograph.

8. UNESCO. Ceylon National Scientific and Technical Documentation Centre. Consultants Report 3-24 Dec. 1968. Paris, March 1969 (1159/BMS/RD/DBA).
9. UNESCO. Meeting of Experts on the National Planning of Library Services in Asia. Colombo, Ceylon 11-19 Dec. 1967. Final Report Paris, 26 April 1968 (COM/US/190/6).

APPENDIX I

List of Centres of Research

1. Post Graduate Institute of Agriculture
2. Post Graduate Institute of Medicine
3. University of Colombo
4. University of Peradeniya
5. University of Jaffna
6. University of Sri Jayawardanapura
7. University of Kelaniya
8. University of Moratuwa
9. University of Ruhuna
10. Agrarian Reserach and Training Institute
11. Bandaranaike Memorial Ayurvedic Research Institute, Nawinna
12. Central Agricultural Training Institute, Peradeniya
13. Central Engineering Consultancy Bureau
14. Ceylon Institute of Scientific and Industrial Research
15. Coconut Research Institute, Lunuwila
16. Educational Buildings Reserach Institute
17. Division of Occupational Hygiene, Department of Labour
18. Fisheries Research Station
19. Forest Department
20. Highways Department
21. Industrial Development Board, Moratuwa
22. Irrigation Department
23. Institute of Fundamental Studies

24. Mahaweli Development Authority
25. Medical Research Institute
26. National Institute of Business Management
27. Natural Resources, Energy and Science Authority
of Sri Lanka
28. National Institute of Health Sciences, Kalutara
29. Non Alligned Documentation Centre
30. Rubber Reserach Institute, Agalawatte
31. Sri Lanka Institute of Development Administration
32. Tea Research Institute, Talawakele
33. Urban Development Authority

APPENDIX II

List of Institutions Co-operating with SLISTIC

1. American Center
2. Atomic Energy Authority
3. Educational Building Research
4. Agrarian Reserach & Training Institute
5. Ayurveda Medical College
6. British Council
7. Bureau of Ceylon Standards
8. Bandaranaike Memorial Ayurvedic Research
Institute
9. Central Agricultural Research Institute
10. Centre for Development Information
11. Curriculum Development & Teacher Training
Institute
12. Ceylon Electricity Board
13. Central Engineering Consultancy Bureau
14. Ceylon Institute of Scientific & Industrial
Reserach
15. Ceylon Petroleum Corporation
16. Coconut Reserach Institute
17. Ceylon Steel Corporation
18. Ceylon Transport Board, Engineering Division
19. Department of Archeology
20. Department of Census and Statistics

21. Department of Forestry
22. Department of the Government Analyst
23. Department of Highways, Colombo
24. Department of Irrigation
25. Department of Labour
26. Department of Meteorology
27. Fisheries Research Station
28. Herbarium Library, Peradeniya
29. Industrial Development Board
30. Institute of Fish Technology
31. Institution of Engineers
32. Mahaweli Development Board
33. Medical Research Institute
34. National Institute of Business Management
35. National Museum Library
36. Public Library, Colombo
37. Rubber Research Institute
38. State Engineering Corporation
39. Sri Lanka Medical Library
40. Sri Lanka Technical College
41. Trade Information Service
42. Tea Reserach Institute
43. University of Colombo
44. University of Colombo, Medical Faculty
45. University of Jaffna
46. University of Kelaniya
47. University of Moratuwa
48. University of Peradeniya
49. University of Jayawardenapura
50. Water Resources Board
51. National Water Supply and Drainage Board

APPENDIX III

List of basic reference aids on Sri Lanka

1. Amarasinghe, N. compiler. Theses presented for higher degrees of the University of Ceylon (1942-1971). A Classified list with author and title index. Peradeniya, University of Ceylon Library,

1971. vi, 35 p. (University of Ceylon Library publications I)

Lists in alphabetical order of broad subjects, 114 theses accepted for post graduate degrees of the University of Ceylon from its inception in July 1942 to December 1971. There are two short appendices of foreign theses available for consultation in the library, and also a list of Diploma in Sinhalese dissertations 1954-55. There are two indexes of authors and titles.

2. American Studies Reserach Centre. Hyderabad. Union Catalogue of American Studies periodicals in India, Ceylon and Nepal. Hyderabad, 1971 XI, 149 p. (Mimeographed text).

Contains locations for 150 selected titles of American studies periodicals in the social sciences and humanities in 61 selected University libraries, and other institutions in India, Ceylon and Nepal. Entries are arranged in alphabetical order by titles. Three University Libraries (Peradeniya, Colombo and Vidyodaya), the National Museum Library and Jaffna college, Vaddukodai library have co-operated in furnishing their holdings.

3. De Silva, D.J.S. Compiler. The Tea Quarterly. The Journal of the Tea Reserach Institute of Ceylon. Cumulative index. Vol. 1-40, 1928-1969 Talavakelle (Ceylon), Tea Research Institute, 1970. (2) ii, 113
Author index, p.p. 1-45; classified index to titles and of papers, p.p. 46-86; Subject index, p.p. 87-113.
4. De Silva, Daya and De Silva, C.R. Compilers. Sri Lanka (Ceylon) since independence (1948-1976): A bibliographical survey of the literature in Sri Lanka in the field of social sciences edited by the Asia Documentation Centre. Hamburg. Institute of Asian Affairs, 1978 xix 172 p.
5. CEYLON. The Legislative Enactments of Ceylon. In force on the 30th Day of June 1956. Revised edition, prepared under the authority of the revised edition of the Legislative Enactments Act: by Hema Henry

Basnayake. Colombo, Govt. Printer, 1958. 12 Vols.

6. CEYLON. Subsidiary legislation of general application under the legislative enactments of Ceylon enforced on the 30th Day of June 1956. Compiled by L.H.Ramachandra Peiris. Assisted by P.N.K.Rodrigo. Colombo: Ceylon Government Press, 1966. 7 Vols.
- 7.-1967 Supplement to the revised edition of the legislative enactments of Ceylon: containing the acts enacted during the period commencing on the first of July, 1956 and ending on the 31st day of December, 1968, which ammended the chapters in the revised edition of 1956, together with an index and chronological table. Colombo, Ceylon Government Press, 1968. xxiv, 1107 p.
8. Parliament. The acts of Ceylon 1949: Colombo: Ceylon Government Press, 1950; annual volumes in progress.
9. The Ceylon National Bibliography, 1 (1), (Jan.1963): - Nugegoda (Ceylon). National Bibliography Branch Dept. of National Archives, 1963 - (in progress) monthly.
An authoritative bibliographical record of current Ceylon publishing in Sinhala, Tamil, and English based on the material deposited with the Registrar of Books and Newspapers, under the Printers and Publishers Ordinance (1 of 1885). No annual cumulations have been issued so far.
10. Ceylon Institute of Scientific and Industrial Research Technical Library (1972) Directory of Scientific Research Projects in Ceylon - 1970 - 297 p.p. Colombo : CISIR.
11. Current Technical Literature, I (1). (January 1966) In progress.
A useful classified current indexing service to articles in periodicals, books, pamphlets, standards and specifications, etc. received in the CISIR Library.

12. Ceylon Periodicals Index: Compiled by V.B.De-Silva (1969), 1 (1) December 1969; Colombo: The National Museum Library, Department of National Museums (In progress). By monthly.

A pioneer undertaking which supplies a long needed reference tool. Indexes articles in English and Sinhala periodicals published in Ceylon and received through the Office of the Register of Books and Newspapers. Annual cumulations in separate Sinhala and English sections, with cumulative subjects and author indexes. Tamil periodicals have not been indexed so far.

13. Ceylon Periodicals Directory. Compiled by V.B.-De Silva (1971). Colombo: National Museum Library.

The first comprehensive guide to the periodical press in Ceylon. In three separate parts: I. Sinhala; II. Tamil; III. English. Covers all serial publications received in the Museum Library with a frequency of at least once in two years. In three sections: alphabetical list of periodicals; classified list of periodicals; and publishers and their journals. There are separate annual supplements to each language part.

14. Goonetilleka, H.A.I. (1970) A Bibliography of Ceylon. A systematic guide to the literature, on land, people, history and culture published in western languages from the Sixteenth Century to the present day. Zug. (Switzerland) : Inter-Documentation Co. 3 vols. (ixxx 408 p; xi 409-865 p; xxxvii, 507 p.)

Covers over four and a half centuries of writing on Ceylon in 16 western languages, principally, published in Ceylon and outside. The substantive core of the work is oriented towards the social sciences and humanities. Books, Pamphlets, articles, Government publications, Theses, etc. are included. Covers the printed record only, the entries are classified in 30 main sections, with

profuse sub-divisions. Complete bibliographic descriptions are provided with annotations where necessary. Author index and introductory material. To be continued in five yearly supplementary volumes.

15. Schulman, Frank J. Compiler. Doctoral Dissertations on South Asia 1966-1970. An annotated bibliography covering North America, Europe and Australia. Ann Arbor, Centre of South and South-East Asian Studies. The University of Michigan, 1971. xvii 228 p. (Michigan papers on South and South-East Asia 4)

Covers Ceylon, India, Nepal, Butan, Sikkim and Pakistan. 1305 Theses are listed with author, institution, and subject indexes. Ceylon p.p. 11-19 (65 theses are listed) many omissions.

16. Perera, M.J.C. Compiler. Cumulative index to Ceylon Coconut Quarterly. Author and Subject. Vol. 1-20, 1954-1969. Bandirippuwa (Ceylon), Coconut Reserach Institute of Ceylon, 1971 - 19 p. (Subject index, pp. 1-16; author index, pp. 16-19).
17. Sri Lanka Dept. of Labour Library. Labour Laws of Sri Lanka. Colombo: Dept. of Government Printing, 1979. 36 p. (Monograph No.6)

An index of legislative source references in three parts consisting of the labour laws and regulations; Collective Agreements and Wages Board Notification, Orders and Decisions, compiled by S.R.Korale.

18. -- Words and phrases legally defined. Colombo: Department of Government Printing, 1973. 67 p. (Monograph No. 1)

A quick reference tool to the numerous legal definitions of the words and phrases containing the different acts and ordinances; compiled by S.R.Korale.

19. -- State intervention in labour relations in Sri Lanka: Labour Disputes Awards 1940-1950. Colombo: Ceylon Government Press, 1977. 607 p. (Monograph No. 5)

A comprehensive collection of the awards published in the Ceylon Government Gazette published since 1940, with a subject index to the issues and causes of labour disputes. Relevant orders and regulations have been included with an index of cases. Compiled by S.R.Korale.

20. -- A Subject Index to the Industrial Court Awards. Colombo: Dept. of Government Printing, 1973. 150 p. (Monograph No. 2)

An alphabetical subject index to labour dispute awards. This is a comprehensive listing of all awards published since 1956-1962, compiled by S.R.Korale.

21. -- A Subject Guide to Reported Cases on Labour Law. Colombo: Dept. of Government Printing, 1974. 174 p. (Monograph No. 3)

Contains a digest of published industrial law cases heard in the Supreme Court of Sri Lanka from 1895-1972. The cases have been subject indexed and arranged alphabetically. Compiled by S.R.Korale.

22. -- A Subject Guide to Reported and Unreported Cases on Labour Law. Colombo: Dept. of Government Printing, 1975. 277 p. (Monograph No. 4).

The arrangement is similar to the earlier digest and covers the period 1967-1975. This is a comprehensive reference to Labour Court records.

23. U.S. Library of Congress. American Libraries Book Procurement Centre, New Delhi. Accession List: Ceylon, 1 (1), (March 1967): New Delhi 1967 - (In progress), Quarterly.

Arranged alphabetically. Includes books, non book materials and serials. A cumulative list of serials, **cumulative** author index, and cumulative subject index are found in the last issue of each year.

found in the last issue of each year.

24. Ware, Edith W. Bibliography on Ceylon: (Henry Field ed.) (1962). 181 pp. Coral Gables, Florida: University of Miami Press.

Books and articles in alphabetical order of subjects, and within each subject group alphabetically by author. Two main sections: General and Natural History. Approx. 7000 entries.

25. Sri Lanka National Science Council. Union List of Scientific and Technical Periodicals in Sri Lanka Libraries. Colombo: SLISTIC, 1980. 2 Vol. (353 p. 756 p.)

An alphabetical list based on the Union List of Scientific and Technical Periodicals in Ceylon compiled by M.A.P. Senadeera in 1971. It is a new comprehensive and current list of scientific and technical periodicals held in the major libraries of Sri Lanka. The accuracy of the listing is proportionate to the accuracy of the records maintained in the co-operating libraries.

APPENDIX IV

List of Institutes Co-operating with C.D.I.

1. American Center, Colombo
2. Agrarian Research and Training Institute
3. Aquinas University College
4. Bandaranaike Centre for International Studies
5. British Council, Colombo
6. Bureau of Ceylon Standards
7. Central Agricultural Research Institute
8. Central Bank of Ceylon
9. Coconut Research Institute
10. Department of Census and Statistics
11. Department of Foreign Affairs
12. Department of Irrigation
13. Department of Labour

14. Department of National Archives
15. Greater Colombo Economic Commission
16. Industrial Development Board
17. Mahaweli Development Board
18. Marga Institute
19. National Institute of Business Management
20. National Museum Library
21. National Science Council, SLISTIC
22. National Water Supply & Drainage Board
23. People's Bank
24. Public Library
25. Sri Lanka Institute of Development Administration
26. Tea Research Institute
27. University of Colombo
28. University of Jaffna
29. University of Moratuwa
30. University of Peradeniya
31. University of Sri Jayawardenapura
32. University of Vidyalandkara

READING - A HERITAGE AND A RIGHT OF MAN

R.H.M. Piyasena

Reading and writing are closely connected with the human civilization. Wherever there has been civilization there have been reading and writing. Therefore this twin subject - reading and writing, has a longer history than many other subjects. As we know almost all the early civilizations had some form of writing for the purpose of keeping records of various transactions. Egyptians, Babylonians and the people of the Indus valley have been identified as some of the early people to have used some form of advanced writing. The earliest written records of these civilizations are at least five thousand years old. These writings paved the way to an accepted set of characters - an alphabet - which is considered one of the greatest triumphs of the human mind. The alphabetic characters later spread to various parts of the world and were modified into many a form. In later times reading and writing came to be very widely used and became a vital

necessity.

Till recent times men of religion remained the largest literate group and the competence of reading and writing was held in rather high esteem as a privilege or a monopoly of a few. This position prevailed mainly on the non-availability of reading material to the ordinary man. Over the centuries efforts to make enough reading material available have been in continuance. This dealt with the form: Scroll, folio or pamphlet; the material; papyrus, parchment or paper; and the process of reproduction: hand copying, hand printing and mechanical printing. Though it is commonly held that Gutenberg's movable type printing machine in the 15th century was the most important turning point in printing it was the new communication network of the 19th century industrial society of Europe that was responsible in bringing publishing to its peak. Since then all over the world the movement towards mass literacy went hand in hand with a wide availability of reading materials - books and newspapers. The progress of education, compulsory schooling and literacy created new needs. By the end of the 19th century practically all the developed world's communications started to be channelled through books and newspapers. Later the audio-visual means of communication took over a large proportion of the responsibilities of the written word. This was rather a relief than a threat and yet the printed matter remains the simplest and the most effective means for the transfer of knowledge.

Reading holds a unique position in education, in the development process, in the exercise of freedom and international understanding. Also to a large extent, the acquisition of wider knowledge in scientific and technical development and the appreciation of the contributions of culture still depend on reading. In taking these facts into consideration the International Publishers Association in view of the International Book Year - 1972 - published a 'Charter for the Book' in 1971. The opening phrase of Article I of the charter reads as 'Everyone has the right to read'. This goes with the rights guaranteed by the Universal Dec-

laration of Human Rights: Freedom of thought, conscience and religion and freedom of opinion and expression. Thus the right to read and the right to write and publish are today among the accepted rights of man.

Most surveys of reading have attempted to determine the volume and the nature of the books read by a population. Statistics show that by 1972 - the International Book year - the world book production had amounted to 500,000 titles a year. In terms of volumes it was from 7000 to 8000 million copies. The world's reading population, the literate adults and the school going children, has doubled since 1950. But it is astonishing to know that half of the world population cannot exercise their right to read as they are illiterate.

The purposes and the habits of reading vary. Most people read to share the experiences of others and some others to accomplish definite results. Reading is also a substitute for many other kinds of communication such as radio, television and film. Getting away from the anxieties of life, that is as an escape mechanism is also among the reason of reading. To use the literary masterpieces to sharpen the reader's observations of life and to provide him with literary art too stands out as an important purpose. Generally speaking it is difficult to identify the tastes and purposes of the readers. As mentioned before some are looking for information; others as an escape; still others as a means of inner enrichment. When questioned on their motives for reading, a higher proportion of readers reply: 'for amusement', 'for relaxation', 'for entertainment', 'to get away from it all'. Thus to some, reading is a past time, where as to many others it is a voluntarily considered action.

Today, just as we expect a normal child to walk and talk, we expect him to learn to read too. A child's ability to read affects his mental growth and his status among the children of his age group. A child

who gradually improves his reading ability and gets into the reading habit widens his horizons and equips himself for a better future. "The child who early in his life learns to depend upon reading as a major source of pleasure walks the world with a giant's step. He acquires seven-league boots which give him an advantage in knowledge, experience and feeling. For the reading child, learning becomes an adventure full of zest and surprise. His mind grows accustomed to the process of thought. His imagination calls him out on long flights of fancy that takes him back and beyond time, space and other elements. The habit of good taste becomes his own. His sense of humour grows robust. He finds in books not only knowledge but solace, courage and an idealism that fits his individual spirit like a glove. Endless pleasure and delight await him and boredom never dodges his steps".

The responsibility rests with the parents, teachers and librarians to provide material with meaning and substance to the young reader.

The home, the school and the public library are the places where a child can have facilities to read. The adult's conviction of the necessity of reading could be instrumental in enticing children into the realms of books. Reading parents normally pass on to children an enthusiasm for books. An interest in books the adults themselves have could cast a great influence across generations. But every book is not of lasting value. Often the parents, the teachers and librarians could help young readers in exploring meaningful, useful and creative books.

පොත්, පොත් ප්‍රකාශනය සහ පුස්තකාලය

හෙත්රි සමරනායක

දිවයිනේ ප්‍රධාන පෙලේ පුස්තකාලයක අනුස්මරණ කලාපයකට සැපයෙන ලිපියක් 'පොත් සහ පුස්තකාල' යන මාතෘකාවෙන් විම විශේෂයෙන් සඳහන් කළ යුතු කරුණක් නො වේ. මන්ද යත් පොත් සහ පුස්තකාල අතර වෙන් කළ නො හැකි සම්බන්ධතාවක් පවතින හෙයිනි. නූතන තාක්ෂණික සන්නිවේදන මෙවලම් ඉදිරියේ වුව ද පොත සහ පුස්තකාලය අතර සම්බන්ධතාව නො තැබී පැවැත්වී ගෙන යන අතර ඉදිරියේදී ද එය එසේ ම වේ යැයි අපේක්ෂා කළ හැකිය. එහෙත් පුස්තකාලය හා පොත් ප්‍රකාශනය අතර ඇති සම්බන්ධතාව කුමක් ද ? හුදු වෙළඳ ව්‍යාපාරයක් වශයෙන් සැලකෙන හා ඵලෙස පවත්වාගෙන යන පොත් ප්‍රකාශනය සහ සේවාවක් වශයෙන් සැලකෙන හා ඵලෙස පවත්වාගෙන යන පුස්තකාල අතර පැවැතිය හැකි සම්බන්ධතාව කුමක්ද ?

ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාල සේවා මණ්ඩලය විසින් අරඹා ඇති පොත් ප්‍රකාශන ව්‍යාපෘතිය ගැන සඳහන් කරන එම මණ්ඩලයේ සභාපති සුගුණදාස අතුකෝරල මහතා පොත පත සුලභ ලෙස ප්‍රකාශයට පත් නො වන තැන දියුණු පුස්තකාල සේවාවක් පැවැත්විය නො හැකි බව තීරණය කරයි. ජාතික පුස්තකාල සේවා මණ්ඩලය පොත් ව්‍යාපෘතිය ආරම්භ කර ඇත්තේ ඒ පදනම මත පිහිටා බව සභාපති තුමාගේ ප්‍රකාශයෙන් පැහැදිලි ය. පුස්තකාල සේවාව හා පොත් ප්‍රකාශනය අතර පැවැත්විය හැකි සම්බන්ධතාව එපමණක්ද ? එනම් පුස්තකාල සේවාව මගින් පොත් ප්‍රකාශනය උත්තේජ කරවීම පිණිස සහකාරකාර ක්‍රමයක් සැපයීම පමණක් ද ?

'පොත්, පොත් ප්‍රකාශනය සහ පුස්තකාල' යන මාතෘකාව මා මෙහි දී තෝරා ගත්තේ වෙනත් අරමුණකිනි. පොත් ප්‍රකාශන ක්ෂේත්‍රය කෙරේ අද බලපාන ප්‍රශ්න සියල්ලක් ම පාහේ ප්‍රකාශන කර්මාන්තයේ ඉදිරි අනාගතය කෙරෙහි මෙන්ම, පුස්තකාල සේවාවේ ඉදිරි අනාගතය කෙරෙහි ද එකසේ බලපාන හෙයින් එම ප්‍රශ්නවලට මුහුණ දීමට හා පොත් කර්මාන්තය ඉදිරියට සාර්ථකව පවත්වා ගෙන යාමට පොත් ප්‍රකාශනය හා පුස්තකාල සේවාව අතර ඉතා කිට්ටු අන්‍යෝන්‍ය සහයෝගීතාවක් හා සහජීවනයක් පැවැත්විය යුතු යැයි පෙන්වා දීම හා එවැනි කිට්ටු සහයෝගීතාවක් හා සහජීවනයක් ගොඩ නගා ගැනීමේ අරමුණ ඇතිවයි. මෙවැනි සම්බන්ධතාවක අවශ්‍යතාව අප රටට පමණක් නො ව පොදුවේ දියුණු නො දියුණු හැම රටකට ම අවශ්‍ය බව දැන් පැහැදිලි වී ඇත. අමෙරිකාව, එංගලන්තය වැනි දියුණු පොත් කර්මාන්තයක් හා පුස්තකාල සේවාවක් ඇති රටවල පවා ඒ ඒ ක්ෂේත්‍රවල විශේෂඥයන් මේ බව ඒ රටවල් සම්බන්ධයෙන් අවධාරණය කර ඇත. මෙම සම්බන්ධතාව ගැන ගැන අවධාරණය කැරෙන ලිපි රාශියක් පුස්තකාල සේවා හා පොත්

-ප්‍රකාශනය විදිමැද වාර සාරාවල පසුගිය වර්ෂය තුළ පල වී ඇත. පොත් ප්‍රකාශනය හා පුස්තකාල සේවාව නො දියුණු මට්ටමක පවතින ශ්‍රී ලංකාවේ මේ අංශ දෙක අතර වෙනත් දියුණු රටවල පවතිනවාට වඩා කිවිටු සම්බන්ධතාවක් පැවැතිය යුතු බව මගේ අදහසයි.

අද පුස්තකාලවල එක් රැස් කැරෙන සන්නිවේදන වෙවලම පොත පමණක් නො වේ. පාඨක අවශ්‍යතාව මත ශාඛික තැටි, ශාඛික පටි (කැසට් පටි) විඩියෝ පටි (විඩියෝ කැසට්) ආදිය එක් රැස් කිරීම හා පැවසීම ද ඒවා ශ්‍රවණය කිරීමට හා තැරකීමට අවශ්‍ය පහසුකම් හා අවස්ථා සැලසීම ද පුස්තකාල විසින් කළ යුතු අත්‍යවශ්‍ය සේවාවන් බවට පත් වී ඇත. ඒ අතරට ජාත්‍යන්තර කිර්තියට පත් සිතමාකරුවන්ගේ දුර්ලභ කලාත්මක සිතමා කෘති ප්‍රදර්ශනය කිරීම ද බොහෝ විට පුස්තකාල ශ්‍රවණාගාර තුළ දී සිදු කෙරෙයි. ක්ෂුද්‍ර සේයා පටල වශයෙන් වැදගත් ලිපි ලේඛන එක් රැස් කිරීම ද ඒවා කියැවීමට අවශ්‍ය පහසුකම් පාඨකයන් වෙනුවෙන් සපයා දීමට ද ඒවායේ පිටපත් අවශ්‍ය තම් පිටපත් කර දීමට ද පුස්තකාලවලට භාර තවත් මෙහෙවරකි. ඉදිරි අනාගතයේදී දැනට ඉතා ශීඝ්‍රයෙන් දියුණු වෙමින් යන පරිගණක සන්නිවේදන මාධ්‍ය පුස්තකාල තුළට වැද්ද ගැනීමට ද සිදු වනු ඇත.

අනෙක් අතට පොත්වල මිල වේගයෙන් ඉහළ යයි. සේවක වැටුප් ඉහළ යාම, මුද්‍රණ මිල ඉහළ යාම හා කඩදාසි මිල ඉහළ යාම යන හේතූන් පොත් මිල ඉහළ යාමට හේතු වී ඇත. අනෙකුත් පාරිභෝගික උපයෝගික භාණ්ඩවල මිල ඉහළ නැගීම හා පොත්වල මිල ඉහළ නැගීම සෘජු බලන විට පොත් මිල ඉහළ යන්නේ ඉතාමත් සුළු වශයෙනි. එහෙත් මිල ඉහළ යාමේ සාධනය ලංකාවේ පොත් කර්මාන්තය කෙරෙහි ඉතා තදින් බලපායි.

පොත් රාක්ක තොමැති, ඒ වෙනුවට ක්ෂුද්‍ර සේයා පටල හා ජ්‍යෙෂ්ඨ සිසුන් කියැවීමට උපයෝගී කර ගත හැකි විශාල රූප - වාහිනී තිර සහ වීඩි එක් වැනි සියවසේ තිවෙස් ගැන සිවල්ගේ අනාවැකිය කෙසේ වුව ද නූතන තාක්ෂණික මෙවලම් ඉදිරියේ පොත පරාජය වේ යයි සිතිය හැකි ද ?

කෙනෙකුට පොත් කියැවීම වෙනුවෙන් වෙන් කළ හැකි වූ කාලය හා දමන ඔයිසිකලය, ගුවන් වීදුලිය වැනි මෙවලම් ද සිතමාව වැනි සන්නිවේදක කලා මාධ්‍යය ද වෙනත් පොත කෙරේ මරු පහරක් එල්ල විය හැකි යයි අදහස් කෙරුණ ද එය එසේ නො වී ය. එලෙස ම රූපවාහිනිය සහ වීඩියෝ කැසට් පටය ප්‍රචලිත වීමත් සමග ම පොත මුල්ලට වීසි විය හැකි බව බොහෝ දෙනෙකුගේ අදහස වෙයි. රූපවාහිනිය හෝ ඉදිරියේදී ලංකාවේ ද විශාල වශයෙන් ප්‍රචලිත විය හැකි පරිගණක, සන්නිවේදන ක්‍රම හෝ පොත් කර්මාන්තය කෙරෙහි 'මරු පහරක්' එල්ල කරන්නේ යැයි සිතා අප පසුබට විය යුතුද ?

නූතන තාක්ෂණික සන්නිවේදන මාධ්‍ය කොපමණ තිබුණ ද ලෝකය පුරා පුස්තකාල වීසින් සන්නිවේදන මෙවලම් මිල දී ගැනීම පිණිස පොත් මිල දී ගැනීම සඳහා වැය කරන මුදලට වඩා වැඩි මුදලක් වැය කළ ද පුස්තකාල තුළට පාඨකයා ඇද ගන්නා මෙවලම් වී ඇත්තේ පොත ය. පොතක ඇති විශේෂිත ගුණාංග වන යාන්ත්‍රික ක්‍රම උපකාරිත්වයෙන් තොරව පරිභ්‍රමණය කිරීමේ පහසුව, රැස් කිරීමේ පහසුව හා පොතක ඇති සංස්කෘතික අගය මට හේතු විය හැකි ය.

මේ කරුණු කෙසේ වෙතත්, ලංකාවේ පොත් ප්‍රකාශන ක්ෂේත්‍රයට එළඹෙන්නට මාත බලන හා එම ක්ෂේත්‍රයට පිවිස ඇති පොත් ප්‍රකාශන ආයතන රාශියකි. එමෙන් ම කතුවරුන් බොහෝ දෙනෙකු ද තම කෘති ප්‍රකාශයට පත් කරමින් ප්‍රකාශන ක්ෂේත්‍රයට -

- පිටිසි ඇත. එමගින් පොත් කර්මාන්තය තුළට ගලා එන රුපියල් ගත ගණන ඉහළ ගොස් ඇත. එහෙත් එවැනි ඉහළ යාමක් චිකිත්සා පොත් සංඛ්‍යාවෙහි දක්නට තිබේද ? අනෙක් අතට එක් රැස් කළ යුතු, බෙදා හැරිය යුතු හා බෙදා හදා ගත යුතු දැනුම් සම්භාරය අධික වුව ද පුස්තකාල සඳහා වාර්ෂිකව වෙන් කෙරෙන මුදල අඩු වෙමින් පවතී.

පොත් ප්‍රකාශනය යනු ව්‍යාපාරයක් ම නොවේ. එමගින් කිසියම් සේවාවක් ද ඉටුවන්නේ ද වෙයි. යමකු පොත් ප්‍රකාශයට එළඹෙන්නේ එයින් ලැබෙන මූල්‍යමය ප්‍රතිලාභය කිසාම යැයි කිව හැකි ද ? පොත් ප්‍රකාශනයෙන් ලැබෙන ලාභය ඒ වෙනුවෙන් ආයෝජනය කරන මුදල පුරුදුම් තැන්පතුවක තැන්පත් කිරීමෙන් ලැබෙන පොලී මුදලටත් වඩා ඉතා අඩු මුදලකි. එසේ වුවහොත් ප්‍රකාශනයට එළඹෙන ව්‍යාපාරිකයන්ගේ හා කතුවරුන්ගේ සංඛ්‍යාව වැඩි වෙමින් පවතී. එහෙත් සිවුන් අතින් සිවුන්ගේ යුතුකම හරි හැටි ඉටු වේද ?

පොත් ප්‍රකාශනයා ද මනා සංස්කෘතියක් යුතු ව තම කාර්යය කරගෙන යා යුතු වේ. යොදන සම්පත් ප්‍රයෝජනවත් හා වැඩදායී කාර්යයකට යෙදවිය හැක්කේ එමගිනි. කතුවරයාගේ අයිතිවාසිකම්, හොඳ හිත ආරක්ෂාකර ගැනීමත් සමගම පාඨකයාට අවශ්‍ය ප්‍රයෝජනවත් පත පොත බිහි කළ යුතු ය. සිවුන් අපේක්ෂා කරන නිමාව හා පොතේ සාරවත් අන්තර්ගතය ගැන සැලකිලිමත් විය යුතු ය. තැනවත් ක්‍රියාශීලී 'හේට්ටුකරුවකු' ක්‍රියා කරන ආකාරයෙන් ප්‍රකාශනයකු කටයුතු කළ යුතු යයි මට සිතෙයි. එසේ නොවේ නම්, පාඨකයා පොත් ලෝකයෙන් ඇත්වීමට ද 'ප්‍රකාශනයා ප්‍රකාශන ක්ෂේ-
ත්‍රයේ තනිවීමට ද හේතුවන අතර, පැරණිව හා මුලිකම සන්නිවේ-
දන මාධ්‍යය විනාශ වී යාමට ද හේතු විය හැකිය. එමෙන් ම පොත් නිෂ්පාදනයේදී පොතක සිත්ගන්නා නිමාව, සවිශක්තිය හා මිළ

ගැන ද ප්‍රකාශනයා තම අවධානය යොමු කළ යුතුය. මිල අඩු කිරීම පිළිබඳ නිමාව හා සවි ශක්තිය කැප කිරීම ද කර්තෘ අයිතිවාසි- තම් නො සලකා හැරීම ද නිමාව හා සවි ශක්තිය පවත්වා ගැනීමට මිල නො සලකා හැරීම ද ප්‍රකාශනයකු විධිමත් නො කළ යුතු ය.

ප්‍රකාශනයාගේ සහ පොත් සංස්කාරකවරයාගේ කාර්ය - යෙහි පුස්තකාලයකට දිය නැති සහයෝගය ඉතා වටිනා බව මේ කරුණුවලින් පැහැදිලි වෙයි. ප්‍රකාශනයාගේ හෝ සංස්කාරකවරයා - ගේ හෝ පෞද්ගලිකත්වය යටපත් කිරීමටත් අවශ්‍ය පහ පොත පොතවාදය පෙන්වා දීමටත් පුස්තකාලයට හැකියාවක් ඇති අතර ප්‍රකාශනයා තම මිත්‍රය අනුව ප්‍රකාශයට පත් කරන සියල්ලන්ම පිළි ගැනීමට පාඨකයා සුදානම් නැති බව පෙන්වා දීමේ වගකීම ඇත්තේ පුස්තකාලයටය. ලංකාව වැනි සීමිත සම්පත් සහිත දියුණු වන රටකට පුස්තකාලය හා ප්‍රකාශනය අතින් පාලනය වන ප්‍රකාශන ප්‍රතිපත්තියක් අභියෝගී වැදගත් වේ.

නිදහස් අධ්‍යාපනය භේදවෙන් ලාභිකයන්ගේ සාක්ෂතා ආනය ඉතා ඉහළ මට්ටමක පැවැතුන ද, කියවීමේ රුචිය ඉතා පහළ මට්ටමක පවතින බව අවශ්‍යයෙන් ම කිව යුතු ය. කියවීමේ රුචිය පහත වැටීමට හේතුව පුස්තකාල පහසුකම් නොමැති වීම හා පොත පත මිල ඉහළ යාම යැයි අදහස් කළ ද එය සත්‍යයක් නො වේ. පාඨක අවශ්‍යතාවට අනුරූප වන ප්‍රකාශන ප්‍රතිපත්තියක් පොත් ප්‍රකාශනයන් අනුගමනය නො කිරීම හා මා කලින් සඳහන් කළ පරිදි ප්‍රකාශනයා සංස්කෘතික නොරවීම යන කරුණු කියවීමේ රුචිය අඩු වීමට තරමක් දුරට හෝ හේතු වී යැයි මම සිතමි.

අතෙක් අතට, කියවීම පුරුදු පුහුණු කිරීමට ප්‍රකාශ- යන් හෝ පුස්තකාලවලින් හෝ ගෙන ඇති පියවර තුමක් ද? කිය- වීමේ රුචිය වැඩි දියුණු කරලීමේ අවියෙන් ක්‍රියාත්මක කෙරුණු වැඩ පිළිවෙළක් මෙතෙක් පොත් ප්‍රකාශනයන් වෙතින් ඉදිරිපත් වී නැත.

එමෙන් ම එවැනි ක්‍රියාත්මක වැඩ පිළිවෙළක් පුස්තකාල තුළින්
 ඉදිරිපත් වී ඇද්ද ? ලක්ෂ ගණනක ලොකු කුඩා ජනගහනයක් ඇති
 නගරයක පුස්තකාල පාඨක සංඛ්‍යාව දහස් ගණනක් වීමෙන් සැලකිලිකට
 පත්වීමට අපට හැකිවේ ද ?

කියවීමේ රුචියක් ඇති කරලීම ළමා අවධියේ සිට ම
 කළ යුත්තකි. ඒ සඳහා පාසල් පුස්තකාල වෙන්ම, මහජන පුස්තකා-
 ලද වසින් කළ යුතු විශාල මෙහෙයක් ඇත. ළමයින් තුළ කියවීමේ
 රුචිය ක්‍රමයෙන් පිරිහී යන බව, ළමා පුස්තකාල අනලොප්පේ
 සාමාජිකත්වයෙන් මනාව පැහැදිලි වෙයි.

ටෝකියෝ නගරයේ මහජන පුස්තකාල නිහිපයක් තැර-
 ඹීමට පසුගිය වර්ෂයේ මට අවස්ථාව ලැබුණි. හැම පුස්තකාලයකම
 ක්‍රමවත් ව සැකසුණු ළමා අංශයක් දක්නට පිටුණි. පාසල් කාලය
 තුළ සතියකට එක් කාල පරිච්ඡේදයක් තුළ හැම ළමයෙක් ම තම
 පාසල ළමා ඇති පුස්තකාලය වෙත අනිවාර්යයෙන් ම යා යුතු ය.
 එහි දී පොත් පත් රිසියේ අතපත ගැමට ද ඒ සමගම සෙල්ලම්
 කිරීමට ද ඔවුනට අවස්ථාව සලසා ඇත. ඒ අතරම වෙනත්
 විශේෂ ශ්‍රවණාගාරයකට රැස්වන ළමුනට පුස්තකාලයෙන් තෝරා ගන්නා
 පොතක් රසවත් ම කියවා දීමට සේවිකාවන් ද පත් කර සිටී. සිවිල්
 පොත් කියවා දීමට අමතර ව, 'කලිෂ්ඨායි' ක්‍රමය හෝ වෙනත්
 ක්‍රමයකින් කථානිතර කියා දීමෙන් හෝ චිත්‍ර මගින් හෝ ළමා සිත්
 ඇද ගන්නා ආකාරයට කථානිතර කියා දීමෙන් පුස්තකාලය ප්‍රාණවත්
 හා ප්‍රයෝජනවත් ස්ථානයක් බවට පරිවර්තනය කරති. (සිසුන් මහජන
 පුස්තකාලයේ පුස්තකාලයාධිපතිවරිය තම කොට්ඨාශයේ ජනගහන -
 යෙන් සියයට පහක් එකක් පුස්තකාලයේ සාමාජිකත්වය දරන බව
 කීමේ ඉමහත් ආචම්බරයෙකි.) මෙම කාර්යයේදී පුස්තකාලය ක්‍රියා
 කරන්නේ ප්‍රකාශකයාගේ ද ආධාරය හා අනුබලය ඇතිවය.

මහජනයා තුළ කියවීමේ රුචිය වැඩි දියුණු කරමින් පොත් ක්ෂේත්‍රය තුළට ඔවුන් ඇතුළත් වීමට ප්‍රයත්න කළ සේවාවට නො හැකි වුවහොත්, ප්‍රයත්න කළ පවත්වාගෙන යාම අර්ථ විරහිත කාර්යයක් වනු ඇත. තම පාඩම් තවදුරටත් හැටි කරගෙන යාමට ඉඩ පහසුකම් නැති තේවාසිකාගාරවල නැවතී සිටින ශිෂ්‍ය ශිෂ්‍යාවන්ට ඒ සඳහා කියවීමේ භා අධ්‍යයන ශාලා සැපයීමේ කාර්යයට පමණක් ප්‍රයත්න කළ යුතු වනු ඇත. ඒ හැර ප්‍රයත්න කළයුත්තක් තුළ එක් රැස් කර තිබෙන පොත පත පරිසරයක තරමට පාඩන සමූහයකින් ප්‍රයත්න කළයුතු තොර වනු ඇත. කියවීමේ රුචිය අඩු වීම, නූතන තාක්ෂණික සන්නිවේදන මාධ්‍යවලින් පොත් කර්මාන්තයේ පැවැත්මට එල්ල වී ඇති තර්ජනයට වඩා ඉතා බලවත් ය.

කුඩා ළමයින් තුළ කියවීමේ රුචිය ඇති කරලත් ව්‍යාපෘති ආරම්භ කිරීම මෙන් ම, පාඩන සමාජ තුළින් පොත්වල අගය වටහා දීමට උත්සාහ ගැනීම ද ප්‍රයත්න කළ යුතු කළු විය යුතුය. මෙහි දී පොත් ප්‍රකාශනයාගේ සහයෝගය නො අඩු ව ලැබෙනු ඇතැයි අපේක්ෂා කළ හැකි ය. පාඩන සමාජ සාමාජිකයන්ට පහසු මිලට පොත් සපයාදීම, පොත් පත් ඔවුන් වෙත ගෙන යාම වැනි ක්‍රම මගින් ප්‍රකාශනයාට ප්‍රයත්න කළ සේවාව වීසින් කරන කියවීමේ රුචිය දියුණු කරන වැඩ පිළිවෙලට සහභාගි විය හැකිය.

අමෙරිකාවේ පොත් ප්‍රකාශනයාගේ සංගමය මගින් ප්‍රයත්න කළයාට්පතින්ගේ සහයෝගයන් ඇති ව කරගෙන යන "කියවීම සංවර්ධනය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය" Reading Development programme ඉතා සාර්ථක ව්‍යාපාරයක් බවට පත් වී ඇතැයි වර්ජිනියා රාජ්‍ය විශ්ව විද්‍යාලයයේ පොත් ප්‍රකාශන අංශයේ ප්‍රකාශන නිලධාරියා වන ඇන් ඊස්ට්වික් පවසයි. කියවීමේ අගය විද්‍යා දැක්වීම පිණිස සම්මන්ත්‍රණ, පොත්වල ප්‍රයෝජනය පිළිබඳ පර්යේෂණ ව්‍යාපෘති, පොත් භාවිතය, එහි වැදගත්කම පිළිබඳ

-විශ්ව විද්‍යාල හා විද්‍යාල සිසුන් උදෙසා දේශන මාලා පැවැත්වීම වැනි ක්‍රියාකාරකම් අලෙවිකාම පොත් ප්‍රකාශකයන්ගේ සහය, මගින් මෙම ව්‍යාපෘතිය යටතේ කරගෙන යයි.

පොතක් ප්‍රකාශයට පත් වූ වහාම එය පුස්තකාලවලට අත් කර ගන්නේ නම් එය පුස්තකාලය පරිහරණය කරන පාඨකයන්ට ඉතාමත් ප්‍රයෝජනවත් වනු ඇත. අප රටේ ඒ සඳහා ක්‍රමවත් වැඩ පිළිවෙලක් ඇති බවක් තො පෙනේ. ප්‍රකාශකයන් තම ප්‍රකාශන පිළිබඳ තොරතුරු පුස්තකාලවලට දන්වා යවන්නට ප්‍රමාද කරන අතරම, පුස්තකාල විසින් පොත් මිල දී ගැනීමේ දී ද ප්‍රමාදයක් ඇති වෙයි. ඉන්මගින් මිළ දී ගන්න ද ඒවා ලේඛන ගත (cataloguing) කිරීමේ ප්‍රමාද නිසා පොත් රාක්ක වෙත යැවෙන්නේ බොහෝ විට සැහෙන ප්‍රමාදයකින් පසුවය.

මෙම ප්‍රමාදය, මග හැරවීමටත්, ප්‍රකාශයට පත්වන පොත් පිළිබඳ තොරතුරු එක් වරම පුස්තකාල වෙත යැවීමටත් පහසු වන පරිදි අන්තර්ජාතික සම්මත පොත් අංකයක් ලබා ගැනීමට ශ්‍රී ලංකාව කටයුතු කරන්නේ නම් එය ඉතාමත් ප්‍රයෝජනවත් වනු ඇත. (අන්තර්ජාතික සම්මත පොත් අංකයක් ලබා ගැනීමට කටයුතු කරන මෙන් ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාල සේවා මණ්ඩලයෙන් මා ඉල්ලා සිටියේ මීට අවුරුදු දෙකකට පමණ ඉහත දී ය. මැහක දී එම අන්තර්ජාතික ආයතනයෙන් ශ්‍රී ලංකාව වෙත ප්‍රදේශ අංකයක් වෙන් කර දී ඇති බවක් දැන ගන්නට ලැබුණි. එහෙත් මෙතෙක් ප්‍රකාශකයන් වෙත සිවුත්තේ අංක ලබාදීමට කටයුතු කර නොතිබීම කණ්ණාටුවට කරුණකි.) එමගින් එක් එක් පුස්තකාලයක් විසින් ලේඛන ගත කිරීමේ තොරතුරු සපයා ගැනීමට ගත කරන කාලය ඉතිරි කර ගැනීමට හැකි වන අතර පොත් ලබා ගත් විගසම රාක්ක වෙත යැවීමේ හැකියාව ලැබෙයි.

එමෙන් ම, වෙනත් රටවල මෙන් පුස්තකාලවලට පොත් සපයන ඒජන්සි හෝ පොත් වෙළඳ ආයතන හෝ දක්නට නැති විම ශ්‍රී ලංකාවේ පොත් ප්‍රකාශන කටයුතුවලට හා අලෙවියට බලවත් පාඩුවක් වී ඇත. එවැන්නක් නො මැති විම පුස්තකාලයාධිපතින්ට ද බලවත් පාඩුවකි.

පොත්වල නිෂ්පාදන වියදම් අධික වීම නිසා පොත් මිල ඉහළ යාම ද නූතන තාක්ෂණික සන්නිවේදන මෙවලම් නිසා තරමක් දුරට හෝ පොත පත කියවීමෙන් පාඨකයා ඇත්වීම ද සාක්ෂිතා ඥානය කෙතරම් ඉහළ ගොස් ඇත්ත් කියවීමේ රුචිය ඉතා අඩු මට්ටමක පැවැතීම ද යන කරුණු නිසා පොත් ප්‍රකාශන කර්මාන්තයේ අනාගතයට හා පුස්තකාල සේවාවේ අනාගතයට බලවත් තර්ජනයක් එල්ල වී ඇත. එම තර්ජනය අභිබවා යා හැක්කේ පොත් ප්‍රකාශනය හා පුස්තකාල සේවාව අතර අන්‍යෝන්‍ය සහයෝගිතාව හා සහජීව-නය පවත්වා ගැනීමෙන් පමණකි. එම සහයෝගිතාව හා සහජීවනය තුළින් කළ යුතු හා කළ හැකි මෙහෙය ඉතා විශාලය. එය කායික හා මානසික වශයෙන් පිරිහෙමින් යන ජන සමාජය තැවතත් පිරිපුන් සාර්ථක තත්ත්වයකට පත් කරලීමේ අධිකාරම විය හැකි ය.

මහජන පුස්තකාල ව්‍යාප්ති සේවා

කේ. එල්. පණ්ඩිතරත්න

(1) ව්‍යාප්ති සේවාවේ නිරුක්තිය:-

1. L.M.Harrood විසින් පුස්තකාලයාධිපති -

වරුන්ගේ පාලිභාෂිත ශබ්ද මාලාවේ ව්‍යාප්ති සේවා කටයුතු පිළිබඳ නිරුක්තිය දක්වා තිබෙන්නේ, පුස්තකාල සේවාව පිළිබඳ අවබෝධයක් නොමැති කර්ම සම්මි, කියවීම් කව, සාකච්ඡා කණ්ඩායම් වැනි ජන කොටස්වලට සහායවීම හා ඔත්තිකාශාර, ආරෝග්‍යශාලා, සාහිත්‍ය සංගම්, සමාජ ශාලා වැනි ආයතනවලට පොත් පත් සැපයීම, වශයෙනි.

2. පුස්තකාල ව්‍යාප්ති සේවාව යටතේ මීට වඩා සියුම් වෙනසක් ඇති අදහසක් දක්වා තිබේ. එනම් 'පුස්තකාල සේවාවන් සහ පොත් තොග පිළිබඳ අවධානය යොමු කරවීමේ

-අරමුණින් පුස්තකාලය තුළ හා ඉන් බැහැරව දේශන මාලා, චිත්‍රපටි දර්ශන, පොත් ප්‍රදර්ශන, සාකච්ඡා සභා ආදිය සංවිධානය කිරීම' පුස්තකාල ව්‍යාප්ති සේවාවන් බවය.

3. 'පුස්තකාල මගින් සලසනු තබන සේවාවන් වලින් ප්‍රයෝජන ලබාගැනීම සඳහා පුස්තකාලවලට පැමිණිය නොහැකි රෝගී, වයස් ගත, අන්ධ, අංග චිකල, සිරිකරුවන් වැනි අයට ද, පුස්තකාල සේවාවන් ලබාගතහැකි වන පරිදි එම සේවාවන් ව්‍යාප්ත කිරීම 'පුස්තකාල ව්‍යාප්ති සේවාවන් ලෙස සැලකිය හැකි බවද තවත් තිරණියකි.

4. ව්‍යාප්ති සේවාවන් දැනින් දේශන මාලා, සාකච්ඡා සභා, ආදිය මෙහෙයවීම පුස්තකාල සංවර්ධන කටයුතුවල ඉතා වැදගත් අංගයක් ලෙස සැලකිය හැකිය. මහජන පුස්තකාල ව්‍යාප්ති සේවා කටයුතුවල කිසිම සීමාවක් නොවිය යුතු බව මැනකදි සිට පැහැදිලිව පිළිගෙන තිබේ. මේ අනුව 'මහජන පුස්තකාල වැඩිම දෙනෙකුට වඩාත් ප්‍රයෝජනවත් වන ලෙස සංවිධානය කිරීම' පුස්තකාල ව්‍යාප්ති සේවා කටයුතු ලෙස සැලකේ.

5. ඉතා පුළුල් ලෙස සලකා බලන විට පෙනී යන්නේ මහජන පුස්තකාල ව්‍යාප්ති සේවාවන් යන්නේ අර්ථය' මහජන පුස්තකාලවලින් සලසනු ලබන සේවය හා ඒවායේ පරිහරණය හැකි සෑම අන්දමකින්ම හැකිතරම් දුරට වැඩි කිරීම' ය.

(2) පුස්තකාල ව්‍යාප්ති සේවාවන්ගේ අරමුණු:-

1. පුස්තකාලය පරිහරණය නොකරන අයට හැකි තරම් ඉක්මණින් පුස්තකාලය වෙත ඇද ගැනීම හා ඔවුන්ට පුස්තකාලය හැකි කරුණු පහසු දිවට ව්‍යාප්ති සේවාවන් පිළිබඳවු මෙම

- අරමුණ පුස්තකාලය පරිහරණය කිරීම අත්හිටුවා තිබෙන හා එය වරින් වර පමණක් පරිහරණය කරනු ලබන අය සඳහා ද බලපායි. එම අරමුණ නිසා තනි තනිව හෝ කණ්ඩායම් වශයෙන් සෑම ජනකො-සක් සමගම පුස්තකාලයට වඩාත් කිට්ටු ඇසුරක් හා සම්බන්ධයක් ඇති කර ගැනීමට හැකිවේ.

ව්‍යාප්ති සේවාවන්ගේ මෙම දර්ශණය (aspect *) විශේෂයෙන් වැදගත් වන්නේ, බොහෝ දෙනා තවමත් මහජන පුස්ත-කාලයේ පැවතීම ගැන තොදන්තා නිසාත්, කීප දෙනෙක් එහි පැවතීම ගැන අනුමාන වශයෙන් පමණක් දන්නා නිසාත්, තව ව්‍යාප්ති දෙනෙක් මහජන පුස්තකාලය පිහිටා තිබෙන්නේ කොහිද යන්න ගැන හා එය තවත්තු කරනු ලබන්නේ තමන් විසින් ම බව ගැන පමණක් සාමාන්‍ය වශයෙන් දන්නා නිසාත්ය. ශ්‍රී ලංකාවේ මහජන පුස්තකාල පිළිබඳවද මෙම තත්ත්වය සැබෑය. මහජන පුස්තකාලය හා එමගින් සලසනු ලබන සේවාවන් ගැන මීට වඩා නිශ්චිත අවබෝධයක් තිබෙන විටදී වුවද බොහෝ දෙනා සළකනු ලබන්නේ මහජන පුස්තකාල සේවාව තමන් සඳහා තොව අනුන් සඳහා බවත්, එය පුණ්‍යායතනයක් බවත් එය පරිහරණය කිරීම ඔවුන්ට සෙතක් හෝ පළ ප්‍රයෝජනයක් ලබා-ගත නොහැකි බවත්ය. මීට අමතරව, පුස්තකාලයේ සාමාජිකයින් විමට අදහස් කරන එහෙත් තවමත් ඒ ගැන තීරණයක් කර නොමැති අයට ඒ සඳහා මතක්කර දීමක් හා ඔවුන්ට බලකිරීමක් අවශ්‍යවන අවස්ථාද වේ.

2. පුස්තකාලය අර්ධ වශයෙන් පමණක් පරිහරණය කරනු ලබන අයට එමගින් සලසනු ලබන ටෙතන් බොහෝ සේවා-වන් ගැන දැනුම් දීම. මෙම අරමුණ විශේෂයෙන් වැදගත් වන්නේ එක වර්ගයක් පොත් පමණක් කියවන පාඨකයන්ට පුස්තකාලයේ එක අංශයක් පමණක් පරිහරණය කරන අයට, හා පුස්තකාලය

- මගින් සපයනු ලබන පොත් චේතනා කැබලි, (reservations) අතිරේක පාඨක බලපත්‍ර (extra tickets) වැනි විශේෂ පහසුකම් ගැන තොරතුරු පාඨකයින් සඳහාය. එමෙන් ම පවුලකින් එක් අයකු හෝ දෙදෙනකු පමණක් ප්‍රස්තකාල පරිභ්‍රමණය ගැන උනන්දුවක් දක්වන්නාවූ විට හා සමාජයේ එක ජන කොටසක් පමණක් ප්‍රස්තකාලය පරිභ්‍රමණය කරන අවස්ථාවලදීද මෙම අරමුණ වැදගත් වේ.

3. ප්‍රස්තකාලයේ පාඨකයින් එක හා පාඨකයින් නොවන අයට එහි සේවාවන් ගැන හා සම්පත් ගැන මහත් කර දීම. මේ ආකාරයෙන් ව්‍යාප්ති සේවාවන් තුළින් මහජන ප්‍රස්තකාලය ජනතාවගේ දෘෂ්ඨිකෝණයට ලක්වෙමින් ජනතාව අතර, මහජන ප්‍රස්තකාලය කෙරෙහි හොඳ හිත හා ප්‍රසාදතාවය ගොඩනැගී එය ආරක්ෂා වේ.

4. ප්‍රස්තකාලය මගින් සලසනු ලබන නොයෙක් සේවා පහසුකම් ගැන දැක්වීම් පත්‍ර (posters) ප්‍රචාරක සටහන් හා ප්‍රස්ථාන, (display charts) ආදිය මගින් ද, නව පොත් එකතුවක් පිළිබඳ පොත් ප්‍රදර්ශණ, අපාත් ලැයිස්තු ආදිය මගින් ද, ප්‍රස්තකාලයේ ප්‍රශ්න හා නව සේවාවන් ගැන පුවත් පත් වාර්තා, ප්‍රස්තකාල ප්‍රකාශන පත්‍රිකා මගින් ද මහජනයාට වරින් වර දැනුම් දීම. ප්‍රස්තකාලයේ පාඨකයන් වුවද, නොවුවද මහජනයාට මෙම විස්තර දැන ගැනීමට අයිතියක් තිබෙන්නේ ප්‍රස්තකාල සේවාවන් සැලසීම හා තබාගැනීම කෙරෙහි ඔවුන්ගේ මිල මුදල් වලින් බැවිනි.

5. ප්‍රස්තකාල සේවය මහජනයා අතර වඩාත් ජනප්‍රිය කිරීම සඳහා ප්‍රචාරක පාඨකයන් වශයෙන් කටයුතු කිරීම. එමෙන්ම ප්‍රස්තකාලයට අවශ්‍යවන මිල මුදල් හා වෙනත් ආධාර -

- උපකාර ලබා ගැනීම සඳහා මහජන අනුග්‍රහය ලබා ගැනීම ද ව්‍යාප්ති සේවාවේ අරමුණක් ලෙස දක්විය හැක.

6. ජනතාව අතර කියවීමේ පුරුද්ද ජනප්‍රිය කිරීමත්,
පාඨක රූපය ඇති කිරීමත්, පොත පත කියවීමෙහි ඇති උදාසීනත්-
වය මග හැරවීමත් සඳහා අතුරු ඉගැන්වීමේ ව්‍යාපාරවලට සහායවීම
 දියුණු රටවල මෙන් තොව දියුණු වෙමින් පවතින රටවල ජනතාව
 පුස්තකාල භාවිතය කෙරෙහි එතරම් ඇල්මක් නොදක්වන නිසා මෙම
 අරමුණ එවැනි රටවලට විශේෂයෙන් වැදගත් වේ. ව්‍යාප්ති සේවා
 කටයුතු කියවීමේ පුරුද්ද තවමත් සඳහා වූ විශේෂ පිහිටාධාරයක්
 ලෙස දියුණුවෙමින් පවතින රටවල් සලකනු ලබයි.

7. විවිධ ප්‍රයාග, කාව්‍ය, තන්‍ය හා වෙනත් විනෝ-
දාත්මක කටයුතු සඳහා විශේෂ ස්ථාන හා උපකරණ නොමැති පළාත්
පාලන ආයතනවලට, ඒ සඳහා සුදුසු ස්ථානයක් ලෙස පුස්තකාලය
භාවිතා කිරීම.

(3) ව්‍යාප්ති සේවාවන් කෙරෙහි බලපාන සාමාන්‍ය වැදගත් කරුණු:-

1. ව්‍යාප්ති සේවාවන් සැලසීමට ප්‍රථම, ප්‍රමාණවත්
 පොත් තොග, කාර්යක්ෂම හා පුහුණු කාර්ය මණ්ඩලයන් ඉඩකඩ
 ඇති ගොඩනැගිලිවලින් සමත්විය වූ යහපත් පුස්තකාල සේවයක් තිබීම
 මූලික අවශ්‍යතාවයකි. එසේ නොමැතිවුවට ව්‍යාප්ති සේවා කටයුතු
 අඩපන වේ.

2. ව්‍යාප්ති සේවාවන් සැලසුම් කිරීමේදී එම සේවාවන්
සියලුම ජන කොටස්වලට බලපාන සේ සකස් විය යුතු අතර, ඒවා
සියලුම දෙනා උදෙසා විය යුතුය. එමනිසා වාද විවාද තරඟ,

දැනුම මිනුම තරඟ, තාවය රඟ දැක්වීම් වැනි ව්‍යාප්ති සේවා කටයුතු සංවිධානය කිරීමේදී හා තනි තනි පුද්ගලයන් වශයෙන් හෝ කණ්ඩායම් වශයෙන් ඒවාට සහභාගිවීමේ අවස්ථාව සැලසීමේදී සමාජයේ වෙසෙන සියලු දෙනාටම ඒ සඳහා එක හා සමාන අවස්ථාව සලසා දිය යුතුය. තවද වැඩිම ජන සංඛ්‍යාවකට මේවාට සහභාගිවීමට ඉඩකඩ හා අවස්ථාව ඇති දේශපාලන තුලදී මෙම ව්‍යාප්ති සේවා කටයුතු පැවැත්විය යුතුය.

3. දේශන මාලාවන්, සාකච්ඡා සභා, කථා පාය, වැනි ව්‍යාප්ති සේවා කටයුතු ඉතා වටිනා හා විශිෂ්ට සමාජ සේව-
යක් ඉටු කරනුයේ, ඒවා නිසා රූපවාහිනිය, චිත්‍රපටිය වැනි විකේතනය වලින් ජනතාව වෙත අතකට යොමු කරවන හෙයිනි. මෙසේ කිරීමෙන් මෙවැනි ව්‍යාප්ති සේවාවන් මගින් පුස්තකාල හා පොත් පරිහරණය වැඩි කිරීමට හා ජනප්‍රිය කිරීමටත්, මහජනයා ඒවා අගය කිරීමටත් පෙළඹේ.

4. සෑම වර්ගයකම ව්‍යාප්ති සේවාවන් මගින් මහජන
පුස්තකාලයට ප්‍රසිද්ධිය හා ප්‍රචාරය ලබාදීමට කටයුතු කළයුතු
අතර, එවිට සෑම ජන කොටසක් මගින්ම මහජන පුස්තකාල සේවය ජනතාවට හිතකර හා ප්‍රයෝජනවත් සේවයක් ලෙස සලකනු ඇත.

(4) ව්‍යාප්ති සේවාවන් සඳහා ඔලපාත මූලධර්ම:-

1. ව්‍යාප්ති සේවාවන්ට අදාලවන ප්‍රතිපත්ති පැහැදිලිව
සඳහන් කර තිබීම අවශ්‍යය. මේ අනුව පුස්තකාල ඔල මණ්ඩල තොහොත් පාලනයන් විසින් නිකුත් කරන ලද පැහැදිලි ප්‍රතිපත්ති අවශ්‍යවන අතර, සියලුම ව්‍යාප්ති සේවාවන් එම ප්‍රතිපත්ති මත රඳා පැවතිය යුතුය. පුස්තකාලයාධිපතිට හා ඔවුගේ පුස්තකාල-

- කම්බුවට ව්‍යාප්ති සේවා වැඩ පිළිවෙලවල් ක්‍රමවත්ව සකස්කර, ක්‍රියාත්මක කළහැකි වන පරිදි, මෙම ප්‍රතිපත්ති පුරුල්ව දක්වා තිබීම වැදගත් වේ. මේවා සකස් කිරීමේදී පුස්තකාලයේ පාඨකයන් පමණක් නොව පාඨකයන් නොවන අය ගැනද, එනම් මහජනයා ගැන සැලකිලිමත් විය යුතුය.

2. මේ සඳහා යොදවිය හැකි චිල ප්‍රදල් හා කාල වේලාව අනුව ව්‍යාප්ති සේවාවන් කල්පනාකාරීව සැලසුම් කළයුතු අතර, පුස්තකාලය තුළ හා බාහිරව ඉටු කෙරෙන මේ හා සමාන වෙනත් සේවාවලට පවත්නා නොවිය යුතුය. ව්‍යාප්ති සේවාවන් සැලසුම් කිරීමේදී ප්‍රාදේශීය ජන සමූහයාගේ අවශ්‍යතාවයන් හා ඔවුන්ට මෙයින් ඉටුවන යහපත ගැන සැලකිලිමත් වූ විට, ජන සමාජයට ව්‍යාප්ති සේවාවන් ගෙන් උපරිම ප්‍රයෝජනය ලබාගැනීමට හැකිවේ.

3. සලස්වනු ලබන ව්‍යාප්ති සේවාවන් අපහේ නොයන හෝ අප්‍රයෝජන නොවන පරිදි ඒ සඳහා යොදවන ප්‍රදල් හා කාල වේලාව කල්පනා කාරීව යොදාගත යුතුය.

4. ව්‍යාප්ති සේවාවන් හැකිතරම් උසස් ලෙස හා ඉහළ මට්ටමකින් සැලසීම සඳහා ඒ පිළිබඳ ඉතා සැලකිලිමත්ව හා සුපරීක්ෂාකාරීව සලකා බැලිය යුතුය. උදාර ලීලාව හා ප්‍රිය බව ව්‍යාප්ති සේවාවේ විශේෂ ලක්ෂණයක් විය යුතු අතර, ඉස්තරම් නොවූ ව්‍යාප්ති සේවාවන් අත්හළ යුතු වන්නේ, එසේ නැතහොත් එයින් ව්‍යාප්ති සේවාවන්ට පමණක් නොව පුස්තකාලයට ද හානියක් සිදුවිය හැකි හෙයිනි.

5. ව්‍යාප්ති සේවාවන් පුස්තකාලය මගින් ම සංවිධානය කර ඉදිරිපත් කරන අවස්ථාවලදී වුවද, හැකි සෑම අවස්ථාවකදීම ද පිටස්තර අයගේ සහයෝගය, අනුබලය හා ආධාරය

- ඒ සඳහා ලබා ගැනීමට පුස්තකාලයාධිපති හා පුස්තකාල පාලකයන්
 උත්සාහ කළයුතුය. සෑම ආකාරයකම ක්‍රියා කටයුතු සමග පුස්තකාලය
 සම්බන්ධවීම ව්‍යාප්ති සේවා කටයුතුවලට මූලික ප්‍රතිපත්තියක් විය
 යුතුය.

6. ජාතික මට්ටමින් සංවිධානය කරන ලද ව්‍යාප්ති
සේවාවන්ට ප්‍රාදේශීය මට්ටමින් ආධාර උපකාර සෑම විටම ලබාදිය
 යුතුය. එනමුත් ප්‍රාදේශීය පුස්තකාල මගින් ව්‍යාප්ති සේවාවන්
 ආරම්භ කිරීමේදී ඒ සඳහා ජාතික පුරෝගාමිත්වය සෑම විටම
 අපේක්ෂා කළයුතු නොවේ. ව්‍යාප්ති සේවාවන් ප්‍රාදේශීය මට්ටමින්
 මුලාරම්භ කිරීම සඳහා ප්‍රාදේශීය පුස්තකාල උද්යෝගිමත් විය යුතුය.
 ජාතික වශයෙන් සංවිධානය කරන ලද ව්‍යාප්ති සේවාවන් ප්‍රාදේශීය
 අවශ්‍යතාවන්ට සරිලන පරිදි සකස්කර නො ගෙන එලෙසම උපුටා
 ගැනීම සුදුසු නො වේ.

විශේෂයෙන් සඳහන් කළයුතු කරුණක් නම් සෑම, ආකාර-
 යකම ව්‍යාප්ති සේවාවන් සඳහා සෑහෙන ප්‍රමාණයක සැලසුම් කිරීම්
හා මිල මුදල් අවශ්‍ය වන බවය. ව්‍යාප්ති සේවාවන් සැලැස්වීම
 සඳහා අධික වියදමක් අවශ්‍ය වන නිසා ඔොහෝ මහජන පුස්තකාල
 මගින් මනාව සැලසුම් කරන ලද ව්‍යාප්ති සේවාවන් සිය ජන
 සමාජයට සැපයීම අසීරු කරුණක් වී තිබේ. එසේ වුවද මහජන
 පුස්තකාල අභ්‍යන්තර සේවාවන් මනාව සංවිධානය කර පවත්වාගෙන
යන්නේ නම් එවැනි පුස්තකාලවලට ව්‍යාප්ති සේවාවන් සැලසීම
දෘෂ්ඨකර කාර්යයක් නොවේ. කෙසේ වුවද, මහජන පුස්තකාල මගින්
 ව්‍යාප්ති සේවාවන් සැලැස්වීමේදී අභ්‍යාවශ්‍ය සේවාවන්ට ප්‍රමුඛත්වය
දීමට සිදුවේ.

LIBRARIES FOR PRISONERS IN SRI LANKA

Swinitha N. Nawana

Offenders are no longer sent to prison for punishment but as a punishment and the prison is a place where the convicted offenders are segregated from the rest of the community and detained under conditions of security. Prison is also a place of reformation, where every effort is made to send them back to society as law abiding citizens. There are various methods of rehabilitating offenders.

The importance and the need for providing books for prisoners was recognised long before most other aids to rehabilitation were introduced within prison walls. As early as 1811, the Walnut Street Jail in Philadelphia had a library containing books other than religious ones. Blakie Makelvey states that "Probably the first prison library supplying more than Bibles and religious tracts was that established at Sing Sing in 1840..... and in 1847 New York was the first state to start the custom of making annual appropriations". In 1949 the Department of Corrections of

California issued the library manual for correctional institutions, which recognised the importance of adequate library facilities as a definite part of the treatment programme of any prison.

Part I Section forty (40) of the United Nations Standard Minimum Rules for Treatment of Prisoners and Related Recommendations recommends that every institution should have a library for the use of all categories of prisoners and that it should be adequately stocked with both recreational and instructional books. It also states that prisoners should be encouraged to make full use of it. In Sri Lanka, the Prison Ordinance, the Standing Orders and Youthful Offenders (Training School) Ordinance provide for library facilities for prisoners.

The libraries within prison institutions could be established to serve as resource centres with the following objectives.

- (1) To share with other departments in the prison institutions, responsibilities for useful social and vocational training of the prison population.
- (2) To develop among prisoners realization of the usefulness of libraries in
 - (a) providing vocational information about choice of trades, and of chosen trades.
 - (b) enlarging social and reading backgrounds.
 - (c) develop reading as a satisfactory leisure time activity.
 - (d) preparing by self improvement for release and post prison life.
- (3) To provide by planned reading courses informal education for all prisoners capable of sustained reading in any useful field, as well as aid in the self expression, of those who show ability to do creative work.
- (4) To supplement the work of the educational

department where over correlated reading is indicated.

- (5) To lesson need for discipline and to institute measures of mental hygiene by providing reading as a salutary release from emotional strain, as a healthy resource for idle hours, and as a positive aid in substituting acceptable new interests for undesirable attitudes.
- (6) To broaden and support the rehabilitation programme.

There is no doubt that it will quickly become apparent to an informed observer that the mere supply of reading material by itself which condition even in the outside world does not make a successful library, would be doomed to failure in a prison library. In a prison we deal with a captive readership. It is also a fact that most of the inmates are not readers in the normal library context. A large number of inmates suffer educational handicaps of one kind or other. Most of them are drawn from lowest social and economic groups. The range of reading interests are much narrower than that in an average public library. Consequently, if prison libraries are ever going to amount to anything more than store houses of books, special attention is needed to make prison libraries more meaningful.

At present almost all the correctional institutions in Sri Lanka have some sort of a library. But we do not find wellstocked libraries which could cater to the needs of the various types of inmates. The available books are of little interest to the inmates. Most of the books are worn out, some in languages they cannot read, or religious in nature, being donations from religious and charitable societies.

A good library even if it is within prison walls, means a sufficient collection of books and periodicals organised to meet the many and varied needs and interests of the community it serves. The Government

grant for books is meagre. But the prisoners are allowed to receive books and periodicals from friends and relations, unless they are objectionable on some specific ground such as that it discusses or criticises the administration of prisons, or is not desirable for certain types of inmates - i.e. Providing books on engraving to a forger. Encouraging inmates to get books from relations and friends is one way of getting new books for the prison library, for on acceptance, they are regarded as library books.

Before such books are made available for use by all inmates, the books will be first issued to the individual inmate to whom they were sent.

The Bogambara Prison deserves credit for starting a scheme for providing books for inmates without much expenditure to the prison authorities. Under this scheme which started in 1977, the Kandy Branch of the National Library Services Board lends books once a month to inmates of this institution. The same method could be adopted to supply books for inmates in other institutions by making arrangements with the local authority of the area. In other countries the local authorities (public Libraries) render a valuable service to the inmates in custody.

In 1975 the Prison Libraries Subject Group was born at the Annual Conference of the Medical Health and Welfare Group of the Library Association of England, and in 1981, published the guidelines for library provision in the Prison Department. The group publishes a bibliography concerning prison libraries in the United Kingdom and abroad. This shows the keenness and interests of the prison librarians in promoting better library facilities for inmates.

In addition to getting assistance from public libraries in providing reading material, maximum use of the book stocks available in the institutional libraries could be achieved by exchanging what is available in them, and by agreeing that each institutional library purchases different titles.

The Prisoners' Welfare Association and the T.S.Y.O. (Training School for Youthful Offenders) after care association are two organizations from which the prison authorities could get assistance in improving libraries. They are two organizations which have been in existence for a long time and help the adult inmates and youthful offenders. They not only supervise the inmates but help in self employment as well as finding employment. Assistance in developing the prison libraries will be only an extension of their valuable services. In this manner they can help the inmates not only when they are released but also when they are in prison.

It is very important that the librarian in charge of the prison library should be well acquainted with library procedures. He or she must take a genuine interest in these people within walls and give them necessary guidance to develop serious reading habits which in turn may develop socialised attitudes is a genuine challenge in a prison. At present our prison libraries are in charge of welfare officers with prison guards and inmates to assist them. It is better to have some officer to work full time in the library and he should be given a training. A trained person will be in a better position to promote reading habits and help inmates occupy the barren hours inside a cell in a meaningful way.

Rules of library procedure should be given and explained to the inmates. The librarian should see to it that the books are returned in time and that they are not damaged. Before an inmate is discharged or transferred, arrangements should be made to get the books loaned to him. It will be of great help to the inmate, if the librarian guides and gives necessary information regarding local library resources in the community to which he is returning. He should explain to the inmate that these services are free.

The Library should be opened so that the prisoners will be able to visit the library when they are free. Material which is suitable in content and make up

should be chosen for all inmates, such as slow readers, advanced readers, and inmates with accademic and vocationnal interests. Special books and periodicals should be displayed. The formation of 'read a book together' groups will be of benefit to those who cannot read, (for most of the prison population are are illiterate), as well as a useful way of encouraging those who can read to make use of the library. Also film shows and talks on various trades, agriculture and animal husbandry will be of great benefit to those illiterate inmates who desire to improve their knowledge of their occupations. This knowledge would benefit them once they are released.

The library is not merely a recreation agnecy although it has unquestioned value from that stand point also. It will be a place where the education of the inmates could be improved. The library should be closely co-ordinated with that of the educational department of the institutions and assist the educational programme. The library should include adequate representation of supplementary reading and other materials needed by the educational staff and students. The librarian should give consideration to inmate students in respect to longer book loans, and when necessary arrange to get books from other libraries. Depending on the book stock, the librarian should establish a special reserve shelf for materials needed by the educational staff. He can also arrange for the inmate students to use the library more freely.

The library is also a place where the inmates could be prepared for life inside the prison, release and post prison life. Instead of being constantly aided by the welfare officers, the litarate person can find information for himself.

Self improvement is very important as rehabilitation comes from within oneself, by making use of opportunities given to him while in prison. Information regarding rules and regulations concerning prisoners such as disciplines of prisoners, the food, previleges

etc. should made available at the library and the librarian should direct them to this information for he or she can help them to find life inside prison more easy. Here in the library inmates can also read the daily newspapers and get information on current affairs; even the price of goods will be important to an imprisoned person. Inside the prison everything is arranged for the inmate. When released, the inmate has to manage his or her own home. Reading materials helpful for them should therefore be made available.

This will be a centre of informal adult education as well as an aid in the self - expression, to those who show ability for creative work. Inmates could be encouraged to write articles, short stories, poems or to give talks on various topics. In this respect the institutional newspapers and journals take an important place. With the assistance of the World View International, the prisoners newspaper 'Sannivedana' was started in 1982. This renders a great service to the inmates in our prison institutions. The editorial board consists mainly of inmates, and the newspaper consists largely of articles written by inmates. Here they also learn to take up responsibilities and work together, which in turn will be helpful for life in free society. It should be mentioned here that certain types of inmates who have put their idle hours to literary pursuits have benefitted greatly not only in developed countries but here in Sri Lanka as well.

Rehabilitation is one of the objectives of the Prison Department and prison authorities take a keen interest in the welfare of these social outcasts. The Prison Library could be made a resource centre where the fallen individuals of the society could be guided and helped to improve oneself in various ways. Provision of better library facilities for prisoners, and better structured training for prison officer librarian librarians will continue greatly in improving the quality of life of those unfortunate people in custody, for it will broaden and support the rehabilitation programmes.

THE SRI LANKAN LIBRARIAN: SOME PERSONAL OBSERVATIONS

Kamalika Pieris

To date there is no comprehensive historical account of the development of the library profession in Sri Lanka. There is also no census or statistical profile by which we could measure ourselves. In the absence of such data, this essay attempts some analytical observations on the subject.

Until the 1960's there were few established libraries, even fewer substantial career posts for librarians, and therefore little movement among librarians. Today the position is different. After the 'sixties came an unprecedented expansion in library provision at all levels. We regularly read in the newspapers of the opening of yet another small public library in a remote rural area. At the other end of the spectrum, new library entities have appeared, such as the two national documentation centres,¹ the national library authority, (the Sri Lanka National Library Services Board) and the future National Library of Sri Lanka. In between these come the libraries of the five new

Universities and one university college. Also the libraries of innumerable special institutions and associations, which have recognised the need for the organised provision of information by professionally staffed libraries. If there has been any exception to this boom, then it is confined to the field of school librarianship alone. In addition to this, there has also been considerable expansion in the cadres of existing libraries.²

The professionalization and the indigenization of our library service, is indicated by the fact that qualified librarians man most, if not all of the important libraries. Even the major cultural libraries set up by external institutions, the British Council and the American Center now have Sri Lankan librarians.¹⁶

There has been clear increase in the numbers of librarians holding top and middle level posts. In common with the pattern internationally, in Sri Lanka too, the majority of these appear to be female. Women have held top positions in university,³ special⁴ and public⁵ and school libraries.⁶

The library profession has been affected by the 'brain drain' and Sri Lankan librarians could be found teaching librarianship in Africa and working in libraries in the UK. They are also employed by international organisations, such as Unido, WHO, Unesco, either permanently or on contract. No statistics are available on the effect of the brain drain on the library situation here, but in medical librarianship, there does not appear to be a single qualified librarian left.

It appears that in Sri Lanka one could be a librarian with virtually any level of basic education. Employers and library educators seem to support the creation of librarians from those with 'O' Levels, 'A' Levels or first degrees, without discrimination.⁷ Two facts are ignored. That this is in odd contrast to the oversupply of graduates in the country and that it is not advisable to create professionals who may ultimately possess less education than the future

users of the libraries which they run. However, in practice, there appears to be a trend towards making librarianship a graduate profession. In the case of special libraries, salaries and promotions are biased towards graduates.⁸ University libraries insist on graduates with second upper divisions⁹ and this immediately establishes an elite group within the profession. The National library authorities too insist on graduates but do not bother overmuch about 'classes'. I do not have a clear picture of the situation in the islandwide network of school and public libraries, but graduates again feature prominently in some libraries.¹⁰

The professional qualifications of Sri Lankan librarians also display an interesting variety. Of the foreign qualifications the earliest was probably the Associateship of the Library Association (London). Other qualifications include post-graduate diplomas and Masters degrees from UK, USA, Canada and Australia, with a few from India and the Philippines.¹¹ The bias is still towards a western training in librarianship and the ambitious national, academic or special librarian will still seek training abroad. Of the local qualifications the first (and in my opinion still seek the best) was the new defunct post graduate diploma of the former University of Ceylon, Peradeniya in the English medium in 1961. Today, there is a Sinhala language post graduate diploma at the University of Kelaniya, other certificate courses in two universities,¹² the professional examination of the Sri Lanka Library Association for which courses are conducted in select regional centres,¹³ and the short courses of the SLNLSB.

This healthy diversity in library training breaks the hegemony of the local courses. It is encouraging to observe however that there is no clear difference of performance between the product trained abroad and here. The 'home grown' librarian is now increasingly obtaining senior positions in important libraries and they are discharging their duties excellently.¹⁴

While this illustrates that an intelligent student with aptitude and dedication will pick up the essentials of librarianship however variable the teaching, and regardless of whether it is taught here or abroad, the comparison must be confined to librarians with a fluent knowledge of English. They are able to read and understand English texts on the subject. In the case of monolingual librarians, those who know only Sinhala or Tamil, there is a disturbing insularity created by the fact that sometimes, neither teacher nor student are in a position to read and understand an international text in librarianship. The resultant loss of knowledge, perspective and initiative, as successive generations transmit their knowledge in incessantly produced 'notes' will result in the creation of poor librarians in the future.

Salary scales are not exempt from the diversity which marks the library profession in Sri Lanka. Respectable salary scales have characterised university librarians. They are equated with the teaching staff of the university and the Librarian ranks as head of a department. The salary scales of the future National Library should either be competitive with these or rank alongside. Library services are now at a premium in special institutions and in an attempt to capture and retain highly competent librarians, competitive salary scales are appearing in this sector. Salary increases follow routine fiscal policies, but it is undeniable that through their performance, special librarians now command some respect in these institutions. The implication of this for the overall image of the librarian is obvious. While academic and special libraries provide salaries which are fair to middling by Sri Lankan standards, the salary scales for public librarians in the local government sector remain unbelievably low. Even the supra-grade salary in this field is way below the middle level salaries elsewhere. The position appears no different in government department libraries.

The current picture, therefore is of a highly mobile and competitive group of librarians. There is a visible upward professional mobility, with some interesting features. Firstly, library assistants and other clerical level library personnel are now in a position to move into the professional ranks, and there is clear positive evidence of this happening. This is largely due to the opportunities now afforded them to acquire academic and professional qualifications while in service. I welcome this, as I have always believed that all librarians should have some experience of the non-professional side of library work.

A second feature of the upward expansion is that, with the creation of new libraries all want to become chief librarians in the quickest possible time. There is a scramble for the top posts, with the result that ambitious librarians fight shy of accepting subordinate posts under well entrenched chief librarians. This is not a problem of careerism, the motive is often financial, but it results in restless middle level personnel. It is in the interest of libraries to orient young librarians to accept a period of experience at middle level, but if so, these posts must carry attractive salaries, special duties and status.

One necessity now, is to develop a clear hierarchy of qualifications, with levels of practice associated with them.¹⁵ Since there is at present no such hierarchy, one sometimes witnesses the odd spectacle of graduates with prestigious post graduate qualifications vying for senior posts against candidates possessing 'O' Levels and part-qualifications in librarianship.

In order to conclude our initial study of the diversity in Sri Lankan librarianship, we must now concern ourselves with certain pockets of amateur librarianship which still exist. Persons with dedication, flair and a minimal knowledge of library methods function very satisfactorily as school librarians.¹⁷ Another amateur area which holds interest for the library historian, is the growing

importance of the recreational libraries of welfare societies in public sector institutions.¹⁸ This is recognised by providing some library training for those who are responsible for developing them.¹⁹ Finally, it is interesting to recall that the ARTI Library and that of the Curriculum Development Centre, were excellently managed by officers who were initially engaged in other careers.

Librarians have come a long way since they were thought of as clerks. Librarianship is now considered a respectable semi-academic profession, providing a useful and tangible service to the community. In addition there are within the profession certain elite achievements which will undoubtedly serve to enhance the image of the profession even further. Let us look at some of these contributions now.

Until recently well placed librarians were content to hold basic qualifications and work unobtrusively at routine tasks. From the sixties, dynamic and ambitious librarians began to think in terms of further qualifications, with scholarly rather than professional recognition as their goal. Thus we have today one Ph.D.²⁰ and four FLAs.²¹ Other work which has also won attention from readers are Alwis,²² Nethsinghe²³ Pieris²⁴ and Senadhira²⁵ Goonetilleke's work, and the part played by him in enhancing the image of the academic librarian merits special comment. Through his work in bibliography,²⁶ the first of which brought him international renown, art criticism²⁷ travel anthologies²⁸ and in his role as bibliographic guide and advisor to innumerable publications on Sri Lanka²⁹ Goonetilleke has shown that the gifted librarian has much to contribute to academic activity. The election of a senior, reputed librarian to the position of President of the Institute of Chemistry, Sri Lanka in 1983³⁰ also implies recognition of similar ability.

The librarian of the Colombo Public Library has been the recipient of considerable favourable publicity, and this must surely add up to a more positive image

of career librarians in the minds of the public.³¹ The recognition given to Corea is somewhat rare in the world of Sri Lanka's public libraries, where brickbats are more common. However here is a recent bouquet from the outstations. Gampola Urban Council has expressed its appreciation of the good work done by its librarian, particularly in establishing a section for the blind at the library. It was pointed out that this was the only outstation library to provide this service.³²

We could close this section by reminding ourselves that, there are a few Sri Lankan librarians holding significant senior positions in the international world of librarianship as well.³³

When it comes to technical accomplishment and reserach the Sri Lankan librarian may face criticism. There appears to be a very little analytical work done locally in technical areas. The problems of cataloguing material in the indigenous languages has occupied the minds of some senior librarians.³⁴ Library provision³⁵ library legislation,³⁶ library education,³⁷ and library evaluation³⁸ are some of the other areas where work has been done. Apart from this, the Sri Lanka Library Review and the few library anthologies available do not show a profession greatly interested in writing down and elaborating on its professional problems. Much of the writing is either descriptive, pedagogic or of an extension nature. Perhaps this is due to the fact that earlier there were so few librarians that such ideas and problems could be communicated directly person to person. Mention should also be made at this point of an internationally used textbook on special libraries written by a senior librarian.³⁹ An individually produced catalogue of locations to social science periodicals in major libraries also deserves some praise, I think, as it is of great help in the absence of a genuine union catalogue.⁴⁰

Certain prevailing weaknesses in the work of our librarians could be pointed out very briefly. Some incorrect traditions yet continue, such as

catalogue card cabinets minus the rods which secure the cards together. And the lack of interest in cleaning up library collections, withdrawing outdated material which takes up valuable shelf space and strengthening a special collection elsewhere by transferring under used items to it. Instead of trying ways and means of reducing overlap and eliminating gaps in library collections, librarians tend to take the easy way out. They buy a few books in each of the subject areas their readers need. The libraries thus limp along merely scratching the surface of subjects. It is regrettable that no library cooperation scheme was ever initiated by the librarians themselves. This lack of interest in developing powerful library collections is at its most outrageous when we discover that nowhere in Colombo can one find a library with a complete, well maintained collection of the major Sinhala literary periodicals. Neither is there a published index to the articles in these periodicals. This lack of bibliographic control over an important section of our plural culture contrasts oddly with the Swabhasha orientation in our library education. Ironically, the parallel⁴¹ product in the western languages is well controlled. In the case of documentation, there are unacceptable weaknesses in the choice of and presentation of subject headings, sometimes⁴². There is also a slowness to realise the implications of computerised union catalogues, which do away with the need for interminable acquisition lists.

Librarians face certain administrative problems which may diminish any desire to improve things. Usually, no preparation time is given to a fledgling library before it is expected to become fully operational. At the same time, the new librarian may lack the minimum staff and equipment needed to do so. There is also at the beginning some uncertainty as to the status and role of the librarian and her official duties sometimes get distorted.⁴³ The stress situation which this creates has made some librarians retreat to more comfortable middle level posts. Promising librarians are thus lost to new libraries at a formative stage when they are needed most.

The simple solution to this, is for either the SLNLSB or the SLLA to provide minimum guidelines for setting up new libraries, indicating clearly the mandatory ratios of staff, stock, budget and equipment needed if the system is to work at all. This could be accompanied by some indication of the preliminary services, new libraries should attempt to undertake and those areas where decision making should include the librarian. It is my experience that lay administrators are genuinely anxious to develop their libraries and help their librarians, and would therefore welcome such guidelines, without which they lack a basis on which to evaluate the requests made by the librarian.

One reason why the Sri Lankan librarian prefers to battle silently and alone, is because he or she does not feel that there is an organised fraternity to call upon. Perhaps it is due to the isolationist methods of acquiring professional training, but our librarians do not display any sense of belonging to a professional community or fraternity. 'Professional socialization' or the imbibing of the ethics and morals of a profession usually take place at the point of training or the point of registration. Neither acts for us. For socialization, our librarians ultimately end up by forming into small interest groups based on contact.⁴⁴ A better sense of overall community would help to foster better relations across libraries and better morale as well. The existing isolationism is unhealthy, not only because it can lead to factions and rivalries, but because librarians are then made to cope with common professional problems, entirely on their own. It is better for them to meet and discuss. That librarians specially the younger ones readily welcome such opportunities to meet informally is immediately apparent at SLLA gatherings, where they could be found busily discussing mutual professional problems and exchanging relevant information.

However there is hope in the re-emergence of the Sri Lanka Library Association as the premier national professional association. Also there are trade union type organisations to safeguard the rights of university and government librarians, respectively. There are the professional committees set up by the SLNLSB, and the cooperative library networks such as Slistinet, Hellis and Agrinet. All these enable hitherto isolated librarians to meet others within similar fields. Special mention should be made, at this point, of the role played by the various newsletters issued by SLNLSB⁴⁴, SLLA,⁴⁵ Slistic,⁴⁶ and Hellis⁴⁷ in fostering a sense of distinct professional identity.

Local librarians who cannot affiliate with overseas library organisations, due to their parochial qualifications, are isolated also from knowledge of developments abroad. In order to overcome this, and to ensure that basic developments and current preoccupations abroad are more uniformly known throughout the profession, the SLLA has begun to offer an annual update, containing book reviews and abstracts from selected overseas library periodicals.⁴⁸

I am constantly impressed by the tremendous enthusiasm displayed by the emerging young professionals. They seem to have a strong sense of vocation, appear to delight in being librarians and seem to carry their initial love of the subject well into their working life. This interest in their work is not confined only to the prestigious libraries in Colombo but can be found in the outstations as well.⁴⁹ It may be that there are now more libraries than before, and therefore more models which would go into shaping the vision of the new librarian. The greater opportunities now available for watching seniors outline objectives to be aimed at, experiments attempted, mistakes made, and innovations successfully achieved would probably give the new librarian greater confidence than her predecessor ever had. The worst of the librarians, on the other hand, show a disinclination to think analytically or evaluatively. They lack initiative, and tend to think of librarianship in terms of

esoteric rituals of classification numbers and cataloguing rules, and not as an essentially practical activity with clear objectives.

REFERENCES

1. Centre for Development Information, Ministry of Finance and Planning Sri Lanka Centre for Scientific and Technical Information, Naresa.
2. CISIR, for example advertised recently for 'assistant librarians' in the plural.
3. Mrs.Violet de Souza and Mrs.P.Kularatnam, University of Colombo.
4. Two senior special librarians are: Miss.M.Silva former librarian, Central Bank of Ceylon and Miss C.M.Nethsinghe, Librarian, CISIR.
5. Mrs.Ishvari Corea, Librarian, Colombo Public Library and Miss Zem Sally Librarian, British Council, Colombo.
6. Among others, Mrs. N.Wanasundera and Miss.I.-Gunawardena, Librarian, Overseas Childrens School.
7. Advertisements list all three educational qualifications, with varying stipulations for work experience.
8. There have been recent instances when non-graduate appointments have been made, but these are exceptions and not the rule.
9. It is interesting to note that the Rubber Reserach Institute also once advertised for a librarian, possessing a second upper science degree.
10. See names at 5 and 6 above.

11. Unesco funded scholarships for a 6 year period to the University of Philippines as part of its library development programme for Asia, in the eighties.
12. University of Kelaniya and University of Colombo.
13. Kandy, Colombo, Galle and Jaffna.
14. See personnel in British Council, American Center, the National Library, Central Bank and the Peoples Bank.
15. Such as recommending the Preliminary exam of the SLLA for promotional qualification for library assistants in large libraries, the Intermediate for junior asst. librarian posts, and the Association or equivalent for all appointments of chief librarian.
16. At staff level British Council is exclusively manned by qualified librarians, the American Center has one.
17. Personal observation. Selection of librarian for Royal Primary School library. 1984 SLNLSB offers training for such librarians.
18. These libraries are now embarking on more complex arrangements of interlending. Personal observation, National Institute of Business Management, 1982.
19. Personal Observation, 1978-1983. The training course for welfare officers, conducted by the National Institute of Business Management included a lecture on library methods, given by a qualified librarian.
20. Dr. E. W. Marasinghe, Senior Assistant Librarian, University of Peradeniya. His Ph.D is on Sanskrit, from an Indian University in the 'seventies. Further information not available.

21. Goonetilleke, H.A.I. Bibliography of Ceylon FLA thesis, 1966.
 Senadhira, M.A.P. A survey of the origins and development of bio-medical literature of Sri Lanka. FLA thesis, 1974.
 de Silva, Daya. The Portugese Empire in the East: 1478-circa 1800: a bibliographical guide FLA thesis, 1980.
 Korale, S.R. A bibliography of labour relations in Sri Lanka 1840-1978. FLA thesis, 1980.
 (Published by Dept. of Labour in 1983. Korale has done considerable work earlier in this subject and these are listed in her introduction.)
22. Alwis, N.A.W.A.T.
 - Bibliography of scientific publications relating to Sri Lanka 1960-1976 NSC, 1978.
Supplement issued in 1979.
 - Bibliography of scientific literature on Sri Lanka and by Sri Lankan scientists relating to agriculture, forestry, veterinary sciences and fisheries, 1960-1978. NSC, 1979.
 - Bibliography on rubber research in Sri Lanka 1960-1980. NSC, 1981.
23. Wijesekere, R.O.B. & C. Nethsinghe. A technical compendium of the spices of Sri Lanka.
I.Cardomom. CISIR, 1975.
2. Cumin. CISIR, 1975.
 Nethsinghe, C & Paskaranathan, U. Spices and essential oil bearing plants 4: Turmeric, a literature survey. CISIR & NSC, 1976.
24. Pieris, K. & Uragoda, C.G. A bibliography of medical publications relating to Sri Lanka 1811-1976. NSC, 1980.
Bibliography on health in Sri Lanka 1977-1980. Ceylon College of Physicians, 1983.

25. Senadhira, M.A.P. Information services in parasitology in the developing countries. Warsaw, 1978.
26. Goonetilleke, H.A.I. Bibliography of Ceylon. Interdocumentation, 1970,79,83. Vols. 1-5.
The April 1971 Insurrection: a select bibliography. Louvain, Université de Louvain, 1973.
Bibliography on ethnic relations in Sri Lanka. Race & Society,
27. A Biographical sketch. George Keyt: a felicitation volume. 1977.
28. Images of Sri Lanka through American eyes. USIS, 1976.
Lanka, their Lanka, Navrang, 1984.
29. see Introduction in Recent politics in Sri Lanka: the Presidential election and the Referendum of 1982, by W.A.Wiswa Warnapala & L.Dias Hewagama. Navrang, 1983. Where Goonetilleke is acknowledged as the main influence of this work.
30. Miss C.M.Nethsinghe, Librarian, CISIR. Colombo.
31. Mrs. I.Corea has indicated that she views such publicity purely as opportunities to direct attention to librarianship. This was stated in her Rupavahini interview 4.4.1985.
32. Librarian's services appreciated. Daily News 16.5.1985, p. 9.
33. Among others, Mr.L.E.Samarasinghe, PGI Division, Unesco, Paris and Miss Vijita de Silva, APDAC, Malaysia.
34. Goonetilleke, H.A.I. /Section on Sinhala names/
Names of persons: national usages for entry in catalogues. ed. by A.H.Chaplin & D.Anderson, IFLA, 1967.

Kularatnam, K. Some problems in the use of AACR in Sri Lanka libraries. Roads to Wisdom. Colombo Public Library, 1980.

see also articles on problems of interfiling Sinhala, Tamil and English cards, in Sri Lanka Library Review.

35. Bandara, S.B. Provision of periodicals in the libraries of Sri Lanka. Int. Library Review. 7, 1975.

Goonetilleke, H.A.I. Scientific documentation in Sri Lanka: prologemena to cooperation and coordination. International Library Review. 6 (2) 1974.

Silva, Manil. Trends in librarianship and documentation in Sri Lanka. Unesco Bulletin for Libraries. 29 (2) 1975.

36. Marikar, J.H. Library legislation in Sri Lanka. Roads to Wisdom op cit. Amarasinghe, U. The National Library of Sri Lanka. Library News. 3 (1) 1982.

37. A great deal has been written on this. I particularly like: Amarasinghe, N. Libraries and education for librarianship in Sri Lanka on the threshold of a new era. Libraries and People Colombo Public Library, 1975.

38. see references at 35. Also: Warnasuriya, D. Mini survey of the CISIR Library. Sri Lanka Library Review. New series. 1985.

39. Silva, Manil. Special Libraries. London: Andre Deutsch, 1970.

40. de Silva, Daya. Union List of Social science and humanities serials in Sri Lanka Libraries. NSC, n.d.

41. Goonetilleke, H.A.I. Bibliography of Ceylon, also Gunaratne, Yasmin. New Ceylon Writing Nos. 1 & 2.

42. These problems occur mainly in social science documentation, where terminology is not controlled nor the subjects tightly structured, see CDI Current Acquisitions List Jan-Apr. 1984, p, 4-5 where 'Aluminium, Annual Reports, Appropriate technology' are listed as subject headings. 'Private sector, Under development' in Sept-Dec. 1984 issue.
43. The librarian may be treated as a scientific officer, reserach assistant or information officer.
44. Library News.
45. SLLA Newsletter
46. Slistinet Newsletter
47. Hellis Newsletter
48. SLLA Newsletter Vol. I (2) 1985.
SLLA Update I (1984-85) compiler, K.Pieris.
(in print).
49. Personal observation of Polonnaruwa Public Library, 1980 and Kandy Public Library.
Personal communication from Miss N. de Silva, former librarian, Nuwara Eliya Public Library and presently Asst. Director, SLNLSB.

ජයසිරි ලකාණේ

නූතන පුත්තම පරිගණක කර්මාණ්තයේ දියුණුව සමඟම පුස්තකාලවලට පරිගණක භාවිතා කිරීමට තිබූ බාධක මගහැරී ගියේය. අවුරුදු පහකට හයකට පමණ පෙර පුස්තකාලවල පුත්තම පරිගණක භාවිතා කිරීමට තිබූ හැකියාව සීමාවිය. එයට හේතු වූයේ යට දැක්වෙන හේතූන්ය.

- × පුත්තම පරිගණකවල මහතය සීමාවීම
- × පුත්තම පරිගණකවල ගබඩාකිරීමේ ප්‍රමාණය සීමාවීම
- × පුත්තම පරිගණකවල ප්‍රතිචාර කාලය ඉතා හෙළිත්වීම
- × පුත්තම පරිගණකවලට එකවර එක් කායයක් පමණක් කළහැකි වීම
- × පුත්තම පරිගණක යන්ත්‍රයක් එකවර භාවිතා කළහැක්කේ එක් අයෙකුට පමණක් වීම.

x පුක්ෂිම පරිගණකවලින් ජාලීකරණ හැකියාව අපේක්ෂිත.

ඉහත දැක්වූ හේතු නිසා මුල් අවධියේ පුස්තකාල කටයුතු සඳහා යොදා ගත්තේ පීෆාල පරිමාණයේ පරිගණක (mainframe) හෝ කුඩා ප්‍රමාණයේ පරිගණක (Mini Computer) යන්නයි.

එහෙත් පරිගණක තර්මාන්තයේ දියුණුව සමඟම පුක්ෂිම පරිගණක යන්ත්‍රවල මිළ සැහෙන තරමකට පහත වැටුණි. එමනිසා අද කුඩා පුස්තකාලවලට ද පුක්ෂිම පරිගණක මිළදී ගැනීම පහසු වී ඇත.

පුක්ෂිම පරිගණක භාවිතය මහා පරිමාණයේ හා කුඩා පරිමාණයේ පරිගණක තරම් අපහසු නැත. තවත්තු කිරීම ද පහසුය.

මේ සමඟම පුස්තකාල කටයුතු සඳහා අවශ්‍යවන පොදු කාර්ය වැඩ සටහන් ඇසුරුම් හා විශේෂ නිශ්චිත කාර්ය වැඩ සටහන් ඇසුරුම් ඉතා පහසුවෙන් වෙළඳ පොළෙන් ලබාගත හැකිවී තිබේ.

මේ නිසා පුස්තකාල ක්ෂේත්‍රයේ කටයුතු සඳහා පුක්ෂිම පරිගණක භාවිතය ව්‍යාප්ත වී තිබේ.

තවද පුස්තකාලවල පුක්ෂිම පරිගණක භාවිතයට බල පෑ සීමාවන් හැම එකක්ම අභිබවා යෑමට දැන් පුක්ෂිම පරිගණක තර්මාන්තයට හැකිවී තිබේ.

මතකය (Memory)

පුක්ෂිම පරිගණකවල භාවිත මතකය Internal memory) වී 16 සිට 32 දක්වා වැඩිවී තිබේ.

මෙහි ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් ඇතැම් පුක්ෂිම පරිගණකවල

- සසම්භාවී ප්‍රවේශ මතකය (RAM = Random Access Memory)
අවම වශයෙන් කේශයිට්ස් 126 KB දක්වා වැඩි විය. මෙය
කේශයිට්ස් 800 දක්වා වැඩි කර ගැනීමට හැකියාව ඇතිවී තිබේ.

මුල් කාලයේදී සුක්ෂ්ම පරිගණකවල සසම්භාවී ප්‍රවේශ
මතකය කේශයිට්ස් 32 ක් විය.

ගබඩාකරණය (Storage)

දැන් ගබඩාකරණය අතින් ද සැහෙන දියුණුවක් ඇතිවී
තිබේ. මුලදී කේශයිට්ස් 256 ක්වූ අඟල් 8 ජලොප්පි ඩිස්කයක
ධාරිතාව මෙගබයිට්ස් 3 ක් දක්වා වැඩිකර තිබේ. අඟල් 5 1/4
ජලොප්පි ඩිස්කවල මෙගබයිට්ස් එක සිට දෙක දක්වා ධාරිතාවක්
ඇත.

සුක්ෂ්ම ජලොප්පි ඩිස්කවල ධාරිතාව මෙගබයිට්ස් 1.8 කි.

දෘෂ්ටික ඩිස්ක් (optical disk) මගින්,
මෙයටත් වඩා ගබඩා කිරීමේ හැකියාවක් ලබා ඇත.

පිලිප්ස් සමාගම මගින් ඉදිරිපත් කළ දෘෂ්ටික ඩිස්කයක
ධාරිතාව ගෙගබයිට්ස් 1 කි. (1 GB)

මෙම ධාරිතා ශක්‍යතාව නිසා සුක්ෂ්ම පරිගණක භාවිතා
කොට පුස්තකාල සුවි හා විද්‍යාපත දත්ත ගොනු (Information
Data Files) සැකසීමටත් පහසුවී ඇත.

ප්‍රමුචණාංග (Software)

පරිගණකවල යාන්ත්‍රික කොටස් (Hardware)
දියුණුවත් සමගම යාන්ත්‍රික තොටු (Software) -

(වැඩ සටහන් සැකසුම්) කර්මාන්තයේ ද සිසු දියුණුවක් ඇතිය
හැකිය.

dBASE II, R: BASE මිනි පොදු කායයී වැඩ සටහන්
සැකසුම්වල තමායතාවය තවදුරටත් දියුණු කර තිබේ. R : BASE
පද්ධතියට සාමාන්‍ය ඉංග්‍රීසි වීඩාන ක්‍රියාත්මක කිරීමට ද හැකියාව
ඇත. සැකසුම් එකිනෙක සම්බන්ධ කිරීමේ හැකියාවන් ද දියුණුකර
ඇති අතර එකම සැකසුමක උපාංග කිහිපයක් අඩංගු පද්ධති නිපදවා
තිබේ. SYMPHONY පද්ධතිය වෙයට කදිම උදාහරණයකි.
මෙම පද්ධතියේ වචන සැකසුම, චිත්‍ර, සාමාන්‍ය ගිණුම් කරණය
දත්ත පදනම් ලක්ෂණ වැනි උපාංග රැසක් ඇතුළත්ය.

ක්‍රියාකාරී පද්ධති (Operating Systems)

ඇත් බහු කාර්ය (Multi tasking) හා
බහු ක්‍රියාකාරී (Multi-user) පුක්ෂම පරිගණක පද්ධති
දියුණුකර ඇත. එතවර ක්‍රියාකර වන්නේ 18 දෙනෙකුට ක්‍රියාකර-
වියහැකි පුක්ෂම පරිගණක නිපදවා තිබේ. (AT & T Super micro
3B2/300) CP/M පොදු ක්‍රියාකාරී පද්ධතිය භාවිතාකරන
පුක්ෂම පරිගණකවලට DOS ක්‍රියාකාරී පද්ධති භාවිතා කිරීමටත්
පහසුකම් සලසා ඇත. ඉතා ප්‍රථම UNIX, XENIX හා PICK
වැනි ක්‍රියාකාරී පද්ධති භාවිතයට හැකි පුක්ෂම පරිගණක ඇත්
නිපදවා තිබේ.

ඩිස්ක් බහන (Disk Drives)

පුක්ෂම පරිගණකවල සසම්භාවී ප්‍රවේශ මතකය (RAM)
සීමිත නිසාත් ද්විතියක ගබඩාකරණය සඳහා වින්චෙස්ටර් ඩිස්ක් තද

- තැටි ඔහන සම්බන්ධ කිරීමට ඇත් හැකියාව ඇත. සුක්ෂ්ම පරිගණක සමග සම්බන්ධ කළහැකි කෝට්ස් ඩිස්ක් ඔහනය ඉතා ජනප්‍රිය එකකි. මෙහි ඇති මිරර් (Mirror) තමන්වූ එක් විධයෝ කැසටය ද්විතියික ගබඩාකරණයට පහසුකම් සලසයි. තවද ජාලිකරණ හැකියාව ද මෙයින් සැපයේ. මෙම තද තැටි ඔහනය (Hard Disk Drive) වෙළඳ පොළේ ඇති බොහොමයක් සුක්ෂ්ම පරිගණක හා සම්බන්ධ කළහැකිය.

ඇදුන - ප්‍රතිදාන උපකරණ (Input/Output Devices)

තිරය (Screen)

තිරයක දැක්විය හැකි පේළි හා තිරු ගණනක් කැපිටල් හා සිම්පල් අකුරු භාවිතයට ගැනීමක් මෙහිදී සැලකිල්ලට ගන්නා කරුණු වේ. තිරු 80 ක් දක්වා පුළුල් කළහැකි තිර ද තව සුදු වෙනුවට කොළ පැහැති තිරය ද ඇත් ජයප්‍රිය වෙමින් පවතී.

මුද්‍රණ යන්ත්‍ර (Printers)

මුද්‍රණ යන්ත්‍රවල මිළ ගණන් පහත වැටී ඇති අතර ඉතා වේගයෙන් ලක්ෂණ අකුරු පිටපත් කළ හැකි මුද්‍රණ යන්ත්‍ර නිපදවා තිබේ. (හැට්ලට් පැකාර්ඩ් ලේසර් ජෙට් මුද්‍රණ යන්ත්‍රයට මිනිත්තුවකට පිටු අටක් පිටපත් කළ හැකිය.)

පුස්තකාලවල හා විද්‍යාපන මධ්‍යස්ථානවල සුක්ෂ්ම
පරිගණක භාවිතයට ගතහැකි සේවා ගැන රාවත් (1982)
විසින් ඉදිරිපත් කොට ඇති ලැයිස්තුව පහත දැක්වේ.

පරිගණක කටයුතු
දැනුම් දීමේ කටයුතු
සුවිකරණ උදව්
අනුක්‍රමණීකරණ උදව්
සංසරණ පාලනය
අතිතාවලෝකන සමුද්ධරණය
වාර සඟරා ප්‍රතිග්‍රහණය
ඉගෙනුම් උදව්
පරිපාලන උදව්
වචන සැකසුම්

පුස්තකාලවල සුක්ෂ්ම පරිගණක පහත දැක්වෙන අන්දමට
කටයුතු කිරීමට යොදා ගතහැකිය.

1. තනිව භාවිතය (Stand alone)
2. ද්විතියික භාවිතය (Backup)
3. අන්තර් මුහුණත (Interface)
4. පරිවර්ධනය (Enhancement)

* Rawat, M.J. Micro computers in libraries and information departments, Aslib Proceedings 34(I): 26-37 (Jan 1982)

* 1984 දී කරන ලද සමීක්ෂණයකදී ප්‍රස්තකාලයන් 600 ක් සඳහා සුක්ෂ්ම පරිගණක භාවිතා වන බව දැනගන්නට ලැබී ඇත.

මෙතරම් විවිධ කටයුතු සඳහා සුක්ෂ්ම පරිගණක භාවිතා කළ ද ඒවා පහත දැක්වෙන ප්‍රධාන ක්ෂේත්‍රවලට බෙදා දැක්විය හැකිය.

- × ප්‍රතිග්‍රහණය (Acquisition)
- × සංසරණය (Circulation)
- × කළමනාකරණය (Management)
- × සඟරා සංවිධානය (Serial organization)
- × සුවිකරණය (Cataloguing)
- × වර්ගීකරණය (Classification)
- × අනුක්‍රමණීකාකරණය (Indexing)
- × සාරසංග්‍රහකරණය (Abstracting)
- × විමර්ශන හා විභාෂන සේවා (Reference & Information Services)
- × විභාෂන සම්ප්‍රදිධරණය (Information retrieval)
- × ජාලීකරණය (Networking)
- × වෙනත් කටයුතු (Other applications)

* (Chen, Ching-chih & Chengren Hu, "A Statistical Profile of micro-based Software" Microcomputers for Information Management 1(3):199-214 (September 1984)

ඉහත සඳහන් පුස්තකාල කාර්ය මොහොමයන් සඳහා පොදු කාර්ය වැඩ සටහන් ඇසුරුම් භාවිතා කරනු ලැබේ.

මෙම පොදු කාර්ය වැඩ සටහන් ඇසුරුම් මෙන්ම විශේෂ පුස්තකාල කාර්ය වැඩ සටහන් ඇසුරුම් වෙළඳුන්ගෙන්, ලාංගත හැකි නිසා තමන්ගේ පුස්තකාලවල වැඩ සටහන් ප්‍රමුඛ ලිවීම අවශ්‍ය නොවේ. එය වියදම් අධික මෙන්ම දෝෂ නිවාරණය (debugging) අතින් දුර්වලවන්නට ද ඉඩ ඇත.

මේ නිසා පුස්තකාලවලට වඩා හොඳ ක්‍රමය නිමකළ වැඩ සටහන් ඇසුරුම් වෙළඳ පොලින් ලබාගැනීමයි.

පුස්තකාල හා විද්‍යාපත මධ්‍යස්ථානවල සුක්ෂ්ම පරිගණක භාවිතය ගැන තොරතුරු දැක්වෙන සුක්ෂ්ම භාවිත කාලාවලියක් * (Micro Use Directory) 1984 දී සම්පාදනය කර ඇත.

1984 වන විට සුක්ෂ්ම පරිගණක මොඩිල් 500 කට වඩා වෙළඳ පොලට ඉදිරිපත් කර තිබේ. තරඟකාරී ලෙස වැඩි දියුණු කළ යන්ත්‍ර ඉදිරිපත් කිරීම විශේෂයෙන් සඳහන් කළ යුත්තකි. මේ අනුව දැන් සුක්ෂ්ම පරිගණක යන්ත්‍රවල වැඩි අභ්‍යන්තර මතකය විස්තී ධාරිතාව, වේගය, විත්‍රත හැකියාව, යන්ත්‍රයටම ඒකාබද්ධකොට ඉදිරිපත් කෙරෙන තව්‍යාග රැසක් දැකිය හැකිය. මේ සමඟම සුක්ෂ්ම පරිගණකවල මිළ සැහෙන ලෙස පහතවැටී තිබේ.

Cheu, Ching-chih. * (The Micro Use Directory: Software. (1400. Commonwealth Ave). West Newton, MA: Micro Use - Information, 1984)

මෙම සියලුම කරුණු තුළ ප්‍රස්ථාපවල සුක්ෂ්ම පරිගණක භාවිතයට හිතකර තවුදු දියුණුවන රටවල ප්‍රස්ථාපවල තවමත් සුක්ෂ්ම පරිගණක ප්‍රචලිත වී නැත.

දියුණුවන රටවල ප්‍රස්ථාපවල සුක්ෂ්ම පරිගණක භාවිතයට ඇති බාධක රැසකි.

එම බාධක පහත දැක්වේ.

- × ප්‍රස්ථාප කටයුතු සඳහා පරිගණක භාවිතය උගත් පුද්ගලයන් හිඟකම.
- × අවමින් වැඩි දියුණුකොට නිෂ්පාදනය කළ සුක්ෂ්ම පරිගණක දේශීය වෙළඳ පොළේ නොලැබිවීම.
- × සීමිත නියෝජිත පිරිසකගේ යන්ත්‍ර පමණක් වෙළඳ පොලට ඉදිරිපත් කිරීම.
- × අවමින් සුක්ෂ්ම පරිගණක යන්ත්‍ර මිලදී ගන්නා ප්‍රස්ථාපවලට දේශීය වෙළඳ නියෝජිතයන් විසින් ඉදිරිපත් කරනු ලබන විස්තර තොරතුරුලිපිට පමණක් සීමාවීමට සිදුවීම.
- × ආධාර වශයෙන් ලැබෙනුයේ එම රටවල නිපදවන යන්ත්‍ර වර්ගවීම. (කෙසේවිට එම යන්ත්‍ර වර්ගයේ තව තම මොඩිල් නොවේ.)

ලංකාවේ සුක්ෂ්ම පරිගණක භාවිතය

ලංකාවේ සුක්ෂ්ම පරිගණක භාවිතය ගැන රජය වැදගත් පියවර රැසක් ගෙන තිබේ. එයින් වැදගත් පියවර නම් 1982 දී ජාතික පරිගණක ප්‍රතිපත්තියක් පිළියෙල කිරීම සඳහා උපදේශක සභාවක් (National Computer Policy

එහි උපදෙස් අනුව 1984 දී පාර්ලිමේන්තු පනතකින් ශ්‍රී ලංකා පරිගණක හා විද්‍යාපන තාක්ෂණ සභාව (Computer and Information Technology Council of Sri Lanka)

පිහිටුවන ලදී.

මෙහිදී රජයේ අරමුණ වූයේ ශ්‍රී ලංකාව පරිගණක භාවිතය පිළිබඳව දැන් පවතින තත්ත්වයෙන් උසස් තත්ත්වයකට ගෙන ඒමත් එමගින් සමාජ ආර්ථික සංවර්ධනයට ආධාර කිරීමත්ය.

අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය

1984 දී අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශයද පිළියෙන් දියුණුවන තාක්ෂණය සමග අත්වැල් බැඳගෙන විෂය මාලා සංවර්ධනය සඳහා සුක්ෂ්ම ඉලෙක්ට්‍රොනික් අධ්‍යාපන ව්‍යාප්තියක් Micro - Electronics Education Project - (MEP) අරඹන ලදී.

උසස් අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය

උසස් අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය ද 1983 දී සියලුම විශ්ව විද්‍යාලවල සුක්ෂ්ම පරිගණක මධ්‍යස්ථාන පිහිටුවීමට ආධාර සපයන ලදී. මොරටුව හා කොළඹ විශ්ව විද්‍යාල පරිගණකතාක්ෂණය පිළිබඳව කේන්ද්‍රස්ථාන වශයෙන් දියුණු කිරීමට ද තට්ටුවක් යොදා තිබේ.

* A National Computer Policy for Sri Lanka: Reporting the Special Working Committee in National Resources Energy and Science Authority, Colombo Sri Lanka, NARESA: 1983

ලංකාවේ පරිගණක භාවිතයේ වර්ධනය

පළමුවෙන්ම ශ්‍රී ලංකාවේ පරිගණක යන්ත්‍රයක් භාවිතයට යෙදුයේ 1964 දීය. 1965 - 1977 කාලය තුළ රාජ්‍ය හා පෞද්ගලික අංශවලට ලබාගත් පරිගණක සංඛ්‍යාව 10 කි. එතෙක් 1977 ට පසු සුක්ෂ්ම පරිගණක යන්ත්‍ර භාවිතය ඉහළ ගියේය. 1982 වන විට පරිගණක යන්ත්‍ර 3000 කට අධික සංඛ්‍යාවක් භාවිතයට යොදා ඇති බව සංඛ්‍යා ලේඛන වලින් හෙළිවේ.*

ලංකාවේ පුද්ගලික කටයුතු සඳහා පරිගණක භාවිතය

ලංකාවේ පුද්ගලික කටයුතු සඳහා පළමුවෙන්ම පරිගණක යන්ත්‍රයක් යොදා ගන්නා ලද්දේ මෙරට පරිගණක යන්ත්‍ර භාවිතය අරඹා වසර 19 කට පසුවය. එනම් 1983 දීය. ඒ ශ්‍රී ලංකා විද්‍යාත්මක හා තාක්ෂණ විද්‍යාපත මධ්‍යස්ථානයෙහි විද්‍යාපත සේවා සඳහාය. මෙහිදී භාවිතයට ගෙන ඇත්තේ සුක්ෂ්ම පරිගණක යන්ත්‍රයක් නොව වැඩි වී පී 2200 (Wang MVP 2200) වර්ගයේ කුඩා පරිගණක යන්ත්‍රයකි. (Mini Computer). 1984 වර්ෂයේදී මාර්ග ආයතනය පි/පීටිසු වර්ගයේ (Fijitsu) සුක්ෂ්ම පරිගණක යන්ත්‍රයක් ලබාගෙන ඇති අතර විද්‍යාපත සමුද්ධරණ සේවාවක් ඇරඹීමට කටයුතු යොදා ඇත.

මෙරට රජයේ හා පුද්ගලික ආයතනවල සුක්ෂ්ම පරිගණක යන්ත්‍ර ඇතත් එම ආයතන හා සම්බන්ධ පුද්ගලික කටයුතු වල භාවිතයට ගෙන නොතිබීම ගැන සොයා බැලීම වටී.

* (Economic Review - April 1984)

එසේ සුක්ෂ්ම පරිගණක ලබාගත් හා ලබාගැනීමට හැකි
 ආයතන පුස්තකාල කටයුතු සඳහා ඒවා භාවිතා නොකිරීමට හේතුව
 වශයෙන් පහත දැක්වෙන කරුණු දැක්විය හැකිය.

- × පුස්තකාල සේවා ගැන ඒ ඒ ආයතනවල වැඩි සැලකිල්ලක්
 නොමැතිවීම.
- × පරිගණක යන්ත්‍ර පුස්තකාල භාවිතයට යොදා ගැනීමට සමත්
 අය එම පුස්තකාලවල නොමැතිවීම.
- × පුස්තකාලයාධිපතිවරු පැරණි සම්ප්‍රදායික ක්‍රමයටම සේවා
 සැපයීම ගැන සැකිමකට පත්ව සිටීම හෝ සිවුත් නූතන
 තාක්ෂණ තැඹිලිවීම් ගැන දරණ ආකල්පය.
- × වෙනත් රටවල පුස්තකාලවල සුක්ෂ්ම පරිගණක භාවිතයෙන්
 ලබාගන්නා උසස් ප්‍රතිඵල ගැන අවබෝධයක් නොමැතිවීම
- × ආයතන ප්‍රධානීන් පුස්තකාලවලට සුක්ෂ්ම පරිගණක යන්ත්‍ර
 ලබාදීමට උනන්දුවක් නොදැක්වීම.
- × පරිගණක යන්ත්‍ර ලබාගැනීමට ඇතැම් පුස්තකාලවලට
 අවශ්‍ය මුදල් නොමැතිවීම.

සංවර්ධනය වූ රටවලද පුස්තකාල ක්ෂේත්‍රයේ පළමුවෙන්ම
 පරිගණක භාවිතයට ගැනීමේදී ඉහත දැක්වූ බාධක හා දුෂ්කරතා
 දක්නට ලැබුණි. ඒවා ක්‍රමවත්ව පාලනය කරගැනීමට වැඩ පිළිවෙ-
 ලක් අවශ්‍ය වේ.

ජාතික ප්‍රතිපත්තියක්

පරිගණක භාවිතය සඳහා ජාතික ප්‍රතිපත්තියක් සැකසීමට
 උපදෙස් දීම සඳහා පරිගණක හා විද්‍යාපන තාක්ෂණ සභාවක්

-නිබ්බදිත් ලංකාවේ පුස්තකාල සේවා සඳහා පරිගණක භාවිතයට කටයුතු සම්පාදනය නොකිරීම කණගාටුවට කරුණකි. මෙහිදී ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාල සේවා මණ්ඩලය පෙරමුණ ගතයුතු යයි අපගේ හැඟීමය.

එක් එක් පුස්තකාල හිතු උත්තාපයට සුක්ෂ්ම පරිගණක යන්ත්‍ර ලබාගෙන පුස්තකාල සේවා සඳහා ඒවා යොදා ගැනීමට වඩා සැලැස්මක් අනුව මෙම කටයුත්තට ඉදිරිපත්වීම මැනවැයි පෙන්වා දිය හැකිය.

සැලැස්මක් අනුව කටයුතු කළයුතු වන්නේ පුස්තකාලවල සාමාන්‍ය පරිපාලන සංඛ්‍යා ලේඛන තබා ගැනීමේ කටයුතුවලදී තොට සාමූහිකව ප්‍රයෝජන ගතහැකි සුවිකරණය අනුක්‍රමණීකරණය, ග්‍රන්ථ තාපාවලී කරණය, සාරසංග්‍රහකරණය, විද්‍යාපත සමුද්ධරණය හා ජාලීකරණය වැනි කටයුතු සඳහාය.

මෙහිදී අනෙක් රටවල්වල පුස්තකාල තනි තනිව ඇරඹූ සේවාවලින් අත්දැකීම් ලබාගෙන එසේ කිරීමෙන් ඇතිවන දුර්වලකම් මඟහරවා ගැනීමට අපට පුළුවන් වනු ඇත. විශේෂයෙන්ම "පරිගණක තාක්ෂණය" සිසුයෙන් දියුණුවන ක්ෂේත්‍රයක් නිසා මේ ගැන අවධියෙන් සිටීමටත් පුස්තකාල සඳහා අවශ්‍ය උපදෙස් ලබා දීමටත් ජාතික පරිගණක හා විද්‍යාපත තාක්ෂණ සභාවේ පුස්තකාල සඳහා අනුක්‍රමීවුවක් පත්කිරීම මැනවයි පෙන්වා දිය හැකිය.

පුස්තකාලවල සුක්ෂ්ම පරිගණක භාවිතයේදී වැදගත් වන ප්‍රධාන කරුණු දෙකකි. කාර්ය මණ්ඩලය පුහුණු කිරීම හා ස්වකීය කිරීමේ අවශ්‍යතා තක්සේරු කිරීම. පුස්තකාලයාධිපතිවරුන්ට පරිගණක භාවිතය පිළිබඳව අවබෝධයක් ලබාදීම මූලික අවශ්‍යතාවයකි. ශ්‍රී ලංකා පුස්තකාල සංගමය මගින් පුස්තකාලයාධිපතිවරුන්ට පරිගණක භාවිතය ගැන කෙටි පාඨමාලාවක් පවත්වන තවුන් -

- මේ සඳහා ප්‍රමාණවත් දැනුමක් ලබාදීමට එම පාඨමාලාවේ කාලය හා විෂය නිර්දේශය ප්‍රමාණවත් නොවේ.

කොළඹ විශ්ව විද්‍යාලයේද විද්‍යා අංශයේ සභාය ඇතිව පවත්වන පුස්තකාල අර්ධ කාලීන ඩිප්ලෝමා පාඨමාලාවේ පරිගණක හා විනය ගැන දේශන කිහිපයක් ඉදිරිපත් කර ඇතත් මෙහිදී පුස්තකාල සේවා සඳහා පරිගණක භාවිතය ගැන ඉගැන්වීමක් නොකෙරේ.

කැළණිය විශ්ව විද්‍යාලයේ පුස්තකාල විද්‍යා අධ්‍යයනායය මගින්ද 1984 සිට පුස්තකාල විද්‍යා හා විඥාපන අධ්‍යයන පශ්චාත් උපාධි ඩිප්ලෝමා පාඨමාලාවේ හා පුස්තකාල විද්‍යා හා විඥාපන විද්‍යා විශේෂ වේදී උපාධි පාඨමාලාවේ පුස්තකාල සේවා සඳහා පරිගණක භාවිතය උගන්වන තවුදු සිසුනට පරිගණක ක්‍රියා කරවීමට ඉඩදී ඇත්තේ සීමිත පැය ගණනකි. පුස්තකාල විද්‍යා අංශයට පරිගණක යන්ත්‍රයක් ලබාගැනීමට තවමත් නොහැකිවී ඇත. කැළණිය විශ්ව විද්‍යාලයේ පරිගණක මධ්‍යස්ථානයේ ඇති පුක්ෂේම පරිගණක චර්ශය පුස්තකාල සේවා සඳහා භාවිතා කිරීමට ප්‍රමාණවත් නොවේ.

පුස්තකාල භාවිතය සඳහා වෙළඳ පොලෙන් ලබාගත හැකි නිමකළ වැඩ සටහන් ඇසුරුම් එම විශ්ව විද්‍යාලයේ ඇති පුක්ෂේම පරිගණක යන්ත්‍රවල භාවිතා කිරීමට නොහැකිය.

මේ නිසා එම විශ්ව විද්‍යාලයේද පුස්තකාල විද්‍යා පාඨමාලා හදාරණ සිසුනට පුස්තකාල සේවා ස්වයංක්‍රීයකරණය ගැන ලබාදිය හැකි දැනුම සීමාවී තිබේ.

පුස්තකාලයාධිපතිවරුන්ට පුස්තකාල සේවා සඳහා පරිගණක භාවිතය ඉගැන්වීම ද විධිමත් සැලැස්මක් අනුව ඉටුකරන්නේ නම් වඩාත් හොඳය. මෙහිදී ජාතික පුස්තකාල විද්‍යා ආයතනය =

- අවශ්‍යතාව හා ජාතික ප්‍රයත්නලාභී විද්‍යා අධ්‍යාපන සැලැස්මක අවශ්‍යතාව කැපී පෙනේ.

මේ හැක වගකීම් යුතු අයගේ අවධානය යොමු වනු ඇතැයි අපගේ පැතුමයි.

ආශ්‍රිත ග්‍රන්ථ

Chen, Ching-chih. Micro use Directory: software. West Newton, MA: Micro use Information, 1984.

Chen, Ching-chih and Stacey, Bressler eds. Microcomputers in libraries. New York: Neal Schuman, 1982.

Microcomputers for Information Management. Norwood N.J.: Albex Publishing Corporation. (1984 -).

National Computer Policy for Sri Lanka: Report of the Special Working Committee of the National Resources, Energy and Science Authority, Colombo Sri Lanka, Colombo: NARESA, 1983.

Rawat, M.J. "Microcomputers in libraries and information departments" Aslib Proceedings. 34 (1): 26-37 (Jan. 1982).

ශ්‍රී ලංකාවේ
පොත් ප්‍රකාශනය

දයාවංශ ජයකොඩි

මේ කාලය, පොත් ප්‍රකාශනය සඳහා හොඳම කාලය බවයි මගේ හැඟීම. එහෙත් ඉක්මණින් මුදල් ඉපයීමේ ආයාචන පෙළෙන අයට නම් එය සුදුසු නොවේ.

පොත් ප්‍රකාශන ක්ෂේත්‍රයේ පසුගිය දසක එක හමාරක පමණ කාලය විමැසීමේදී ලක් කරන කල්හි මා දරන මේ අදහස තහවුරු කළ හැකිය.

මෙයට දසක එක හමාරකට පෙර, හෙවත් එක් දහස් තවසිය හැත්තෑ දසකයේ ආරම්භයේදී පොත් ප්‍රකාශනයට මුහුණ පාන්නට වූ ප්‍රධාන ගැටලුව වූයේ අවශ්‍ය කඩදාසි සපයා ගැනීමයි. ප්‍රකාශනයට මෙන් ම ලේඛකයාට ද කඩදාසි හිඟය බෙහෙවින් බලපෑ යුගයකි ඒ. පොතක් පළ කර ගැනීම සඳහා කඩදාසි මිළට

ගැනීමට බලපත්‍රයක් ලබා ගැනීම එකල අවශ්‍ය විය. තැනහොත් අධික මිල ගණන්වලට විවෘත වෙළෙඳපොළෙන් ඒවා ලබා ගැනීමට සිදුවිය.

එකල ලේඛකයකු පොතක් ලියාගෙන ප්‍රකාශනයකු ළඟට ගිය විට ප්‍රකාශනයා මුලින් ම කතා කරන්නේ ඔහු ලියූ පොත් හෝ එහි අන්තර්ගත කරුණු හෝ ගැන නො වේ. කඩදාසි සංයුක්ත ලේඛකයෙක් කඩදාසි ලබා ගැනීම සඳහා තිබුණ් කරන බලපත්‍රය ගැනයි. ලේඛකයා හඳුනන තැනැත්තෙක් එහි සිටි නම්, තැනහොත් ඔහුට පහසුවෙන් බලපත්‍රය ලබා ගතහැකි නම්, ඔහුගේ පොත ප්‍රකාශයට පත් කිරීමේ කාර්යයෙන් අඩක් එතැනදීම විසඳී හමාරයි. ලේඛකයා කළ යුතුව තිබුණේ ඔහුගේ බලපත්‍රය ලබාගෙන ප්‍රකාශනයා අතට දීමයි. ලේඛකයා කඩදාසි මිලයට ගෙන ප්‍රකාශනයාට ධාර දීම ද කළහැකිය. එහෙත් බොහෝ විට සිදු වූයේ ප්‍රකාශනයාටම බලපත්‍රය දීමය. ලේඛකයා ආර්ථික දුෂ්කරතාවෙන් පෙළුණු තැනැත්තකු වීම ඊට හේතුවයි.

මේ බලපත්‍ර කාර්යදාමයෙන් අතිසි ප්‍රයෝජන ගත්තේද වූහ. ඇතැම් ලේඛකයන්ගෙන්ද එයට ආශීර්ස හා අනුබල නොලැබුණේ නොවේ. පොත් පත්දහසක් මුද්‍රණය කිරීම සඳහා බලපත්‍රයකට කඩදාසි ලබාගත් ඇතැමෙක් පොත් දෙදහසක් මුද්‍රණය කර, ඉතිරි කඩදාසි නොගය වැඩි මිලට පිටකොටුවට අලෙවි කළහ. ඇතැම් 'ලේඛකයන් ද' සිය කෘතීන් පළකිරීම සඳහා කඩදාසි බලපත්‍ර ලබාගත් නමුත් ඒ පොත් කිසිදාන පළවූයේ නම් නැත. ඔවුන් ඒ බලපත්‍රය අත්පිට මුදලකට ප්‍රකාශනයකුට හෝ කඩදාසි වෙළෙන්දකුට හෝ පවරා දුන් අවස්ථා ද විය. එවන් වංචනික ක්‍රියා නිසාද පොත් ප්‍රකාශනය එතරම් සාර්ථක ලෙසින් සිදුවූයේ නැත.

ලේඛකයාගේ ආශීර්වාදය තොලැබීම ද ප්‍රකාශකයා කෙරෙහි ඔල පෑ තවත් කරුණක් විය. කවර ලේඛකයකුගේ, කවර තරම් උසස් කෘතියක් වුවද ඉතාම අඩු මිලකට ලබා ගැනීමට ප්‍රකාශකයා තීරණය කරගත්තේය. සමහර පොතකට ලැබුණේ රුපියල් 150 ක් හෝ 250 ක් පමණි. එබඳු සුළු මුදලකට අයිතිය පවරා ගැනීමෙන් පසු ප්‍රකාශකයා කෙලේ තමාට කැමැති ප්‍රමාණයක් පිටපත් මුද්‍රණය කැර අලෙවි කර මුදල් හම්බ කිරීමයි. කතෘ භාගය (රෝයල්ටි) ලබා ගැනීමේ ශිච්ඡමක් පිට යම් ලේඛකයකු පොතක් ප්‍රකාශකයාට ඔර දුන්නොත්, එයින් ද ලේඛකයා ගසා කෑමට කූටෝපක්‍රම යෙදු ප්‍රකාශකයන් ගේ ක්‍රියා මාර්ග ද පොත් ප්‍රකාශනයට අහිතකර විය. පොත් දෙදාහක් මුද්‍රණය කිරීමේ පොරොන්දුව පිට ඔරගත් පොතකින් පිටපත් පන්දාහක් හෝ දහ දාහක් ලේඛකයා තොදානුවත්ව වැඩිපුර මුද්‍රණය වෙයි. එහෙත් ලේඛකයාට කතෘ භාගය ලැබෙන්නේ පොත් දෙදාහකට පමණි. එය ද ලබාගැනීම සඳහා ප්‍රකාශකයා වෙතට අනෙක වාරයක් ගමන් කිරීමට ද බැගැපත්වීමට ද ලේඛකයාට සිදුවිය. මුදල් ලැබෙන්නේද 'ආප්ප කැවා වගේ' ක්‍රමයකටය. පිටපත් දෙදාහ අලෙවි වී, රෝයල්ටි ද ගෙවා අවසන්වී වසර ගණනක් යතතුරුත් ඒ පොත දිගින් දිගට අලෙවි වීමේ 'හාස්කම්' ගැන ද ප්‍රකාශක ක්ෂේත්‍රයෙන් අසන්නට ලැබිණි. මෙවැනි තත්ත්වයක් පැවතුණු විටෙක ලේඛකයන්ගේ සුභද හඹිම් හා ආශීර්වාදය ප්‍රකාශකයාට තොලැබීම පුදුමයක් තො වේ.

මෑත යුගයේ මේ තත්ත්වය වෙනස් විය. මේ රජය ඔලයට පත්වීමෙන් පසු කඩදාසි හිඟය තැත්කටම තැතිවී ගියේය. කඩදාසි වෙළෙඳපළ වෙනස් විය. ඔලපත්‍ර අවශ්‍ය නොවීය. කඩදාසි ලබාගැනීම තවදුරටත් ප්‍රශ්නයක් හෝ ගැටලුවක් නොවීය. අවිටු කන්නෝරු ගණන වැඩි විය. එකකට එකක් වැඩිවිය. මුලින්

තිබුණේ අවිටු කන්තෝරු 600 ක් පමණි. දැන් ඒ ප්‍රමාණය 1200 පමණ වී තිබේ. තවත් තම මුද්‍රණ ශිල්ප ක්‍රම, වර්ණ මුද්‍රණ ශිල්ප ක්‍රම ආදී පහසුකම් සහිත අංශ සම්පූර්ණ මුද්‍රණාලයක්ගෙන් ද දැන් අඩුවක් තැන. පොතක් මුද්‍රණය කැර ගැනීම දැන් ණයට ද කරගත හැකිය. කඩදාසි ණයට ලබාගත හැකිය. ප්‍රකාශනයෝ සුදානම් වී සිටිති. එහෙත් පොත් ප්‍රකාශනයෙහි කැපී පෙනෙන දියුණුවක් තව නො පෙනේ.

අද කඩදාසි ලබාගැනීම ප්‍රශ්නයක් නොවෙතත් ලේඛකයාට මෙන් ම ප්‍රකාශකයාට ද මුහුණ පාන්නට වී ඇති ප්‍රධානම ප්‍රශ්නය කඩදාසිවල මිල යි. එදාට වඩා අද කඩදාසි මිල තුන් ගුණයකින් වැඩි ය. හැත්තෑවේ දසකයේ රුපියල් 4 කට විකුණු පොතක් අද අලෙවි කරන්නේ රුපියල් 40 කට ය. දස ගුණයක් වැඩිය. 1940 දසකයේ සිත්ත කොල්ලා, කළු හඳ, වැනි ජනප්‍රිය නවකතා පොතක් පළවූයේ පිටපත් 5000 ක් පමණි. අවුරුදු 45 කට පසු, ශ්‍රී ලංකාවේ ජනගහනය කෝටි එක හමාර දක්වා වැඩිව තිබෙන වර්තමාන යුගයේදී ක් පළවන්නේ පිටපත් 5000 ක් පමණි. කොතරම් අවාසනාවන්ත තත්ත්වයක් ද? ජන ගහනයේ වර්ධනයත් සමඟ ම සිංහල පාඨක ජනතාවගේ වර්ධනයත් අවුරුදු 45 ක් තුළ සිදු වී තැන්පි කවරකුට හෝ කිවහැකිද ? පොත් 5000 ක් විකුණු පසු ලේඛකයාට ලැබුණේ රුපියල් 1000 ක් 2000 ක් අතර වූ මුදලකි. එහෙත් අද රුපියල් දහදාහටත් විසිපන්දාහටත් අතර මුදලක් ලේඛකයාගේ අතට ලබාගත හැකිය.

පසුගිය යුගයේදී මෙරට පොත් ප්‍රකාශනය ක්‍රමවත්ව, දියුණු කිරීමට පියවරක් ගෙන තිබුණේ නම්, අද ජනගහනයේ හැටියට පොතකින් පිටපත් ලක්ෂයක්වත් අලෙවි විය යුතුය. ඔහුතර

- ජනතාව සිංහලයන් වන මේ රටේ, පොත් පිටපත් ලක්ෂයක් විකිණිය නොහැකි තම් කුමන සංවර්ධනයක් ද? කවර ප්‍රයෝජනයක්ද ?

පොත් පළකිරීමට ප්‍රකාශකයන් අද උත්තීය නොවන්නේ ඇයි ? එයට හේතු කීපයක් ම බලපවත්වන බව සඳහන් කළ හැකිය.

පොත් ප්‍රකාශනය, පහසුවෙන් මුදල් උපයන ආදායම් මාර්ගයක් නොවීම එක් ප්‍රධාන හේතුවකි. අද වාණිජ සමාජය වෙතස්වි ඇති අන්දමට ඉක්මන් මුදල් ඉපයීම කැපී පෙනෙන ලක්ෂණයක් වී තිබේ. පොත් ප්‍රකාශනය සඳහා ආයෝජන කරන මුදලින්, සියලුම පොත් අලෙවි කිරීමෙන් පසුත් ප්‍රකාශකයාට ලැබෙන්නේ සියයට 30 ක ලාභයකි. එයින් සියයට 10 ක් කතුවරයාට හිමි වෙයි. තමාට හිමි වන සියයට 20 ලබාගැනීම සඳහා ඔහුට අවුරුදු 3 ක් පමණ බලාසිටීමට සිදුවෙයි. එහෙත් පොත් ප්‍රකාශනයට වැය කරන මුදල යොදවා ඊට වඩා කෙටි කාලයක් තුළදී ඊට වඩා වැඩි ලාභයක් ලබා ගැනීමේ ක්‍රම අද බොහෝය. පොතක් පළ කිරීම සඳහා අඩු ගණනේ රුපියල් පහස් දාහක් පමණ අවශ්‍යය. ඒ මුදල ස්ථිර තැන්පතුවක තැන්පත් කළහොත්, අවුරුදු තුනකදී, මුදල වර්ධනය වී සියයට හැටක ලාභයක් හිමි කරගත හැකි වෙයි. එසේ වැඩි මුදල් ප්‍රමාණයක් කෙටි කලකින් උපයන්නට හැකිව තිබිය දී, පොත් ප්‍රකාශනය වැනි 'ඇල්මැරෙත' ව්‍යාපාරයකට බසින්ගෝ දුර්ලභය.

එසේ ම පොත් ප්‍රකාශනයෙහි යෙදෙන අයට තවත් අවදානම් තත්ත්වයකට මුහුණ පෑමට සිදු වේ. තමා යෙදවූ මුදල

- ආපසු ලැබේ ද යන්න ගැන හටියටම විශ්වාසයක් තබා ගත නොහැකි ය. ඉක්මනින් මුදල් උපයන ආශාවෙන් පෙළෙන අය පොත් ප්‍රකාශනය සඳහා කිසිසේත් නොපෙළඹෙති.

පොත් ප්‍රකාශනය ආශාවකින්, කැපවීමකින් හා ඉවසීමකින් යුතුව යෙදිය යුතු ව්‍යාපාරයකි. ජන ජීවිතයට එදිනෙදා අවශ්‍ය වන ආහාර ද්‍රව්‍ය මෙන්, පොත් අලෙවියක් සිදුවන්නේ නැත. මහජනයා එසේ මිලදී ගැනීමට පෙළඹෙන්නේ නැත. ශ්‍රීට් නිෂ්පාදනය හා ප්‍රකාශනය මුද්ධි ගෝචර ක්‍රියාදාමයකි.

රජය පසුගිය යුගයේදී පාසල් පොත් ප්‍රකාශනය ආරම්භ කිරීමෙන් පසු, පොද්ගලික පොත් ප්‍රකාශනයට පමණක් නොව පොත් වෙළෙඳුනට ද, පොත් සාප්පු හිමියනට ද අසුඛ දශාවක් උදා විය. රජයෙන් මුද්‍රණය කැරුණු පොත්, පාසලේදීම සිසුන් අතට පත් විය. පොත් මිල දී ගැනීම සඳහා දෙමාපියනට හෝ සිසුනට පොත් සාප්පු කරා යෑම අවශ්‍ය නොවීය. එහෙයින් එහි අලෙවිය අඩු විය. බොහෝ පැත්වල පොත් සාප්පු වසා දැමීම හැර කළ හැකි දෙයක් නොවීය. අද පොත් බෙදා - හැරීමක් කෙරෙන්නේ පොත් සාප්පු සීමාසහිත ප්‍රමාණයකටය. පොත් වෙළෙඳුන් සිටින්නේ ද ඉතාමත් දෙනෙකි.

මේ රජය යටතේ සිදුවූණු යහපත් ක්‍රියාවක් ලේඛකයන්ගේ, ප්‍රකාශකයන්ගේ ඉමහත් ධෛර්යයට හේතු වී ඇත. එනම් රට පුරාම පුස්තකාල ප්‍රමාණය වැඩිවීමයි. දැනට ශ්‍රී ලංකාවේ පුස්තකාල තුන් දාහක් පමණ වෙයි. ඊට අමතරව පාසල් පුස්තකාල ප්‍රමාණය ද 500 සිට 2000 ක් පමණ දක්වා වැඩිවී පවතී. රජය සැලකිලිමත් වී ප්‍රයත්නයක් දරන්නේ නම් දහදාහක් පමණ වන පාසල්වලට ද පොත් සැපයීමට විධි විධාන -

- යෙදිය හැකි වෙයි. එසේ වුවහොත් ප්‍රකාශන ක්ෂේත්‍රයේ ද මල්පල දරන යුගයක් උදාවනු ඇත.

මෑතකදී සිටි ජාතික පුස්තකාල සේවා මණ්ඩලය ආරම්භ කළ ශ්‍රීර්ථ සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය ද පොත් ප්‍රකාශනය වර්ධනය කිරීමේ ලා මහත් පිටුවහලක් වී පවතී. ලේඛකයාට ආධාර කරමු යි අහා බෙර ගසා ප්‍රචාරය කළ බොහෝ දේව වඩා, පුස්තකාල මණ්ඩලය තිශ්ශබ්ද ව අවකාශ අධ්‍යයනයෙන් පටන් ගත් මේ ව්‍යාපෘතිය තිසා බොහෝ ලේඛකයන් කලත් නිස්සේ දුටු සිහින සැබෑවක් බවට පත්ව තිබෙනු දැන් කාටත් ප්‍රත්‍යක්ෂ වී තිබේ. ඇත්ත වශයෙන් ම මෙය පොත් ප්‍රකාශනයට රජයෙන් තොමසුරුව දෙන රාකුලකි. මණ්ඩලයේ ව්‍යාපෘතිය යටතේ අනුමත වූ පොතක් පළ කළ විට පොත් දාහක් මිලදී ගැනීමට පුස්තකාල සේවා මණ්ඩලය සුදානම් ය.

එසේම අධ්‍යාපන සේවා අමාත්‍යාංශය ද අවුරුදු පතා ලේඛකයන්ගෙන් පොත් සංඛ්‍යාවක් මිලදී ගැනීමට යොදා තිබෙන විධි විධාන ලේඛකයන් ද ප්‍රකාශකයන් ද දිරි - ගත්වන ක්‍රියා මාර්ගයකි.

ලේඛකයාට ආධාර කිරීමේ ක්‍රමයන් යටතේ සංස්කෘතික අමාත්‍යාංශය ද පොතකින් පිටපත් සුළු ප්‍රමාණයක් මිල දී ගනී.

ලේඛකයන් ගසා කෑම එකම අරමුණකැර ගත් ප්‍රකාශකයෝ අද පොත් ප්‍රකාශන ක්ෂේත්‍රයේ තොවෙති. ලේඛකයන්ට උදව් උපකාර කරන, ඔවුන් හා සහයෝගයෙන් ක්‍රියා කරන, ලේඛකයන්ගේ ආශීර්වාදය ලබන ප්‍රකාශකයෝ අද ප්‍රකාශන ක්ෂේත්‍රයට පිවිසී සිටිති. ඔවුන්ගෙන් ලේඛකයාට

-ලාභයක් වීතා අලාභයක් තමි නොවන්නේය. පාඨකයා හා ලේඛකයා තුළ ප්‍රකාශකයා තෙරෙහි පැවැති ආකල්පයන් බොහෝ දුරට වෙනස්වීමට මේ හේතුවී පවතී.

පොත් ප්‍රකාශකයකු වශයෙන් මට මේ ටීකා කිවහැකිය. දැන් හොඳ පොත් පළ වෙනවා පමණක් නොව ඒ චිකුණ ගැනීමද අපහසුවක් නොවේ. බොළඳ ප්‍රේමකතා වැනි ගැඹුරක් තැනි පොත් තමි දැන් පළවීම ඉතා අඩුය. එහි ගෞරවය හිමි විය යුත්තේ පාඨකයන්ගේ මුද්ධි ප්‍රබෝධයටයි. එහෙත් 'වැඩිහිටියන්ට පමණයි' යනුවෙන් අසත්‍ය පොත් පළ කිරීම සංවේගයට කරුණකි. හැදෙන පරපුරේ දරුවන්ගේත්, ගැටවරයන්ගේත් පහත් රූපය අමුණා මුදල් ඉපයීමට පරමාර්ථ කොට ගෙන මෙවැනි පොත් පළකිරීම ජාතික අපරාධයක් බව කිවයුතුමය. මේ පොත් කියවන බොළඳ තරුණ පිරිස් වෙතින්, මුද්ධියට ගෝචර වන හොඳ පොතක් කියැවීමේ රූපිය හිලිහි යන බැවිනි. එවිට මුද්ධිමත්, අනාගත සිංහල චිර පරපුරක් බිහිවීමට බාධා කිරීමේ විපාක මුළු සිංහල ජාතියටම වීදා ගැනීමට සිදුවනු ඒකාන්ත ය. එවැනි නොමනා අසත්‍ය පොත් අපේ ප්‍රකාශකයන් අතින් බිහි නොවනු ඇතැයි මම උදක් බලාපොරොත්තු වෙමි. ජාතිය විනාශකර රටක් උසට සල්ලි හම්බ කළත් ඇති පලය කිම ?

ඉන්මැනින් මුදල් උපයන්නට කැමැති අය තමි පොත් ප්‍රකාශනයට බැසීම එතරම් සුඛ තැනක්, පොත් ප්‍රකාශනයට හොඳම කාලය, මේ කාලය බව මගේ හැඟීමයි.

ඉංග්‍රීසි — සිංහල පරිගණක ගැට පද විවරණය

GLOSSARY OF ENGLISH — SINHALA COMPUTER TERMS

Jayasiri Lankage

A

Abstracting	-	සාර සංග්‍රහ කරණය
Access	-	ප්‍රවේශය
Access Arm	-	ප්‍රවේශ ඔහුට්
Access Time	-	ප්‍රවේශ කාලය
Accumulator	-	සංචායකය
Active documentation	-	සක්‍රීය ප්‍රශ්නක සේවය
Acoustic coupler	-	ශ්‍රවණ ඇසුරුම
ADA	-	ඒ.ඩී.ඒ.පරිගණක භාෂාව
Add-On	-	ඇමිණිය හැකි පද්ධතිය
Address	-	ඇමතුම
Addressing a field	-	කේතනයක් තව් තිව්ව
ALGOL	-	ඇල්ගෝල් කොම්පියුටර් භාෂාව
Algorithem	-	ඇල්ගොරිතමය
Alphabet	-	අක්ෂර මාලාව, හෝඩිය
Alphanumeric	-	අක්ෂර සංඛ්‍යාමය
Analogue Computer	-	ඇනලොග් පරිගණක යන්ත්‍රය

Analyst - විශ්ලේෂක
 APL - ඒ පී එල් පරිගණක භාෂාව
 APPLE - ඇපල් කොම්පියුටරය
 Arithmetic and Logical Unit - අංක ගණිත හා තර්කන ඒකකය (ALU)
 Arithmetic Statement - අංක ගණිත සඳහන
 American Standard Code for Information Interchange - අමෙරිකානු විද්‍යාපන හුවමාරු සඳහා ප්‍රමිත සංකේතය (ASCII) (ඇස්කි)
 Assembler - භාෂාකේතනය
 Assembly Language - කේතන භාෂාව
 ATARI - ඇටාරි කොම්පියුටරය
 Authority Language - ස්වභාවික භාෂා
 Auto-abstracting - ස්වයං සාර සංග්‍රහ කරණය

B

Babbage: Analytical Engine - බැබේජ් යන්ත්‍රය/විශ්ලේෂක -
 Backing Store - ආධාරක ගබඩාව - යන්ත්‍රය
 Baud rate - බොඩ්
 Bar Code - බේර් කේතනය

Batch Processing - වර්ග පිරිසැකසුම් කරණය
 BAUD - වේග මිම්ම / බෝධය
 BASIC - බේසික් පරිගණක භාෂාව
 Binary - ද්විමය
 Binary Code Decimal - ද්විමය දශම සංකේතය
 Binary digit - ද්විමය අකුලය

Bit - බිට්
 Boolean operators - බුලියන් ක්‍රියාකාරක

Bradford's Law of Scattering - බ්‍රැඩ්ෆර්ඩ්ගේ විසරණ නීතිය
 Buffer - තාවකාලික ගබඩා උපකුලය
 Buffering - තාවකාලික ගබඩා කිරීම
 Bug - වරද / දෝෂය

Bus - විදුලි පථ
 Byte - බයිටය

- Cathode Ray Tube - කැතෝඩ් කිරණ තලය
(CRT)
- Cathode-ray display screen - කැතෝඩ් කිරණ විලාය කිරණ
- Causal analysis - හේතු විශ්ලේශනය
- Central Processing Unit - මධ්‍ය සැකසුම් ඒකකය
(CPU)
- Chain indexing - පරම්පරා අනුක්‍රමණීකරණය
- Characteristics of information - විශාල ලක්ෂණය
- Chips - චිප්
- Citation analysis - උපහරණ විශ්ලේශනය
- Citation searching - උපහරණ පිටිස්සුම්
- Common Business Oriented - කොමෝන් පරිගණක භාෂාව
Language (COBOL)
- Code - සංකේතය
- Coding - සංකේතිකරණය
- Command - විධානය
- Commodore - කොමොඩෝර් පරිගණක යන්ත්‍රය
- Compatible - පරියෝජන සත්‍යතාව
- Compiler - අනුච්ඡාද යන්ත්‍රය / සංස්කරණ යන්ත්‍රය
- Computer - කොම්පියුටරය / පරිගණක යන්ත්‍රය
- Computer Aided Learn - පරිගණක සහය ඉගෙනීම
(CAL)
- Computer aided indexing - පරිගණක සහය අනුක්‍රමණීකරණය
- Computerisation cost factor - පරිගණක යන්ත්‍රස්ථානය
- Computer produced indexes - පරිගණක උත්පාදිත අනුක්‍රමණීකරණය
- Conference papers - සම්මන්ත්‍රණ ලිපි
- Content analysis - විශ්ලේෂණය

Context used for precision - සන්දර්භ
 Control Programme for - පරිගණක යන්ත්‍ර සඳහා පාලන/
 Microcomputers (CP/M) පී සී එම්
 Control Unit - පාලන ඒකකය
 Cross Index - තරස් යොමුව
 Current approach - නූතන කැඹුරුව / ප්‍රවීණතාව
 Current awareness - කාලීන සම්ප්‍රජාතය
 Current awareness list - කාලීන සම්ප්‍රජාත ලැයිස්තුව
 Cursor - කර්සර්

D

Data - දත්ත
 Data bank concept - දත්ත බැංකු සංකල්පය
 Database concept - දත්ත මූල සංකල්පය
 Data Base Management - දත්ත මූල කළමනාකරණය
 Data communication - දත්ත සන්නිවේදනය
 Data compilation - දත්ත සංස්කරණය
 Data Processing - දත්ත පරිපාලන ක්‍රියාකාරකය
 D B M S (Data Base Management - දත්ත මූල කළමනාකරණ
 System) ක්‍රමය
 Debugging - දෝෂ විවාරණය
 Dedicated - කැපවූ
 Demand - ඉල්ලුම

Desk-top retrieval tools - වේස මත කඩිනම් සම්ප්‍රදාය සංරක්ෂණ

Diffusion theory of knowledge - විකිරණ න්‍යාය
 Digital computer - සංඛ්‍යායුත පරිගණක යන්ත්‍රය
 Direct Access - සෘජු ප්‍රවේශය
 Disk - ඩිස්කය/තැටිය
 Disk Drive - ඩිස්ක ද්‍රව්‍ය / තැටි බහකය
 Diskette - ඩිස්කට්
 Disk Operating System - ඩිස්ක ක්‍රියාකාරී පද්ධතිය
 Disk Storage - ඩිස්ක ආමය / තැටි ආමය
 Documentation - ප්‍රලේඛන ලේඛය
 Document description - ලේඛන විවරණය

Document reproduction - ලේඛන ප්‍රතිරූපනය
Dot-Matrix Printer - ඩොට් ලාක්ෂ්‍ය මුද්‍රණ යන්ත්‍රය

E

Edit - සංස්කරණය / ප්‍රකෘති සංස්කරණය
Editor - ප්‍රකෘතිකරු
Editing - ප්‍රකෘතිකරණ කිරීම
Electronics - ඉලෙක්ට්‍රොනික්
Electronic Data Processing - ඉලෙක්ට්‍රොනික් දත්ත පරිපාලනය
(EDP)
Enquiry - විමසීම
Erasable Programmable Read Only Memory (EPROM) - මැකිය හැකි ප්‍රකෘතිකරණ
කළහැකි කියවීමට සීමාවූ මතකය
Error Message - දෝෂ විවේදනය
Errors Computer - දෝෂ
Evaluation of retrieval Systems - සම්ප්‍රදිමය පද්ධති -
Exhaustive approach - විෂය ලෝකය උපාගමය - අගාධීම්
Exhaustivity of Indexing - අනුක්‍රමණීකාරකයේ විෂය ලෝකතාව
Extended Binary Coded Decimal Interchange Code (EBCDIC) - එම්බීසීඩී විස්තාරිත ද්විතීය
සංකේතක දශම අක්ෂර
නුවමාරු සංකේතය
External Storage - බාහිර ගබඩාව
Extended BASIC - විස්තාරිත බේසික්
Extracts - උදාහරණ

F

Facsimile (fax) transmission - ප්‍රතිරූප සම්ප්‍රේෂණය
Fact retrieval - තත්ත්ව සම්ප්‍රදිමය
False co-ordination - අසාධක
Feedback Mechanism - ප්‍රාප්ත කැට්ටේ යන්ත්‍රණය
Field, types of - ක්ෂේත්‍රය
Fields and sub-fields - ක්ෂේත්‍ර හා උපක්ෂේත්‍ර
File - ගොනුව
Forth - ආර්ථික පරිගණක භාෂාව

Firmware - පරිගණක යන්ත්‍ර ගත
Flowcharts, -ing - ගැලීම් සටහන
Floppy Disk - ජලෝපි ඩිස්කය / තැටිය

Format - නිමැවුම
FORTRAN - පොට්‍රොන් පරිගණක භාෂාව

Framing of questions - ප්‍රශ්න සැදීම
Full Duplex - පූර්ණ දෙපැති සම්ප්‍රේෂණය

G

Gate - ද්වාරය
General Purpose Computer - සාමාන්‍ය කාර්ය/පරිගණක යන්ත්‍රය
General Subject Index C A - පොදු විෂය අනුක්‍රමණිකාව
Generic Index B A - ප්‍රජාති අනුක්‍රමණිකාව
Graphics - රේඛා චිත්‍ර / චිත්‍ර

H

Handover - ධාරදීම
Half Duplex - තනිපැති සම්ප්‍රේෂණය
Hard Copy - මුද්‍රිත පිටපත
Hard Disk - තද තැටිය
Hard Ware - යන්ත්‍රාංග
Head - ශීර්ෂය
Hexadecimal - සෝලස් පාද ක්‍රමය
High-level languages - උසස් ගණයේ ප්‍රක්‍රමණ භාෂා
Hole Punches - සිදුරු
Hole sensing - සිදුරු

Hybrid computers - දෙමුහුන් පරිගණක යන්ත්‍ර

I

Indexing - අනුක්‍රමණිකරණය

- Indexing language - අනුක්‍රමණික භාෂා
- Index sequential Organization - අනුක්‍රමණික සංවිධානය
- Indexing techniques growth of - අනුක්‍රමණිකරණ විධි
- Indicative abstract - සංකේතික සාර සංග්‍රහය
- Informatics alternative name - විද්‍යාපන විද්‍යාව
- Information - විද්‍යාපන
- Information flow studies - විද්‍යාපන ගැලීම
- Information retrieval alternative name - විද්‍යාපන ප්‍රවුද්ධරණය
- Information Science alternative name - විද්‍යාපන විද්‍යාව
- Information services and products - විද්‍යාපන සේවා
list
- Information storage and retrieval - විද්‍යාපන ගබඩාකරණය
alternative name
- Information use surveys defects and - විද්‍යාපන භාවිතය
criticisms
- INSDOC, activities of - ඉන්දියානු පාඨක ප්‍රලේඛන සේවා මධ්‍ය-
- ස්ථානය
- International Catalogue of Scientific
Literature - විද්‍යාලේඛන සාහිත්‍ය පිළිබඳ අන්තර්ජාතික -
- තාමාවලිය
- International information Systems growth - අන්තර්ජාතික -
විද්‍යාපන පද්ධති
- Initializing - මුලට ගෙන ඒම
- Interface - අන්තර්
- International Standard Bibliographic
Description - අන්තර්ජාතික ප්‍රමිත ග්‍රන්ථ විද්‍යා විස්තරය
(ISBD)
- International Standard Book - අන්තර්ජාතික ප්‍රමිත ග්‍රන්ථ
Number අංකය
(ISBN)
- International Standard Serial Number - අන්තර්ජාතික -
(ISSN) ප්‍රමිත වාර ප්‍රකාශන අංකය

Inverted files - ප්‍රතිලෝම ගොනු

Instruction, programme - විධානය

Input/Output (I/O) - අදාත ප්‍රතිදාත

Integrated Circuit - සම්මිශ්‍රිත

Intelligent terminal - මුද්‍රිතයේ පර්යන්තය

Interactive - අන්තර් ක්‍රියාකාරී

Interface - අන්තර් මිශ්‍රණය

International Business Machines (IBM) අයි.බී.එම්.

Interpreter - පරිවර්තකය

J

Job - කාර්යය

K

Kaiser - කෙයිසර්

Key - යතුර

Keyboard - යතුරු පුවරුව

Keyword - මූලික පදය

Keyword Index - මූලික පද අනුක්‍රමණිකාව

KWIC index - සංදර්භයෙහි මූලික පද අනුක්‍රමණිකාව.

L

Language - භාෂාව

Large Scale Integration (LSI) - විශාල පරිමාණ ඒකාග්‍රකරණය/
විශාල පරිමාණ ආකලනය

Leimkuhler's formula - ලිම්කුලර් ගේ සූත්‍රය

Librametry - පුස්තකාල ශිෂ්ටාචාරය

Line printer - රේලි මුද්‍රණ යන්ත්‍රය
Links use of - ශ්‍රේණි
Library - ගැටලු විසඳන ක්‍රියාදාමය

List - පරිගණක භාෂාවන්
Load - ප්‍රවේශ කිරීම / අරුත් කිරීම
Location - ස්ථාන ගත කිරීම
Logical combination in search - තර්කන
strategy
Logical Decision - තර්කන තීරණය
Logical Operation - තර්කන ක්‍රියාවලිය
Logo - ලොගෝ පරිගණක භාෂාව

Looping - පුඩු යෙදීම
Low-Level languages - පහළ මට්ටමේ යන්ත්‍ර භාෂා
Look-up systems - සිටින්න පද්ධති

M

Machine Code - යන්ත්‍ර සංකේතය
Machine Language - යන්ත්‍ර භාෂාව
Magnetic - චුම්බක
Magnetic Disk - චුම්බක ඩිස්ක්/චුම්බක තැටි

Mainframe - මහා පරිගණක යන්ත්‍ර
Manpower requirements - සිටින්න බල අවශ්‍යතා
Mass storage - මහා ගබඩාකරණය
Mechanised indexing - යාන්ත්‍රික අනුක්‍රමිකරණය
Megabyte - බයිට් දශ ලක්ෂයක් / මැගබයිට්
Memory - මතකය
Menu - මෙනුව
Menu-driven Programmes - විවිධාකාර

Microfiche - මයික්‍රොෆිච් / සුක්ෂ්ම පත්‍රිකාව
 Microfilm - මයික්‍රොෆිල්ම් / සුක්ෂ්ම සේයා පටලය
 MICR (Magnetic-ink character Recognition) - චුම්බක තිත්ත යෙදූ අකුරු - සන්වේදනය
 Microcomputer - සුක්ෂ්ම පරිගණකය
 Microprocessor - සුක්ෂ්ම පිරිසැකසුම / මයික්‍රොප්‍රොසෙසර්
 Microsecond - තත්පරයකින් දශයෙන් පහුව
 Minicomputer - කොම්පියුටරය
 Mnemonics - ස්මෘති සහායක
 Mode - මෝඩ්
 Modem - මොඩෙමය
 Monitor - මොනිටරය / වෙලිවිෂන් තිරය
 Multi-programming - බහුප්‍රක්‍රමණ

N

National Medical Library - ජාතික වෛද්‍ය පුස්තකාලය
 National Translations Centre - ජාතික පරිවර්තන මධ්‍යස්ථානය
 Natural Language searching - සාමාන්‍ය භාෂා පිරික්සුම
 Network - ජාලය
 Nipon Electric Corporation (NEC) - නිපොන් ඉලෙක්ට්‍රික් සංස්ථාව
 Numeric - සංඛ්‍යාත්මක

O

Object Programme - පරිගණක යන්ත්‍රයෙන් සැකසූ භාෂාව
 Off-line unit - අමතර අතදාන ප්‍රතිදාන ඒකකය
 Offset printing processes - ඔෆ්සෙට් ච්ඡුර්ණ ක්‍රියාවලිය
 On-line searching - අධෛර්‍ය පිරික්සුම / සජ්‍ය පිරික්සුම
 On-line Unit - සජ්‍ය ආදාන ප්‍රතිදාන ඒකකය

Operator - කාරකය
 Operating System - කාරක පද්ධතිය
 Order analysis - පිළිවෙල විශ්ලේෂණය
 Out of search - සෙවීමට පහසු නොවන
 Output - ප්‍රතිදාන
 Overflow - ධාරිතාව ඉක්මවීම
 Overlay - උඩැතිරිය

P

Package - ඇතුරුම් (ප්‍රමුඛ)
 Package programmes - ඇතුරු ප්‍රමුඛය
 Page - පිටුව
 Page filing - පිටු ගොනු තිබීම
 Paging Memory - දික්සිත පිටු ගබඩාව
 Patents - පේටන්

Parallel - සමාන්තර

Parity checking - පැරිටි පරීක්ෂණ
 PASCAL - පැස්කල් පරිගණක භාෂාව

Patent Concordance CA - පේටන් තාමපද ශබ්දකෝෂය
 Peripherals - ඛණිත අංග

P C B (Printed Circuit Board) - මුද්‍රිත පරිපථ පුවරුව

Phototypesetting - ඡායාරූපානුසාරී වර්ණ යෝජනය
 PILOT - පයිලට් පරිගණක භාෂාව

Programming Language 1 - පිටල් පරිගණක භාෂාව

PL/1

Port - දිවාරය
Post-Coordinate indexing - අපර සමන්වය අනුක්‍රමණීකරණය

PRECIS index - සන්දර්භ පරිදක්විත අනුක්‍රමණීකරණය
(Preserved Context.,
System)

Pre-coordinate indexing - පූර්ව සමන්වය අනුක්‍රමණීකරණය

Primary Sources - ප්‍රධාන මූලාශ්‍ර

Printer - මුද්‍රණ යන්ත්‍රය

Probability of response - ප්‍රතිචාරයේ සම්භාවිතාව

Programme - ප්‍රක්‍රමණය

Programmable Read-Only Memory - ප්‍රක්‍රමණීය කියවීම පමණක්
(PROM) කළහැකි මතකය

Programmes - ප්‍රක්‍රමණය

Programming Language - ප්‍රක්‍රමණ භාෂාව

Profile Matching - පැතිකඩ සිතුව

Protocol - දත්ත සංවාද නීති

Punched Cards - සිදුරු පත්

Quantity - ප්‍රමාණය

Questionnaire Method - ප්‍රශ්නාවලි ක්‍රමය

R

Radio valve (tube) - රේඩියෝ වැල්වය

Radix - සංචාරාත පාදය

Random Access - අහඹු ප්‍රවේශය

Random Access Memory - අහඹු ප්‍රවේශ මතකය
(RAM)

Real time operation - තත්කාල ක්‍රියාවලිය

Recall devices - පුනරාවර්තන උප ක්‍රියා
 Recall factor - පුනරාවර්තන සාධකය
 Recall ratio - පුනරාවර්තන අනුපාතය
 Read-write ring - කියවන ලියන මුද්‍රාව
 Read-write head - කියවන ලියන ශේෂය
 Record - වාර්තාව / වාර්තා කරනවු ව්‍යවස්ථාපිත සම්බන්ධ
 Register - රෙජිස්ටරය දත්ත සමූහය
 Relational operators - සම්බන්ධකාරකය
 Remote computer terminal - දුරස්ථ පරිගණක පර්යන්තකය
 Research-in-progress - දැනට කෙරෙන පර්යේෂණ
 Research reports - පර්යේෂණ වාර්තා
 Retrieval - සම්ප්‍රදිධරණය
 Retrospective search - අතිතාවලෝකන පිරික්සුම
 Ring Index - කවාකාර අනුක්‍රමණිකාව

Read only Memory (ROM) - කියවීමට පමණක් සැකි මතකය
 Rotation method in chain indexing - පරික්‍රමක අනුක්‍රමණිකාව

S

Sampling - නියැදිය
 Save - සුරැකීම
 Science Citation Index - විද්‍යා උපකරණ අනුක්‍රමණිකාව
 Scientific research - විද්‍යාත්මක පර්යේෂණ
 Scroll - සුරැහුණුවීම
 Search strategy - පිරික්සුම් උපාය
 Secondary documents - ද්විතියික ලේඛන
 Secondary Storage - ද්විතියික ආවය
 Segment - ඛණ්ඩය/පේදය
 Sequential File - අනුක්‍රමික ගොනුව
 Selective Dissemination - වරණීය සම්ප්‍රදිධරණය
 Semi-conductor memory - අර්ධ සන්නායක මත
 Semi-compiled programmes - අර්ධ සම්පාදිත ප්‍රග්‍රමණය
 Serial - මාලික රචාව
 Serial Printer - මාලික මුද්‍රණ යන්ත්‍රය

Sets - කුලක
 Shorthand typing machines - ලඝු ලේඛන යතුරු ලියන
 Silicon chip - සිලිකන් චිප්
 Slab - පුවරුව
 Slant in abstracting - සාරසංග්‍රහ ප්‍රවණතාව
 Software - පරිගණක ප්‍රත්‍යවණ
 Source Programme - මූල ප්‍රත්‍යවණ
 Speed - වේගය
 Statement - සඳහන / ප්‍රකාශනය
 Standards - ප්‍රමිති
 Store - ගබඩාව
 Structured Programming - ව්‍යුහගත ප්‍රත්‍යවණය
 Sub-field - උප ක්ෂේත්‍රය
 Subject headings - විෂය ශීර්ෂ
 Subprogramme - උප ප්‍රත්‍යවණ
 Syntax error - රචනා දෝෂයක්
 Systematic Indexing - පද්ධතික අනුක්‍රමණීකරණය

T

Terminology - පද්‍යාවලිය / ශබ්දාවලිය
 Tertiary documents - තෘතීයක ලේඛණ
 Tape Unit - පටි ඒකකය
 Test material - පරීක්ෂණ ද්‍රව්‍ය
 Text - පෙළ
 Text Editing - පෙළ සංස්කරණය
 Terminal - පර්යන්තකය
 Thermal Printer - තාප මුද්‍රණ යන්ත්‍රය
 Thesaurus - සමපද කෝෂය
 Thesis - උපාධි නිබන්ධය
 Time sharing - කාල
 Track - පටිය
 Trade literature - වෙළඳ සාහිත්‍ය
 Transistors - ට්‍රාන්සිස්ටර්ස්
 Turnkey System - යතුරු සුත්‍ර පද්ධති/යතුරු යෙදූ පද්ධති

U

Unconventional Methods - සම්ප්‍රදායික නොවන ක්‍රම

Unisist - යුනිසිස්ට්
 Uniterm Index - උනිටර්ම් පද අනුක්‍රමණිකාව
 Update - අලුත් කිරීම
 User-Friendly - භාවිතා කරන්නාට මිතුරු
 User's Group - භාවිතා කරන්නන්ගේ කණ්ඩායම
 Utility Programme - පොදු කාර්ය ප්‍රග්‍රම්‍ය

V

Variables - විචල්‍ය

Vendor - වෙළෙඳුන්
 Very Large Scale Integration - මහා පරිමාණ
 Virtual Storage - අතාත්මික ආවය
 Visical - විස්කල් ඇප්‍රේම
 Visual Display Unit - දෘශ්‍ය විලාශ ඒකකය
 (VDU)
 Vocabulary control - වාක් මාලා පරිපාලනය

W

Weighting - වර ලැම
 Winchester Disk - චිත්චෙස්ටර් ඩිස්ක් / තද තැටිය
 Word - වචනය
 Word Processor - වචන සකසනය
 Write - ලිවීම

X

Xerography - සෙරොග්‍රැෆි

ලේඛකයින්ගේ නාමාවලිය
 விடயங்கள் கொடுத்தார்களோடு நிர்வகி

LIST OF CONTRIBUTORS

කොරයා, ඊශ්වරී - ඩී.ඒ.ගෞරව (ලකා) ; පුස්තකාල
 විද්‍යා හා ලේඛන විද්‍යා පශ්චාත් උපාධි විප්ලෝම (ලන්ඩන්
 විශ්ව විද්‍යාලය) ; ඒ.එල්.ඒ. ප්‍රධාන පුස්තකාලයාධිපතිණිය,
 කොළඹ මහජන පුස්තකාලය; ශාසිත කවිකාවාරිය, පුස්තකාල
 විද්‍යා අංශය, කැළණිය විශ්ව විද්‍යාලය සහ කොළඹ විශ්ව
 විද්‍යාලය.

ශුභරත්න, එල්. - ඩී.ඒ.ගෞරව (විද්‍යාලකාර විශ්ව
 විද්‍යාලය). කතෘ සහ ප්‍රකාශක; අයිතිකරු රහිත පොත්
 ප්‍රකාශකයෝ.

ජයනොඩි, දයාවංශ - පොත් සහ මුද්‍රණ ශිල්පය පිළිබඳ
ජපානයේ සහ ඇමරිකා එක්සත් ජනපදයේ පුහුණුව ලබා ඇත.
ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාල සේවා මණ්ඩලයේ සාමාජික ; ශ්‍රී
ලංකා ප්‍රකාශන සංගමයේ උප සභාපති.

ජයතිලක, කේ. - ඩී.ඒ. ගෞරව (ලන්ඩන්). කැලිෆ්නියා
විශ්ව විද්‍යාලයේ ඛානිත කවිකාවාරිය.

ජයවර්ධන, එම්.ඩී.එච්. - ඩී.ඒ. (ලංකා) ; ඒ.එස්.එල්.
එල්.ඒ. (ශ්‍රී ලංකා) ; පුස්තකාල විද්‍යාව පිළිබඳ පශ්චාත්
උපාධි ඩිප්ලෝමාව (කැලිෆ්නියා විශ්ව විද්‍යාලය). නියෝජ්‍ය
පුස්තකාලයාධිපති, කොළඹ මහජන පුස්තකාලය.

පණ්ඩිතරත්න, කේ.එල්. - ඩී.ඒ. (ලංකා) ; පුස්තකාල විද්‍යාව
පිළිබඳ පශ්චාත් උපාධි ඩිප්ලෝමා (ලංකා). සහකාර
අධ්‍යක්ෂ (පුස්තකාල සේවා), ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාල
සේවා මණ්ඩලය.

පියදාස, ටී. ඒ. - ඩී.ඒ. (කල්කටා) ; පුස්තකාල විද්‍යාව
පිළිබඳ ඩිප්ලෝමා (ලන්ඩන්) ; ඒ.එල්.ඒ. ; පුස්තකාලයාධිපති,
කැලිෆ්නියා විශ්ව විද්‍යාලය.

යාපා, එන්.යු. - ඩී.ඒ. (ශ්‍රී ලංකා) ; එම්.එල්.එස්.
(ඔට්ටර් ඔක්ටෝබර් විශ්ව විද්‍යාලය) ; ඒ.එල්.ඒ.
(ලන්ඩන්) ; ඒ.එස්.එල්.එල්.ඒ. (ශ්‍රී ලංකා).
අධ්‍යක්ෂ, තොරතුරු සේවා, ස්වභාවික සම්පත්, බල
ශක්ති සහ විද්‍යා අධිකාරිය.

ரீதியாக, மகிழ்ச்சி - வி.சி. (ரீதியாக) ; உணர்ச்சியை வெளிப்படுத்தி
விளக்கி விடாமல் பதிலாகப் பாடிவாழ்க. இரீதியாகப் போய்
புறக்கணத்தின் பின்னால் புகழைப் பெறவில்லை.

ரீதியாக, பதிலாக - வி.சி. , அ.சி.சி. (விடையாக) ;
வி.சி.சி. (பதிலாக). அ.சி.சி.சி. , புகழ்வாழ்விடையாக
அ.சி.சி. , புகழ்வாழ்விடையாக.

புகழ்வாழ்விடையாக, புகழ்வாழ்விடையாக -
புகழ்வாழ்விடையாக, புகழ்வாழ்விடையாக, புகழ்வாழ்விடையாக
புகழ்வாழ்விடையாக.

புகழ்வாழ்விடையாக, புகழ்வாழ்விடையாக - ப.சி.சி.சி. ; ப.சி.சி.சி. ;
ப.சி.சி.சி. அ.சி.சி.சி. புகழ்வாழ்விடையாக,
புகழ்வாழ்விடையாக.

புகழ்வாழ்விடையாக, புகழ்வாழ்விடையாக - ப.சி.சி.சி. (புகழ்வாழ்விடையாக) அ.சி.சி.சி. ;
(புகழ்வாழ்விடையாக) அ.சி.சி.சி. (புகழ்வாழ்விடையாக). புகழ்வாழ்விடையாக
புகழ்வாழ்விடையாக புகழ்வாழ்விடையாக, புகழ்வாழ்விடையாக புகழ்வாழ்விடையாக
புகழ்வாழ்விடையாக.

புகழ்வாழ்விடையாக, புகழ்வாழ்விடையாக - ப.சி.சி.சி. அ.சி.சி.சி. புகழ்வாழ்விடையாக
புகழ்வாழ்விடையாக புகழ்வாழ்விடையாக, புகழ்வாழ்விடையாக புகழ்வாழ்விடையாக
புகழ்வாழ்விடையாக.

புகழ்வாழ்விடையாக, புகழ்வாழ்விடையாக - ப.சி.சி.சி. அ.சி.சி.சி. புகழ்வாழ்விடையாக
புகழ்வாழ்விடையாக.

AMARASINGHE, N. - B.A. (Cey.) ; Dip. Lib. (Lond.) ;
A.L.A. (Lond.), Director/Secretary, Sri Lanka
National Library Services Board.

COREA, Ishvari - B.A. Hons. (Cey.) ; Dip. Lib.
(Lond.) ; A.L.A. Chief Librarian, Colombo Public
Library ; Visiting Lecturer, Dept. of Library
Science University of Kelaniya and University of
Colombo.

DE SILVA, Alfreda - Writer and Broadcaster.

DE SILVA, G.P.S.H. - B.A. (Hons.) Ceylon ; Post-
Graduate Dip. in Archives Administration (Lond.).
Director, Department of National Archives.

DE SOYSA, K.V.S.F. - A.L.A. Librarian, National
Museum Library Colombo.

GOONETILLEKE, H.A.I. - B.A. ; Dip. Lib. (Lond.) ;
Dip. Lib. (Madras) ; F.L.A. Former Librarian,
University of Peradeniya.

DISSANAYAKA, J.B. - B.A. (Cey.) ; M.A. (Calif.) ;
Ph.D (Cey.). Associate Professor, Dept. of
Sinhala, University of Colombo.

HERATH, Mervyn - A.C.C.A. ; A.C.C.S. ; - A M B I M.
Managing Consultant, Marga Institute, (Sri Lanka
Centre for Development Studies).

JAYAWARDHANA, Bandula - Editor in-Chief,
Encyclopaedia of Buddhism.

KORALE, S.R. - B.A. ; F.L.A. Senior Assistant
Librarian, University of Colombo.

NAWANA, Swinitha N. - A.S.L.L.A. ; Dip. Lib.
(University of Colombo). Librarian, Centre for
Research & Training in Corrections, Prison Dept.

NETHSINGHA, Clodagh - B.Sc. (Cey.) ; A.L.A.; M.A. in Librarianship (Lond.). Head, Information Services Section, Ceylon Institute of Scientific and Industrial Research.

PANDITARATNE, K.L. - B.A. (Cey.) ; Post-Graduate Diploma in Librarianship (Cey.). Assistant Director (Library Services), Sri Lanka National Library Services Board.

PIERIS, Kamalika - B.A. (Cey.) ; Dip. Lib. (Lond.) ; A.L.A.; A.S.L.L.A. Former Librarian, National Institute of Business Management.

PIYASENA, R.H.M. - B.A. (Hons.). Assistant Editor, Sinhala Encyclopaedia.

SENADEERA, Ariyaratne - B.A. (Cey.), Dip. Lib. (Lond.), A.L.A. Librarian, University of Peradeniya.

SILVA, Manil - M.S. Columbia University, New York, Director Information, Central Bank of Ceylon.

WIJESINGHE, Malini - B.Sc. (Hons.) ; Dip. Lib. (Lond.) ; A.L.A. Librarian and Director, Media Resources, Open University.

WIMALARATNE, Dr. K.D.G. - B.A. (Hons.), History (Cey.) ; Post-Graduate Specialization Certificate in Archival Science, (University of Padua), Italy. Deputy Director, Department of National Archives; Visiting Lecturer, Dept. of Library Science, University of Kelaniya.

ග්‍රන්ථ කාමාවලිය (තෝරාගත් කෘතීන්)

පාලක වාර්තා සහ ප්‍රවෘත්ති පත් ලිපි

මෙම ග්‍රන්ථ කාමාවලියට ඇතුළත් නොවේ.

අනුරාධපුර මහජන පුස්තකාලය සඳහා 16 වැනි දින විවෘත වීම
බිම්බිකොට ගෙන පළ කෙරුණ සමරු කලාපය. - 1976. -
පි. 175.

අමරසිරි, උපාලි. - ජාතික පුස්තකාලය හා ඒවායේ කාර්යයන්. -
පුස්තකාල ප්‍රවෘත්ති 3 (2) 1983: 12-16.

අමරසිංහ, එන්. - ජාතික පුස්තකාල සේවා. - සංස්කෘති. 15(3)
1968. - 7-19.

අමරසිංහ, එන්. - මහජන පුස්තකාල ගොඩනැගිලි. - ශ්‍රී ලංකා
පුස්තකාල සමිති. 5(1) 1980. - 1-7.

අමරසිංහ, එන්.- මහජන ප්‍රජාතාල ප්‍රවීණි.- කොළඹ : ශ්‍රී ලංකා
ප්‍රජාතාල සේවා මණ්ඩලය, 1977.- පි.xii, 48.

අමරසිංහ, හේම.- ග්‍රන්ථ සංවර්ධනය සහ වර්තමාන ගැටළු.-
ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාල සමිතිය. 5(1) 1980.- 24-30.

ආරියදාස, එඩ්වින්.- අද ප්‍රජාතාලය.- සමාදාය.- 1978.-
5-6.

උඩගම, පී.- පාසැල් ප්‍රජාතාලය.- ප්‍රජාතාල ප්‍රවෘත්ති. 1(1)
1978.- 11-12.

කමල්දිනේ, එස්.එම්.- දිස්ත්‍රික් ප්‍රජාතාල සංවර්ධන සැලැස්ම.-
ප්‍රජාතාල ප්‍රවෘත්ති. 2(1) 1980 : 4-7.

කමල්දිනේ, එස්.එම්.- ප්‍රජාතාල ගොඩනැගිලි.- සමාදාය. 1978.-
13-16.

කොරයා, ඊශ්වරී සඤ්.- නුවණට මං : 1980 දෙසැම්බර් මස
17 වන දිනට යෙදෙන කොළඹ මහජන ප්‍රජාතාල තව
ගොඩනැගිල්ල විවෘත කිරීම නිමිත්තෙන් විකුණු කරන සමරු
සංග්‍රහය.- කොළඹ : කොළඹ මහජන ප්‍රජාතාලය, 1980.-
පි. [67], xviii, 312.

කොරයා, ඊශ්වරී. සඤ්.- ප්‍රජාතාල හා ජනතාව : කොළඹ
මහජන ප්‍රජාතාල සමරු සංග්‍රහය.- කොළඹ : කොළඹ
මහජන ප්‍රජාතාලය, 1975.- පි.[117], xvii, 282.

කොරයා, ඊශ්වරී.- මහජන ප්‍රජාතාන්ත්‍රිකවාදීන් ලබාගත කැණ
ප්‍රයෝජන සහ ඒ සඳහා අනුගමනය කළයුතු ක්‍රියා මාර්ගයන්.-
පළාත් පාලනය 1976, පළාත් පාලන සබ්ස් සමරුව.-
1976.- පි.04.

කොරයා, ඊශ්වරී. සමුහිකා පොත් ගුල.- පෙරමුණ (20)
1980.- 8-12.

කොළඹ මහජන ප්‍රජාතාන්ත්‍රික තව මන්දිරයක.- ප්‍රජාතාන්ත්‍රික ප්‍රවෘත්ති |
(4) 1980 : 1,3.

ගුණසේකර, ධනපාල.- මූලික සුවිකරණය.- කොළඹ : ශ්‍රී ලංකා
ජාතික ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සේවා මණ්ඩලය, 1983.- පි.109 : චිත්‍ර.

ගුණසේකර, චිල්ප්‍රඩ් එම්.- පැරණි ගැමි ප්‍රජාතාන්ත්‍රික.- ශ්‍රී ලංකා
ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සඟරාව. 4(2) 1973.- 117-119.

ජයවර්ධන, එම්.ඩී.එච්.- දෙශිකාවල - ගල්කිස්ස මහජන
ප්‍රජාතාන්ත්‍රික ප්‍රණාලිය.- ප්‍රජාතාන්ත්‍රික ප්‍රවෘත්ති. 5(4) 1977.-
13-18.

ජයවීර, ටී.ටී.-කාර්මික තොරතුරු සැපයීම සඳහා සංවිධානයන්.-
විද්‍යා. 13(2) 1979.- 11-14.

ජයවීර, ටී.ටී.- ජාතික මට්ටමින් කාර්මික තොරතුරු සැපයීම
සඳහා සංවිධානයන්.- කර්මාන්ත. 7(1) 1979.-
22-25.

ද අල්විස්, ඊ.වී.එස්.- ශ්‍රී ලංකාවේ මහජන පුස්තකාල සේවය.-
පුස්තකාල ප්‍රවෘත්ති 1 (1) 1973.- 9-10.

ද සිල්වා, ආර්.එල්.- විද්‍යාත්මක හා තාක්ෂණික නිලධාරීන්ගේ
තොරතුරු අවශ්‍යතා.- විදුරාව. 3(1) 1978.- 6-8.

ද සිල්වා, වයි.හැරිසන්.- ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාලය : ප්‍රභවය,
ව්‍යුහය සහ සේවා.- ශ්‍රී ලංකා පුස්තකාල සම්මේලන. 5 (1)
1980.- 8. 23.

දොඩාවත්ත, ඩී.ඒ.එස්.- පතස් වසරක සංක්ෂිප්ත ඉතිහාසයක්.-
සමාජ විද්‍යා. 11 (3) 1974.- 37-45.

දොඩාවත්ත, ඩී.ඒ.එස්.- ග්‍රාමීය මහජන පුස්තකාල හා ප්‍රජා
සමූහ රටාව.- පුස්තකාල ප්‍රවෘත්ති. 5(1) 1977.-
1-10.

පතිරාජ, ආරියවංශ.- පොත් පළකිරීමේදී සැලකිය යුතු කරුණු.-
පොත පත 1 (1) 1960.- 6-7.

පඤ්ඤාකර හිමි, තාත්තත්ථියේ.- පුරාණ ලංකාවේ පොත් කුලී හා
ඒවා ආරක්ෂාවට හික්ෂුන්ගෙන් සිදුවූ සේවය.- ලංකා පුස්තකාල
සංගමයේ සඟරාව. 2(1) 1967.- 7-13.

පණ්ඩිතරත්න, කේ.එල්.- කියවීමේ රූවිය තවමත් තව වැඩ
පිළිවෙලක්.- පුස්තකාල ප්‍රවෘත්ති. 6(1) 1978.- 1-3.

පණ්ඩිතරත්න, කේ.එල්.- පුස්තකාලවලින් පොත් බෙදා හැරීම.-
සඟයා. 1978.- 9-12.

පණ්ඩිතරත්න, කේ.එල්.- විශේෂයෙන් ග්‍රාමීය පෙදෙස් ආශ්‍රිතව
පුස්තකාලවල පොත් බෙදා හැරීමේ ක්‍රම.- පුස්තකාල
ප්‍රවෘත්ති. 5 (3) 1977.- 1-5.

පියදාස, ටී.ඒ.- ජාතික පොත් පත් සංස්ථාවේ ජනම පුස්තකාල
සේවාව.- පොත පත. මැයි - ජූනි 1967.- 4-5.

පියදාස, ටී.ඒ.- ජාතික පුස්තකාල සේවාවේ දියුණුවට මනාව
සම්බන්ධයවූ දේශීය පොත් වෙළඳ ව්‍යාපාරයක් අවශ්‍යයි.-
පුස්තකාල ප්‍රවෘත්ති 5 (1-2) 1984.- 5,6.

පෙට්ටම්පි, අයත්ති.- වාණිජ තොරතුරු සේවා පුස්තකාලය.-
පුස්තකාල ප්‍රවෘත්ති. 6(1) 1978.- 7-15.

ප්‍රඥාශේඛර හිමි, කළුකොඳයාවේ.- ශ්‍රී ප්‍රඥාශේඛර පුස්තකාලය.-
ශ්‍රී ලංකා ප්‍රකාශන සංග්‍රහය. (1) 1976.- 11-14.

ප්‍රනාන්දු, සී.ඒ.සී.- දිස්ත්‍රික් මධ්‍ය පුස්තකාල.- සඟයා. 1978.-
25-28.

මැස්ටර්, ඩබ්ලිව්.ඩී.ඊ.- පොත් වෙළඳාම සහ මිලයට ගැනීම.-
පොත පත (1) 2 1961.- 4-5.

:

බොනි, හැරල්ඩ්, ඩී.- ලංකාවට පුද්ගල ප්‍රස්තූතිය සේවා.- ලංකා ප්‍රස්තූතිය සංගමයේ සඟරාව. 1 (1) 1962.- 2-17.

මුණි, මයිකල්.- ලංකා ජාතික ප්‍රස්තූතිය.- ප්‍රස්තූතිය පුවත්ති. 5 (4) 1977.- 1-3.

මුණි, මයිකල්.- ශ්‍රී ලංකාවට ජාතික ප්‍රස්තූතියක් අවශ්‍ය ඇයි.- ප්‍රස්තූතිය පුවත්ති. 2(1) 1981.- 2,7.

මහානාම හිමි, චල්පොල.- කෝෂ ග්‍රන්ථ යනු මොනවාද ?
ප්‍රස්තූතිය විමසුම. 4 අප්‍රේල් - ජූනි : 33 ; 35.

මහාලිංගම්, ඩී.- සංවිධානය සහ එහි අවශ්‍යතාවය : කුඩා ප්‍රස්තූතියක් පැවැත්වීම. පොත පත 1 (1) 1960.- 10-12.

මාර්ග ආයතනය.- සිංහල පාඨක ලෝකය.- කොළඹ : මාර්ග ආයතනය, 1975.- පි.64.

යාපා, එන්.යූ.- ප්‍රස්තූතිය හා පරිගණකය. ප්‍රස්තූතිය පුවත්ති. (3) 5 1984.- 16-20, 22.

යාපා, එන්.යූ.- වීද්‍යා තොරතුරු සේවාවන් පිළිබඳ සමාලෝචනයක්
ශ්‍රී ලංකා ප්‍රස්තූතිය සමිතිය. 5 (1) 1980.- පි.1-7.

යාපා, එන්.යූ.- වීද්‍යාත්මක හා තාක්ෂණික තොරතුරු කුඩා මහජන ප්‍රස්තූතියකට ලබාගැනීම හා සංවිධානය.- ප්‍රස්තූතිය පුවත්ති 4 (1-2) 1983.- 5-8.

යාපා, එන්.යු.- ශ්‍රී ලංකා ජාතික විද්‍යා සභාවේ ශ්‍රී ලංකා
විද්‍යාත්මක හා තාක්ෂණික තොරතුරු මධ්‍යස්ථානය.- විද්‍යාව.
3 (1) 1978.- 9-10.

ලංකා ජාතික පුස්තකාල සේවා මණ්ඩල පත්‍ර. 1970, අංක 17.-
කොළඹ : ලංකාණ්ඩුවේ මුද්‍රණාලය, 1970.- පි.9.

ලංකා ජාතික පුස්තකාල සේවා මණ්ඩලය.- පාඨශාලා පුස්තකාල
සංවිධානය හා සංවර්ධනය.- පුස්තකාල ප්‍රවෘත්ති. 1(1)
1973.- 13-14.

ලංකා ජාතික පුස්තකාල සේවා මණ්ඩලය.- මහනුවර නියාමක ශ්‍රාමීය
පුස්තකාල සේවය.- පුස්තකාල ප්‍රවෘත්ති 1 (1) 1973.-
15-16.

ලංකාගේ, ජයසිරි පුරි.- ඩිවි දූෂම වර්ගීකරණය හැඳින්වීම.-
කොළඹ : ශ්‍රී ලංකා පුස්තකාල සංගමය, 1972.- පි.x,
[4], 90.

ලංකාගේ, ජයසිරි.- ලංකා පුස්තකාල සංගමයේ පුස්තකාල
අධ්‍යාපන සේවාව. 1961-1971.- ශ්‍රී ලංකා පුස්තකාල
සංගමයේ සඟරාව. 1(2) 1973.- 122-123.

ලියනගමගේ, අමරදාස.- පුරාණ ලංකාවේ පොත් ගැල්.-
පුස්තකාල ප්‍රවෘත්ති.- 5 (3) 1977.- 13-21.

ලීලාරත්න, අ.ප.ගු.- සිංහල සුවිකරණය. ශීර්ෂ පාඨ භාවිතයේදී
මතුවන ගැටළු පිළිබඳ විමසීමක්.- ලකා පුස්තකාල සංගමයේ
සඟරාව. 4 (1) 1970.- 25-35.

වජිරඥාන හිමි, භොරණ.- පැරණි පොත් ගුල්.- පුස්තකාල
ප්‍රවෘත්ති. 5 (4) 1977.- 5-9.

විජේගුණසිංහ, සී.ඩී.- පාසැල් පුස්තකාල අත් පොත.- කොළඹ :
අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය, 1976.- 1x, 44.

විජේසිංහ, පැරකුම්.- පළාත් පාලන පුස්තකාල සේවාවේ තව
තැම්බීම.- පුස්තකාල ප්‍රවෘත්ති. 3 (3-4) 1983.-
1, 3.

විමලරත්න, කේ.ඩී.ඒ. රාජ්‍ය ලේඛන සංරක්ෂණයේ වැදගත්කම.-
පුස්තකාල ප්‍රවෘත්ති. 4 (3) 1983.- 9, 12.

සමරරත්න, /පිලික්කේ.- පාසැල් පුස්තකාල මූලික අත් පොත :
ලකාවේ පාසැල් පුස්තකාලයාධිපතිගේ භාවිතය සඳහා
උපදෙස්.- කොළඹ : කොළිත් මුද්‍රණාලය, 1969.-
පි.32.

සමරනායක, ධර්මා එස්.- පුස්තකාල බිහි වන හැටි : එදා
මෙදා තුර මාතවි විකිතයේ හැඩ ගැස්ම.- පෙර මග.
(20).- 3-7.

සමරු කලාපය : කොළඹ මහජන පුස්තකාලය තව ගොඩනැගිල්ල
විවෘත කිරීම.- කොළඹ : කොළඹ මහජන පුස්තකාලය,
1980_7.- පි.116.

සිරිවර්ධන, එච්.පී.- ජාතික පුස්තකාලය.- පුස්තකාල ප්‍රවෘත්ති.
2 (2) 1981.- 4,5.

සේනාධීර, එම්.ඊ.පී.- විද්‍යාඥයා, විද්‍යාත්මක තොරතුරු හා
පුස්තකාලය.- විද්‍යාව.- 3 (1) 1978.- 1-3.

ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාල සේවා මණ්ඩලය.- ඩිවි දශම
වර්ගීකරණය/ප්‍රවේශය. ජයසිරි ලංකාගේ විසිනි.- 1977.-
පි. 27, 17.

ශ්‍රී ලංකාව.- ජාතික පුස්තකාල සේවා මණ්ඩලය. පුස්තකාල
අධ්‍යාපන සහ අභ්‍යාස අංශය. අත් පොත. පුස්තකාල
විද්‍යා ප්‍රවේශන හා ප්‍රවෘත්ති විද්‍යා කැපැල් මාර්ගික
පාඨමාලාව.- කොළඹ : ශ්‍රී ලංකා පුස්තකාල සේවා
මණ්ඩලය, 1983.- පි.14.

ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාල සේවා මණ්ඩලය, - මහජන පුස්තකාල
තොරතුරු සංග්‍රහය සම්පාදක එස්.එම්.කමල්දින ; සහාය
සම්පාදක එස්.භූරිසන් ද සිල්වා.- පි. 87, 115.

හුලුගල්ල, එම්.ඊ.ආර්. - පුස්තකාල.- කොළඹ තාගරික සභා හා
සමන්සර පුස්තකය 1865-1965.- කොළඹ : තාගරික
සභාව, 1965.- පි.252-256.

හෙට්ටිආරච්චි, ඩී.ජී.- තයිගල රජමහ වෙහෙර - මහ පොත් ගුලා-
රසවාහිනි.- 16 (7) 1972.- 51-54.

හේරත්, අත්තනායක ඇම්.- පොත් ගුල් වලට තව මුහුණුවරක්.-
රසවාහිනි.- 19 (1) 1974.- 16.

SELECT BIBLIOGRAPHY

Administration reports and newspaper articles are excluded from this bibliography.

AMARAKOON, L.R.— Health literature library and information services Sri Lanka (HELLIS Sri Lanka) network.— Library News: 4 (4) 1983.— 10-12, 18.

AMARASINGHE, H.— Country reports: Sri Lanka.— Regional Seminar on Commercial Factors Involved in Mass Market Publishing, Singapore, 20-24 November 1978: report. Karachi: Unesco Regional Office for Culture and Book Development in Asia, 1979.— pp. 102-106.

• AMARASINGHE, N. Comp. and ed.— A catalogue of postgraduate theses available in the university and research libraries of Sri Lanka.— Colombo: CNLSB, 1978.— 177, 197 p. (mimeo.).

AMARASINGHE, N. The development of library services in Sri Lanka.— Colombo: CNLSB, 1977.— 7 p.— (Paper submitted to IFLA/Unesco Presession Seminar,

30th Aug.-4th Sept. 1977.— Antwerp University, Belgium).

AMARASINGHE, N.— National library services in Sri Lanka.— Library News. 3 (3-4) 1982.— 20-23.

Amarasiri, Upali.— Directory of technical institute libraries in Sri Lanka/com. by Upali Amarasiri.— Colombo: Sri Lanka National Library Services Board, 1982.— xiii, 617 p.

BANDARA, S.B.— Provision of periodicals in the libraries of Sri Lanka.— International Library Review. (7) 1975.— 15-28.

BIBLIOGRAPHIC Data Formats: Automated information storage and retrieval.— Library News. 4 (1-2) 1983.— 4, 8.

BLOK, S.C.— Current National Bibliography of Ceylon.— Journal of the Ceylon Library Association, 1 (2) 1962.— 32-34.

BLOK, S.C.— Presidential address.— Journal of the Ceylon Library Association, 1 (1) 1962.— 35-39.
Books and libraries in the early literature of Ceylon.

BLOK, S.C.— Public Library service: the formative years.— Ceylon Library Review. 2 (1) 1967.— 1-6.

The Book Publishing Industry in Sri Lanka from 1965 to 1980.— Library News. 3 (1) 1982.— 7.

BONNY, Harold V.— Library services for Ceylon.— (Colombo): Department of Cultural Affairs, 1960 7.— 46 p.

BOWDEN, Russel.— British Council Libraries in Ceylon.— Ceylon Library Review. July 1969.— 44-46.

BRAWNE, Michael.— National Library of Sri Lanka.— Library News. 5 (4) 1977.— 5-8.

- BRAWNE, M. National library of Sri Lanka: some thoughts from the Consultant Architect. — Library News. 3 (1) 1982. — 10-13.
- BRAWNE, M. — Planning the national library building. — Paris: Unesco, 1977. — (Technical report, No. 2.) — 5 p.
- BRAWNE, M. — Planning the national library building: Sri Lanka. — Paris: Unesco, 1975. — 12 p.
- BROHIER, R.L. — Final report of the special committee on antiquities. — Ceylon Government Press, 1959. — pp. 54-56, 115-117. — (Sessional Paper 7-1959).
- CEYLON. Colon classification circle. — Unesco bulletin for libraries 23 (2) 1969. — 106-107.
- CEYLON. Local authorities standard by laws act. — Subsidiary legislations of general application under the Legislative Enactments of Ceylon. Vol. 5. — Colombo: Ceylon Government Press, 1956. — pp. 177-184.
- CEYLON National Library Services Board. — Kandy District Rural Library Pilot Project. — Library News. 1 (1) 1973. — 13-14.
- CEYLON National Library Services Board. — Library Services of Sri Lanka. — Souvenir of an exhibition 29th September-3rd-October 1972, Art Gallery, Colombo. — Colombo: 1972. — 17, 14 p.
- CEYLON National Library Services Board: Mr.K.C. Harrison's visit to Sri Lanka. — Library News. 2 (2) 1974. — 1.
- CEYLON National Library Services Board: working committee on Sri Lanka cataloguing rules. — Library News. 5 (3) 1977. — 15-16.
- CEYLON National Library Services Board Act No. 17 of

1970.____ Ceylon Department of Government Printing,
1970.____ 10 p.

CHOKSY, N.K.-Libraries, Reading Rooms and Community
Centres.____ Report of the Commission on Local
Government.____ Colombo: Ceylon Government Press,
1955.____ pp. 144-146.____ (Sessional Paper;33-1955).

Colombo Municipal Council. Report of the Commission
on the Colombo Municipal Public Library/by
P.Kandiah.____ Colombo: Municipal Press, 1958.____
44 p.

COLOMBO Museum Library.____ Colombo Museum 100 year
1877-1977 Souvenir.____ Colombo: Colombo Museum,
1977.____ pp. 78-85.

COMMITTEE on Inquiry on Report of Books and other
Publications. Report.____ Colombo: 1973.
[v.p.]. [mimeo.].

COREA, Ishavri.____ A basic manual for school
librarians.____ Colombo: Metro Printers, [1970].____
30 p.

COREA, Ishvari. The Colombo Public Library.____ Ceylon
Library Review, 3 (1) 1968.____ 11-18.

COREA, Ishvari.____ Colombo Public Library.____ a vital
role in the life of the community.____ Ceylon Today.
8 [9-10] 1969.____ 21-25.

COREA, Ishvari. ed.____ Libraries and people: Colombo
Public Library commemorative volume.____ Colombo:
Colombo Public Library, 1975.____ [11], xvii,
282 p.

COREA, Ishvari.____ Library Services,____ Education in
Ceylon: a Centenary Volume. Vol. 3.____ Ceylon
Ministry of Education and Cultural Affairs, 1969.____
pp. 1205-1216.

- COREA, Ishvari. — A manual for public libraries in Sri Lanka. — Colombo: Colombo Public Library, 1978. — [9], viii, 137 p.
- COREA, Ishvari. — Proposals for the development of the Colombo Public Library System. — International Library Review. 6 (1) 1974. — 65-77.
- COREA, Ishvari. — Public Libraries in Ceylon: the present situation and the future. — Journal of the Ceylon Library Association. 1 (1) 1962. — 44-46.
- COREA, Ishvari. ed. — Roads to Wisdom: a celebratory volume on the occasion of the opening of the Colombo Public Library New Building on 17th December 1980. — Colombo: Colombo Public Library, 1980. — [6], xviii, 312 p.
- CROWLEY, Alfred S. — Repair and conservation of palm-leaf manuscripts. Restaurator. — International journal for the preservation of library and archival material (Copenhagen). 1 (2) 1969. — 105-114.
- DE ALWIS, W.E.V.S. — Public Library services in Sri Lanka. — Library News. 1 (1) 1973. — 9-10.
- DE SILVA, C.M.Austin. — Production of books in ancient Ceylon. — Education in Ceylon: A Centenary Volume: Vol. 1. Ceylon. — Ministry of Education and Cultural Affairs, 1969. — pp. 227-233.
- DE SILVA, G.P.S.Harischandra. — Archives in developing countries: Sri Lanka, a case-study within Asia. — Unesco Journal of Information Science, Librarianship and Archives Administration. 4 (2) 1982. — 81-87.
- DE SILVA, G.P.S.Harischandra. — Printing and publishing in Ceylon. — Colombo: Sri Lanka National Commission for UNESCO, Ministry of Education, 1972

... [2], 48 p.

- DE SILVA, N.A.T. — Document copying. — Sri Lanka Library Review. — 5 (1) 1980. — 48-56.
- DE SILVA, R.L. — Information requirements of scientific and technical personnel. — Vidurawa. 3 (1) 1978. — 6-8.
- DE SILVA, W.A. — Book holes of the village. — Library News. 3-4 1975/1976. — 1-4.
- DE SILVA, W.A. — The book-holes of village-modest libraries that have disappeared. — "Anuradhapura Public Library Building Souvenir" 1976. — pp, 147-149.
- DE SOUZA, Violet. — The impact of Swabhasha medium arts entrants on the University Libraries in Colombo and at Peradeniya. — Ceylon Library Review. 4 (1) 1970. — 1- 10.
- DE SOUZA, Violet. — Some thoughts on library co-operation and its relevance to Sri Lanka. — Sri Lanka Library Review. 4 (1) 1972-1973. — 75-82.
- DE ZOYSA, Louis Mudaliyar. — Reports on the inspection of temple libraries. — Colombo: George J.A.Skeen, Acting Government Printer, 1875. — 17 p. — (Sessional Paper: 11-1875).
- DISSANAYAKA, J.B. Sinhala names in English transliteration some problems. — Library News. 5 (1-2) 1984. — 7, 8.
- EVANS, Evelyn J.A. — Library development and the proposed programme for Ceylon. — Ceylon Library Review. — July 1969. — 1-4.
- EVANS, Evelyn J.A. — Meeting of experts on national planning of library services in Asia. — Unesco

- bulletin for libraries. 22 (3) 1968. — 114-118.
- EVANS, Evelyn J.A. — School libraries in Ceylon. — Unesco bulletin for libraries. 23 (6) 1969. — 287-292.
- FERNANDO, Neliya. A glimpse of library services in Soviet Russia. — Library News. 4 (1-2) 1983. — 31-33.
- GOONERATNE, Margaret. — The American Centers in Sri Lanka. — Sri Lanka Library Review. 5 (1) 1980. — 42-47.
- GOONETILLEKE, H.A.I. Scientific documentation in Sri Lanka (Ceylon): prolegomena to co-operation and co-ordination. — International Library Review. 6(2) 1974. — 125-145.
- HEARATH, Mervyn. — The role of public libraries. — Library News. 5 (4) 1977. — 9-11.
- HULUGALLE, H.A.J. Books for the people. — Journal of the Ceylon Library Association. 1 (2) 1962. — 3-8.
- HULUGALLE, H.A.J. — Libraries. — Centenary volume of the Colombo Municipal Council 1865-1965. — Colombo: Municipal Council, 1965. — pp. 191-194.
- JAFFNA Library : rules and catalogue of books. — Jaffna: St. Joseph's Catholic Press, 1910. — viii, 16 p.
- JAFFNA Public Library restoration project. — [Jaffna: Municipal Council 1981]. — 14 p.
- JAYAWARDANA, W. Ananda. — Book publishing and distribution in Ceylon. — Tokyo Book Development Centre Newsletter. 4 (1) 1972. — 11-15.

- JAYAWARDENA, Arthur Pinto, — The Red Triangle Library of the Colombo Y.M.C.A. Ceylon Library Review, — July 1969, — 39-43.
- JAYAWEERA, T.T. — National networking: a must for industry: a practical approach to National Industrial Information systems in developing countries. — Karmantha 5 (12), 1978, — 8-10.
- JENNINGS, W. Ivor. — Books and the library. — Students' guide to University education in Ceylon. — Ceylon: University of Ceylon Press Board, 1948, pp. 71-76.
- JENNINGS, W. Ivor. — Report of the sub-committee appointed to investigate the existing library facilities in the city to make recommendations for their improvement. — Colombo: Colombo Municipal Council, [1948] . — [40] p.
- KAMALDEEN, S.M. — Changing patterns of readership at the Public Library Colombo, — Ceylon Library Review. 2 (1) 1967, — 14-18.
- KAMALDEEN, S.M. — Public library buildings in Sri Lanka; some general observations. — Library News. 5 (3) 1977, — 6-10.
- KARUNANAYAKE, Chitra I. — Computers for development state of the art in Sri Lanka. — Sri Lanka Library Review. (New Series). 1 (1) 1985, — 14-19.
- KHURSHID, Anis. — Libraries on the Island of Ceylon, — Libri, — 23 (2) [1973], — 142-154.
- KODAGODA, N. — Disseminating scientific information, — Vidurawa. 3 (1) 1978, — 4-5.
- KODAGODA, Saumya. — The need for educational documentation. — Sri Lanka Library Review, (New Series), 1 (1) 1985, — 20-30.

- KRUSE, P.— Tea brings books to Ceylon.— Special Library. 56 (2) 1965.— 122-126.
- KULARATNE, E.D.T.— Some cataloguing problems relating to works by Sri Lankan authors and works in Sinhala.— International Library Review. (11) 1979.— 277-284.
- LANKAGE, Jayasiri.— Library education in Ceylon.— Ceylon Library Review. 4 (1) 1970.— 69-74.
- MADURAPPERUMA, Nissanka S.— Country reports: Sri Lanka. Regional Seminar of Experts on Book Planning to prepare a Medium-Term-In Service, Training Programme, Bangkok, Thailand, 19-23 Ferbruary 1979: report. Karachi: Unesco Regional Office for Cultural and Book Development in Asia, 1979.
- MAHALINGAM, V.— Education for librarianship.— Journal of the Ceylon Library Association. 1 (1) 1962.— 41-43.
- NANAYAKKARA, D.D.P.— The formation of the Ceylon Library Association. Journal of the Ceylon Library Association. 1 (1) 1962.— 39.
- NATIONAL Science Council of Sri Lanka.— Directory of scientific and technical libraries in Sri Lanka.— Colombo: SLSTIC, 1977. [6], iii, 63 p.
- NETHSINGHA, Clodagh L.M.— Special libraries in Ceylon with special reference to the CISIR Library. Ceylon Library Review. 4 (1) 1970.— 38-48.
- NTIS User Seminar, Colombo, February 28, 1979.— Background papers.— Colombo: NSC, 1979.
- PANDITHARATNA, K.L.— Libraries in the book distribution system with special reference to rural areas.— Library News. 3-4 1975/76.— 6-9

PESTOMJEE, Ianthi. — Trade Information Service Library
Library News. 5 (2) 1977. — 19-28,

PIYADASA, T.G. The libraries of ancient Sri Lanka. —
Radio Times. 25 (4) 1972. — 3-19.

PIYADASA, T.G. — Library Science glossary of
technical terms: English-Sinhala/by T.G.Piyadasa
and Jayasiri Lankage. — Colombo: Sri Lanka Library
Association, 1972. — 78 p.

PIYADASA, T.G. — The Sinhala reading public with
special reference to undergraduate readership. —
Sri Lanka Library Review. 4 (1) 1972-1973. —
93-96.

PUBLIC Libraries and the Community. — Tribune 23 (8)
1978. — 24-27; 23 (9) 1978. — 18-20.

PROCEEDINGS of the Second International Conference
of Directors of National Libraries on Resource
Sharing in Asia and Oceania, November 15-19, 1982. —
Tokyo: National Diet Library, 1985. — 453 p.

REDMOND, D.A. Library training in Ceylon. — Unesco
bulletin for libraries. — (12) 1958. — 230-231,

REGIONAL Meeting on Development of Scientific and
Technological Information Co-operative Programmes
in South and Central Asia, New Delhi, Sept. 25-28,
1979. — Country report: Sri Lanka. — [Colombo]
[SLSTIC], 1979. — 18 p. (mimeo.).

SEMINAR and Workshop on Document Reproduction Methods.
Colombo 24th Sept. 1978. — Proceedings, — Colombo:
Social Studies and Documentation Centre, 1978.
[v.p.].

SEMINAR on Cataloguing and Classification of Sri Lanka
Publications: Colombo, April 08, 1979. — Proceed-
ings. — Colombo: SLLA, 1979. — [v.p.].

- SENADEERA, Ariyaratne, — Towards a better university library service, — Library News, 5 (4) 1977, — 5-8.
- SENADHIRA, M.A.P. Development of reserach on libraries and librarianship in Sri Lanka, — [Kensington], COMLA, 1977. — 13 p.
- SENADHIRA, M.A.P. — Information services in parasitology in the developing countries. — Warsaw: [s.n.], 1978. — 14 p.
- SENADHIRA, M.A.P. — The scientist, scientific information and the library. — Vidurawa. 3 (1) 1978. — 1-3.
- SILVA, Manil. — Trends in librarianship and documentation in Sri Lanka, — Unesco bulletin for libraries. 29 (2) 1975. — 80-86.
- SOMARATNE, K.D. — National library services, tasks ahead. — Sri Lanka Library Review. 4 (1) 1972-1973. — 99-106.
- SRI LANKA Library Association in corporation law, No. 20 of 1974. — Ceylon: Department of Government Printing, 1974. — 7 p.
- SYMPOSIUM on Analysis and Consolidation of Information. Colombo, Sept. 12-16, 1978. — Proceedings — Paris: Unesco, 1978. — [v.p.].
- UDAGAMA, Dr. P. — The school library. — Library News. 1 (1) 1973. — 11.
- UNAMBOOWE, Ira. — The Industrial information service of the IDB. Karmantha. — January 1977. — 26-27.
- UNESCO. Meeting of Experts on the National Planning of Library Services in Asia: final report 11-19 December (1967). — Paris: Unesco, 1968. — 30 p.

- WARNASURIYA, Dilmani. — Mini survey on the use of the CISIR Library, — Sri Lanka Library Review, (New Series). 1 (1) 1985. — 31-44.
- WARNASURIYA, W.M.A. — Library Services in Sri Lanka. — Public Library System/ed. by S.R.Ranganathan and A.Neelameghan. — Bangalore: Sarada Ranganathan Endowment for Library Science, 1972. — pp. 338-348.
- WEERASEKERA, W.M.A.B. — Country reports: Sri Lanka. Unesco Regional Workshop for Asian Writers and Editors of Books for Children and Juveniles, Seoul, Republic of Korea, 24-29 April 1978: report. Karachi: Unesco Regional Office for Culture and Book Development in Asia, 1979. — pp. 71-79.
- WEINMAN, A.N. — Oldest library in Ceylon. — "Anuradhapura Public Library Building Souvenir" 1976. — pp. 109-112.
- WICKREMARATNE, K.D.L. — Palm leaf manuscripts of Ceylon. — Ceylon Today. 16 (1) 1967. — 16-21.
- WIJEWARDENE, D.S.N. — Industrial Information Service Library. — Library News. 5 (2) 1977. — 19-28.
- WIMALARATNA, K.D.G. — History of archive keeping in Sri Lanka. — Sri Lanka Library Review. 5 (1) 1980. — 57-66.
- WIRASINGHE, Lalitha. — S.C.Blok: an appreciation. — Sri Lanka Library Review. 5 (1) 1980. — 37-41.
- WORKSHOP on Citation Indexing, Colombo March 14-15, 1979. — Background papers. — Colombo: SLSTIC, 1979. — [14] p.
- WORKSHOP on Transfer of Information. Karmantha. 10 (10) 1982. — 21-23.

YAPA, N.U.,— An introduction to consolidation and
analysis of information, — Vidurawa, 3 (1) 1978,
— 13,

YAPA, N.U, Marketing NTIS products in Sri Lanka. —
Colombo: NSC, 1978, 7 p.

YAPA, N.U. Organization of information net works. —
Library News. 3 (3) 1982. — 9,10.

YAPA, N.U. Sri Lanka Scientific and Technical
Information Centre (SLSTIC). — Vidurawa, 3 (1)
1978. — 9-10.

YAPA, N.U. — Transliteration of Sinhala script. —
Sri Lanka Library Review. (New Series). 1 (1)
1985. — 1-12, table.

කොළඹ මහරභ පුස්තකාලයේ ප්‍රකාශන
 கொழுப்பு பொது நூலகத்தின் வெளியீடுகள்
 PUBLICATIONS OF THE COLOMBO PUBLIC LIBRARY

පුස්තකාල හා ජනතාව

කොළඹ මහරභ පුස්තකාලය 1925 - 1975

සමරු සංග්‍රහය

සංස්කාරක ජයවර්ධන කොරයා

රු. 20.00

සමරු කලාපය

50 වසරක් : 1925 - 1975

කොළඹ මහරභ පුස්තකාලයට පහස් වසරක් පිරිවේ
 උළෙල තිබිණි.

නුවණට මං

1980 දෙසැම්බර් මස 17 වන දිනට යෙදෙන

කොළඹ මහරභ පුස්තකාල නව ගොඩනැගිල්ල

විවෘත කිරීම තිබිණි

සමරු සංග්‍රහය

සංස්කාරක ජයවර්ධන කොරයා

රු. 40.00

සමරු කලාපය

කොළඹ මහරභ පුස්තකාලය

නව ගොඩනැගිල්ල විවෘත කිරීම

1980.12.17

රු. 2.00

තිස්සමහාරාමය හා අවට ප්‍රදේශ

ගම් උදාව '81 තිබිණි

ග්‍රන්ථ තාමාවලියකි

தமிழ்ச் சா அறிவு பூக்கை

தலை 1982 நினைவேந்தல் நினைவு கருவ குடி
தலை காலவருகி.

தமிழ்ச் சா அறிவு பூக்கை

தலை 1983 நினைவேந்தல் நினைவு கருவ குடி
தலை காலவருகி.

தமிழ்ச் சா அறிவு பூக்கை

தலை 1984 நினைவேந்தல் நினைவு கருவ குடி
தலை காலவருகி.

தமிழ்ச் சா அறிவு பூக்கை

தலை 1985 நினைவேந்தல் நினைவு கருவ குடி
தலை காலவருகி.

தமிழ்ச் சா அறிவு பூக்கை

தமிழ்ச் சா அறிவு பூக்கை 1925-1975

தமிழ்ச் சா அறிவு பூக்கை மலர் ரூ 20.00

தமிழ்ச் சா அறிவு பூக்கை

தமிழ்ச் சா அறிவு பூக்கை 4.00

தமிழ்ச் சா அறிவு பூக்கை

தமிழ்ச் சா அறிவு பூக்கை 7.00

தமிழ்ச் சா அறிவு பூக்கை

50 ஆண்டுகள்: 1925-1975

தமிழ்ச் சா அறிவு பூக்கை மலர் நினைவு மலர்

தமிழ்ச் சா அறிவு பூக்கை

தமிழ்ச் சா அறிவு பூக்கை புதிய கட்ட

தமிழ்ச் சா அறிவு பூக்கை நினைவு நினைவு

தமிழ்ச் சா அறிவு பூக்கை மலர் மலர் 17 நினைவு 1980

தமிழ்ச் சா அறிவு பூக்கை

தமிழ்ச் சா அறிவு பூக்கை 40.00

தமிழ்ச் சா அறிவு பூக்கை

தமிழ்ச் சா அறிவு பூக்கை 10.00

சூப்பகாரீத்த மலர்

கொழுப்பு பொது நூலக புதிய கட்டட

திறப்பு விழாவையொட்டி வெளியிட்ட மலர்

17-12-1980

ரூ 2.00

சிசமகாரா.மாவும் அதன் சுற்றுடலும்

அராமோதய '81 நிலைவையொட்டி வெளியிட்ட

நூற்பட்டியல்

தம்புலியும் அதன் சுற்றுடலும்

அராமோதய '82 நிலைவையொட்டி வெளியிட்ட

நூற்பட்டியல்

நிகைவரெட்டியாவும் அதன் சுற்றுடலும்

அராமோதய '83 நிலைவையொட்டி வெளியிட்ட

நூற்பட்டியல்

அராதபுரமும் அதன் சுற்றுடலும்

அராமோதய '84 நிலைவையொட்டி வெளியிட்ட

நூற்பட்டியல்

எம்பிவிப்பிட்டியாவும் அதன் சுற்றுடலும்

அராமோதய '85 நிலைவையொட்டி வெளியிட்ட

நூற்பட்டியல்

CEYLONIANA

In Commemoration of
local Government Week
1970

LIBRARIES AND PEOPLE

Colombo Public Library 1925-1975
A Commemorative Volume
Edited by Ishvari Corea

Rs.	20.00
£	4.00
\$	7.00

SOUVENIR

50 Years : 1925-1975
In Commemoration of the
Golden Jubilee of the
Colombo Public Library

A MANUAL FOR PUBLIC LIBRARIES IN SRI LANKA

By Ishvari Corea
1978

Rs.	30.00
\$	10.00

ROADS TO WISDOM

A Celebratory Volume
On the Occasion of the opening
of the Colombo Public Library New
Building on 17th December 1980
Edited by Ishvari Corea

Rs.	40.00
\$	10.00

COMMEMORATIVE SOUVENIR

Opening of the Public Library
New Building 1980.12.17

Rs.	2.00
-----	------

TISSAMAHARAMA AND ITS ENVIRONS

A Bibliography in Commemoration of
Gam Udawa '81

DAMBULLA AND ITS ENVIRONS

A Bibliography In Commemoration of
Gam Udawa '82

NIKAVARATIYA AND ITS ENVIRONS

A Bibliography In Commemoration of
Gam Udawa '83

ANURADHAPURA AND ITS ENVIRONS

A Bibliography In Commemoration of
Gam Udawa '84

EMBILIPITIYA AND ITS ENVIRONS

A Bibliography In Commemoration of
Gam Udawa '84

THEO AUER COLLECTION

Books on Sri Lanka

This Collection of Books is a Donation from the
Federal Republic of Germany to the Public Library
Colombo

